
**Rocznik
Akademii
Umiejętności**

**ROK
1911-12**

178

14-22-15

ROCZNIK
AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI
W KRAKOWIE.

Rok 1911/1912.

W KRAKOWIE.
NAKŁADEM AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI.
SKŁAD GŁÓWNY W KSIĘGARNI SPÓŁKI WYDAWNICZEJ POLSKIEJ.
1912.

ROZCIĄK
AKADEMI UMIEJĘTNOŚCI
W KRAKOWIE

ROZCIĄK

9 156

~~PFS~~

~~Inu. 600 25~~

W KRAKOWIE
KRAKÓW. — DRUKARNIA UNIwersYTETU JAGIELLOŃSKIEGO
pod zarządem J. Filipowskiego. W YZWOŁANIE
1912

TREŚĆ.

	Strona
Skład Akademii (w lipcu 1912)	1
Posiedzenie publiczne dnia 23 maja 1912	64
Sprawozdanie Sekretarza Generalnego	70
Szymon Askenazy. O sprawie polskiej w r. 1812 — odczyt .	135
Bibliografia wydawnictw Akademii	157
Nagrody i konkursy	172
Ważniejsze akty urzędowe. Regulamin Komisji historii filozofii w Polsce	180
Sprawozdania i wnioski co do nagród z fundacyi ś. p. Probusa Barczewskiego	183
Wykaz stosunków Akademii z innymi instytucjami	193
Sprawozdanie ze stanu i użycia funduszków Akademii w roku 1911 (15 tablic)	219

SKŁAD
AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI
W KRAKOWIE.

SKŁAD
AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI
W KRAKOWIE

(w lipcu 1912 r.)

PROTEKTOR
JEGO CESARSKA I KRÓLEWSKA WYSOKOŚĆ
ARCYKSIĄŻE AUSTRYI-ESTE

FRANCISZEK FERDYNAND.

PROTEKTOR-ZASTĘPCA

Vacat.

ZARZĄD AKADEMII

Prezes:

JE. Stanisław hr. Tarnowski, Dr. filoz., Reczywisty Tajny Radca, Kaw. ord. ces. Leopolda I kl., Komandor ord. Franciszka Józefa z gwiazdą, Własc. odznaki „Litteris et artibus“, Czł. dożyw. Izby Panów, były Rector magn. w roku 1887/8 i 1899/900, b. Prof. p. z. literatury polskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek korespondent Akademii Umiejętności w Wiedniu.

Kraków, ul. Warszawska 12.

Zastępca Prezesa:

Fryderyk Zoll, Dr. praw, Komandor ord. Franciszka Józefa, Kaw. ord. Żelaznej Korony III klasy, Członek dożyw. Izby Panów, c. k. Radca Dworu, b. Rector magn., emer. Profesor p. z. prawa rzymskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego, Prezes c. k. Komisji rządowej egzaminacyjnej oddziału historyczno-prawniczego a Członek jej oddziału sądowego, Delegat c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty przy Wydziale administracyjnym Akademii handlowej w Krakowie, Członek Czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, Obywatel honorowy miast Podgórz, Myślenic i Zatora.

Kraków, ul. Studencka 25.

Sekretarz Generalny:

Bolesław Ulanowski, Dr. praw i filoz., Doktor prawa h. c. Uniwersytetu Lwowskiego, Kaw. ord. Żelaznej Korony III klasy, c. k. Radca Dworu, Prof. p. z. prawa kanonicznego i dawnego prawa polskiego Uniw. Jagiell., Członek Czeskiej Akademii Umiejętności i Królewskiego Czeskiego Towarzystwa Naukowego w Pradze, Członek c. k. Komisji rządowej egzaminacyjnej oddziału historyczno-prawniczego, Czł. Tow. hist. we Lwowie, b. Dziekan Wydz. prawa Uniw. Jagiell., Konserwator Komisji centralnej dla zabytków archiwalnych w Galicyi.

Kraków, ul. Garncarska 15.

Dyrektor Wydziału filologicznego:

Kazimierz Morawski, Dr. filoz., Kaw. ord. Żelaznej Korony III klasy, c. k. Radca Dworu, Członek dożywotni Izby Panów, Czło-

nek c. k. Rady Szkolnej krajowej, Prof. p. z. filologii klasycznej, Dyrektor Seminarium i Proseminarium filologicznego Uniw. Jag., Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich, Członek Czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze.
Kraków, ul. Wolska 24.

Dyrektor Wydziału historyczno-filozoficznego:

Fryderyk Zoll, (jak wyżej).

Dyrektor Wydziału matematyczno-przyrodniczego:

Edward Janczewski, Dr. fil., Profesor p. z. anatomii i fizjologii roślin i Dyrektor pracowni botanicznej Uniwersytetu Jagiellońskiego, c. k. Radca Dworu, b. Rector magn., Członek honorowy Tow. botanicznego w Edynburgu i Tow. Przyjaciół Nauk w Wilnie, Członek korespondent Tow. nauk przyrodniczych w Cherbourg, Prezes Towarzystwa ogrodniczego w Krakowie.
Kraków, ul. Wolska 16.

Sekretarz Wydziału filologicznego:

Józef Tretiak, Dr. filoz., em. Profesor p. z. języka i literatury ruskiej Uniw. Jagiell., b. Docent literatury polskiej w tymże Uniwersytecie, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich.
Kraków, ul. Karmelicka 25.

Sekretarz Wydziału historyczno-filozoficznego:

Bolesław Ulanowski, (jak wyżej).

Sekretarz Wydziału matematyczno-przyrodniczego:

Władysław Natanson, Dr. filoz., Magister i Dr. fizyki Uniw. w Doparcie, Prof. p. z. fizyki matemat. Uniw. Jagiellońskiego, Członek rzeczywisty Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, Członek korespondent Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu oraz Związku Lekarzy i Przyrodników polskich w Petersburgu, Członek

Towarzystwa fizycznego w Londynie, Członek francuskiego Towarzystwa fizycznego w Paryżu, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich.

Kraków, ul. Studencka 3.

Poczet członków zwyczajnych.

A) Czynnici:

1. Wydział filologiczny.

a) Krajowi:

Antoni Małecki, Dr. fil., Właściciel odznaki „Litteris et artibus“, b. Prof. jęz. i liter. polskiej i b. Rector magn. Uniwersytetu lwowskiego, Zastępca Kuratora Zakładu nar. im. Ossolińskich we Lwowie, dożywotni Członek Izby Panów, honorowy obywatel miasta Lwowa i b. długoletni Członek Rady miejskiej lwowskiej, Dr. obojga praw honoris causa Uniwersytetów Jagiellońskiego i lwowskiego, Członek honorowy Tow. Przyj. Nauk w Poznaniu, Galic. Tow. pedagogicznego, Tow. historycznego we Lwowie, Tow. liter. Adama Mickiewicza i Koła literackiego we Lwowie, Członek korespondent serbskiego Tow. Nauk w Belgradzie. Wybrany członkiem czynnym dnia 23 lipca 1872.

Lwów, Zakład Ossolińskich.

Antoni Petruszewicz, Kustosz lwowskiej Kapituły metropolitalnej grecko-katol., Radca i Referent Konsystorza, Egzaminator synodalny, Członek czynny i honorowy cesarsko-rosyjskiego archeologicznego Tow. w Moskwie, Doktor historii honoris causa cesarskiego Uniwersytetu św. Włodzimierza w Kijowie, Członek historycznego Tow. Nestora w Kijowie, Członek czynny i honorowy cesarskiego Towarzystwa historii i starożytności w Odessie, Członek honorowy Akademii Nauk w Bukareszcie, Członek honorowy słowiańskiego dobroczynnego Towarzystwa w Kijowie, Członek halicko-ruskiej Macierzy we Lwowie, Członek czeskiej Macierzy w Pradze, honorowy Członek Stauropigialnego Instytutu we Lwowie, Członek i wydziałowy Instytutu ruskiego „Narodowy Dom“ we Lwowie, Członek Centralnej Komisji dla sztuki i historycznych

zabytków w Wiedniu, Członek honor. słowiańskiego wspierającego Towarzystwa w Moskwie etc. Wybrany członkiem czynnym dnia 7 lipca 1873.

Lwów, Kapituła metrop. grecko-katol.

JE. hr. Stanisław Tarnowski, (j. w.). Wybrany członkiem czynnym dnia 7 lipca 1873.

Kraków, ul. Warszawska 12.

Kazimierz Morawski, (j. w.). Wybrany członkiem czynnym dnia 12 listopada 1887. — (Korespondentem od roku 1883).

Kraków, ul. Wolska 24

Władysław Łoziński, Doktor filozofii honoris causa Uniwersytetu lwowskiego, dożywotni Członek Izby Panów, Obywatel honorowy miasta Lwowa, Członek Rady sztuki przy c. k. Ministerstwie Wyznań i Oświaty, Korespondent c. k. centralnej Komisji archeologicznej, Kaw. ord. ces. Leopolda. Wybrany członkiem czynnym dnia 6 grudnia 1890.

Lwów, ul. Ossolińskich 3.

Józef Tretiak, (j. w.). Wybrany członkiem czynnym dnia 17 maja 1900. — (Korespondentem od roku 1888).

Kraków, ul. Karmelicka 25.

Leon Sterubach, Dr. filoz., Profesor p. z. filologii klasycznej Uniw. Jagiellońskiego, Dyrektor Seminaryum i Proseminaryum filologicznego, Członek zakrajowy Akademii Umiejętności w Pradze, Członek korespondent Instytutu archeologicznego w Wiedniu, Członek Rady szkolnej krajowej, Zastępca dyrektora c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich. Wybrany członkiem czynnym dnia 13 maja 1902. — (Korespondentem od dnia 9 maja 1893).

Kraków, ul. Batorego 14.

JE. Ludwik Ćwikliński, Dr. filoz., Rzeczywisty Tajny Radca, Szef Sekcyi w c. k. Ministerstwie Wyznań i Oświaty, Kaw. ord. Żelaznej Korony II kl., były Rector magnific. i Prof. p. z. filologii klasycznej Uniwersytetu lwowskiego, Członek Czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, Członek zwycz. c. k. austr. Instytutu archeologicznego w Wiedniu, Członek korespondent Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Korespondent i b. Konserwator c. k. Ko-

misji central. dla utrzymania zabytków historycznych i artystycznych w Wiedniu, Prezes Towarzystwa nauk politycznych w Wiedniu, Członek honorowy Towarzystwa filologicznego we Lwowie i Towarzystwa filozoficznego w Wiedniu, Doktor med. veter. honoris causa, Obywatel honor. miasta Żywca, Kurator fund. Franc. Kochmana dla popierania literatów polskich, Wiceprezes fund. bar. Hirscha dla popierania szkolnictwa ludowego w Galicyi i na Bukowinie, b. Poseł do Rady Państwa. Wybrany członkiem czynnym dnia 17 maja 1904. (Korespondentem od dnia 9 maja 1893).
Wiedeń VIII, Wickenburggasse 14.

Wilhelm Creizenach, Dr. filoz., c. k. Radca Dworu, Profesor p. z. języka i literatury niemieckiej Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kaw. Ord. Żelaznej Korony III kl., Dyrektor Seminaryum germanistycznego, Członek c. k. Kom. egzam. dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich, były docent Uniwersytetu w Lipsku. Wybrany członkiem czynnym dnia 17 maja 1904. — (Korespondentem od dnia 2 maja 1895).
Kraków, ul. Studencka 19.

Józef Kallenbach, Dr. filoz., Prof. p. z. języka i literatury polskiej w Uniwersytecie lwowskim, Dyrektor Seminaryum filologii polskiej w Uniw. lwowskim, Członek Komisji egzam. dla kand. na naucz. szkół średnich we Lwowie, Członek Kollegium znawców dla spraw ochrony prawa autorstwa, Prezes Tow. im. A. Mickiewicza we Lwowie, Prezes Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych we Lwowie, b. Prezes Towarzystwa ludoznawczego we Lwowie, b. Dyrektor Biblioteki Ord. Krasińskich w Warszawie, b. Prof. p. z. języka i literatury polskiej i b. Dziekan Wydziału filozoficznego Uniwersytetu w Fryburgu szwajcarskim, Dziekan Wydziału filozof. Uniw. lwow. w. r. 1907/8. Wybrany członkiem czynnym dnia 11 maja 1906. — (Korespondentem od dnia 9 maja 1893).
Lwów, ul. Dąbrowskiego 4, II p.

Stanisław Tomkowicz, Dr. filoz., Komandor ord. Franciszka Józefa, Kaw. ord. Żelaznej Korony III klasy, Posiadacz odznaki papieskiej „Pro ecclesia et pontifice“, Członek honorowy central. Komisji konserwatorskiej w Wiedniu, Konserwator zabytków sztuki i przeszłości. Wybrany członkiem czynnym dnia 15 maja 1908. — (Korespondentem od dnia 4 maja 1894).
Kraków, ul. Podwale 2.

Leonard Lepszy, c. k. Starszy Radca górniczy, Naczelnik c. k. Urzędu probierczego, właściciel Złotego Krzyża zasługi z koroną, Konserwator zabytków sztuki i przeszłości. Wybrany członkiem czynnym dnia 15 maja 1908. — (Korespondentem od dnia 14 maja 1897).

Kraków, ul. Nowowiejska, willa własna.

JE. Ks. Józef Bilczewski, Dr. teologii, Arcybiskup lwowski, Rzeczn. Tajny Radca, b. Profesor p. z. dogmatyki szczegółowej Uniwersytetu lwowskiego, Członek koresp. rzymskiej Akademii archeol., Członek c. k. kraj. Rady szkolnej. Wybrany członkiem czynnym dnia 15 maja 1908. — (Korespondentem od dnia 17 maja 1900).

Lwów.

Jan Michał Rozwadowski, Dr. filozofii, Prof. p. z. językoznawstwa porównawczego w Uniwersytecie Jagiellońskim, Członek Korespondent Towarzystwa Ugrofińskiego (Société Finno-Ougrienne) w Helsingforsie, Akademii Umiejętności w Petersburgu i Belgradzie. Wybrany członkiem czynnym dnia 15 maja 1908. — (Korespondentem od dnia 11 maja 1903).

Kraków, ul. Smoleńsk 21.

aa) Członkowie przybrani nadliczbowi:

w myśl §. 16 Statutu Akademii.

Z Wydziału historyczno-filozoficznego wybrani 21 listopada 1893.

Wojciech Kętrzyński

Stefan Pawlicki

Stanisław Smolka

Tadeusz Wojciechowski

Wincenty Zakrzewski

} obacz str. 13—14

b) Zakrajowi:

Wacław Jagiś, Dr. filoz., także honoris causa Uniw. Jagiellońskiego, Uniw. w Petersburgu i Budapeszcie, c. k. Radca Dworu, emer. Profesor filologii słow. Uniwersytetu wiedeńskiego, Członek Izby Panów, Kawaler komtur. krzyża ord. Franciszka Józefa z gwiazdą, Kaw. ord. pruskich „pour. le mérite“ i Korony, posiadacz austr.-weg. i bawarskiej odznaki honorowej dla nauki i sztuki, rosyjski Radca tajny i Kawaler ord. Anny i Stanisława I stopnia

i Włodzimierza II stopnia (z gwiazdami), serbskiego wielkiego krzyża ord. Sawy, norweskiego Olafa, bułgarskiego „pour le mérite“, Członek czynny Akademii Umiejętności w Wiedniu, Petersburgu, Zagrzebiu, Belgradzie, Monachium, Budapeszcie, Pradze i Berlinie, Towarzystwa naukowego czeskiego w Pradze, Członek korespondent Académie des inscriptions w Paryżu, Członek honorowy Towarzystwa „Ljubiteli drewniej piśmiennosti“ i „Archeologiczeskawo Obszczestwa“ w Petersburgu, Akademii Umiejętności w Bukareszcie i w Sofii, Towarzystwa historycznego im. Nestora w Kijowie, Towarzystw archeologicznych w Zagrzebiu, Moskwie, Odessie i Konstantynopolu, Towarzystwa starożytniczego w Moskwie, Tow. „Ljubitelej jestestwoznania, antropologii i etnografii“ w Moskwie, „Narodopisnej Společnosti českoslovanskej“ w Pradze, Członek honorowy Uniwersytetu w Moskwie, Charkowie, Odessie, Petersburgu i Kijowie, Towarzystwa „Matica srpska“ w Nowym Sadzie i „Matica slovenska“ w Lublanie etc. Wybrany członkiem czynnym dnia 9 listopada 1878.

Wiedeń VIII, Kochgasse 15.

Józef Hampel, Dr. praw i filoz., Profesor p. z. archeologii starożytnej Uniwersytetu w Budapeszcie, Dyrektor Sekcji archeologicznej Muzeum Narodowego tamże, Członek czynny Akademii węgierskiej. Wybrany członkiem czynnym dnia 24 listopada 1888. Budapeszt, Muzeum Narodowe.

c) Zagraniczni:

Jan Baudouin de Courtenay, Dr. filoz. i językoznawstwa porównawczego, Magister nauk filologiczno-historycznych, Profesor zwyczajny zasłużony językoznawstwa porównawczego i sanskrytu Uniwersytetu petersburskiego, Profesor językoznawstwa porównawczego na Wyższych Kursach żeńskich w Petersburgu, Profesor języka cerkiewno-słowiańskiego w Instytucie psychoneurologicznym w Petersburgu, Członek korespondent ces. Akademii nauk w Petersburgu, posiadacz złotego medalu od ces. Akademii nauk w Petersburgu i brązowego od „Institution ethnographique“ w Paryżu, b. Do-cent gramatyki porównawczej języków indo-europejskich Uniwersytetu petersburskiego, b. Profesor zwycz. gramatyki porównaw-

czej języków indo-europejskich i sanskrytu Uniwersytetu kazańskiego, b. Profesor zwyczaj. gramatyki porównawczej języków słowiańskich Uniwersytetu dorpaciego, b. Profesor p. z. tytułarny językoznawstwa porównawczego Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek dożywotni „Société de linguistique“ w Paryżu, Członek korespondent „Litauische litterarische Gesellschaft“ w Tyłży, Członek korespondent Towarzystwa etnograficznego czesko-słowiańskiego w Pradze, Członek honorowy Towarzystwa finnougryjskiego (Suomalais-Ugrilainen-Seura) w Helsingforsie, Członek-współpracownik ces. rosyjskiego Towarzystwa geograficznego, Członek honorowy Uniwersytetu kazańskiego, Członek honorowy b. estońskiego Towarzystwa „Eesti Kirjameeste Selts“ w Dorpacie, Członek honorowy Towarzystwa neofilologicznego przy Uniwersytecie petersburskim. Wybrany członkiem czynnym dnia 12 listopada 1887.

Petersburg, Wasiljewskij Ostrow, Kadetskaja Linia Nr. 9, m. 14.

Aleksander Brücker, Dr. filoz., Profesor p. z. filologii słowiańskiej Uniwersytetu berlińskiego, Członek korespondent Akademii Umiejętności w Białogrodzie, Petersburgu i Pradze, Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Warszawie i Wilnie. Wybrany członkiem czynnym dnia 31 października 1891. (Korespondentem od roku 1889).

Berlin-Wilmersdorf, Wilhelmsau 18.

JE. Stojan Novaković, były Prezydent Ministrów, b. Senator i t. d. Wybrany członkiem czynnym dnia 31 października 1891.

Belgrad, ul. Resavska 19.

Henryk Sienkiewicz, Dr. filoz. honoris causa Uniwersytetu Jagiell. i Lwowskiego, Właściciel odznaki „Litteris et artibus“. Wybrany członkiem czynnym dnia 9 maja 1893.

Warszawa, ul. Hoża 22.

Maryan Zdziechowski, Dr. filozofii, Profesor tyt. z. Uniwersytetu Jagiellońskiego dla filologii słowiańskiej i historii literatury powszechnej nowszych czasów. Wybrany członkiem czynnym dnia 25 maja 1908 r. — (Korespondentem od 13 maja 1902).

Kraków, ul. Gertrudy 7.

Gaston Maspero, Dyrektor generalny „du Service des Antiquités l'Égypte“ w Kairze, Profesor filologii i archeologii egipskiej w Collège de France w Paryżu, Członek „Institut de France“

(Académie des inscriptions et belles-lettres) w Paryżu. Wybrany członkiem czynnym dnia 15 maja 1908 r.

Kairo, Musée des Antiquités égyptiennes, Chara Mariette Pacha.

Paryż, 24 Avenue de l'Observatoire (przez sierpień-październik).

Aleksiej Aleksandrowicz Szachmatow, Profesor języka rosyjskiego na Uniwersytecie w Petersburgu, Członek Akademii Nauk tamże, Prezes jej oddziału dla języka i literatury rosyjskiej. Wybrany członkiem czynnym dnia 23 maja 1910.

Petersburg, Akademia Nauk.

Ulrych Wilamowitz-Moellendorff, Profesor filologii klasycznej na Uniwersytecie w Berlinie, Członek Akademii Umiejętności tamże. Wybrany członkiem czynnym dnia 23 maja 1910.

Berlin Westend-Charlottenburg, Eichenallee 12.

2. Wydział historyczno-filozoficzny.

a) Krajowi:

Fryderyk Zoll, (j. w.). Wybrany członkiem czynnym dnia 7 lipca 1873 r.

Kraków, ul. Studencka 25.

J.E. Leon Biliński, Dr. praw, Doktor praw honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, Rzeczywisty Tajny Radca, Kaw. wielkiej wstęgi ord. Leopolda w brylantach, Kaw. ord. Żelaznej Korony I kl., Komandor ord. Franciszka Józefa, dożywotni Członek Izby Panów, Poseł na Sejm krajowy, b. Poseł do Rady Państwa, b. Prezes Koła Polskiego w austr. Radzie Państwa, b. Prof. Uniwersytetu lwowskiego, b. Prezydent generalnej Dyrekcyi kolei państwowych, b. c. k. Minister finansów, b. Gubernator Banku austro-węgierskiego, c. i k. Minister finansów wspólny. Wybrany członkiem czynnym dnia 31 października 1876.

Wiedeń VIII, Tulpengasse 3.

J.E. Michał Bobrzyński, Dr. praw, Dr. fil. honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, Dr. med. h. c. Uniwersytetu lwowskiego, Rzeczywisty Tajny Radca, Kaw. ord. Żelaznej Korony I kl., Komandor ord. Franciszka Józefa z gwiazdą, C. k. Namiestnik Galicyi, Członek czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, b. Wiceprezydent Rady szkolnej krajowej, Poseł na Sejm kraj., b. Profesor prawa politycznego austr. Uniwersytetu Jagiell. —

Wybrany członkiem czynnym dnia 10 listopada 1883. (Korespondentem od r. 1878).

Lwów.

Stanisław Smolka, Dr. filoz., Dr. fil. h. c. Uniwersytetu lwowskiego, Kaw. ord. Żelaznej Korony III klasy, Komandor ord. Corona d'Italia, c. k. Radca Dworu, dożyw. Człon. Izby Panów, b. Sekretarz generalny Akademii Umiejętności w Krakowie w latach 1891—1903, Członek zagr. węgierskiej Akademii Umiejętności, Członek południowo-słowiańskiej Akademii Umiejętności w Zagrzebiu i czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, oraz ces. Towarzystwa archeologicznego w Moskwie, Członek honorowy Tow. Przyj. Nauk w Poznaniu i w Wilnie, oraz Towarzystw historycznych w Petersburgu i Rydze, Dyrektor Archiwum krajowego w Krakowie, Korespondent c. k. Rady archiwalnej w Wiedniu, b. Profesor i Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wybrany członkiem czynnym dnia 15 listopada 1884. — (Korespondentem od r. 1881).

Rudawa.

Wincenty Zakrzewski, Dr. filoz., c. k. Radca Dworu, Komandor ord. Franciszka Józefa, b. Rektor magn., emer. Prof. p. z. historii powszechnej Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek zagraniczny węgierskiej Akademii Umiejętności, Członek honorowy Tow. Przyjaciół Nauk w Wilnie. Wybrany członkiem czynnym dnia 15 listopada 1884. (Korespondentem od r. 1881).

Kraków, Wolska 13.

Wojciech Kętrzyński, Dr. fil., Dyrektor Zakładu nar. im. Ossolińskich we Lwowie, Konserwator c. k. centralnej Komisji w Wiedniu, Członek Towarz. Przyjaciół Nauk w Poznaniu i Wilnie, Tow. literackiego w Paryżu, Tow. Nauk w Toruniu, Towarzystwa litewskiego w Tylży, Towarzystwa historycznego we Lwowie, Towarzystwa historycznego i archeologicznego śląskiego we Wrocławiu, Towarzystwa historycznego przy Uniwersytecie w Petersburgu, ces. Tow. archeologicznego w Moskwie, Tow. Mazurskiego w Lecu w Prusiech wschodnich, Tow. ludoznawczego Kaszubskiego w Kartuzach w Prusiech zach., miejskiej Komisji archiwalnej we Lwowie i Kollegium znawców dla zakresu literatury, Kaw. ord. Żela-

znej Korony III kl. Wybrany członkiem czynnym dnia 12 listopada 1887. (Korespondentem od r. 1873).

Lwów, Zakład nar. im. Ossolińskich.

Tadeusz Wojciechowski, Dr. fil., Doktor fil. honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego i lwowskiego, Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl., Właściciel odznaki „*Litteris et artibus*“, c. k. Radca Dworu, dożywotni Członek Izby Panów, em. Profesor p. z. historii polskiej, b. Rektor Uniwersytetu lwowskiego, Prezes Tow. historycznego we Lwowie, Korespondent c. k. Komisji centralnej konserwatorskiej w Wiedniu, b. Członek c. k. Komisji egzam. dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich we Lwowie. Wybrany członkiem czynnym dnia 12 listopada 1887. (Korespondentem od r. 1881).

Lwów, ul. Zimorowicza 9.

Stefan Pawlicki, Doktor teologii i filozofii, Kaw. ord. Żelaznej Korony III klasy, Kapłan Zgromadzenia OO. Zmartwychwstańców, Prof. p. z. filoz. Uniwersytetu Jagiell., Konsultor św. Kongregacji Indeksu, b. Docent b. Szkoły głównej warszawskiej, b. Prorektor papieskiego Kollegium polskiego w Rzymie, Członek czynny rzymskiej Arkadyi i trzech rzymskich Akademii: di religione cattolica, Tiberina i dell'Immacolata Concezione, Członek czynny rzymskiej Societá dei cultori di cristiana archeologia, Czł. korespondent papieskiej Akademii archeologii, Członek Zarządzeniem. Tow. Goerresowego. Wybrany członkiem czynnym dnia 31 października 1891. (Korespondentem od r. 1884).

Kraków, ul. Łobzowska 10.

Bolesław Ulanowski, (j. w.). Wybrany członkiem czynnym dnia 4 maja 1894. (Korespondentem od r. 1888).

Kraków, ul. Garncarska 15.

Oswald Balzer, Dr. praw, Doktor filozofii honoris causa Uniwersytetu lwowskiego i Uniwersytetu czeskiego w Pradze, Właściciel odznaki honorowej „*Litteris et artibus*“, c. k. Radca Dworu, b. Rektor magn., Profesor p. z. prawa polskiego Uniwersytetu lwowskiego, Dyrektor Archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie, Członek zwyczajny Rady archiwalnej w Wiedniu, Członek czynny Czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, Członek korespondent Akademii Umiejętności w Petersburgu, Członek król. czeskiego Towarzystwa naukowego w Pradze, Członek honorowy

Muzeum Narodowego w Rapperswilu, Towarzystwa heraldycznego we Lwowie, Kasy literackiej w Warszawie i Towarzystwa tatrzańskiego w Krakowie, Wiceprezes Towarzystwa dla popierania nauki polskiej we Lwowie, b. Wiceprezes Tow. historycznego we Lwowie, Członek czynny Towarz. archeologicznego w Moskwie, Członek Towarzystwa historycznego w Petersburgu. Wybrany członkiem czynnym dnia 17 maja 1900 r. (Korespondentem od r. 1888).

Lwów, ul. Kraszewskiego 5.

Władysław Abraham, Dr. praw, c. k. Radca Dworu, Kaw. ord. Żelaznej Korony III klasy, Komandor papieskiego ord. św. Grzegorza, Prof. p. z. prawa kanonicznego Uniwersytetu lwowskiego, b. Rektor magn., b. Docent Uniw. Jagiell., Członek rządowej Komisji egzaminacyjnej prawniczo-historycznej i sądowej. Wybrany członkiem czynnym dnia 13 maja 1902. (Korespondentem od dnia 9 maja 1893).

Lwów, ul. Długosza 16.

Ludwik Kubala, Dr. filoz., Radca szkolny, Kaw. ord. Franciszka Józefa i Żelaznej Korony III kl., b. Prof. c. k. gimnazjum im. Franciszka Józefa we Lwowie. Wybrany członkiem czynnym dnia 11 maja 1903 r. (Korespondentem od r. 1884).

Lwów, ul. św. Antoniego 11.

JE. Leon hr. Piniński, Dr. praw., Dr. praw honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, Rzeczywisty Tajny Radca, b. c. k. Namiestnik Galicji, hon. Prof. prawa karnego i rzymskiego na Uniwersytecie lwowskim, dożywotni Członek Izby Panów, Poseł na Sejm krajowy, b. Prof. p. z. prawa rzymskiego Uniw. lwowskiego, Członek c. k. Trybunału państwa, Członek c. k. Rady szkolnej kraj. Wybrany członkiem czynnym dn. 11 maja 1903. (Korespondentem od r. 1885).

Lwów, ul. Matejki 4.

Ludwik Finkel, Dr. filozofii, Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl. Profesor p. z. historii austr. na Uniwersytecie lwowskim, Rector, magnif. w r. 1911/12, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów nauceycieli szkół średnich i teoretycznych egzaminów oddziału prawno-historycznego na Wydziale prawa i administracji we Lwowie, Członek korespondent Muzeum Narodowego w Rapperswilu, Przewodniczący Rady wykonawczej Macierzy Polskiej, c. k.

Konserwator sekeyi II, Zastępca Przewodniczącego Kolegium rzeczoznawców dla literatury, Członek Komisji konkursowej Franciszka Kochmana. Wybrany członkiem czynnym dnia 23 maja 1910. (Korespondentem od d. 17 maja 1900).

Lwów, ul. św. Mikołaja 9.

Szymon Askenazy, Dr. filoz., Prof. p. z. historii nowożytnej na Uniwersytecie lwowskim. Wybrany członkiem czynnym dnia 23 maja 1910. (Korespondentem od d. 6 maja 1907).

Lwów, ul. Trzeciego Maja 3.

Warszawa, ul. Włodzimierska 10.

Stanisław Krzyżanowski, Dr. praw i filozofii, Profesor p. z. nauk pomocniczych historycznych i historii średniowiecznej w Uniwer. Jagiell., Dziekan Wydziału filozof. w r. 1910/1911, Dyrektor Archiwum aktów dawnych m. Krakowa, Paleograf-archiwista Stolicy św., Członek korespondent Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu, c. k. Konserwator zabytków archiwalnych w Krakowie i W. Ks. Krakowskiem, Prezes Towarzystwa miłośników historii i zabytków Krakowa. Wybrany członkiem czynnym dnia 19 maja 1911. (Korespondentem od 13 maja 1902).

Kraków, ul. Sławkowska 31.

aa) Członkowie nadliczbowi przybrani:

w myśl § 16 Statutu Akademii

Z wydziału filologicznego wybrani dnia 30 października 1892 roku.

Antoni Małecki

Kazimierz Morawski

Stanisław hr. Tarnowski

Józef Tretiak

} obacz str. 6—7.

b) Zakrajowi:

J.E. Antoni Rityr Randa, Dr. praw, także honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, b. c. k. Minister dla Czech, Rzeczywisty Tajny Radea, Kaw. ord. Żelaznej Korony I kl., Komandor ord. Franciszka Józefa II klasy z gwiazdą, posiadacz odznaki austr.-węg. „Litteris et artibus“, Komandor rosyjskiego ord. św. Stanisława, b. Profesor p. z. prawa austriackiego cywilnego Uniwersytetu czeskiego w Pradze, Prezes czeskiej Akademii Umiejętności, Członek król. czeskiego Towarzystwa naukowego w Pradze, dożywotni Członek Izby Panów, Członek Trybunału państwowego, Doktor

honoris causa Uniwersytetu w Bolonii. Wybrany członkiem czynnym dnia 9 listopada 1878.

Praga, Seminar česke právnickie fakulty.

Wilhelm Fránkoi, tyt. Biskup Arbei, Kanonik waradyński, Opat klasztoru BMV z Szent-Jobb etc., główny Inspektor bibliotek i muzeów węgierskich, członek Akademii Umiej. w Budapeszcie, Pradze i Belgradzie, Towarz. histor. w Ostrzychomiu etc. Wybrany członkiem czynnym dnia 24 listopada 1888.

Budapeszt, Muzeum Narodowe.

Jarosláw Goll, Dr. fil., Komandor ord. Franciszka Józefa z gwiazdą, Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl., c. k. Radea Dworu, dożywotni Członek Izby Panów, Profesor p. z. historii powszechnej na Uniwersytecie czeskim i b. Rektor magnif., Członek zwyczajny król. czeskiego Towarzystwa naukowego i czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze. Wybrany członkiem czynnym 17 maja 1900 r.

Praga, Smichov 478.

Emil Ott, Dr. praw, Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl., właściciel odznaki austr.-weg. „Litteris et artibus“, dożywotni Członek Izby Panów, c. k. Radea Dworu, b. Rektor magn., Profesor p. z. procesu cywilnego na Uniwersytecie czeskim w Pradze, Prezes c. k. Komisji rządowej egz. oddziału sądowego, Członek zwyczajny król. czeskiego Towarzystwa naukowego i czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, Członek Towarzystwa pielęgnowania prawa kościelnego w Getyndze, Członek honor. „Moravská právnická jednota“ w Bernie, Delegat Ministerstwa Oświaty w Kuratorjum Akademii hr. Straki. Wybrany członkiem czynnym dnia 17 maja 1900.

Praga II, Kremencová ul. 8.

Jaromir Čelakovský, Dr. praw, Rektor Uniwersytetu w r. 1911/1912, Profesor p. z. prawa czeskiego na Uniwersytecie czeskim w Pradze, c. k. Radea Dworu, Członek zwycz. król. czeskiego Towarzystwa naukowego i czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, em. Dyrektor Archiwum król. głów. m. Pragi, b. Poseł do Rady Państwa i na Sejm Królestwa czeskiego, Doktor honoris causa Uniwersytetu w Petersburgu, Członek koresp. Instytutu francuskiego (Académie des sciences morales et politiques) w Paryżu, Członek krajowej Komisji historycznej, Członek zwycz. c. k. Rady

archiwalnej w Wiedniu, c. k. Konserwator, Prezes Towarzystwa historycznego w Pradze, Obywatel honor. kilku miast etc. Wybrany członkiem czynnym dnia 6 maja 1907. (Korespondentem od dnia 13 maja 1902).

Praga Nr. 71—I.

Ludwik de Pastor, Dr. filozofii, c. k. Radca Dworu, Profesor p. z. historii powszechnej na Uniwersytecie w Innsbrucku, Kaw. Krzyża Rycerskiego ord. Piusa i Komandor ord. św. Sylwestra, Komandor ord. św. Grzegorza z gwiazdą, Kaw. Wielkiego Krzyża św. Grzegorza, Doktor honoris causa Uniwersytetu w Leodyum i w Wrocławiu, Członek Akademii Umiejętności w Pradze, „Accademia Pontificia“ i „Accademia di S. Luca“ w Rzymie, Członek korespondent Akademii Umiejętności w Wiedniu i Zagrzebiu, „Società Colombaria“ w Florencji, „Académie royale d'archéologie“ w Antwerpii, Dyrektor „Istituto austriaco di studi storici“ w Rzymie. Wybrany członkiem czynnym dnia 15 maja 1908. — (Korespondentem od dnia 17 maja 1904).

Rzym, Via della Croce 74.

Innsbruck, Uniwersytet.

c) Zagraniczni:

X. Edward Likowski, Dr. teologii honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego i Monasterskiego, Biskup Sufragan poznański, Asystent Tronu pap., Administrator Diecezyi poznańskiej, Prezes Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu. Wybrany członkiem czynnym dnia 14 listopada 1887.

Poznań.

Tadeusz Korzon, b. starszy Nauczyciel gimnazjum kowieńskiego, Bibliotekarz Ordynacji Zamoyskiej. Wybrany członkiem czynnym dnia 13 maja 1903. (Korespondentem od r. 1888).

Warszawa, ul. Żabia 4.

Aleksander Jabłonowski, Prezes Towarzystwa naukowego warszawskiego, Członek honorowy Tow. miłośników historii w Warszawie, Tow. historycznego we Lwowie, Tow. historycznego im. Nestora w Kijowie oraz Tow. Kasy literackiej, Tow. literatów i dziennikarzy, Biblioteki publicznej i Tow. Krajoznawczego w Warszawie, Członek rzeczywisty Towarzystwa historii i starożytności

w Moskwie. Wybrany członkiem czynnym dnia 13 maja 1903.
(Korespondentem od r. 1894).

Warszawa, ul. Hoża 20.

Teodor Wierzbowski, Doktor filologii słowiańskiej, Profesor zasłużony zwyczajny cesarskiego Warszawskiego Uniwersytetu, Dyrektor Warszawskiego Archiwum Głównego aktów dawnych, Zarządzający archeologicznym i numizmatycznym gabinetem Warszawskiego Uniwersytetu, Członek Komisji Emerytalnej Królestwa Polskiego (jako delegat Ministerjum Oświaty), Członek założyciel Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, Rzeczywisty Radca stanu, Kawaler cesarskich i królewskich orderów św. Włodzimierza klasy IV, św. Anny II kl. i św. Stanisława II i III kl., posiada medal złoty im Puszki od ces. petersburskiej Akademii Nauk. Wybrany członkiem czynnym dnia 13 maja 1903.
Warszawa, Aleje Jerozolimskie 74.

Wydział matematyczno-przyrodniczy.

a) Krajowi:

Bronisław Radziszewski, Dr. fil., em. Prof. p. z. chemii ogólnej i farmaceutycznej Uniwersytetu lwowskiego, Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl., Obywatel honorowy m. Lwowa, Członek honorowy Tow. chemików czeskich w Pradze, Towarz. nauczycieli szkół wyższych, polskiego Tow. im. Kopernika, Tow. lekarskiego, polskiego Towarzystwa aptekarskiego we Lwowie, b. Docent chemii w Akademii weterynaryi we Lwowie. Wybrany członkiem czynnym dnia 14 listopada 1881. — (Korespondentem od r. 1874).

Lwów, ul. Sobieszczyzny 15.

Józef Rostański, Dr. fil., em. Prof. p. z. botaniki, wykładający w charakterze Prof. honorowego na Uniw. Jagiell., b. Dyrektor Ogródu botanicznego Uniw. Jagiell., Członek b. Tow. nauk ścisłych w Paryżu, Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Tow. nauk przyr. w Cherbourg, Wiedniu, Berlinie i Medyolanie, Członek c. k. Komisji egzam. dla nauczycieli szkół średnich, Dyrektor Kursów im. A. Baranieckiego. Wybrany członkiem czynnym dnia 10 października 1883.

Kraków, Plac Groble 5.

Jan Franke, c. k. Radca Dworu, Komander ord. Franciszka Józefa, c. k. krajowy Inspektor szkół, b. Prof. mechaniki w Szkole politechnicznej lwowskiej, Prezes c. k. Komisji egzaminacyjnej dla II-go egzaminu rządowego na Wydziale budowy maszyn. Wybrany członkiem czynnym dnia 31 października 1885.

Lwów, ul. Bielowskiego 5.

Edward Janczewski, (j. w.). Wybrany członkiem czynnym dnia 31 października 1885. — (Korespondentem od r. 1876).

Kraków, ul. Wolska 16.

Napoleon Cybulski, Dr. med., Prof. p. z. fizjologii Uniwersytetu Jagiell., Rektor tegoż Uniwersytetu w r. 1904/5. Wybrany członkiem czynnym dnia 31 października 1891.

Kraków, ul. Karmelicka 16.

Benedykt Dybowski, Dr. med., em. Prof. zwycz. zoologii Uniwersytetu lwowskiego, b. Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich we Lwowie, Członek kilku Towarzystw naukowych. Wybrany członkiem czynnym dnia 31 października 1891.

Lwów, ul. Długosza 14.

Emil Godlewski, Dr. fil., Prof. p. z. chemii rolniczej i Dyrektor Zakładu chemii rolniczej Uniwersytetu Jagiell., Członek honorowy polskiego Tow. przyrod. im. Kopernika we Lwowie, Członek korespondent Académie des Sciences de l'Institut de France w Paryżu, Członek korespondent Tow. nauk przyrodniczych w Cherbourgu i narodowego Tow. rolniczego we Francji, b. Prof. Szkoły rolniczej w Dublinach. — Wybrany członkiem czynnym dnia 31 października 1891.

Kraków, ul. Straszewskiego 6.

Julian Niedźwiedzki, Dr. filoz., em. Prof. mineralogii i geologii w Szkole politechnicznej lwowskiej, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół średnich. Wybrany członkiem czynnym dnia 9 maja 1893. — (Korespondentem od r. 1887).

Lwów, Politechnika.

August Witkowski, Dr. filoz., Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl., Profesor p. z. fizyki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Rector magnif. w r. 1910/11, Członek Komisji egzam. dla nauczycieli szkół średnich,

były prof. Politechniki lwowskiej. Wybrany członkiem czynnym dnia 9 maja 1893. — (Korespondentem od roku 1888).

Kraków, ul. Bernardyńska 13.

Karol Olszewski, Dr. filoz., c. k. Rada Dworu, Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl., Prof. p. z. chemii Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, Członek Komisji egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół średnich, Członek honor. Tow. lekarskiego w Wilnie, Członek honor. Polskiego Tow. przyrodników im. Kopernika we Lwowie. Wybrany członkiem czynnym dnia 12 maja 1896. — (Korespondentem od r. 1888).

Kraków, ul. Jagiellońska 22.

Władysław Natanson, (j. w.). Wybrany członkiem czynnym dnia 17 maja 1900. — (Korespondentem od r. 1893).

Kraków, ul. Studencka 3.

Tadeusz Browicz, Dr. med., c. k. Rada Dworu, Prof. i b. Rector magn. Uniwersytetu Jagiell., Członek zagraniczny czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, Członek honorowy Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu i Towarzystw lekarskich w Wilnie, Lublinie, Krakowie i Lwowie. Wybrany członkiem czynnym dnia 13 maja 1902. — (Korespondentem od dnia 4 maja 1894).

Kraków, ul. Krupnicza 5.

Kazimierz Kostanecki, Dr. med., Prof. p. z. anatomii opisowej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wybrany członkiem czynnym dnia 13 maja 1902. — (Korespondentem od dnia 12 maja 1896).

Kraków, ul. Kolejowa 10.

Leon Marchlewski, Dr. filoz., Profesor p. z. chemii lekarskiej w Uniwersytecie Jagiell. Wybrany członkiem czynnym dnia 11 maja 1903. — (Korespondentem od roku 1899).

Kraków, ul. Zyblikiewicza 6.

Antoni Wierzejski, Dr. filoz., Profesor p. z. zoologii Uniwersytetu Jagiell., b. Dziekan Wydziału filozoficznego, Członek Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich. Wybrany członkiem czynnym dnia 6 maja 1907. — (Korespondentem od roku 1891).

Kraków, ul. Wielopole 6.

Władysław Kuleczyński, Dr. filozofii honoris causa Uniw. Jagiell., c. k. Rada Rządu, em. Prof. Gimnazjum św. Jacka w Krakowie,

Docent pryw. systematyki zoologicznej Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek honor. pol. Towarzystwa przyrodników im. Kopernika we Lwowie, Członek Towarzystwa zoologiczno-botanicznego w Wiedniu, Korespondent Nasawskiego Towarzystwa przyrodniczego w Wiesbaden. Wybrany członkiem czynnym dnia 22 maja 1912. — (Korespondentem od d. 4 maja 1894).

Kraków, ul. Niecała 1.

b) Zakrajowi:

Franciszek Mertens, Dr. filoz., em. Profesor p. z. matematyki Uniw. wiedeńskiego, były Prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego, były Prof. Politechniki w Gracu, c. k. Rada Dworu, Członek rzeczywisty Akademii Umiejętności w Wiedniu, Członek zakrajowy król. Tow. naukowego czeskiego w Pradze, Członek korespondent Towarzystwa naukowego w Getyndze, Członek korespondent królewskiej Akad. Umiejętności w Berlinie, Członek Tow. „Circolo matematico“ w Palermo. Wybrany członkiem czynnym dnia 31 października 1885.
Wiedeń III, Stammgasse 9.

Edward Suess, Doktor filozofii, medycyny i nauk technicznych honoris causa, em. Profesor geologii na Uniwersytecie w Wiedniu, b. Prezes Akademii Umiejętności w Wiedniu i b. Prezes jej Wydziału matematyczno-przyrodniczego. Wybrany członkiem czynnym dnia 11 maja 1903.
Wiedeń II/2, Afrikanergasse 9.

Franciszek Vejdovský, Dr. filozofii, Prof. p. z. zoologii i anatomii porównawczej Uniwersytetu czeskiego w Pradze, Doktor honoris causa Uniwersytetu w Cambridge (Anglia), Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl., Członek czynny i Sekretarz Wydziału matematyczno-przyrodniczego król. czeskiego Tow. naukowego w Pradze, Korespondent „Academy of Natural Sciences“ w Filadelfii, „Société de Biologie“ w Paryżu, Członek czynny „Société Imp. des amis de la nature, d'anthropologie et d'ethnographie“ w Moskwie, Członek korespondent Akademii Umiejętności w Zagrzebiu, „Société zoologique“ w Paryżu, „Zoological Society“ w Londynie i wielu innych Towarzystw. — Wybrany członkiem czynnym dnia 11 maja 1903.

Praga II, Riegrovo nábreží 20.

Bohuslav Brauner, Dr. filoz., Profesor p. z. chemii na Uniwersytecie czeskim w Pradze. Doctor of Science h. c. Uniwersytetu w Manchester, Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl., Kaw. ces. rosyj. ord. św. Stanisława II kl., Członek król. czeskiego Towarzystwa naukowego i czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, Członek honorowy „České chemické Společnosti“ w Pradze, Członek międzynarodowej Komisji dla wag atomowych, Late Berkeley Fellow of Owens College w Manchester, Członek honorowy „Chemical Society“ tamże i dożywotni Członek Towarzystwa Owens College Union tamże, Członek-korespondent Akademii Umiejętności w Nowym Yorku. — Wybrany członkiem czynnym dnia 21 maja 1909. Praga, Kral. Vinohrady, Čelakovského 14.

c) Zagraniczni:

Piotr Duhem, Dr. nauk matematycznych, Doktor honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego i Uniwersytetu w Lowanium, Profesor fizyki teoretycznej Uniwersytetu w Bordeaux, Korespondent „Institut de France“ w Paryżu, Członek zagraniczny król. Akademii Nauk w Brukselli, Członek korespondent „Société hollandaise des Sciences“ w Haarlem i „Société batave des Sciences expérimentales“ w Rotterdamie, Członek honorowy „Société scientifique“ w Brukselli. Wybrany członkiem czynnym dnia 17 maja 1904 r.

Bordeaux, rue de la Teste 18.

Franciszek Kamiński, Dr. filozofii i botaniki, Profesor zwyczaj. botaniki i Dyrektor Ogródu i gabinetu botanicznego Uniwersytetu w Odessie, Członek Tow. nauk przyrodniczych i matematycznych w Cherbourg, Członek Akademii międzynarodowej geografii roślin w Le Mans, Członek noworosyjskiego Towarzystwa przyrodników w Odessie, Członek ces. Tow. geograficznego w Petersburgu i ces. Tow. przyrodników w Moskwie, Założyciel i Członek honorowy Tow. Krymskiego (Club Alpin de Crimée). Wybrany członkiem czynnym dnia 17 maja 1904 r.

Odessa, Uniwersytet.

Marya Skłodowska-Curie, Dr. filozof., Prof. fizyki przy Sorbonie w Paryżu. Wybrana członkiem czynnym dnia 21 maja 1909.

Paryż, 12 rue Cuvier.

Jacques Loeb, Członek Rockefeller Institute for medical research w Nowym Yorku. Wybrany członkiem czynnym dnia 23 maja 1910.

Nowy York, 66 th. Str. and Avenue A.

B. Korespondenci.

1. Wydział filologiczny.

Adam Antoni Kryński, Magister nauk filolog.-histor., Profesor zwyczaj. filologii słowiańskiej Uniwersytetu lwowskiego, Dyrektor Seminarium sławistycznego tegoż Uniwersytetu, Prezes Towarzystwa ludoznawczego we Lwowie, Redaktor „Prac filologicznych“, Członek-założyciel Towarzystwa naukowego warszawskiego, b. Przewodniczący Wydziału językoznawstwa i literatury tegoż Towarzystwa w Warszawie. Wybrany dnia 13 listopada 1889.

Lwów, ul. Fredry 9.

JE. Karol Hrabia z Brzezia Lanckoroński, Rzeczywisty Tajny Radea i Szambelan, dziedziczny Członek Izby Panów, Kaw. ord. Złotego Runa i Kaw. honorowy ord. maltańskiego, Wiceprezes Komisji centralnej dla zachowania zabytków sztuki w Austrii, Doktor praw i Doktor filozofii honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego i Uniwersytetu berlińskiego, Obywatel honorowy miasta Aquileja, Członek austriackiego „Kunstrat“, Kuratorji austriackiego Muzeum art.-przemysłowego i Muzeum handlowego w Wiedniu, Członek korespondent Akademii Umiejętności i Członek honorowy Akademii Sztuk pięknych i Towarzystwa geograficznego w Wiedniu, Członek Towarzystwa archeologicznego austriackiego w Wiedniu i archeologicznego niemieckiego w Rzymie i Rady nadzorczej Instytutu niemieckiego dla historii sztuki w Florencyi i t. d. Wybrany dnia 31 października 1891.

Wiedeń III, Jacquingasse 18 i Rozdół (Galicya).

Adam Miodoński, Dr. filoz., Prof. p. z. filol. klasycznej Uniwer. Jagiellońskiego, Dyrektor Seminarjum filologicznego Uniw. Jagiell., Członek c. k. Komisji egzamin. dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich, b. Prof. Uniw. w Fryburgu, b. Dziekan Wydziału filoz. Uniw. Jagiell. Wybrany dnia 9 maja 1893 r.

Kraków, ul. Loretańska 8.

Karol Ernest Muka, Dr. fil., Prof. i Wicerektor gimnazjum Albertinum, Komandor i Oficer serbskiego ord. św. Sawy i Komandor czarnogórskiego ord. Daniła, Kaw. rosyjskiego ord. św. Stanisława, Prezes Wydz. filolog. i etnograficznego „Maćicy Serbskeje“, Redaktor „Časopisa Maćicy Serbskeje“, Członek honorowy Maćicy Serbskeje w Budyshynie, Matica Srpske w Nowym Sadzie i Łużyckiego Tow. kaznodziejskiego w Lipsku, Członek nadzwyczajny Tow. nauk w Zgorzleu, Członek zagraniczny Akademii Umiejętn. w Pradze, Członek korespondent król. serb. Akademii Umiejętności w Belgradzie, Południowo-słowiańskiej Akad. w Zagrzebiu, Ces. rosyj. Tow. drewniej pismienności w Petersburgu, król. czeskiego Towarzystwa Nauk w Pradze i Społeczności Národopisného Musea Českoslovanského w Pradze. Wybrany dnia 2 maja 1895.

Freiburg w Saksonii, Hainichenstr. 6, I.

Jan Bołoz Antoniewicz, Dr. filoz., Kaw. ord. Żelaznej Korony III klasy, Profesor p. z. historii sztuki nowożytnej w Uniwersytecie lwowskim, Korespondent c. k. Komisyi centralnej dla zachowania zabytków historycznych i artystycznych w Wiedniu, Wiceprezes rzeczoznawców dla dzieł sztuki. Wybrany dnia 14 maja 1897.

Lwów, ul. Zielona 9.

Jan Czubek, Radca szkolny, em. Profesor gimnaz. w Krakowie. Wybrany dnia 13 maja 1902.

Kraków, ul. A. Grabowskiego 4.

Jerzy hr. Mycielski, Dr. filozofii, Profesor p. z. historii sztuki Uniwersytetu Jagiell., Oficer król. ord. Włoskiej Korony, Oficer król. ord. holenderskiego Orange-Nassau, Prezes „Towarzystwa opieki nad polskimi zabytkami sztuki i kultury“, Redaktor „Przełądu Polskiego“, Członek Rady pomnikowej przy Komisyi central. dla ochrony zabytków w Wiedniu, Członek Komisyi budowy Zamku cesarskiego w Wiedniu, Członek Komitetu budowy Zamku królewskiego na Wawelu, Członek Rady artystycznej przy Konsystorzu książęco-biskupim w Krakowie, Prezes Towarzystwa Przyjaciół Muzeum Narodowego w Rapperswilu. Wybrany dnia 13 maja 1902.

Kraków, Rynek główny 43.

Bronisław Ignacy Kruczkiewicz, Dr. filoz., Profesor p. z. filologii klasycznej i Dyrektor Seminarium i Proseminaryum filologicznego Uniwersytetu lwowskiego, Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl., Członek i Dyrektor c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich we Lwowie, Dyrektor c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatek na nauczycielki w liceach żeńskich we Lwowie, Dyrektor c. k. Komisji egzamin. dla kandydatów na nauczycieli wyższych szkół handlowych we Lwowie, b. Dziekan i Rektor magnif. Uniw. lwow., Prezes Towarzystwa filologicznego we Lwowie. Wybrany dnia 13 maja 1902.
Lwów, ul. Kampiana 9.

Gustaw Bauch, Dr. filozofii, Profesor gimnazjalny. Wybrany dnia 13 maja 1902.
Wrocław I., Ohlau-Ufer 32 a.

Włodzimierz Józef Demetrykiewicz, Dr. praw, Kaw. ord. Franciszka Józefa, Profesor nadzwyczajny tytularny archeologii przedhistorycznej na Uniwersytecie Jagiellońskim, c. k. Konserwator zabytków starożytnych, Kustosz Muzeum antropologiczno-archeologicznego Akademii, Sekretarz Komisji antropologicznej, Członek koresp. austr. Instytutu archeologicznego w Wiedniu, Członek zakrajowy Sekcyi archeologicznej Muzeum Królestwa czeskiego w Pradze, Członek Towarzystwa antropologicznego w Berlinie i Wiedniu i Towarzystwa starożytników w Królewcu. Wybrany dnia 11 maja 1903.
Kraków, ul. Smoleńska 19.

Stanisław Jan Schneider, Dyrektor c. k. gimnazjum VIII we Lwowie, Wiceprezes Towarzystwa filologicznego we Lwowie. Wybrany dnia 11 maja 1903 r.
Lwów, ul. Jabłonowskich 20.

Ludwik Fournier, b. Profesor, literat. Wybrany dnia 11 maja 1903 r.
Lyon, rue Chazière 18.

Bolesław Erzepki, Dr. filozofii, Bibliotekarz i Konserwator zbiorów Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Członek zagraniczny archeologicznej Sekcyi Muzeum Królestwa czeskiego w Pradze. Wybrany dnia 17 maja 1904.
Poznań, ul. Wiktorji 26.

Stanisław Ptaszycki, Docent historii literatury i języka polskiego w Uniwersytecie petersburskim, Lektor języka rosyjskiego w rzym.-katol. Akademii Duchownej, Profesor Seminarium duchownego, Prezes Macierzy polskiej w Petersburgu, Wiceprezes Tow. Bibliotekoznawstwa w Petersburgu, Członek wielu Towarzystw naukowych polskich i rosyjskich. Wybrany dnia 17 maja 1904 r.
Petersburg, ul. Żukowskiego 88.

Wilhelm Bruchnalski, Dr. filozofii, Profesor p. z. literatury polskiej Uniwersytetu lwowskiego, Wiceprezes Tow. ludoznawczego we Lwowie. Wybrany dnia 19 maja 1905 r.
Lwów, ul. Długosza 37.

Ignacy Chrzanowski, Profesor p. z. historii literatury polskiej w Uniwersytecie Jagiellońskim, Członek Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu i Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. Wybrany dnia 11 maja 1906.
Kraków, ul. Biskupia 2.

J.E. Kazimierz Chłędowski, Dr. praw, Rzeczywisty Tajny Radea, b. c. k. Minister, Komandor ord. Franciszka Józefa, Kaw. ord. ces. Leopolda. Wybrany dnia 6 maja 1907.
Wiedeń IV, Alleegasse 11.

Jan Łoś, Doktor filozofii honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, Magister filologii słowiańskiej, Profesor zwyczajny tegoż przedmiotu w Uniwersytecie Jagiellońskim, Dyrektor Seminarium slawistycznego tamże, Członek rzeczywisty ces. ros. Towarzystwa archeologicznego w Petersburgu, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich. Wybrany dnia 6 maja 1907.
Kraków, ul. Kapucyńska 7,

Piotr Biękowski, Dr. filozofii, Profesor p. z. archeologii klasycznej w Uniwersytecie Jagiellońskim, Dyrektor Seminarium archeologii klasycznej, Dyrektor połączonych zbiorów sztuki i archeologii, Członek zwyczajny Instytutu archeologicznego oraz Korespondent Centralnej Komisji dla konserwowania zabytków sztuki i pomników historycznych w Wiedniu, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla nauczycieli rysunków, Członek Society for the promotion of hellenic studies w Londynie, Członek Towarzy-

stwa „Verein der Altertumsfreunde im Rheinlande“ w Bonn, Członek Towarz. filologiczno-archeologicznego „Eranos“ w Wiedniu, Wiceprezes Tow. numizmatycznego w Krakowie, Dziekan Wydziału filozoficznego w r. 1908/9. Wybrany dnia 21 maja 1909.

Kraków, ul. Warszawska 3.

Karol Hadaczek, Dr. filozofii, Profesor p. z. archeologii klasycznej i prehistorii na Uniwersytecie lwowskim, Kierownik zakładu archeologicznego tamże, Członek zwyczajny c. k. Instytutu archeologicznego w Wiedniu, c. k. Konseswator dla utrzymania zabytków przeddziejowych, Współpracownik Muzeum im. Dzieduszyckich we Lwowie. Wybrany dnia 21 maja 1909.

Lwów, ul. Supińskiego 3.

Tadeusz Grabowski, Dr. filozofii, Profesor nadzwyczajny tytularny historii literatury polskiej w Uniwersytecie Jagiellońskim, Profesor I Szkoły realnej w Krakowie, Egzaminator fachowy z języka francuskiego w c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kand. na naucz szkół średnich. Wybrany dnia 21 maja 1909.

Kraków, ul. Podwale 1.

Edward Porębowicz, Dr. filozofii, Profesor p. z. filologii romańskiej w Uniwersytecie lwowskim, Dyrektor Seminarium filologii romańskiej, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich, liceów żeńskich i Akademii handlowej we Lwowie, Członek Tow. dantejskiego w Florencji. Wybrany dnia 23 maja 1910 r.

Lwów, ul. Jabłonowskich 22.

Tadeusz Sinko, Dr. filozofii, Prof. p. z. filologii klasycznej w Uniwersytecie lwowskim, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich we Lwowie, b. Dozent przyw. Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, Redaktor czasopisma filologicznego „Eos“. Wybrany dnia 23 maja 1910.

Lwów, ul. Kadecka 14.

Stanisław Witkowski, Dr. filozofii, Profesor p. z. filologii klasycznej w Uniwersytecie lwowskim, Członek korespondent austr. Instytutu archeologicznego w Wiedniu. Wybrany dnia 23 maja 1910.

Lwów, ul. P. Chmielowskiego 3.

Kazimierz Nitsch, Dr. filoz., Profesor p. n. filologii słowiańskiej na Uniwersytecie Jagiellońskim. Wybrany dnia 19 maja 1911.

Kraków, Zwierzyniec, »na Salvatorze«.

Antoni Meillet, Profesor gramatyki porównawczej w Collège de France, Dyrektor studyów (directeur d'études) przyłączony dla gramatyki porównawczej i Awesty w École des hautes études, Profesor honorowy języka armeńskiego w École des langues orientales w Paryżu. Wybrany dnia 19 maja 1911.

Paryż XIV, rue d'Alesia 65

Józef Korzeniowski, Dr. filozofii, Starszy Bibliotekarz Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie, Członek korespondent Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Korespondent c. k. centralnej Komisji dla zabytków sztuki w Wiedniu. — Wybrany dnia 22 maja 1912 ¹⁾.

Kraków, ul. Smoleńska 19.

¹⁾ Józef Korzeniowski, ur. w Puławach w 1863 r., studia gimnazjalne odbył w Dreźnie i w Krakowie, uniwersyteckie zaś w Krakowie, gdzie w 1886 r. uzyskał stopień doktora filozofii. W latach 1886—1888 brał udział w „Ekspedycji Rzymskiej“, zorganizowanej przez prof. Dra Smolkę; poza Rzymem pracował w archiwach i bibliotekach florenckich, weneckich i innych włoskich. Od r. 1885 zajął się katalogowaniem i porządkowaniem bogatego zbioru rękopisów Biblioteki XX. Czartoryskich w Krakowie. W latach 1888—1892 prowadził wydawnictwo Akademii Umiejętności p. t. „Biblioteka pisarzy polskich“ jako sekretarz jej komitetu. W 1889 r. brał udział w wyprawie Komisji Akademii węgierskiej (pod przewodnictwem pp. A Vambéry i Wilh. Fraknoi) do Konstantynopola, gdzie odkrył w skarbcu sułtańskim Chrysobulon Stefana Urosza II z 1308 r., wydany następnie z jego kopii przez Akademię Serbską w Belgradzie. W dwuleciu 1890—1891 był asystentem Seminarium historycznego przy Uniwersytecie Jagiellońskim. W 1891 i 1892 r. otrzymawszy stypendyum im. Sniadeckich pracował w dziale rękopiśmiennym Ces. Biblioteki publicznej w Petersburgu oraz w Archiwum Państwowym w Stockholmie. Od 1893 do 1896 studyował w Paryżu jako delegat Akademii Umiejętności i kierownik tamtejszej Stacji Naukowej i Biblioteki Polskiej. W ciągu tego czasu pracował w archiwach i bibliotekach paryskich oraz robił poszukiwania naukowe w Londynie, Oxfordzie i w Simancas. — W 1896 r. mianowany amanuentem (bibliotekarzem II kl.) w c. k. Bibliotece uniwersyteckiej Lwowskiej, w 1904 skryptorem (bibliotekarzem I kl.) tamże,

2. Wydział historyczno-filozoficzny.

Tadusz Pilat, Dr. praw, c. k. Radca Dworu, emer. Prof. p. z. statystyki, nauki administracyi i austryackiego prawa administracyjnego Uniw. lwowskiego, Członek Wydziału krajowego i Zastępca Marszałka kraj. w Wydziale, Członek c. k. rządowej Komisji egzam. oddziału nauk politycznych, Członek korespondent c. k. centralnej Komisji statyst. w Wiedniu, Członek międzynarodowego Instytutu statystycznego, Członek Komitetu c. k. galicyjskiego Towarz. gospodar., Członek austryackiej Rady rolniczej i Rady dla dróg wodnych, Członek Rady wykonawczej „Macierzy Polskiej“, Poseł na Sejm kraj. Wybrany dnia 24 listopada 1888.

Lwów, ul. Mochnackiego 23.

Maksymilian Perlbach, Dr. filoz., b. Profesor, Tajny Radca rządowy, Dyrektor oddziału król. Biblioteki w Berlinie. Wybrany dnia 9 maja 1893.

Berlin W. 50, Regensburgerstr. 30.

został w 1905 r. mianowany kustoszem (starszym bibliotekarzem) Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie. Równocześnie w latach 1899—1905 zarządzał Biblioteką Fundacyi W. hr. Baworowskiego we Lwowie, którą uporządkował i udostępnił dla użytku publicznego. W r. 1898 był redaktorem Kwartalnika historycznego.

Ogłosił drukiem:

1) *Analecta Romana, quae historiam Poloniae saec. XVI illustrant, ex archivis et bibliothecis excerpta.* Cracoviae 1893 (stanowią t. XV *Scriptores rer. polon.*); 2) *Catalogus codicum manu scriptorum Musei Principum Czartoryski Cracoviensis*, t. I., Cracoviae 1887—1893; 3) *Nieznane polskie i łacińskie wiersze politycznej treści.* Kraków 1886; 4) *O autorach żywota Piotra Kmity i opisu wojny wołoszej.* Kraków 1887. (*Pamiętnik Wydz. filol. i hist.-filoz. Akad. Umiej.* t. VI.); 5) *Orieboviana. Opera inedita et opistolae Stanisłai Orzechowski. 1543—1566.* vol. I. Cracoviae 1891; 6) *Rozmowa Polaka z Litwinem, 1564.* Kraków 1890; 7) *Sebastjana Grabowieckiego Rymy duchowne, 1590.* Kraków 1893; 8) *Souvenirs du Prince Stanislas Poniatowski (w Revue d'histoire diplomatique 1895)*; 9) *Stanisława Mińskiego sposób odprawowania poselstwa do Rzymu.* (*Archiw. Kom. hist.* t. V.); 10) *Wyprawa królowej Katarzyny (Sprawozdania Kom. hist. sztuki t. IV.)*; 11) *Zapiski z rękopisu Cesarskiej Biblioteki Publicznej w Petersburgu i innych bibliotek petersburskich.* Kraków 1910 (*Archiwum Kom. Literackiej t. XI.*); 12) *Drobne artykuły, sprawozdania, przyczynki etc. w Ateneum, Czasie, Dzienniku Poznańskim, Eos, Grande Encyclopédie, Histor. Jahrbuch, Kraju, Kwartalniku Historycznym, Przeglądzie Polskim itd.*

Paweł Pierling, Kapłan T. J., Doktor honoris causa Uniwersytetu w Dorpacie i Uniwersytetu w Lowanium, Członek ces. Towarzystwa archeologicznego w Moskwie i ces. Towarzystwa historii i starożytności przy Uniwersytecie moskiewskim. Wybrany dnia 9 maja 1893.

Bruksella, Boulevard Saint-Michel, 22.

Antoni Prochaska, Dr. filoz., Adjunkt Archiwum krajowego we Lwowie. Wybrany dnia 9 maja 1893.

Lwów, ul. Kurkowa 5.

Aleksander Semkowicz, Dr. filoz., em. Dyrektor Biblioteki Uniwersytetu lwowskiego, Kaw. ord. Żelaznej III kl., Redaktor „Kwartalnika historycznego”. Wybrany dnia 9 maja 1893.

Lwów, ul. św. Zofii 7.

Michał Hruszewski, Magister historii ruskiej, Doktor honoris causa Uniwersytetu w Charkowie, Profesor p. z. hist. powszechnej z wykładem ruskim Uniwersytetu lwowskiego, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich, Prezes Towarzystwa naukowego im. Szewczenki we Lwowie, Dyrektor Sekcyi historycznej i Komisji archeograficznej tegoż Tow., Prezes Tow. naukowego ukraińskiego w Kijowie, Prezes Towarzystwa przyjaciół literatury, nauki i sztuki ukraińskiej, Prezes Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych „Uczytelska Hromada”, Prezes Spółki wydawniczej ukraińsko-ruskiej, Członek czynny lub honorowy kilku stowarzyszeń naukowych. Wybrany dnia 3 maja 1895.

Lwów, Zofiówka, willa własna,

Józef Milewski, Dr. praw, em. Prof. p. z. ekonomii politycznej Uniwer. Jagiellońskiego, Prof. honorowy Uniwersytetu lwowskiego, Członek korespon. Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, b. Poseł do Rady Państwa, Poseł na Sejm krajowy, b. Wiceprezes Tow. rolniczego w Krakowie, Dyrektor Banku krajowego we Lwowie. Wybrany dnia 12 maja 1896.

Lwów, ul. Kościuszki 16.

Ernest Till, Dr. praw, Prof. p. z. austriackiego prawa cywilnego na Uniwersytecie lwowskim, Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl., Dziekan Wydziału prawa w r. 1906/7, Prezes lwowskiego Towa-

rzystwa prawniczego, Redaktor „Przeglądu prawa i administracji“.
Wybrany dnia 14 maja 1897.

Lwów, ul. Pańska 4.

Bronisław Dembiński, Dr. filoz., Kaw. ord. Żelaznej Korony III klasy, c. k. Radca Dworu, Prof. p. z. historii powszechnej na Uniw. lwowskim, b. Dziekan, Rector magnif. w r. 1907/8, Dyrektor Seminarium historycz. dla hist. powszechnej, Członek c. k. Komisji egzam. dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich we Lwowie, b. Docent Uniwersytetu Jagiell. w Krakowie, Członek koresp. Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu. Wybrany dnia 17 maja 1900 r.

Lwów, ul. Kalcza 11.

Iwan Andrzejewicz Linniczenko, Dr. hist., Radca stanu, Profesor zw. historii rosyj. na Uniwersytecie w Odessie oraz Prof. najwyższych Kursów dla kobiet tamże, Członek ces. Towarzystwa archeologicznego, Tow. historycznego, Tow. miłośników przyrodoznawstwa i antropologii i Tow. miłośników ruskiej literatury w Moskwie, Członek ces. Towarzystwa historii starożytności w Odessie, Prezes Tow. bibliograficznego przy Uniwersytecie w Odessie, Prezes Tow. Dobroczynnego słowiańskiego tamże, Członek honor. Komisji archiwalnej w Połtawie, Tow. miłośników sztuki i starożytności w Kijowie, Członek Tow. „Latosisec Nestora“ w Kijowie, Członek Komisji archiwalnych w Włodzimierzu, Riazaniu, Saratowie, Symferopolu, Członek ces. wojenno-historycznego Tow. w Petersburgu, Członek Komisji Wydziału starożytności w Petersburgu, Członek wielu innych Towarzystw naukowych. Wybrany dnia 17 maja 1900.

Odessa, Uniwersytet.

Wiktor Czermał, Dr. filozofii, Profesor p. z. historii polskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich, Docent historii powszechnej i cywilizacji w Akademii sztuk pięknych w Krakowie. Wybrany dnia 13 maja 1902.

Kraków, ul. Siemiradzkiego 17.

Mikołaj Iwanowicz Kariejew, Dr. powszechnej historii, Radca stanu, b. Profesor na Uniwersytecie w Warszawie, obecnie Prof. na Uniwersytecie w Petersburgu, na Wyższych kursach dla ko-

bię i na Wydziale ekonomicznym Petersburskiej Politechniki, Prezes Towarzystwa historycznego przy Petersburskim Uniwersytecie, Członek-korespondent Akademii Nauk w Petersburgu oraz Członek wielu innych Towarzystw naukowych w Rosyi i zagranicą, b. Członek pierwszego Sejmu państwowego w Rosyi („Gosudarstwennoj Dumy“). Wybrany dnia 13 maja 1902.

Petersburg, Wasiljewskij Ostrow, 10 linia, Nr. 9.

X. Jan Fijałek, Dr. teologii i prawa kanonicznego, Profesor p. z. historii kościelnej w Uniwersytecie lwowskim, Rektor magn. w. r. 1903/4, b. Docent Uniw. Jagiell., Paleograf-archiwista Stolicy św., Członek korespondent c. k. Komisji centralnej dla badania i zachowania zabytków sztuki i pomników historycznych w Wiedniu. Wybrany dnia 11 maja 1903.

Lwów, ul. Pułaskiego 4.

Zygmund Celichowski, Dr. filozofii, Dyrektor Biblioteki Kórnickiej, Członek Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Członek korespondent Tow. historyczno-literackiego w Paryżu. Wybrany dnia 11 maja 1903.

Kórnik, W. Ks. Poznańskie.

Władysław Smoleński, Radca Prokuratury w Królestwie Polskim, Członek-założyciel Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. Wybrany dnia 11 maja 1903.

Warszawa, ul. Hoża 26.

Edmund Radwan Krzymuski, Dr. praw, Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl., były Rector magn., Profesor p. z. prawa i postępowania karnego Uniwersytetu Jagiell., Dyrektor Seminarium prawniczego tamże, Prezes c. k. Komisji rządowej egzaminacyjnej oddziału nauk politycznych, Wiceprezes i Członek jej oddziału sądowego i historyczno-prawniczego, Członek Komisji dla egzaminów sędziowskich, Członek honorowy stowarzyszeń akademickich: „Pomoc wzajemna uczniów Uniwersytetu Jagiell.“, „Biblioteka uczniów Wydz. prawa“ i „Czytelnia Akademicka imienia Adama Mickiewicza“, b. Prezes Towarzystwa i Konserwatorium muzycznego w Krakowie. Wybrany dnia 17 maja 1904.

Kraków, ul. Jabłonowskich 5.

X. Stanisław Ksawery Chodyński, Dr. prawa kanonicznego, Kandydat św. Teologii, Protonotaryusz Apostolski, Prałat-Dziekan

Rocznik Akademii 1911/12.

3

Kapituły Włocławskiej, Wikaryusz generalny biskupi i Oficyał Konsystorza w Włocławku, Członek Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. Wybrany dnia 17 maja 1904.

Włocławek (Król. Polskie).

Fryderyk Papée, Dr. filoz., Kaw. ord. Franciszka Józefa, Dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej, Konserwator c. k. centralnej Komisji dla zabytków sztuki. Wybrany dnia 6 maja 1907.

Kraków, Plac Groble 6.

X. Władysław Chotkowski, Dr. św. teologii, em. Profesor historii kościelnej i Dyrektor Seminarium hist. kośc. w Uniwersytecie Jagiellońskim, Prałat domowy J. Św., Kanonik katedralny krakowski, Radca refer. ks.-biskupiego Konsystorza, obrońca węzła małżeńskiego w ks.-biskupim Sądzie duch., Cenzor ksiąg treści relig., Delegat ks.-biskupi do nauki religii w gimnazyum św. Jacka w Krakowie, Członek honorowy Towarzystwa naukowego w Toruniu, b. Deputowany do Rady Państwa, b. Rektor Uniwersytetu, b. Radca m. Krakowa, Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl., Komandor ord. Franc. Józefa, Odznaczony krzyżem „pro Ecclesia et Pontifice“. Wybrany dnia 15 maja 1908.

Kraków, ul. Kanonicza 20.

Franciszek Ksawery Fierich, Dr. praw, Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl., Profesor p. z. procesu cywilnego austriackiego, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej rządowej oddziału historyczno-prawniczego i sądowego, Wiceprezes oddziału politycznego, Członek Komisji dla egzam. sędziowskich, Przewodniczący Sądu polubownego bractw górniczych w Krakowie, naczelny redaktor „Czasopisma prawniczego i ekonomicznego“, Radca miejski krakowski, Dziekan Wydziału prawniczego w r. s. 1901/2 i 1906/7, Rektor Wszechnicy Jagiellońskiej w r. 1908/9. Wybrany dnia 15 maja 1908.

Kraków, ul. Batorego 21,

Włodzimierz Czerkawski, Dr. praw, Profesor p. z. ekonomii politycznej i statystyki na Uniwersytecie Jagiellońskim, Członek c. k. Komisji rządowej egzaminacyjnej oddziału politycznego, Wiceprezes drugiej c. k. Komisji egzaminacyjnej na Studium rolniczym,

Dziekan Wydziału prawa w r. 1909/10. Wybrany dnia 23 maja 1910.

Kraków, ul. Stachowskiego 2.

Ignacy Koschembahr-Łyskowski, Doktor praw, Profesor p. z. prawa rzymskiego w Uniwersytecie lwowskim, Członek rządowej Komisji egzaminacyjnej oddziału prawno-historycznego, b. Referendarz przy Najwyższym Trybunale (Kammergericht) w Berlinie, b. Profesor zwyczajny prawa rzymskiego w Uniwersytecie w Fryburgu szwajcarskim, tamże 1889—1900 Dziekan Wydziału prawniczego, 1908/09 Dziekan Wydziału prawa i administracji w Uniwersytecie lwowskim, Członek czynny dell'Istituto di diritto romano w Rzymie. Wybrany dnia 23 maja 1910 r.

Lwów, ul. Andrzeja Potockiego 28.

Stanisław Wróblewski, Dr. praw, Profesor p. z. prawa rzymskiego na Uniwersytecie Jagiellońskim, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej oddziału historyczno-prawniczego i sądowego, Członek Komisji dla egzaminów sędziowskich, Dziekan Wydziału prawa w r. 1910/11. Wybrany dnia 23 maja 1910.

Kraków, ul. św. Jana 15.

Karol Kadlec, Dr. praw, Profesor p. z. historii ustawodawstwa słowiańskiego na Uniwersytecie czeskim w Pradze, Członek czynny czeskiej Akademii Umiejętności tamże, Członek nadzwyczajny król. czesk. Towarzystwa naukowego tamże, Członek rosyj. Instytutu archeolog. w Carogrodzie, Członek Korespondent serbskiej Akademii Umiejętności w Białogrodzie i Pol.-słowiańskiej Akademii Umiejętności w Zagrzebiu, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej oddziału historyczno-prawniczego i oddziału nauk politycznych, Redaktor „Sbornika věd právnick a státních“. Wybrany dnia 19 maja 1911.

Praga, Kral. Vinohrady, ul. Mánesova 1111 (41 n.),

Kazimierz Twardowski, Doktor filozofii, Profesor p. z. filozofii w Uniwersytecie lwowskim, Dyrektor Seminarium filozoficznego i Pracowni psychologicznej Uniwersytetu lwowskiego, Członek Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich we Lwowie, b. Docent prywatny filozofii w Uniwersytecie wiedeńskim, Przewodniczący Polskiego Towarzystwa filozoficznego,

Członek-założyciel wiedeńskiego Towarzystwa filozoficznego, Wydawca i Redaktor miesięcznika „Ruch filozoficzny“. Wybrany 19 maja 1911.

Lwów, ul. św. Zofii 46.

3. Wydział matematyczno-przyrodniczy.

Henryk Kadyi, Dr. wszech nauk lekarskich, Doktor weterynaryi honoris causa Akademii weterynaryjnej we Lwowie, c. k. Radca Dworu, Profesor p. z. anatomii, b. Rektor Uniwersytetu lwowskiego, Członek Towarzystwa anatomicznego w Niemczech, Członek honorowy Towarzystwa weterynarzy w Austrii, Członek honorowy Towarzystwa lekarskiego w Wilnie, galicyjskiego Towarzystwa weterynarskiego i Tow. ratunkowego w Wiedniu, b. Profesor anatomii zwierząt domowych w c. k. Szkole weter. we Lwowie. Wybrany dnia 14 listopada 1888.

Lwów, ul. Zielona 15.

Ludwik Birkenmajer, Dr. filozofii, Profesor historii nauk ścisłych Uniwersytetu Jagiell. Wybrany dnia 9 maja 1893.

Kraków, ul. Podzamcze 22.

Samuel Dickstein, Redaktor „Prac matematycz.-fizycznych“ i „Wiadomości matematycznych“, Współwydawca „Biblioteki mat.-fizycz.“ i publikacji „Fontes et commentationes“, Członek-założyciel i b. Wiceprezes Tow. Naukowego Warszawskiego, Przewodniczący Komisji stałej meteorologicznej przy Wydziale mat.-przyr. tegoż Towarzystwa, b. Przewodniczący Rady Kursów Naukowych w Warszawie, Członek honorowy i b. Prezes Koła matem.-fizycz. w Warszawie, Członek-założyciel i Prezes Komitetu Towarzystwa Biblioteki publicznej w Warszawie, Członek zagraniczny król.-czeskiego Towarzystwa Nauk w Pradze, Członek korespondent król. Towarzystwa Umiejętności w Liège, Członek Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Niemieckiego Zjednoczenia matematyków, Petersburskiego Tow. matematycznego, Towarzystwa matematycznego francuskiego, Towarzystwa „Circolo matematico di Palermo“, Stowarzyszenia „International Association for promoting the study of quaternions etc.“, Towarzystwa włoskiego postępu nauk, Instytutu międzynarodowego bibliograficznego w Brukselli, Instytutu

„Comité permanent des Congrès internationaux d'Actuaires“ itd.
Wybrany dnia 9 maja 1893.

Warszawa, ul. Marszałkowska 117.

Adam Prażmowski, Dr. filozofii, Wybrany dnia 9 maja 1893.

Kraków, ul. Pędzichów 9.

Ernest Bandrowski, Dr. filozofii, Dyrektor Szkoły Przemysłowej
w Krakowie, Wybrany dnia 4 maja 1894.

Kraków, ul. św. Filipa 5.

Hugo Zapalowicz, Dr. praw, c. i k. Major audytor w rezerwie.
Wybrany dnia 4 maja 1894.

Lwów, ul. Kraszewskiego 25.

Julian Sochocki, Dr. matematyki, Profesor zw. Uniwersytetu pe-
tersburskiego, Prezes Towarzystwa matematycznego w Petersburgu,
Członek Towarzystwa matematycznego przy Uniwersytecie mo-
skiewskim, Rzeczywisty Radca Stanu, Wybrany dnia 4 maja 1894.

Petersburg, Uniwersytet.

Leopold Adametz, Dr. filozofii, c. k. Radca Dworu, Profesor przy
„Hochschule für Bodenkultur“ w Wiedniu, b. Profesor p. z. nauki
hodowli zwierząt domowych i mleczarstwa Uniwersytetu Jagiell.,
Komandor ord. Danila „mérite agricole“, Właściciel złotego me-
dalu państwowego za zasługi w dziedzinie rolnictwa, Członek Tow.
naukowego „Leopoldina“ w Halle, b. Członek Komitetu Towarzy-
stwa rolniczego krakowskiego, Wybrany dnia 2-go maja 1895.

Wiedeń XIX, Hasenauerstrasse 42.

Władysław Szajnocha, Dr. filozofii, Profesor p. z. geologii i pa-
leontologii, Dyrektor gabinetu geologicznego, Rektor Uniw. Jagiell.
w r. 1911/12, Komandor król. ord. Korony Rumunii, Członek kra-
jowej Rady górniczej, Korespondent c. k. państw. Zakładu geolo-
gicznego w Wiedniu, Członek Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Po-
znaniu, Członek król. czeskiego Towarzystwa Nauk w Pradze,
Członek Towarzystwa badaczy przyrody w Petersburgu, polskiego
Towarzystwa przyrodników im. Kopernika we Lwowie i c. k. To-
warzystwa geograficznego w Wiedniu, Członek honorowy Polskiego
Towarzystwa balneologicznego, Wybrany dnia 2 maja 1895.

Kraków, ul. Kolejowa 5.

Stefan Niementowski, Dr. filozofii, Profesor p. z. chemii ogólnej i analitycznej w Szkole politechnicznej we Lwowie. Wybrany dnia 14 maja 1897.

Lwów, Politechnika.

Maurycy Rudzki, Dr. filozofii, Profesor p. z. astronomii i geofizyki Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wybrany dnia 2 maja 1899.

Kraków, ul. Kopernika 25.

Karol Władysław Rothert, Dr. botaniki, b. Profesor zw. botaniki na Uniwersytecie w Odessie, Członek-korespondent Deutsche Botanische Gesellschaft w Berlinie, Członek-korespondent Towarzystwa Przyrodników w Rydze, Członek Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. Wybrany dnia 2 maja 1899.

Kraków, ul. Kilińskiego 4.

Józef Książ Puzyna, Dr. filozofii, Profesor p. z. matematyki w Uniwersytecie lwowskim, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół średnich we Lwowie. Wybrany dnia 17 maja 1900.

Lwów, ul. Obertyńska 4.

Kazimierz Żorawski, Dr. filozofii, Profesor p. z. matematyki i Dyrektor Seminarium matemat. Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek c. k. Komisji egzam. dla nauczycieli szkół średnich, Członek korespondent król. czeskiego Towarzystwa naukowego w Pradze, Członek „Circolo matematico“ w Palermo oraz niemieckiego Stowarzyszenia matematyków. Wybrany dnia 17 maja 1900.

Kraków, ul. Garbarska 7.

Maryan Raciborski, Dr. filozofii, Profesor p. z. botaniki i Dyrektor Ogrodu botanicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego, b. Profesor p. z. botaniki oraz Dyrektor Instytutu biologiczno-botanicznego Uniwersytetu lwowskiego, b. Przewodniczący Towarzystwa przyrodników polskich im. Kopernika, Korespondent Towarzystwa przyrodniczego Indyi holenderskich w Batawii. Wybrany dnia 17 maja 1900 r.

Kraków, ul. Kopernika 25.

Henryk Hoyer, Dr. medycyny, Profesor p. z. anatomii porównawczej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wybrany dnia 13 maja 1902.

Kraków-Nowa Wieś, willa IV.

Józef Morozewicz, Magister mineralogii i geognozyi, Doktor filozofii honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, Prof. p. z. mineralogii w Uniw. Jagiell., Członek Komisji egzam. dla nauczycieli szkół średnich, Rzeczyw. Członek ces. rosyjsk. Towarzystwa mineralogicznego w Petersburgu, Towarz. mineralog. w Wiedniu, i Tow. przyrodników polskich im. Kopernika we Lwowie, tudzież Przewodniczący jego oddziału krakowskiego. Wybrany dnia 13 maja 1902 r.

Kraków, ul. Wolska 9.

Michał Siedlecki, Dr. filozofii, Profesor p. n. zoologii. Wybrany dnia 11 maja 1903.

Kraków, ul. Krowoderska 59.

Stanisław Zaremba, Dr. nauk matematycznych, Profesor p. z. matematyki Uniwersytetu Jagiellońskiego, b. Profesor matematyki w Nimes i Cahors, Członek korespondent król. czeskiego Towarzystwa naukowego w Pradze, Członek Towarzystw matematycznych Charkowskiego, Palermitańskiego i Francuskiego oraz Franc. Towarzystwa fizycznego. Wybrany dnia 11 maja 1903.

Prądnik Czerwony pod Krakowem.

Józef Nusbaum-Hilarowicz, Dr. filozofii i Magister zoologii i anatomii porównawczej, Profesor zwyczajny zoologii i anatomii porównawczej na Uniwersytecie lwowskim, b. Dziekan Wydziału filozof. Uniw. lwowskiego, b. Prezes pol. Towarzystwa przyrodników im. Kopernika we Lwowie. Wybrany dnia 17 maja 1904.

Lwów, ul. Zyblikiewicza 38.

Julian Talko-Hryncewicz, Profesor p. n. antropologii Uniw. Jag., Kaw. ros. orderów: św. Anny III kl. i św. Stanisława II kl., Radca kolejalny, b. lekarz pow. Troickosawskiego obwodu Zabajkalskiego, b. Zarządzający Troickosawsko-Kiachtyńskim oddziałem rosyjsk. geograficznego Towarzystwa w Troickosawsku i Członek honorowy tegoż, Posiadacz wielkiego złotego medalu od ces. ros. geograficznego Towarzystwa w Petersburgu i premium Wiel. ks. Sergiusza Aleksandrowicza, złotego medalu i premium Raz-cwietowa od ces. Towarzystwa miłośników przyrody, antropologii i etnografii w Moskwie, i czynny Członek tegoż, Członek korespondent Towarzystw antropologicznych przy wojskowo-lekarskiej Aka-

demii w Petersburgu i przy petersburskim Uniwersytecie, rosyjskiego Komitetu dla badań Azji środkowej i wschodniej, polskiego Związku przyrodników i lekarzy w Petersburgu, Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie, Narodopisné společnosti Československé w Pradze i Towarzystw lekarskich: w Wilnie, Krasnojarsku, Irkucku i Czycie. Wybrany dnia 11 maja 1903.

Kraków, ul. Studencka 9.

Maryan Smoluchowski, Dr. filoz., Profesor p. z. fizyki teoretycznej Uniw. lwowskiego, Doktor praw honoris causa Uniwersytetu w Glasgowie, Członek Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich, b. Docent Uniwersytetu w Wiedniu, b. Prezes pol. Tow. przyrodników im. Kopernika we Lwowie, Członek „Normal-Eichungs-Kommission“ w Wiedniu, Członek francuskiego Towarzystwa fizycznego. Wybrany dnia 15 maja 1908.

Lwów, ul. Długosza 25.

Stanisław Bądziński, Dr. med. i filozof., Profesor p. z. chemii lekarskiej Uniwersytetu lwowskiego, Dziekan Wydziału lekarskiego w r. 1907/8. — Wybrany dnia 21 maja 1909.

Lwów, ul. 29 Listopada 67.

Emil Godlewski (młodszy), Dr. medycyny, Profesor p. n. embryologii na Uniwersytecie Jagiellońskim. — Wybrany dnia 22 maja 1912¹⁾.

Kraków, ul. Zybkiewicza 11.

¹⁾ Emil Godlewski ur. 12 sierpnia w Hołosku Wielkim pod Lwowem, w Galicyi, odbywał nauki gimnazyalne częścią we Lwowie w gimn. Franciszka Józefa, częścią w Krakowie w gimn. św. Anny, gdzie też złożył egzamin dojrzałości w r. 1893. Studya na Wydziale filozoficznym i lekarskim Uniw. Jagiell. w Krakowie odbywał w latach 1893—1899, i tamże w roku 1899 otrzymał stopień doktora wszech nauk lekarskich. W czasie uniwersyteckich studyów rozpoczął pod kierunkiem Prof. Kostaneckiego pracę nad specjalnymi tematami z dziedziny embryologii i prowadził ją dalej w latach swej asystentury przy zakładzie anatomicznym w krakowskim Uniwersytecie. Przez rok 1900/1 pracował w zakładzie histologiczno-embryologicznym Uniwersytetu w Monachium pod kierunkiem prof. Kupfera oraz w seminarjum zoologicznym tegoż Uniw., kierowanem przez prof. Ryszarda Hertwiga. Następnie w r. 1901/2 pracował pod kierunkiem prof. Apathyego w zakładzie zoologicznym Uniwersytetu

Józef Kowalski, Dr. filozofii, Profesor p. z. fizyki na Uniwersytecie we Fryburgu Szwajcarskim, Członek Senatu Towarzystwa Helweckiego nauk przyrodniczych, Członek honorowy Towarzystwa wojskiego nauk przyrodniczych, Prezes szwajcarskiego Towarzystwa fizycznego, Członek czynny „Société scientifique“ w Brukselli,

w Kolozsvarze. Po otrzymaniu veniam legendi na Uniw. Jagiell. pracował przez 7 miesięcy w Stacji zoologicznej w Neapolu a następnie w jesieni 1902 objął jako docent wykłady embryologii w Uniwersytecie Jagiellońskim. W roku 1905 został mianowany nadzwyczajnym profesorem tegoż przedmiotu. Pracę naukową prowadził częścią w laboratorium embryologicznym Zakładu anatomicznego, częścią zaś w czasie swych pobytów w Stacji zoologicznej w Neapolu w latach 1904, 1807/8, 1910.

Ogłosił drukiem: 1) Über mehrfache bipolare Mitose bei der Spermatogenese von *Helix pomatia*. Anz. der AK. der Wissensch. in Krakau 1897; 2) Wielokrotna karyokineza w gruczole obojnaczym ślimaka *Helix pomatia*. Kraków, Rozpr. Akad. Umiej. 1897; 3) Über die Umwandlung der Spermatiden in Spermatozoen bei *Helix pomatia* L. Anz. der Akad. der Wissensch. in Krakau 1897; 4) Weitere Untersuchungen über die Umwandlungsweise der Spermatiden in Spermatozoen bei *Helix pomatia*. Anz. der Ak. der Wissensch. in Krakau 1897; 5) O przeistaczaniu spermatyd w plemniki w gruczole obojnaczym *Helix pomatia*. Kraków, Rozpr. Akad. Umiej. 1898; 6) Über die Kernvermehrung in den quergestreiften Muskelfasern der Wirbeltiere. Bull. de l'Ac. des Sciences de Cracovie 1900; 7) Über die Einwirkung des Sauerstoffes auf Entwicklung und über den Gaswechsel in den ersten Entwicklungsstadien von *Rana temporaria*. Bull. intern. de l'Ac. des Sciences de Cracovie 1900; 8) Rozwój narządów rodnych. Podręcznik histologii ciała ludzkiego. Warszawa 1901; 9) Die Einwirkung des Sauerstoffes auf die Entwicklung von *Rana temporaria* und Versuch der quantitativen Bestimmung des Gaswechsels in den ersten Entwicklungsstadien. Arch. für Entwicklungsmech. der Organ. 1901; 10) Ueber die Entwicklung des quergestreiften muskulösen Gewebes. Bull. de l'Ac. des Sciences de Cracovie 1901; 11) Rozwój tkanki mięsnej w mięśniach szkieletowych i w sercu zwierząt ssących. Kraków, Rozpr. Ak. Umiej. 1901; 12) Die Entwicklung des Skelet- und Herzmuskelgewebes der Säugethiere. Bull. de l'Ac. des Sciences de Cracovie. 1901; 13) Die Entwicklung der Skelet- und Herzmuskelgewebes der Säugethiere. Arch. f. mikr. Anat. und Entwicklungsgesch. Bd 60, 1902; 14) Regeneration in *Tubularia* after longitudinal Splitting. Bull. de l'Ac. des Sc. de Cracovie 1902; 15) Regeneracya *Tubularii*. Kraków, Rozpr. Akad. Umiej. 1902; 16) Zur Kenntnis der Regulationsvorgänge bei *Tubularia* me-

Członek francuskiego Towarzystwa fizycznego, Członek niemieckiego Towarzystwa fizycznego, Członek niemieckiego Towarzystwa Bunsena, Członek Komisji naukowej niemieckiego Towarzystwa Roentgena etc. Wybrany dnia 22 maja 1912 r. 1).

Fryburg Szwajcarski, willa »La Pensée«.

sembryanthemum, Arch. für Entw-mech. der Organ. XVIII Bd 1904; 17) Poglądy na powstawanie płci. Wszechświat. Warszawa 1903; 18) Die Regulationserscheinungen bei Pennaria Cavolinii (mit R. Gast). Arch. f. Entw-mech. der Org. XVI Bd. 1903; 19) Der Einfluss des Zentralnervensystems auf die Regeneration bei Tritonen. Comptes rendus du 6-me Congr. intern. de Zool. Berne 1904; 20) Versuche über den Einfluss des Nervensystems auf die Regenerationserscheinungen der Molchs. Bull. de l'Ac. des Sc. de Cracovie 1904; 21) Doświadczenia badania nad wpływem układu nerwowego na regenerację. Kraków, Rozpr. Akad. Umiej. 1905; 22) Die Hybridisation der Echinideen und Crinoideenfamilie. Bull. de l'Ac. des Sc. de Cracovie 1905; 23) Untersuchungen über die Bastardierung der Echiniden und Crinoideenfamilie. Arch. für Entw-mech. der Organ. XX Bd. 1906; 24) Plasma und Kernsubstanz in der normalen und der durch äußere Faktoren veränderten Entwicklung der Echiniden. Arch. f. Entw-mech. der Organ. XXVI Bd. 1908; 25) Das Vererbungsproblem im Lichte der Entwicklungsmechanik betrachtet. Vorträge und Aufsätze über Entw-mech. der Organ. Herausgegeben von Wilhelm Roux. Leipzig 1909; 26) Bemerkungen zu der Arbeit von H. H. Newman „Further Studies of the Process of Heridity in Fundulus Hybrids“. Arch. f. Entw-mech. der Organismen. 31 Bd. 1910; 27) Plasma und Kernsubstanz im Epithelgewebe bei der Regeneration der Amphibien. Arch. f. Entw-mech. der Organ. Fest-Bd. für Prof. Roux 1910; 28) Über den Einfluss des Spermas der Annelide Chaetopterus auf die Echinideneier und über die antagonistische Wirkung des Spermas fremder Tierklassen auf die Befruchtungsfähigkeit der Geschlechtselemente. Bull. de l'Ac. des Sc. de Cracovie 1910; 29) Studien über die Entwicklungserregung. I. Kombination der heterogenen Befruchtung mit der künstlichen Parthenogenese. II. Antagonismus der Einwirkung des Spermas von verschiedenen Tierklassen. Arch. f. Entw-mech. der Organ. 1911; 30) Zagadnienie ciągłości życia w przyrodzie. Kosmos 1912; 31) Physiologie der Zeugung (30 arkuszy druku) W „Winterstein's Handbuch der vergleich. Physiologie“ 1912.

Recenzje i sprawozdania naukowe ogłaszał w Kosmosie we Lwowie, w Zeitschr. für allg. Physiologie w Jenie, w Archiv. für Entwicklungs-Mechanik i Archiv für Zellforschung w Lipsku.

1) Józef Kowalski, ur. w Puławach 16 marca 1866. Studya

Poczet członków nadzwyczajnych.

Maciej Leon Jakubowski. Dr. medycyny i chirurgii, Magister po-
łożnictwa, c. k. Radca Dworu, Kawaler orderu Żelaznej Korony

gimnazjalne odbył w Warszawie, a uniwersyteckie w Warszawie, Getyndze i Berlinie. W r. 1888 otrzymał w Getyndze stopień doktora filozofii. W r. 1889 pracował pod kierunkiem prof. Kundta w Berlinie. W latach 1890—1891 był asystentem prof. Roentgena w Würzburgu. W r. 1892 habilitował się jako docent prywatny fizyki i chemii fizycznej w Uniwersytecie w Bernie Szwajcarskim. W r. 1893 pracował pod kieunkiem prof. Lippmanna i prof. Curie w Paryżu. W r. 1894 został mianowany prof. nadzwyczajnym fizyki w Uniwersytecie w Fryburgu Szwajcarskim z misją zorganizowania fakultetu mat.-przyr. tegoż Uniwersytetu. Tamże po otwarciu Wydziału mat.-przyr. w r. 1896 mianowany prof. p. z. fizyki i wybrany po raz pierwszy dziekanem tegoż Wydziału. W r. 1897 był Rektorem tegoż Uniwersytetu, a w r. 1907 dziekanem Wydz. mat.-przyrodn. po raz drugi.

Ogłosił drukiem: 1) Untersuchungen über die Festigkeit des Glases, Göttingen 1889; 2) O hartowaniu szkła. Prace mat.-fiz. Warszawa 1889; 3) Elastizität und Festigkeit des Glases bei höheren Temperaturen. Wied. Ann. der Physik 1890. 4) Przewodnictwo cieplne kryształów a prawo zwiększania się entropii. Prace mat.-fiz. Warszawa 1890; 5) O wpływie ciśnienia na przewodnictwo elektrolitów. Rozpr. Akademii Umiejęności w Krakowie 1891; 6) Zur Theorie der Flüssigkeitsgemische. Habilitationsschrift Bern 1892; 7) Prawo jedności termodynamicznej w roztworach potrójnych. Rozpr. Akad. Um. w Krakowie 1893 i Journal de phys. Paris 1894; 8) Mélanges des liquides. Comptes rendus de l'Ac. d. Sc. Paris 1894; 9) Production des rayons cathodiques. Compt. r. d. l'Ac. d. Sc. Paris 1895; 10) Neuer Accumulator. Zeitschr. f. Elektrochemie 1895; 11) Equations thermodynamiques. Arch. der Genève 1896 i Congrès scientifique de Fribourg 1897; 12) L'interrupteur Wehnelt et la combustion de l'air. Arch. de Genève 1899; 13) Influence des sels sur le pouvoir rotatoire des sucres. Arch. de Genève 1901; 14) L'indice de réfraction de mélanges. Comptes r. de l'Ac. de Sc. Paris 1901; 15) Sur les décharges électriques dans l' air. Eclair. électr Paris 1903; 16) Sur l'amortissement des oscillations électriques de période moyenne. Eclairage électr. Paris 1903; 17) Sur les décharges glissantes. Comptes r. d. l'Ac. d. Sc. Paris 1903; 18) Sur la production d'acide nitrique par décharges électriques. Bull. de la Soc. int. d. él. 1903; 19) Nouvelle méthode pour la mesure des résistances électrolytiques liquides et plusieurs de ses applications. Rozpr. Akad.; Arch. sc. phys. 1904; 20) Sur la décharge disruptive à très haute tension.

III kl., em. Prof. p. z. pedyatrii, obywatel honorowy miasta Krakowa, Członek honorowy i b. Prezes Tow. lekarskiego krakowskiego, Członek honorowy Tow. lekarskiego łódzkiego i warszawskiego, Członek Tow. lekarzy galic. we Lwowie, Prezydent

Comptes r. Paris 1904; 21) Les phénomènes qui accompagnent les décharges électriques dans l'air. Bull. Séanc. Soc. Franc. de Phys. 1904; 22) Sur le spectre d'émission de l'arc électrique à haute tension. Bull. Séanc. Soc. franc. de Phys. 1905; 23) Sur les spectres des alliages. Comptes rendus Paris 1906; 24) Essai d'une théorie de la phosphorescence et de la fluorescence. Comptes rendus. Paris 1907; Phil. Mag. London 1907; 25) Théorie de luminescence fondée sur les idées de J. J. Thomson. Arch. de Sc. phys. 1907; 26) Sur la phosphorescence des terres rares. C. R. Paris 1907; 27) Sur la phosphorescence à basse température. C. R. Paris 1907; 28) Sur l'optimum de phosphorescence. C. R. Paris 1907; 29) Étude sur la luminescence. „Le Radium“ 1907; 30) Beiträge zur Kenntnis der Lumineszenz. Bull. de l'Ac. Cracovie 1908; 31) Alternating-current Spark Potentials. Bull. de l'Ac. Cracovie i Phil. Mag. 1909; 32) Potentiels explosifs et leur relation avec la courbure des électrodes. Arch. Sc. phys. Genève 1909; 33) La phosphorescence aux basses températures de quelques substances organiques. Bull. de l'Ac. Cracovie i Arch. Sc. phys. et nat. Genève 1909; 34) Sur la phosphorescence. Arch. Sc. phys. 1909; 35) Sur le déclin de la phosphorescence à basse température. C. R. Paris 1909; 36) Sur la phosphorescence à basse température. Soc. franc. de phys. 1909; 37) Sur quelques phénomènes qui accompagnent la décharge oscillante. Arch. de Sc. phys. Genève 1910; 38) Über die Abweichungen vom Stokes'schen Gesetze. Bull. de l'Ac. de Sc. Kraków 1910; 39) Absorption und Phosphoreszenz gewisser organischer Verbindungen. Bull. de l'Ac. Kraków 1910; 40) La phosphorescence progressive des composés organiques à basse température. C. R. 1910 Paris; 41) Sur le spectre de phosphorescence progressive des composés organiques. C. R. Paris 1910; 42) Influence des groupes fonctionnelles sur le spectre de phosphorescence. C. R. Paris 1911; 43) Sur la pulvérisation des métaux par la décharge oscillante. Arch. des Sc. Genève 1911; 44) Untersuchungen über Phosphoreszenz organischer Verbindungen bei tiefen Temperaturen. Phys. Zeitschr. 1911; 45) Sur un cas de dichroïsme artificiel. Arch. des Sc. Genève 1912; 46) Wpływ temperatury na widmo absorbcyjne ciał organicznych. Bull. de l'Ac. Kraków 1912.

Nadto artykuły w czasopismach: Kosmos, Wszechświat, Słowo, Nature (Londyn), Nature (Paryż), Revue des Sciences pures et appliquées (Paryż).

Współpracownik dzieła „Recueil d'expériences élémentaires de Physique“ wydanego przez franc. Tow. fizyczne.

Izby lekarskiej zach.-galicyjskiej w Krakowie od r. 1893 do 1896,
Dziekan Wydziału lekarskiego w r. 1899/1900, Rektor Uniw. Jagiell. w r. 1900/1901.

Kraków, ul. Dunajewskiego 3.

ZMARLI.

Jan Kowalczyk, Doktor filozofii, emer. Starszy Astronom przy Obserwatorium Uniwersytetu warszawskiego — Członek-korespondent Wydziału matematyczno-przyrodniczego od r. 1902 — zmarł w Warszawie dnia 8 grudnia 1911 r.

Bronisław Łoziński, Doktor praw, emer. c. k. Radca Namiestnictwa we Lwowie — Członek-korespondent Wydziału historyczno-filozoficznego od r. 1896 — zmarł we Lwowie dnia 16 grudnia 1911 r.

Jan Ptaszycki, Dr. matematyki, Profesor zwyczajny Uniwersytetu w Petersburgu — Członek-korespondent Wydziału matematyczno-przyrodniczego od roku 1894 — zmarł w Petersburgu dnia 2 maja 1912 r.

Edward Skiba, Doktor filozofii, b. Profesor fizyki matematycznej Uniwersytetu Jagiellońskiego, — Członek-korespondent Wydziału matematyczno-przyrodniczego od r. 1873 — zmarł w Krakowie dnia 13 grudnia 1911 r.

Aleksander Stopczański, Dr. medycyny, em. Profesor. chemii lekarskiej na Uniwersytecie Jagiellońskim — Członek nadzwyczajny Akademii Umiejętności — zmarł w Krakowie dnia 3 marca 1912.

Edward Strasburger, Dr. filozofii, medycyny i prawa, Profesor botaniki na Uniwersytecie w Bonn — Członek czynny zagranic

Niektóre prace wykonane były wspólnie z innymi autorami, i tak: 13) wspólnie z p. Tomaszemko, 14) wspólnie z p. Modzelewskim, 19) wspólnie z p. Zdanowskim, 22) wspólnie z p. Joye, 23) wspólnie z p. Huber, 26) wspólnie z p. Sarnier, 31) wspólnie z p. Rappel, 33), 41) i 42) wspólnie z p. Dzierzbickim, 43) wspólnie z p. Banasińskim.

czny Wydziału matematyczno-przyrodniczego od r. 1888 — zmarł w Bonn dnia 19 maja 1912.

Henryk Struve, Dr. filozofii, em. zasłużony Profesor Uniwersytetu warszawskiego — Członek czynny zagraniczny Wydziału historyczno-filozoficznego od roku 1897 — zmarł w Eltham dnia 16 maja 1912 r.

Zygmunt Winter, Dr. filozofii, em. Profesor gimnazjalny w Pradze — Członek-korespondent Wydziału filologicznego od roku 1900 — zmarł w Pradze dnia 12 czerwca 1912 r.

WYKAZ

STAŁYCH KOMISYJ AKADEMICKICH.

A) Na Wydziale filologicznym.

I. Komisya do badania historii sztuki w Polsce.

Przewodniczący:

Stanisław Tomkowicz ¹⁾.

Sekretarz:

Adolf Szyszko-Bohusz.

Członkowie:

Władysław Abraham (Lwów)	Ferdynand Bostel (Lwów)
Jan Bołoz Antoniewicz (Lwów)	Ks. A. Brykczyński (Goworów, pow. Ostrołęcki)
Oswald Balzer (Lwów)	Stanisław Cercha
Władysław Bartynowski	Adam Chmiel
Zygmunt Batoski (Lwów)	Wilhelm Creizenach
Klemens Bąkowski	Ks. Stanisław Chodyński (Włocławek)
Ignacy Beth (Charlottenburg)	Aleksander Czołowski (Lwów)
Piotr Bieńkowski	Ludwik Ćwikliński (Wiedeń)
Ks. Józef Bilczewski (Lwów)	
Ludwik Birkenmajer	

¹⁾ Niewymienienie miejsca oznacza Kraków.

Włodzimierz Demetrykiewicz	Jerzy hr. Mycielski
Józef Dziekoński (Warszawa)	Sławomir Odrzywolski
Herman Ehrenberg (Monachium)	Julian Pagaczewski
Władysław Ekielski	Nikodem Pajzderski
Ks. Jan Fijałek (Lwów)	Fryderyk Papée
Ludwik Finkel (Lwów)	Leon hr. Piniński (Lwów)
Ludwik Fournier (Lyon)	Jan Ptaśnik
Maryan Gumowski	Ludwik Puszet
Zygmunt Hendel	Witold Rubczyński (Lwów)
Aleksander Janowski (Warszawa)	Kazimierz Skórewicz (Warszawa)
Wojciech Kętrzyński (Lwów)	Józef Smoliński (Warszawa)
Jerzy Kieszkowski (Wiedeń)	Stanisław Smolka (Rudawa)
Feliks Kopera	Tadeusz Stryjeński
Józef Korzeniowski	Adolf Szyszko-Bohusz
Stanisław Krzyżanowski	Stanisław Tomkowicz
Ks. Ferdynand J. Lehner (Praga)	Bolesław Ulanowski
Leonard Lepszy	Jerzy Warchałowski
Andrzej ks. Lubomirski (Lwów)	Maryan Wawrzyniecki (Warszawa)
Władysław Łoziński (Lwów)	Michał Witanowski (Piotrków)
Henryk Mańkowski (Winogóra)	Tadeusz Wojciechowski (Lwów)
Gustaw bar. Mantuffel (Ryga)	Stefan Zaborowski
Józef Muczkowski	Władysław Zahorski (Wilno)
	Jan Zubrzycki

Członkowie lwowscy Komisji historii sztuki stanowią osobne grono pod przewodnictwem czł. Jana Bołoz Antoniewicza,

II. Komisya językowa.

Przewodniczący:

Jan Rozwadowski.

Zastępca przewodniczącego:

Jan Łoś.

Sekretarz:

Kazimierz Nitsch.

Członkowie:

Karol Appel (Warszawa)	Józef Mikkola (Helsingfors)
Jan Baudouin de Courtenay (Petersburg)	Adam Miodoński
Tytus Benni (Warszawa)	Kazimierz Morawski
Eryk Berneker (Monachium)	Ernest Muka (Freiberg w Sa- ksonii)
Gerson Blatt (Lwów)	Kazimierz Nitsch
Wilhelm Bruchnalski (Lwów)	Piotr Parylak
Aleksander Brückner (Berlin)	Zygmunt Paulisz
Stanisław Ciszewski (Warszawa)	Holger Pedersen (Kopenhaga)
Jan Czubek	Wiktor Porzeziński (Moskwa)
Ludwik Ćwikliński (Wiedeń)	Stanisław Ptaszycki (Peters- burg)
Stanisław Dobrzycki (Fryburg szwajcarski)	Stefan Ramułt
Bolesław Erzepki (Poznań)	Józef Rostafiński
Piotr Jaworek	Jan Rozwadowski
Edward Klich (Cieszyn)	Mikołaj Rudnicki
Ks. Romuald Koppens (Bąko- wice pod Chyrowem)	Stanisław Słoński (Warszawa)
Władysław Kosiński (Myślenice)	Ignacy Stein (Biała)
Franciszek Krček (Lwów)	Antoni Śmieszek (Dębniki)
Adam Antoni Kryński (Lwów)	Tore Torbiörnsson (Upsala)
Stefan Kulbakin (Charków)	Józef Tretiak
Jan Leciejewski (Lwów)	Bolesław Ulanowski
Jan Łoś	Henryk Ułaszyn (Lipsk)
Antoni Małecki (Lwów)	Jan Werchratskyj (Lwów)
Antoni Meillet (Paryż)	Roman Zawiliński

**III. Komisya do badań
w zakresie literatury i oświaty w Polsce.**

Przewodniczący:

Józef Tretiak.

Sekretarz:

Józef Korzeniowski.

Członkowie:

Ludwik Bernacki (Lwów)	Ludwik Birkenmajer
Józef Bieliński (Warszawa)	Bolesław Biskupski

Rocznik Akademii 1911/1912.

4

Michał Bobrzyński (Lwów)
Wilhelm Bruchnalski (Lwów)
Zygmunt Celichowski (Kórnik)
Bronisław Chlebowski (Warszawa)
Adam Chmiel
Ks. Władysław Chotkowski
Ignacy Chrzanowski
Wilhelm Creizenach
Isak Collijn (Upsala)
Bronisław Czarnik (Lwów)
Wiktor Czermak
Jan Czubek
Antoni Danysz
Samuel Dickstein (Warszawa)
Stanisław Dobrzycki (Fryburg)
Maryan Dubiecki
Bolesław Erzepki (Poznań)
Stanisław Estreicher
Ks. Jan Fijałek (Lwów)
Ludomił German (Lwów)
Tadeusz Grabowski
Tad. Stan. Grabowski
Bronisław Gubrynowicz (Lwów)
Wiktor Hahn (Lwów)
Ferdynand Hoesick
Ludwik Janowski
Alfred Jensen (Stockholm)
Józef Kallenbach (Lwów)
Antoni Karbowski
Feliks Koneczny
Feliks Kopera
Józef Korzeniowski
Stan. Kościółkowski (Wilno)
Stan. Kossowski (Lwów)
Stanisław Kot

Aleksander Kraushar (Warszawa)
Bronisław Kruczkiewicz (Lwów)
Adam Antoni Kryński (Lwów)
Stan. Krzemiński (Warszawa)
Leon Kulczyński
Antoni Kurpiel (Lwów)
Jan Lachs
Jan Leniek (Tarnów)
Leonard Lepszy
Jan Łoś
Franciszek Majchrowicz (Lwów)
Maurycy Mann
Antoni Mazanowski
Mikołaj Mazanowski
Kazimierz Morawski
Henryk Mościcki (Warszawa)
Jerzy hr. Mycielski
Kazimierz Nitsch
Ks. Stefan Pawlicki
Karol Petelenz (Lwów)
Franciszek Pułaski (Warszawa)
Stanisław Ptaszycki (Petersburg)
Maryan Reiter (Lwów)
Michał Rolle (Lwów)
Józef Rostański
Witold Rubczyński
Stanisław Siedlecki
Stanisław Smolka (Rudawa)
August Sokołowski
Maryan Szykowski
Stanisław hr. Tarnowski
Stanisław Tomkowicz
Józef Tretiak
Stanisław Turowski
Józef Ujejski
Bolesław Ulanowski

Zygmunt Wasilewski (Lwów)
Stanisław Windakiewicz
Konstanty Wojciechowski
(Lwów)

Wincenty Zakrzewski
Roman Zawiliński
Maryan Zdziechowski
Michał Żmigrodzki (Sucha)

B) Na Wydziale historyczno-filozoficznym.

I. Komisya historyczna.

Przewodniczący i Dyrektor zbiorów i wydawnictw:
Wincenty Zakrzewski.

Zastępca Przewodniczącego:
Stanisław Krzyżanowski.

Sekretarz:
Stanisław Kutrzeba.

Członkowie:

Władysław Abraham (Lwów)
Oswald Balzer (Lwów)
Ignacy Tadeusz Baranowski
(Warszawa)
Eugeniusz Barwiński (Lwów)
Michał Bobrzyński (Lwów)
Ludwik Boratyński
Ferdynand Bostel (Lwów)
W. A. Bruchnalski (Lwów)
Franciszek Bujak
Zygmunt Celichowski (Kórnik)
Adam Chmiel
Ks. Władysław Chotkowski
Michał Chyliński
Ludwik Ćwikliński (Wiedeń)
Bronisław Czarnik (Lwów)
Wiktor Czermak
Aleksander Czołowski (Lwów)
Bronisław Dembiński (Lwów)
Hubert Ermisch (Drezno)
Stanisław Estreicher

Ks. Jan Fijałek (Lwów)
Ludwik Finkel (Lwów)
Ks. Michał Godlewski (Peters-
burg)
Ks. Tadeusz Gromnicki
Ludwik Grossé (Warsza-
wa).
Alfred Halban (Lwów)
Waleryan Heck (Trembowla)
Wojciech Kętrzyński (Lwów)
Stanisław Kętrzyński (Rzym)
Feliks Koneczny
Józef Korzeniowski
Aleksander Kraushar (Warsza-
wa)
Stanisław Krzyżanowski
Ludwik Kubala (Lwów)
Ks. Stanisław Kujot (Grzybno)
Stanisław Kutrzeba
Jan Leniek (Tarnów)
Leonard Lepszy

Maurycy Maciszewski (Tarnopol)
Antoni Małecki (Lwów)
Kazimierz Morawski
Jerzy hr. Mycielski
Fryderyk Papée
Alfons Parczewski (Kalisz)
Maksymilian Perlbach (Berlin)
Ks. Ant. Petruszewicz (Lwów)
Antoni Prochaska (Lwów)
Jan Ptaśnik
Stanisław Ptaszycki (Peters-
burg)
Kazimierz Pułaski (Warszawa)
Zygmunt Radziwiński (Lwów)
Henryk Radziszewski (Peters-
burg)

Aleksander Semkowicz (Lwów)
Władysław Semkowicz (Lwów)
Stanisław Smolka (Rudawa)
Wacław Sobieski
August Sokołowski
Stanisław hr. Tarnowski
Wacław Tokarz
Józef Tretiak
Bolesław Ulanowski
Kazimierz Waliszewski (Pa-
ryż)
Stanisław Windakiewicz
Wiktor Wittyg (Warszawa)
Tadeusz Wojciechowski (Lwów)
Stanisław Zakrzewski (Lwów)
Wincenty Zakrzewski

II. Komisya prawnicza.

Przewodniczący:
Fryderyk Zoll.

Sekretarz:
Bolesław Ulanowski.

Członkowie:

Władysław Abraham (Lwów)
Oswald Balzer (Lwów)
Michał Bobrzyński (Lwów)
Tadeusz Bresiewicz (Wiedeń)
Józef Brzeziński
Franciszek Bujak
Włodzimierz Czerkawski
Maciej Czyszczan (Skołyszyn)
Stanisław Estreicher
Ksawery Fierich
Alfred Halban (Lwów)

Leopold Jaworski
Edmund Krzymuski
Adam Krzyżanowski
Stanisław Krzyżanowski
Stanisław Kutrzeba
Kazimierz Laskowski (Lwów)
Juliusz Leo
Julian Makarewicz (Lwów)
Józef Milewski (Lwów)
Julian Prus Morełowski (Wiedeń)
Józef Rosenblatt

Michał Rostworowski	Stanisław Wróblewski
Wincenty Tarłowski (Wiedeń)	Fryderyk Zoll
Bolesław Ulanowski	Fryderyk Zoll (jun.)

III. Komisya historii filozofii polskiej.

Przewodniczący:

Ks. Stefan Pawlicki.

Zastępca Przewodniczącego.

Kazimierz Twardowski.

Sekretarz:

Witold Rubczyński.

Zastępca Sekretarza:

Adam Żółtowski.

Członkowie:

Szymon Askenazy (Lwów)	Józef Korzeniowski
Stanisław Bieliński (Warszawa)	Stanisław Krzyżanowski
Wilhelm Bruchnalski (Lwów)	Jan Łukasiewicz (Lwów)
Ignacy Chrzanowski	Adam Mahrburg (Warszawa)
August hr. Cieszkowski (Poznań)	Henryk Merczyng (Petersburg)
Michał Dziewicki	Kazimierz Morawski
Samuel Dickstein (Warszawa)	Ks. Idzi Radziszewski (Włocła-
Ks. Jan Fijałek (Lwów)	Tadeusz Sinko (Lwów) [wek]
Ks. Franciszek Gabryl	Władysław Smoleński (War-
Wojciech Gielecki	sawza)
Tadeusz Grabowski	Michał Sobeski
Ignacy Halpern (Warszawa)	Mściśław Wartenberg (Lwów)
Władysław Heinrich	Władysław Weryho (Warszawa)
Józef Kallenbach (Lwów)	Władysław Witwicki (Lwów)

C) Na Wydziale matematyczno-przyrodniczym.

I. Komisya fizyograficzna.

Przewodniczący:
August Witkowski.

Sekretarz:
Władysław Kulczyński.

Członkowie:

Leopold Adametz (Wiedeń)	Józef Dziędzielewicz (Lwów)
Klaudysz Angerman (Boguchwała)	Wilhelm Friedberg (Lwów)
Ernest Bandrowski	Tadeusz Garbowski
Franciszek Bartonec (Haj)	Ks. Antoni Głodziński (Balińce)
Andrzej Batycki (Stary Sambor)	Emil Godlewski
Jan Bayger (Lwów)	Stanisław Goliński
Lud. Birkenmajer	Władysław Gorczyński (Warszawa)
Jan Blauth (Lwów)	Jan Grochmalicki (Lwów)
Józef Maryan Bocheński	Mieczysław Grochowski (Lwów)
Zygmunt Bośniacki (San Giuliano pod Pisą)	Józef Grzybowski
Julian br. Brunicki (Podhorce)	Leon Guńkiewicz (Wadowice)
Andrzej Bryk (Chyrów)	Bronisław Gustawicz
Józef Brzeziński (Prądnik Czerwony)	Roman Gutwiński
Odon Bujwid	Franciszek Hann (Bochnia)
Franciszek Chłapowski (Poznań)	J. Hawryśiewicz (Ożydów, Galicya)
Andrzej Chramiec (Zakopane)	Ludwik Hildt (Warszawa)
Napoleon Cybulski	Jan Hirschler (Lwów)
Bronisław Antoni Dębski (Wólka Przybojewska, p. Zakroczym)	Jan Holobek (Wiedeń)
Franciszek Drobniak	Henryk Hoyer
Emil Dunikowski (Lwów)	Bolesław Hryniewiecki (Dorpat)
Henryk Dziedzicki (Warszawa)	Leopold Jacobi (Pilzno)
Władysław Dziewulski	Edward Janczewski
	Jan Jarosz (Orłowa)
	Ferdynand Jastrzębski
	Stefan Jentys

- Franciszek Kamieński (Odessa)
Wincenty Józef Karpiński
(Lwów)
Andrzej Kędzior (Lwów)
Eugeniusz Kiernik
Waleryan Klecki
Stanisław Klemensiewicz (No-
wy Sącz)
Mikołaj Kobryn (Jarosław)
Stanisław Kontkiewicz (War-
szawa)
Andrzej Kornella (Lwów)
Piotr Koroniewicz (Warszawa)
Ignacy Kosiński (Chojnowo p.
Przasnysz)
Mieczysław Kowalewski (Du-
blany)
Hugo Kowarzyk (Jaworzno)
Stefan Kreutz
Bolesław Kropaczek
Seweryn Krzemieniewski (Du-
blany)
Władysław Kulczyński
Wiktor Kuźniar
Jan Lewiński (Warszawa)
Henryk Lgocki (Kijów)
Mieczysław Limanowski (Zako-
pane)
Michał Lempicki (Warszawa)
Jarosław Łomnicki (Lwów)
Maryan Łomnicki (Lwów)
Walery Łoziński (Lwów)
Romuald Merecki (Warszawa)
Władysław Mierzejewski
Stanisław Minkiewicz (Dublany)
Józef Morozewicz
Konrad Mościcki
- Bolesław Namysłowski
Edward Niezabitowski (Nowy
Targ)
Julian Niedźwiedzki (Lwów)
Jan Nowak (Lwów)
Leon Nowakowski (Czernichów)
Aleksander Nowicki
Franciszek Nowosielski (Stani-
sławów)
Józef Nusbaum (Lwów)
Karol Olszewski
Stanisław Olszewski (Lwów)
Józef Orłowski (Łuczyńczyk, p-
Niemiereze)
Józef Paczoski (Cherson)
Władysław Pawlica
Feliks Piestrak (Wieliczka)
Adam Piwowar (Ząbkowice)
Wilhelm Pokorny (Lwów)
Władysław Poliński
Józef Mikulowski-Pomorski
(Dublany)
Wiktor Poźniak (Lwów)
Konstanty Proszyński (Ustron,
pow. słucki)
Maryan Raciborski
Bronisław Radziszewski (Lwów)
Antoni Rehman (Lwów)
Wojciech Rogala (Lwów)
Kazimierz Rogóyski (Mydlniki)
Eugeniusz Romer (Lwów)
Józef Rostafiński
Karol Władysław Rothert
Kazimierz Rouppert
Zygmunt Rozen
Maurycy Rudzki
Bronisław Rydzewski

Józef Ryzner	Władysław Tyniecki (Lwów)
Ludomir Sawicki	Seweryn Udziela (Podgórze)
Fryderyk Schille (Podhorce obok Stryja)	Franciszek Vetulani
Antoni Schimitzek (Siersza)	Henryk Walter
Michał Siedlecki	Stanisław Weigner
Józef Siemiradzki (Lwów)	Herkulan Weigt
Tadeusz Sikorski	Zygmunt Weyberg (Warszawa)
Ludwik Sitowski	Antoni Wierzejski
Tomasz Słomski (Lwów)	Ferdynand Wilkosz
Jerzy Smoleński	Edward Windakiewicz (Wieliczka)
Stanisław Smreczyński	Tadeusz Wiśniowski (Lwów)
Jan Śnieżek	August Witkowski
Stanisław Sokołowski (Lwów)	Eustachy Wołoszczak (Wiedeń)
Jan Stach	Jadwiga Wołoszyńska (Lwów)
Stefan Stobiecki	Kazimierz Wójcik
Leon Syroczyński (Lwów)	Jan Wysogórski (Wrocław)
Władysław Szafer (Lwów)	Józef Zaborski (Horodenka)
Kazimierz Szafnagel (Wilno)	Józef Zajączkowski (Sanok)
Władysław Szajnocha	Edmund Załęski (Górka Narodowa)
Jan Sznabl (Warszawa)	Hugo Zapałowicz (Lwów)
Jan Sztolcman (Warszawa)	Bronisław Znatowicz (Warszawa)
Kazimierz Szulc (Dublany)	Rudolf Zuber (Lwów)
Wawrzyniec Teisseyre (Lwów)	Czesław Zubrzycki (Rzeszów)
Franciszek Tomaszewski (Lwów)	K. Żukowski (Podmonasterek)
Józef Trzebiński (Śmiła, gub. Kijowska)	

Prace tej Komisji są rozdzielone na 4 sekcje pod kierunkiem: 1) *meteorologiczna*, prof. Rudzkiego; 2) *geologiczna*, prof. Morozewicza; 3) *botaniczna*, prof. Janczewskiego; 4) *zoologiczna*, prof. Kulczyńskiego.

II. Komisya antropologiczna.

Przewodniczący:
Napoleon Cybulski.

Sekretarze:

Włodzimierz Demetrykiewicz. Seweryn Udziela.

Członkowie:

Jan Baudouin de Courtenay (Petersburg)	Bronisław Gustawicz (Żywiec)
Jan Biela (Drohobycz)	Karol Hadaczek (Lwów)
Piotr Bieńkowski	Henryk Hoyer
Gerson Blatt (Lwów)	Julian Talko-Hryncewicz
Adam Bochenek	Józef Jira (Podbaba ad Praga- czeska)
Michał Brensztejn (Telsze, gub. kowieńska)	Jan Kantor (Jarosław)
Franciszek Bylicki	Feliks Kopera
Ks. Kazimierz Chmielecki (Wapcz, Prusy zach.)	Władysław Kosiński (Myślenice)
Stanisław Ciechanowski	Kazimierz Kostanecki
Stan. Ciszewski (Warszawa)	Ludwik Krzywicki (Warszawa)
Napoleon Cybulski	Leonard Lepszy
Wiktor Czermak	Jan Łoś
Adolf Černy (Praga)	Erazm Majewski (Warszawa)
Stanisław Jan Czarnowski (Mie- chów)	Leonard Masing (Dorpat)
Włodzimierz Demetrykiewicz	Karol Mátyas (Bochnia)
Stanisław Dobrzycki (Fryburg szwaj.)	Ernest Muka (Freiberg w Sa- ksonii)
Tadeusz Dowgird (Plemborg, gub. kowieńska)	Czesław Neymann (Winnica Podolska)
Bolesław Erzepki (Poznań)	Kazimierz Nitsch
Michał Federowski (Podol, gub. wileńska)	Lubor Niederle (Praga)
Józef Grajner (Częstochowa)	Władysław Olechnowicz (Czar- na Struga ad Warszawa)
Wojciech Grzegorzewicz (Lwów)	Tadeusz Pilot (Lwów)
	Bronisław Piłsudski
	Zygmunt Radziwiński (Lwów)
	Jan Rozwadowski

Józef Rostański
Maurycy Rudzki
Leon Rutkowski (Płońsk, gub.
warszawska)
Jerzy Sauerwein (Chrystiania)
Ludwik Stieda (Królewiec)
Kazimierz Stołyhwo (Warszawa)
Jan Świętek
Wandalin Szukiewicz (Nacza,
Ejszyszki, gub. wileńska)
Włodzimierz Tetmajer (Brono-
wice)
Józef Tretiak

Maryan Udziela (Gródek Ja-
gielloński)
Seweryn Udziela (Podgórze)
Leon Wachholz
Marian Wawrzeński (War-
szawa)
Zygmunt Wierzchowski (Krosno)
Zygmunt Wolski (Warszawa)
Adam Zakrzewski (Warszawa)
Roman Zawiliński
Stanisław Zdziarski (Lwów)
Čeněk Zibrť (Praga)
Michał Żmigrodzki (Sucha)

III. Komisya bibliografii nauk matematycznych i przyrodniczych.

Przewodniczący:

Władysław Natanson.

Zastępca przewodniczącego:

Władysław Kuleżyński.

Sekretarz:

Ludwik Bruner.

Członkowie:

Ernest Bandrowski
Adolf Beck (Lwów)
Ludwik Birkenmajer
Adam Bochenek
Tadeusz Browicz
Ludwik Bruner
Franciszek Chłapowski (Poznań)
Stanisław Ciechanowski
Napoleon Cybulski
Włodzimierz Demetrykiewicz
Samuel Dickstein (Warszawa)
Stanisław Droba

Józef Eismond (Warszawa)
Tadeusz Estreicher (Fryburg
szwajc.)
Jan Franke (Lwów)
Emil Godlewski sen.
Emil Godlewski iun.
Lucyan Grabowski (Lwów)
Józef Grzybowski
Władysław Heinrich
Henryk Hoyer
Marian Jakowski (Warszawa)
Edward Janczewski

Władysław Janowski (Warszawa)
Stefan Jentys
Leon Klecki
Waleryan Klecki
Kazimierz Kostanecki
Seweryn Krzemieniewski (Dublany)
Antoni Kuczyński (Warszawa)
Władysław Kulczyński
Leon Marchlewski
Stanisław Maziarski
Józef Morozewicz
Władysław Natanson
Julian Nowak
Karol Olszewski
Bronisław Pawlewski (Lwów)
Adam Prażmowski
Jan Pruszyński (Warszawa)
Kazimierz Rogóyski (Mydlniki)

Eugeniusz Romer (Lwów)
Józef Rostafiński
Maurycy Rudzki
Józef Rychter (Lwów)
Bronisław Sawicki (Warszawa)
Julian Schramm
Michał Siedlecki
Jan Sosnowski (Warszawa)
Władysław Szajnocha
Stanisław Tołłoczko (Lwów)
Jan Tur (Warszawa)
Antoni Wierzejski
August Witkowski
Stanisław Wroński (Warszawa)
Jan Zaleski (Petersburg)
Stanisław Zaremba
Jan Zawidzki (Dublany)
Bronisław Znatowicz (Warszawa)
Kazimierz Żorawski

IV. Komisya historyi nauk matematyczno-przyrodniczych.

Przewodniczący:
Józef Rostafiński.

Sekretarz:
Ludwik Birkenmajer.

Członkowie:

Józef Bieliński (Warszawa)
Ludwik Birkenmajer
Ludwik Bruner
W. Bugiel (Paryż)
Franciszek Bujak
Franciszek Chłapowski (Poznań)
Stanisław Ciechanowski

Isak Collijn (Upsala)
Ks. Konstanty Czaykowski
Samuel Dickstein (Warszawa)
Tadeusz Estreicher (Fryburg
szwajc.)
Jan Nep. Franke (Lwów)
Franciszek Fuchs

Franciszek Giedroyć (Warszawa)

Edward Janczewski

Antoni Karbowski

Aleksander Kraushar (Warszawa)

Feliks Kucharzewski (Warszawa)

Jan Lachs

Henryk Merczyng (Petersburg)

Władysław Natanson

Stefan Pawlik (Dublany)

J. Peszke (Warszawa)

Józef Rostafiński

Władysław Szumowski (Lwów)

August Witkowski

Adam Wrzosek

Władysław Zahorski (Wilno)

Jan Zawidzki (Dublany)

Stacya naukowa w Paryżu.

Biblioteka Polska (6, Quai d'Orléans).

Komitet miejscowy: Książę Adam Czartoryski — przewodniczący; Władysław Mickiewicz — sekretarz; Bronisław Kozakiewicz — podskarbi; Tadeusz Chojecki, Witold Hryniewiecki, Józef Skrochowski, Gustaw br. Taube, Władysław hr. Zamoyski.

Adjunkt: Władysław Strzembosz.

BIBLIOTEKA AKADEMII.

Bibliotekarz: Prof. Jan Czubek.

Zastępca Bibliotekarza: Prof. Jan Pawlica.

Amanuentka: Helena d'Abancourt.

BIURO AKADEMII.

Według § 23 Statutu Biuro Akademii znajduje się pod zarządem Sekretarza Generalnego.

(Godziny urzędowe od godz. 10—2).

SKŁAD.

Adjunkt: Józef Rydel.

Zastępcy Adjunkta: Jan Kindelski i Dr. Bohdan Zahorski.

Adjunkt Wydz. mat.-przyr.: Stefan Fabiani.

Podskarbi: Kazimierz Gadomski.

Rachmistrz: Edward Pompa.

Woźny: Ludwik Słowiński.

Sprzedaż wydawnictw znajduje się

w Księgarni Spółki Wydawn. Polskiej w Krakowie (Rynek główny 20).

WYKAZ

W tym tomie zamieszczono...

SKŁAD

Redaktor naczelny: ...
Wydawca: ...
Drukarnia: ...

Wszystkie prawa zastrzeżone.

POSIEDZENIE PUBLICZNE
AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI

dnia 23 maja 1912.

POSIEDZENIE PUBLICZNE
AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI
dnia 22 maja 1912.

I.

PRZEMÓWIENIE

PREZESA J. E. STANISŁAWA Hr. TARNOWSKIEGO.

Z polecenia Jego Ces. i Król. Wysokości, Najdos-
stojniejszego Arcyksięcia Protektora, i w Jego imieniu
mam zaszczyt zagaić doroczne publiczne posiedzenie
Akademii Umiejętności.

Otwieram je, jak zawsze, słowem powitania i szcze-
rego gorącego podziękowania dla wszystkich łaskawie
obecnych. Ta obecność jest zaszczytnem i drogiem świa-
dectwem ich życzliwości dla Akademii, a zarazem i świa-
dectwem, że ona na tę życzliwość zarabia i zasługuje.
Prosi zaś o wiarę, że nie ustanie i nie zaniedba się
nigdy w staraniu o to dobre świadectwo: daj Boże, żeby
z przybytkiem i rozrostem jej prac, przybywało jej co-
raz więcej prawa do dobrej opinii i do uznania.

Rok ubiegły nie przyniósł Akademii żadnych no-
wych szkód czy niepowodzeń; przeszedł raczej pomyślnie.
Rozszerza się zakres naszych prac i stosunków: wyda-
wnictwa rozpoczęte postępują, rozpoczynają się i zamie-
rzają się nowe. Ufamy, że stanie się to widoczniejszym
dla wszystkich, w niedalekiej przyszłości, gdy w prze-

budowanym domu Akademia będzie miała pracę ułatwioną, ręce rozwiązane, nie skrępowane brakiem miejsca jak dotąd.

Kto przechodził ulicą Sławkowską — a takich jest dużo — widzi parkan wysunięty na chodnik, i może narzeka na tę niewygodę, widzi znacznie już wyrosłe mury wewnętrzne, a podnoszący się mur frontowy, ten wie i mówi sobie, że to budowa nowej części domu Akademii, i przechodzi, życząc może, żeby jej było dobrze w tem nowem pomieszczeniu, i żeby budowa skończyła się prędko, a nie przeszkadzała przechodzącym. Ale o czem ten życzliwy spektator zapewne nie myśli, to, że rozpoczęta budowa nie samą potrzebę i wygodę Akademii ma za cel, nie jej jednej ma służyć; że jest rzeczą publicznego i praktycznego pożytku. Oczywiście chodzi Akademii o możność pomieszczenia zbiorów i możność pracy dla swoich członków i komisji: ale z tą potrzebą i korzyścią własną połączona jest inna, ogólna. Ogół, publiczność, nie może zdawać sobie sprawy z tego jaką szkodą dla ogółu, dla nauki i jej owoców jest złe, ciasne i niedostateczne umieszczenie Akademii, jej zbiorów i jej biblioteki, jaką sumę straconego czasu i straconych pożytków reprezentuje niedostępność tego, co w Akademii jest złożone.

Wyobraźmy sobie teraz umieszczenie przestronne, dostatnie, wyobraźmy sobie, że każda książka, czy każdy okaz może być łatwo podany a spokojnie i wygodnie wzięty do użytku i badania, a pomiarkujemy łatwo, jak przez taką zmianę może wzrosć suma pracy, dokonywanej w Akademii na różnych polach nauki. Akademia myślała o własnej koniecznej potrzebie, kiedy się wzięła

do jej przebudowy: ale liczyła też, że przez to umożliwi, ożywi, podniesie pracę naukową w społeczeństwie, że odda do jego użytku te liczne i cenne zasoby, jakie ma, a jakie muszą zostać martwymi, dopóki nie staną się dostępnymi.

Tego nie można spuszczać z uwagi, kiedy się o Akademii myśli — jak nie spuszcza ona sama — że ona nie jest taka, jak wiele innych podobnych ciał naukowych: różnica jest wielka w zakresie zadań i obowiązków. Akademie zagraniczne, wszystkie, jeżeli się nie myślę, mają jeden cel, jedno przeznaczenie, naukowo pracować i wydawać dzieła. One nie mają zbiorów, przeznaczonych do powszechnego użytku, ich biblioteki (o ile są) nie są publiczne i otwarte. Tu jest inaczej. Nasza Akademia, oprócz naukowej pracy, ma i służbę praktyczną. Ona skupia w sobie i zastępuje te zadania i prace, które gdzieindziej rozdzielają się na osobne, szczególne stowarzyszenia. Ona chce, i powinna, stać otworem i być pomocą każdemu, kto pomocy potrzebuje w jakiegokolwiek naukowej pracy, czy kwestyi. I dlatego pragnie ona tak gorąco ułatwić przystęp do swoich książek i do swoich zbiorów, dlatego z radością marzy o chwili, kiedy w jej nowym, przestronnym przybytku coraz większa liczba uczonych i badaczy, starszych i młodszych, studyować będzie jej księgi i dokumenty, jej przedhistoryczne zabytki, jej fizyograficzne okazy. O większy pożytek i obfitszy plan nauki jej chodzi: i z radością też spodziewa się, że jeden rok jeszcze, a marzenie i pragnienie będzie spełnionem.

Z rosnącą zaś budową rośnie też i wdzięczność Akademii dla tych, bez których pomocy nie byłaby mo-

gła tej sprawy podjąć i prowadzić: dla wspólnego dziś austro-węgierskiego Ministra skarbu JE. Bilińskiego, dla Sejmu, dla Wydziału krajowego: a osobno i szczególnie dla JE. Marszałka Krajowego. Ile względu, ile życzliwej i skutecznej pomocy doznała Akademia od hr. Stanisława Badeniego, już za czasów, kiedy jako poseł przewodniczył komisji budżetowej, a zwłaszcza kiedy dwukrotnie dzierzył łaskę marszałkowską, wypowiedzieć trudno, bo nie można opowiadać tu szczegółów. Ale to ogólnie powiedzieć i uroczyście zaświadczyć Akademia ma sobie za obowiązek, że w wszystkich swoich sprawach i potrzebach, i szczególnie w tej ważnej a trudnej sprawie budowy, Marszałek miał dla niej troskliwość, opiekę, dobrą radę, serce gorące a głowę i rękę gotową zawsze do poparcia wszystkiego co dobre, co krajowi i społeczeństwu służy i przynosi pożytek. Jak też cały ten kraj i społeczeństwo, tak Akademia w pierwszym rzędzie z niepokojem patrzyła na chorobę Marszałka, z radością na jego powrót do zdrowia, a pragnie i życzy najgoręcej, żeby to zdrowie, te siły tak dla ogólnego dobra potrzebne, utrwaliły się w najdalsze lata.

Rok bieżący wywołuje wspomnienia ludzi znakomych, wielkich zdarzeń. Przed stu laty rok dwunasty był „nadzieją brzemienny i ludźmi błyszczący“, mówi Mickiewicz: a błyszczący był i nadal w ciągu dziewiętnastego wieku ludziom, którzy w nim na świat przyszli. Wiele dawniej, bo przed laty trzystu umierał Skarga. Te narodzenia i śmierci przybliżyły nam wielkie postacie zmarłych: po całym kraju obchodzi się ich pamięć, składają się hołdy czci i wdzięczności, i słusznie. Akademia nie może urządzać publicznych uroczystych obcho-

dów: ale pamięta wiernie, czci i miłuje gorąco, a właściwym sobie sposobem zaświadcza tę miłość i cześć. O Zygmuncie Krasińskim wydała obszerną dwutomową monografię; monografia Skargi, pióra profesora Tadeusza Grabowskiego, jest w druku i ukaże się na rocznicę śmierci, na miesiąc wrzesień. Rok 1812, ten „pamiętny rok wojny“, na którego tle rozwija się, którego duchem przejęte jest i przejmuje najpiękniejsze dzieło polskiej poezyi, ten rok zaznaczy się w rocznikach Akademii odczytem, który za chwilę usłyszymy. Złączą się uczucia i wspomnienia na myśl o tych ludziach i czasach: rzewne zawsze, świetne i chlubne zawsze, ale zaprawne żalem i goryczą. Tylu znakomitych ludzi, tyle wielkich zdarzeń: a z wielkich słów i nauk, z obiecujących zdarzeń, tak mało skutku! Byli znakomici, byli wielcy jako ludzie i jako Polacy, a tak im się nie udało. Hołd, jaki się im składa, kończy się gorącem z głębi serc życzeniem, żeby Bóg dawał nam jeszcze takich, jak oni byli, i żeby tym znakomitym co mogą w przyszłości być, wiodło i udawało się lepiej, jak tym, co w przeszłości byli.

II.

Sprawozdanie Sekretarza Generalnego z czynności Akademii od kwietnia 1911 do kwietnia 1912.

W roku ubiegłym z grona członków Akademii ubyło czterech członków korespondentów, jeden z Wydziału historyczno-filozoficznego, a trzech z Wydziału matematyczno-przyrodniczego, nadto przedostatni członek nadzwyczajny, szacowna spuścizna po dawnym Towarzystwie Naukowem krakowskim.

Ś. p. Bronisław Łoziński od r. 1896 czł. koresp. Wydziału II-go był niezwykle osobistością, która łączyła w sobie wszechstronne talenty i niepospolitą w każdym kierunku wartość. Wielkiej miary publicysta, wyszkolony znakomicie prawnik i wybitny urzędnik administracyjny, Bronisław Łoziński był nadto czynnym na polu nauki a to z jednej strony jako przenikliwy socjolog, a z drugiej jako historyk, objawiający wysokie uzdolnienie do opanowywania problemów z współczesnych dziejów. Terenem, który znał lepiej, jak ktokolwiek bądź inny, to była historia Galicyi w XIX stuleciu.

Sprawy jednego kraju przybierały w jego przedstawieniu znaczenie ogólnopństwowe. Terytoryalna historia spletała się organicznie z dziejami większego organizmu, z którego losami byt i rozwój Galicyi został złączony. Tworząc przed kilku laty Komitet, mający się zająć dziejami porozbiorowemi Polski, Akademia liczyła na Bronisława Łozińskiego, jako tego, który materiały do Galicyi się odnoszące opracuje. Niestety najpierw przewlekła choroba, później śmierć przecięła te uzasadnione nadzieje.

Ś. p. Jan Kowalczyk, od r. 1912 członek-korespondent Wydziału III, niegdyś docent Uniwersytetu, później aż do roku 1906 starszy astronom przy obserwatorium warszawskim; uprawiał przedewszystkiem astronomię praktyczną i pozostawił niemało prac o trwałej wartości. Jedno z dzieł tego zasłużonego badacza: „O sposobach wyznaczenia biegu ciał niebieskich“ zostało przez Akademię odznaczone nagrodą im. Kopernika.

Ś. p. Jan Ptaszycki należał od r. 1894 do Wydziału III jako członek korespondent. Zajmował na cesarskim Uniwersytecie w Petersburgu katedrę analizy matematycznej. Liczne jego prace naukowe, częściowo ogłaszane w języku polskim, zapewniły mu zaszczytne miejsce wśród matematyków polskich.

Ś. p. Edward Skiba był już od samego niemal początku istnienia Akademii, bo od r. 1873, członkiem korespondentem Wydziału matematyczno-przyrodniczego. Pracował na polu fizyki teoretycznej i był profesorem tego przedmiotu na Uniwersytecie Jagiellońskim. Bardzo jednak wczesnie ciężka choroba przerwała

karyerę naukową tego pracownika, rokującego najlepsze nadzieje.

Ś. p. Aleksander Stopczański członek nadzwyczajny Akademii i wybitny znawca chemii lekarskiej, czynnym był głównie na Uniwersytecie krakowskim jako kierownik pracowni chemicznej. Mamy mu do zawdzięczenia pierwsze gruntowne zbadanie źródeł leczniczych w Krynicy.

W ostatniej chwili doszła Akademię bolesna wiadomość o śmierci członka czynnego Wydziału histor.-filozoficznego Prof. Henryka Struvego i członka czynnego zagranicznego Wydziału matem.-przyrodniczego Prof. Edwarda Strasburgera w Bonn. Wspomnienie pośmiertne o dwóch tych znakomitych członkach naszej Instytucji pomieszczone zostanie w przyszłorocznym sprawozdaniu.

Stosownie do zapowiedzi uczynionej przy wydaniu „Katalogu rękopisów Akademii Umiejętności“, ukazał się obecnie pierwszy dodatek (str. 167) w opracowaniu bibliotekarza Akademii Prof. Jana Czubka. Dodatek ten (na str. 1—53) zawiera opisanie rękopisów Nr. 1589—1810, a w drugiej części (str. 54—145) wykaz 330 dokumentów, należących do zbiorów Akademii.

Z funduszu na wydawnictwo podręczników przyrodniczych ukazała się książka Prof. M. Rudzkiego: „Gwiazdy i budowa wszechświata“ (str. 6 i 112, 13 rycin i dwie mapki), a drukuje się obszerne dzieło Prof. St. Zaremby: „Arytmetyka teoretyczna“ doprowadzona do 39-go arkusza.

Nad II tomem Anatomii człowieka, Prof. Adam Bochenek wciąż pracuje, tak że druk tego podręcznika będzie się mógł rozpocząć w jesieni b. r.

Staraniem Komitetu dla dziejów Polski porobiorowych ukazał się „Dyaryusza Sejmu z r. 1830—1831“, wydawanego przez prof. M. Rostworowskiego, tom VI — ostatni — doprowadzony do 23 września 1831 r.

W druku znajdują się „Instrukcye i depesze rezydentów francuskich z epoki Księstwa Warszawskiego“, wydawane przez Dra Marcelego Handelsmana.

Prowadzono dalej przygotowania do wydawnictwa „Aktów dotyczących wypadków r. 1861—1863 z szczególnem uwzględnieniem działalności margr. Wielopolskiego“, które objął prof. Sz. Askenazy.

Z nowych wydawnictw Komitet uchwalił przystąpić do publikacyi materyałów następujących:

- a) „Z papierów Lubeckiego“ — w opracowaniu prof. Stanisława Smolki;
- b) „Protokoły i uchwały Komisji Rządzącej (Styczeń—Październik 1807)“, powierzone prof. M. Rostworowskiemu;
- c) „Pomniki prawa publicznego Rzeczypospolitej krakowskiej. 1815—1818“, pod kierunkiem prof. Wacława Tokarza; wydawnictwo to zostało Komitetowi powierzone przez Radę Miejską krakowską i ukaże się w r. 1915 z powodu stuletniego jubileuszu wolnego Miasta Krakowa.

d) „Tajne materiały dyplomatyczne angielskie z r. 1863“, wydawca p. Tytus Filipowicz.

Encyklopedia polska. Ukończono w roku bieżącym druk I i II działu Encyklopedyi, tj. tom obejmujący „Geografię fizyczną“ i „Antropologię“, opatrzone wielu mapami i rysunkami. Na ukończeniu jest druk działu V-go, obejmującego obraz najdawniejszej kultury słowiańskiej, a składającego się z prac prof. Niederlego, Kadleca i Brücknera. Dział I i V ukażą się w najbliższym czasie w handlu księgarskim. Równocześnie zostanie oddany do druku dział III, który wypełni 2 tomy a obejmie „Język“. Przygotowanie do druku następnych działów „Encyklopedyi“ postąpiło znacznie naprzód.

Wydawnictwo Greckich OO. Kościoła IV wieku. Nad uzupełnieniem materiałów rękopiśmiennych pracowali w roku ubiegłym Dr. Przychocki i Dr. Sajdak, głównie w Paryżu i Anglii. Uchwalone przez Komisję wydawnictwo prac przygotowawczych do edycji św. Grzegorza z Nazyanzu p. t. „Meletemata patristica“ postąpiło o tyle, że pierwszy tom opracowany przez prof. Sternbacha w najbliższym czasie będzie oddany do druku.

Wydział filologiczny w roku ubiegłym wydał dwa tomy Rozpraw (ogólnego zbioru T. XLVIII i XLIX) i rozpoczął druk dwu dalszych tomów: L, na który złożono już arkuszy 12, i LI, na który złożono arkuszy 5. Prócz tego w zakresie Wydziału filologicznego wydane zostały osobno: Jachimecki Zdzisław: „Wpływy włoskie w muzyce polskiej“. Część I, 1540—1640. Studya do historyi muzyki w Polsce, 8° str. VIII i 319; Kołodziejczyk Edmund: „Bibliografia słowianoznawstwa polskiego“

8°, str. XX i 303, Czubek Jan: „Rękopisy hr. Morstinów w Krakowie“ 8°, str. VIII i 21. Z Komisji, należących do Wydziału filolog., wydane zostały „Materiały i prace“ Komisji językowej T. V, str. 488, bliskim zaś jest ukończenia i zapewne w maju się ukaże XXIV tom Bibliografii Estreichera (litera P—Po). Z Biblioteki pisarzy polskich wydano w roku ubiegłym 3 tomiki: 60 61 i 62.

Na posiedzeniach Wydziału filologicznego przedstawiono w roku ubiegłym następujące prace:

Z zakresu językoznawstwa: Rudnicki Mikołaj „O assimilacji fonetycznej“; Reinhold Joachim „Dyalekt franko-włoskich poematów weneckiego rękopisu XIII“. Studium lingwistyczne; Śmieszek Antoni „Przyczynki do objaśnienia napisów staroperskich“.

Z zakresu filologii klasycznej: Morawski Kazimierz: „Uwagi o Korneliuszu Neposie“; Przychocki Gustaw: „De Gregorii Nazianzeni epistolarum codicibus Britannicis“.

Z zakresu archeologii: Hadaczek Karol: „Studia Fidyaszowe“ (Atena Promachos, Difrofora na fryzie Partenonu); Bieńkowski Piotr: „Sprawozdanie z wyprawy naukowej do Egiptu, podjętej w zimie 1910/1911“; Hadaczek Karol: „Kultura Dniestru w epoce cesarstwa rzymskiego“; Peleński Józef „Cerkiew św. Pantalemona w Starym Haliczu“.

Z zakresu historii literatury i oświaty. Tomkowicz Stanisław: „Korespondencya literacka (rok 1845—1856) między Franciszkim Wężykiem a Kajetanem Koźmianem“; Tretiak Józef „Bohdan Zaleski w początkach emigracji (1831—1833)“; Reinhold J. „Ze stu-

dyów porównawczych nad średniowieczną epiką. Podanie o Mainecie w romańskich i germańskich literaturach“; Tenże: „Franko-włoska wersja Enfances Charlemagne (Karleto)“. Wydanie według weneckiego rękopisu z w. XIII; Grabowski Tadeusz: „Humanizm w katolickiej literaturze polskiej XVI wieku. Część II“; Reinhold J. „Bovo d'Antone, franko-włoski poemat z XIII w., wydanie krytyczne“. Tretiak J.: „Bohdan Zaleski i Towarzystwo Demokratyczne (1834—1837)“; Grabowski T.: „Piotr Skarga na tle działalności Jezuitów w Polsce“; Łoś Jan: „O pamiątnikach Janczara“; Wieherkiewiczowa Marya: „Rodzina Hoene-Wronskiego“; Kot Stanisław: „Szkolnictwo parafialne w Małej Polsce od XVI do XVIII w.“

Z historyi muzyki: Chybiński Adolf: „Tabulatura organowa Jana z Lublina (1540)“, część III; Reiss Józef Wład.: „Melodye psalmowe Mikołaja Gomółki“; Jachimecki Zdzisław: „Arteaga i Wagner, jako teoretycy dramatu muzycznego“; Chybiński Ad.: „Tabulatura organowa Jana z Lublina (1540)“, część IV, V i VI.

Z zakresu etnografii: Lilientalowa Regina: „Święta żydowskie w przeszłości i terażniejszości, cz. II“; Gawełek Franc.: „Bibliografia ludoznawstwa polskiego“.

Komisya do badania historyi sztuki w Polsce. Wskutek choroby i wreszcie śmierci nieodżałowanego długoletniego przewodniczącego Komisji śp. Maryana Sokołowskiego czynności Komisji uledez musiały niejakiemu zwolnieniu biegu, zwłaszcza przez kilka pierwszych miesięcy roku zeszłego. Mimo to prowadzone były dalej, a od maja r. 1911 weszły znów na normalne tory, i to zarówno w kierunku wydawniczym,

jak i w kierunku prac i referatów na posiedzeniach, oraz podejmowanych wycieczek naukowych.

W dalszym ciągu prac nawiązanych w latach poprzednich postępują studia nad historią architektury. P. Adolf Szyszko-Bohusz, przystąpił do opracowania architektury starych domów śródmieścia krakowskiego i przedłożył pierwsze wyniki swoich badań w tym względzie, opartych na zdjęciach robionych na miejscu, tudzież na dawnych planach odszukanych w archiwum miejskiem. Kierownictwo badań tych początkowo powierzone przez Akademię osobno utworzonemu Komitetowi stosownie do postanowienia późniejszego oddane zostało Komisji hist. sztuki, wzmocnionej przez przybranie członków owego Komitetu.

Inwentaryzację Ordynacyi Zamoyskiej posunięto dalej w roku ubiegłym przez spisanie i fotografowanie zabytków w powiatach krasnostawskim i janowskim, dokonane przez przewodniczącego p. Dra Stanisława Tomkowicza i p. Dra Stefana Komornickiego. Wyprawa objęła następujące miejscowości: Krasnystaw, Turobin, Żółkiewkę, Chłaniów, Gorzków i Tarnogórę w powiecie krasnostawskim; Urzędów, Białę, Stróżę i Janów—w janowskim. Pomiary najważniejszych budynków wykonał p. architekt Franciszek Mączyński.

Do historyi rzeźby w Polsce odnoszą się: praca p. Dra Feliksa Koperzy o działalności artystycznej rzeźbiarza Ciniego w Polsce, uzupełniona datami biograficznymi, zebranymi przez p. Cerchę; dalej praca p. prof. Dra Piotra Bieńkowskiego o głowie rzeźbionej na marmurowym fragmencie ornamentu średniowiecznego, znalezionej w Warszawie, a stanowiącej swobodną kopię

jednej z głów grupy Laokoona, przypuszczalnie z XVII wieku.

Badania nad historią malarstwa uzupełnił prof. Dr. Jerzy hr. Mycielski przedkładając ze źródeł włoskich nieznane u nas szczegóły o malarzu Tomaszu Dolabelli. W dalszym ciągu temat ten opracowywał p. M. Skrudlik, podając daty biograficzne, dotyczące Tomasza Dolabelli, oraz notując wszystkie obrazy, jakie na zasadzie analizy artystycznej temu artyście przypisać należy. Tegoż autora jest opis zabytków klasztoru Kapucynów w Krakowie, a w szczególności znajdujących się tamże i po raz pierwszy zdeterminowanych obrazów Piotra Dandini'ego, malarza florenckiego z epoki ok. r. 1700.

W dziedzinie badań nad złotnictwem wymienić należy komunikat p. Dra Stanisława Tomkowicza o dwóch zabytkach z Polską związanych, odnalezionych przez referenta w skarbcu kaplicy Zamkowej w Wiedniu (Kirchenschatz des Kaiserhauses), mianowicie o gotyckim emaliowanym krzyżu z relikwiami Krzyża ś. i herbami Polski i Węgier, pochodzącym od Ludwika II węgierskiego, i o szczerozłotym misternej roboty relikwiarzu emaliowanym w kształcie niewielkiej monstrancji z końca XVI w., danym przez kardynała Jerzego Radziwiła i kapitułę krak. w darze arcyksiężnie Maryi, matce cesarza Ferdynanda II i dwóch z kolei żon Zygmunta III, Anny i Konstancji.

W zakresie badań, uprawianych przez Komisję, ukazała się nadto osobna publikacya p. t.: „Zródła do historii sztuki i cywilizacji w Polsce“, tom I, wydał Adam Chmiel, 8°, str. V i 376.

Komisyja językowa ukończyła druk V t. „Materyałów i prac“. Materyałami do historii języka są w nim prace prof. Łosia: „Mammotrekt z r. 1471“ i „Dwa teksty staropolskie“ (t. j. fragment Objawień św. Brygidy, z podobizną, i „Cisiojanus“ płocki), do dyalektologii: J. Magiery „Gwara sulkowicka“, L. Wasilewskiego „Słowniczek gwary partyjnej w Królestwie Polskiem“ i T. Lehra „Listy ludowe z Żarówki“. Opracowaniem faktów z historii języka są: H. Ułaszyna „Miscellanea językowe“ i prof. Łosia „Zaimki od tematu *żo* w dawnej polszczyźnie“; faktów gwarowych — prof. Nitscha „Polska fonetyka międzywyrazowa“ (studjum z geografii językowej, z mapą). Do ogólnego językoznawstwa należy praca M. Rudnickiego „Z zagadnień psychofonetycznych“ (na tle konkretnych przypadków polskich i słowiańskich).

Z polecenia Komisji dr. M. Rudnicki odbył podróż naukową dla zbadania resztek języka wymierających Kaszubów pomorskich, t. zw. Słowińców, znanych dotąd z obszernych i cennych ale bądź co bądź jednostronnych prac Fr. Lorentza. Dr Rudnicki bawił na miejscu dwa miesiące i zebrał ważny materyał. — P. Z. Paulisz jeździł do Szarospataku dla skolacyonowania Biblii Królowej Zofii. — Rezultaty obu podróży pomieszczone będą w VI t. „Materyałów i prac“.

Subwencyonowanego przez Komisję „Rocznika sławistycznego“ wyszedł t. IV (str. 346). Zawiera on prace: Porzezińskiego „Die baltisch-slavishe Sprachgemeinschaft“ i Rozwadowskiego „Przyczynek do fonetyki bułgarskiej“; recenzje z prac Miletieza, Conewa, Leskiena, Szachmatowa, Zubatego, Dielsa, Bernekera,

Brocha, Karłowicza, Hujera, napisane przez Łosia, Mladenowa, Meilleta, Lehra, Breznika, Vasmera, Belicia, Nitscha; krytyczną bibliografię prac z zakresu języków słowiańskich za r. 1910.

Roboty nad układaniem Słownika staropolskiego postępują dalej według tego samego systemu, jak dawniej, t. j. że z każdego zabytku wyczerpuje się cały materiał, który ma wejść do słownika, i układa się w alfabetycznym porządku. Tym sposobem powstaje odrazu całość słownika do pewnej liczby wyczerpanych zabytków i całość ta stopniowo wzrasta w miarę wyciągania materiału z zabytków dotychczas niewyzyskanych. Przy traktowaniu w ten sposób zabytków zachowuje się w miarę możliwości porządek chronologiczny. Obecnie jeszcze opracowuje się Biblia Zofii, mniej więcej w połowie już wyczerpana, a nadto inne zabytki z w. XV i XVI. Uporządkowany alfabetycznie i opracowany dotychczas materiał słownikowy, ilustrowany dostateczną ilością cytat z wyzyskanych dotychczas zabytków, zajmuje 15 pudeł, z których każde zawiera około 3 tysięcy kartek. Głównym wykonawcą tej pracy pozostaje nadal prof. Łoś, któremu pomaga stypendysta p. Birkenmajer i ochotnicy pp. Klimczyk, Kremer i Zborowski.

W r. ubiegłym prof. Uniwersytetu w Pradze Dr. Polivka, w imieniu Komitetu słownikowego Akademii Czeskiej, zasięgał listownie u prof. Łosia informacji o sposobie układania słownika staropolskiego; w tym też celu prof. Zubaty, będąc w Krakowie, osobiście na miejscu przyglądał się tej robocie i zapoznał się ze stoso-

waną w niej metodą, którą uznał za zupełnie racjonalną.

Biblioteki pisarzy polskich ukazały się nowe tomy: Nr. 60 „Postny obiad abo Zabaweczka“ wyd. przez prof. Rostafińskiego, Nr. 61 Adryana z Wieszczye Wieszczyckiego „Sielanki albo Pieśni“ z r. 1634, wyd. przez p. Rachwałę i Nr. 62 ilustrowany, wierszem ułożony „Kalendarz Wieczny“ z końca w. XVI lub pocz. XVII, wydany przez prof. Łosia. Nadto ukończono już druk wydawanych przez prof. Rostafińskiego trzech broszur z w. XVII o chowie psów gończych i koni, a także rozpoczęto druk „Pamiętników“ Janczara, czyli Konstantego z Ostrowicy z uwzględnieniem wszystkich 12 dotychczas znanych tekstów polskich lub czeskich. Komitet, złożony z pp. prof. Chrzanowskiego, prof. Estreichera i Dra Korzeniowskiego, opracował dalszy program wydawnictw Biblioteki, i przedsięwzięto już niektóre przygotowawcze kroki, by móżd ten program stopniowo urzeczywistniać.

Komisya literacka. Z prac przyjętych do wydawnictw Komisji a zwłaszcza do Archiwum zostały wydrukowane w XIII tomie wymienione w przeszłorocznem sprawozdaniu przyczyнки pp. Karbowiaka i Kota. W druku znajduje się przeznaczona do tegoż jeszcze tomu praca p. Jana Lachsa p. t.: Krakowskie księgozbiory lekarskie z XVI w. Równocześnie drukują się dwa inne tomy Archiwum, mianowicie t. XIV, obejmujący Dzienniki Stanisława Reszki w wydaniu p. Czubka, tudzież w tomie XV interesująca i ważna dla dziejów literatury w pierwszej połowie XIX w. Korespondencya Kajetana Koź-

Rocznik Akademii 1911/1912. 6

miana i Franciszka Wężyka w opracowaniu p. Stan. Tomkowieza. Poza tem przyjęto do wydania w Archiwum Komisji ważne dzieło Adama Bućkiewicza p. t.: „O byłych wyższych zakładach naukowych w Wilnie“ w opracowaniu p. Ludwika Janowskiego, które zapewne również osobny tom wypełni, wreszcie dwa przyczynki do dziejów pedagogii w Polsce XVI w., mianowicie Hieronima Balińskiego, wojskiego (później podkomorzego) Sandomierskiego, traktat „De educatione pueri nobilis“, po polsku, z końca XVI wieku oraz instrukcyę Piotra Myszkowskiego kasztelana lubelskiego daną dla syna na wyjazd na nauki do Krakowa i za granicę, po łacinie, z 1602 roku, oba z rękopisów Ces. Biblioteki Publicznej w Petersburgu, w opracowaniu p. Zygmunta Bujakowskiego.

Ukończono druk tomu II „Archiwum Filomatów“ w wydaniu p. Czubka; druk tomu III postępuje rażno naprzód, całość działu pierwszego (korespondencye itd.) tego wydawnictwa, obliczona na cztery tomy, będzie zapewne gotowa w końcu bieżącego roku. Co do działu drugiego, który ma mieścić w sobie protokoły z posiedzeń oraz cały materiał rozświetlający organizacyę Towarzystwa Filomatów i złączonych z niem innych związków młodzieży litewskiej, przyjęto program wydawnictwa przedstawiony przez p. Stanisława Szpotkańskiego i pnę Stan. Pietraszkiewiczównę i powierzono im opracowanie całości. W trzech tomach ma być zamknięty ten cały materiał, mianowicie w dwu tomach mają być pomieszczone dokumenty wszelkiej treści oraz pisma naukowe i literackie na posiedzeniach

związkowych odczytywane, jeden zaś tom poświęcony będzie monograficznemu opracowaniu dziejów Towarzystwa Filomatów i związków od tegoż towarzystwa pochodzących.

Sprawa trzechsetnej rocznicy śmierci X. Piotra Skargi była kilkakrotnie przedmiotem obrad Komisji. Postanowiono wydać ozdobną i szczegółową bibliografię dzieł Skargi z licznymi podobiznami, w opracowaniu i układzie ks. Konstantego Otwinowskiego S. J. oraz zgromadzić szereg rozpraw odnoszących się do życia i działalności Skargi, któreby mogły wyjść z druku albo w formie osobnego tomu prac zbiorowych albo też w osobnym tomie Rozpraw Wydziału filologicznego.

„Bibliografia polska“. W roku bieżącym wydrukowano do końca XXIV tom „Bibliografii Polskiej“ Karola Estreichera, obejmujący spis druków polskich XV—XVIII stulecia (litera P—Pom.) Tom ten liczy blisko 600 stron druku. Wydawca, Dr. Stan. Estreicher, uwzględnił w nim pewną liczbę bibliotek dotychczas nie spożytkowanych w bibliografii, jak zbiory Muzeum narod. w Krakowie, seminaryum Gnieźnieńskiego, biblioteki miejskiej Gdańskiej, Baworowskich. Do tomu obecnie wydanego dołączono też na końcu obfite uzupełnienia odnoszące się do dawniejszych tomów — obejmujące głównie materiały drukowane, przechowane w archiwum rodziny Sułkowskich z epoki 4 letniego sejmu. Spisano też i spożytkowano w ostatnim roku przybytki biblioteki Czartoryskich, o ile nie były dotychczas w bibliografii uwzględnione. — W połowie kwietnia rozpoczął się druk tomu XXV, który obejmie dokończenie litery P.

Wydział historyczno-filozoficzny. W roku ubiegłym ukazał się tom LIV Rozpraw (str. 323) z pracami

pp. Taubenschlaga, Łodyńskiego, Zachorowskiego i Kota. W toku jest tom LV z rozprawami pp. Dubanowicza, Ciszewskiego, Gumowskiego, ś. p. Tad. Smoleńskiego i innych.

Jako osobne publikacje ogłoszone zostały kosztem funduszu ś. p. Nestora Bucewicza: 1) Balzer Oswald: „Skartabelat w ustroju szlactwa polskiego (str. 361); 2) Korzon Tadeusz (z współudziałem w t. III p. Bronisława Gembarzewskiego): „Dzieje wojen i wojskowości w Polsce“, tomów 3 (str. VII, 387, 532, 460); 3) Tarnowski Stanisław: „Zygmunt Krasiński“, tomów 2 (str. X, 431, 458).

Kosztem funduszu ś. p. Włodzimierza Spasowicza: Krzyżanowski Adam: „Pieniądz“ (str. XIII, 559).

W druku są: 1) Aleksander Jabłonowski: „Historja Rusi“; 2) Zofia Kirkor-Kiedroniowa: „Włościanie w Królestwie Polskiem 1814—1830“; 3) Tadeusz Grabowski: „Piotr Skarga na tle działalności Jezuitów w Polsce“; 4) Mieczysław Skibiński: „Europa a Polska 1740—1745“; 5) Bronisław Piłsudski: „Materyały do języka Ajnów“.

Rozprawy czytane lub streszczone na miesięcznych posiedzeniach Wydziału odnoszą się do następujących przedmiotów:

Do zakresu badań filozoficznych należą: „Prolegomena filozoficzne do geometrii“ p. Benedykta Bornsteina; „Zasada sprzeczności w świetle nowszych prac Bertranda Russela“ p. Leona Chwistka; „Pragmatyzm dzisiejszy“ p. Wacława J. Grzybowskiego; „Studia z zakresu metodologii filozoficznej (Rozwój filozofii greckiej do Platona — Poglądy filozoficzne Al-Haithama)“

p. Władysława Heinricha; „Filozofia a sztuki plastyczne w Grecyi“ p. Michała Sobeskiego; „O pojęciu przystowania“ p. I. Wasserberga.

Zagadnieniom z historii średniowiecznej Polski poświęcone są prace: p. Wł. Semkowieza: 1) „Uwagi metodyczno-krytyczne nad pochodzeniem i rozsiedleniem rycerstwa polskiego wieków średnich“; 2) „Przyczynki dyplomatyczne z wieków średnich“; 3) „Mazowieckie przywileje rodowe z XIV i XV w.“; p. Kaz. Tymienieckiego: „Majętność książęca w Zagościu i pierwotne uposażenie klasztoru Johannitów“; p. Maryana Gumowskiego: „Moneta złota w Polsce średniowiecznej“.

Ważnymi przyczynkami do historii kościoła i prawa kościelnego w Polsce są rozprawy: p. St. Zachorowskiego: „Rozwój i ustrój kapituł polskich w wiekach średnich“, oraz ks. Jana Fijałka: „Biskupstwa wołyńskie Polski i Litwy w swoich początkach (w. XIV—XV)“.

Monografia p. Antoniego Prochaski: „Hetman Stanisław Żółkiewski“ poświęcona jest jednej z najbardziej interesujących postaci z dziejów sztuki wojennej w Polsce.

P. St. Szpotański w referacie: „Archiwum w Marchwaczu“ podaje cenne wiadomości o papierach i aktach, odnoszących się do politycznej działalności partyi kaliskiej w XIX stuleciu.

Obszerna praca p. Oswalda Balzera: „Skartabelat w ustroju szlachectwa polskiego“ jest niezmiernie doniosłym wzbogaceniem naszych wiadomości o organizacji prawnej szlachty polskiej.

Prof. Estreicher w referacie: „Krakowski zbiór ortyli magdeburskich“ zdaje obszerną sprawę z swych poszukiwań nad zabytkami prawa niemieckiego w Polsce.

Rozprawa przedwcześnie zgasłego ś. p. Tadeusza Smoleńskiego: „Północne ludy morskie za Ramzesa II i Minefty“ jest jedną z rzadkich w naszej historyografii prac sięgających w zakres Egiptologii.

Dr. B. Malinowskiego: „Plemienne związki mężczyzn w Australii“ i p. St. Ciszewskiego: „Wygadanie, pożyczka i odsetki“ wchodzą w ramy badań socjologicznych.

Rozprawa p. Romana Rybarskiego: „Nauka o podmiocie gospodarstwa społecznego“ obraca się na polu teorii ekonomii społecznej.

Obszerne sprawozdanie pp. Birkenmajera, Łosia i Barwińskiego o rzeczach polskich w bibliotekach i archiwach szwedzkich jest tymczasową zapowiedzią osobnej książki, która w tym przedmiocie się ukaże, jako rezultat zorganizowanej przez Akademię ekspedycji naukowej.

Komisya historyczna nie ukończyła w ciągu roku ubiegłego żadnego z swoich wydawnictw, których zatem żaden tom nie wyszedł; jest jednak na ukończeniu i w czasie najbliższym ukaże się tom XI Archiwum Komisyi, w którym (po dawniejszych wydawnictwach pp. E. Barwińskiego, Balabana, H. Polackówny, Kuntzego, Kutrzeby, Prochaski, Wittyga, wymienionych w Rocznikach dawniejszych) wydano zebrane przez Dra Ptaśnika „Akta Norymberskie do dziejów handlu z Polską w wieku XV“, w liczbie 70 (tylko pierwszy jest z w. XIV, przywilej Kazimierza W. z 1365, ostatni zaś z 1502 r.), uzupełnione zaś w adnotacyach wypisami z aktów miejskich krakowskich, a oświetlające stosunki miasta Norymbergi do króla polskiego, różnych miast

polskich, zwłaszcza Krakowa, i ich mieszczan, jakoteż do niektórych dostojników polskich; oraz zebrane i objaśnione przez Dra Władysława Semkowieza „Mazowieckie przywileje rodowe z w. XIV i XV“ w liczbie dziesięciu, z lat 1391—1478, mianowicie przywileje dla rodów: Gozdawów (2), Kościeszów, Trzasków, Radwanów, Boleszciców, Lubów, Rogalów, Dołęgów, Pobogów. Zakończą ten tom dwa drukujące się teraz wydawnictwa prof. St. Krzyżanowskiego: „Podwody Kazimierskie z lat 1407—1432“ i „Rachunki wielkorządów krakowskich z r. 1461 i 1471“.

Wydawnictwa „Aktów Rządu Narodowego“ z czasów powstania Kościuszki pp. prof. Askenazego i Dzwonkowskiego ukończono druk tekstu tomu I (arkuszy 30) i pierwszej połowy (arkuszy 18) tomu II, t. j. wydrukowano już w całości wszystkie „Protokoły czynności i rezolucyi Rady Zastępczej Tymczasowej“ i także protokoły „Rady Najwyższej Narodowej“. Rozpoczął się zaś druk „Dziennika“ obu Rad, który będzie tu wydany w skróceniu, po którego ukończeniu pójda w tomie II „Przypisy“, zawierające: a) wyszczególnienie protokółów drukowanych już w gazetach społecznych, wraz z podaniem głównych odmian, i b) niektóre wyciągi z oryginalnej korespondencji Rad i ich Wydziałów, Kancelaryi Naczelnika, Magistratu warszawskiego i władz pokrewnych, wraz z ważniejszymi objaśnieniami biograficznymi; a wreszcie „Indeks“ do obu tomów. Nadto, na czele tomu I pójda dwie przedmowy: jedna, ogólna, prof. Askenazego, z rzutem oka na całość wydawnictwa, i druga, szczegółowa, przez p. Dzwonkowskiego, z opisem zużytkowanych w wydawnictwie rękopisów i ze

wskazówkami bibliograficzno-archiwalnemi. Całe 2-tomowe to obszerne wydawnictwo będzie zapewne ukończone w ciągu roku bieżącego.

Natomiast rozpoczęty przed rokiem druk tomu V „Kodeksu Dyplomatycznego Małopolskiego“ trzeba było zaraz przerwać wskutek uchwały Komisji, że zebrany już materiał należy wprzód uzupełnić dokumentami z archiwów i bibliotek warszawskich. Wydawca przeto, prof. Fr. Bujak, przedsięwziął jesienią podróż do Warszawy, aby wyszukać ten materiał i zarządzić jego kopiowanie, co już dokonano, a w końcu marca udał się tam ponownie dla skolacyonowania zebranych kopii, poczem zapewne druk tego tomu będzie mógł już postępować szybciej, bez przerwy, lecz jeszcze nie rychło się ukończy.

Wydawnictwo „Aktów króla Aleksandra“ przez Dyrektora Papęgo udało się już uzupełnić sprowadzonymi w drodze korespondencyi materiałami gdańskimi; niezbędne są jednak dalsze uzupełnienia z archiwów w Frauenburgu, Królewcu i Nieświeżu, dokąd zapewne wypadnie przedsięwziąć podróż archiwalną, i dlatego rozpoczęcie druku tego wydawnictwa jest jeszcze dosyć dalekie.

Zbieranie materiału do wydawnictwa prof. Kutrzeby „Laudów krakowskich“ skończyło się już narazie w zupełności i druk się pewno rozpocznie wkrótce; wydawnictwo zaś „Lustracyi dóbr koronnych z lat 1564 i 1569“ o tyle posunęło się naprzód, że materiał do lustracyi sandomierskich (z powodu których wydawca ich prof. Kutrzeba jeździł w czerwcu do Warszawy), zebrano już w zupełności, prawie wszystko już zgroma-

dzono do lustracyi warszawskich (wydawca p. I. T. Baranowski), w znacznej zaś części do krakowskich (Dr. M. Goyski).

Rozpoczęta w poprzednim roku z inicjatywy prof. Finkla praca przygotowawcza nad nowem wydawnictwem „Korespondencyi panów polskich“ z ks. pruskim Albrechtem posuwała się wciąż naprzód także i w roku ubiegłym. Dr. Ludwik Bąkowski, który w tym celu przebywał w Królewcu od listopada do połowy lipca przywiózł z tamtejszego archiwum odpisy lub regesta kilkuset listów z lat 1525—1541, który to czas stanowi w niej zamkniętą poniekąd całość, ponieważ w 1541 r. umarł główny informator i agent Albrechta na dworze polskim, dworzanin Zygmunta I Mikołaj Nipsicz. Że zaś się okazało rzeczą niezbędną, aby listy z Polski do Albrechta uzupełnić własnymi jego listami do jego polskich korespondentów, dla ułatwienia dalszej pracy a na odpowiednią prośbę Akademii, zgodziła się Dyrekcyja archiwum królewieckiego (której się za to słusznie wdzięczność od Komisji histor. należy), aby przysyłać do Krakowa regestrandy listów księcia, i nadesłała w grudniu 2 ich tomy, mianowicie jeden tom t. zw. Lateinische Missiven, zawierający łacińskie listy ks. Albrechta do panów polskich z lat 1525—1530, i jeden tom z działu Deutsche Missiven 1525—1541 z listami niemieckimi, głównie do Nipsicza, ale także i do Decyusza i innych. Dr. L. Bąkowski odpisuje lub rejestruje zawarte tu listy i doszedł już do r. 1529. Po zwróceniu tych tomów do Archiwum królewieckiego będą przysłane dalsze. W dziale Latein. Missiven są jeszcze 2 tomy z lat 1531—1541.

Rażnie także postępuje praca przygotowawcza do nowego wydania „Roczników polskich średniowiecznych“ powierzona Dr. Władysławowi Semkiewiczowi, który w tym celu odbył w jesieni podróż do Warszawy, Torunia, Poznania i Gniezna, a na przyszłą wiosnę uda się do Petersburga, uzyskawszy specjalną subwencję od c. k. Ministerstwa Oświaty w celu poszukiwań w ogólności w rękopisach petersburskich polskiego pochodzenia. Dotąd już zbadano i odfotografowano roczniki z rękopisów XII—XIV w. (mianowicie roczniki: świętokrzyski, dawny lubiński, kamieniecki, górnośląski, Traski, Cystersów Henrykowskich, wrocławski większy, kapitulny krakowski i miechowski, oraz noty krakowskie); teraz zaś przychodzi kolej na te roczniki, które przechowały się w rękopisach z w. XV i XVI.

Ażeby przygotować dalszy ciąg wydawnictwa „Monumenta Poloniae palaeographica“ (którego dwa pierwsze zeszyty już wyszły dawniej), prof. Krzyżanowski odbył we wrześniu podróż do Wrocławia i uzyskał tam 66 zdjęć fotograficznych dokumentów z wieku XIII, od 1209—1295, a mianowicie 51 z archiwum państwowego, 14 z archiwum dyecezyjnego i 1 (dokumentu Henryka ks. śląskiego, krakowskiego i polskiego dla kościoła w Pelśnicy z r. 1228) ze zbiorów w Fürstenstein. Z wyjątkiem jednego dokumentu t. j. dyplomu Świętopelka Pomorskiego z r. 1209 dla klasztoru w Żukowie w dyecezyi wrocławskiej, wszystkie inne odnoszą się do Śląska i dotyczą uposażenia i uprzywilejowania klasztorów: trzebnickiego, lubiąskiego, św. Wincentego i Dominikanów w Wrocławiu oraz biskupstwa i kapituły wrocławskiej. W archiwum wrocławskim wyczer-

pano aż do r. 1241 włącznie obok dyplomów wystawców śląskich jeszcze i cały materiał dyplomatyczny polskich wystawców nies Śląskich dla Śląskich odbiorców do końca XIII wieku.

W t. zw. Ekspedycyi Rzymskiej zarówno od kwietnia do końca czerwca, t. j. do zamknięcia archiwum Watykańskiego, jakoteż od ponownego otwarcia go w październiku, brali udział ci sami uczestnicy, pp. Kętrzyński, Nanke i Loret, którzy dotychczas w Rzymie przebywają. Prof. Abraham jednak, kierownik Ekspedycyi, w tym roku wcale do Rzymu nie jeździł, jak to zwykł był czynić w latach poprzednich.—Dr. Stanisław Kętrzyński objął po Dr. Ptaśniku publikacyę dalszych tomów wydawnictwa Monumenta Vaticana Poloniae, obejmującego materiał z wieków średnich i zajmował się głównie źródłami do dziejów Kazimierza W., a więc przejrzał, skontrolował i skolacyonował ze sporządzonymi dawniej odpisami akty z Regestów Watykańskich T. 119—236 z czasów papieży Benedykta XII, Klemensa VI i Innocentego VI, tj. z lat 1334—1356, tudzież szereg dokumentów z działu Instrumenta miscellanea, odnoszących się również do panowania owego króla. — Tymczasem zaś Dr. Jan Ptaśnik pracował wciąż wspólnie z p. Kazimierzem Baranem nad możnymi indeksami do tych 3-ch tomów „Monumenta Vaticana Poloniae“, których tekst już przed rokiem był ukończony w druku. Obecnie wydrukowano już cały indeks tomu I-go (str. 70 w 2 szpalty), indeks tomu II-go, już zupełnie gotowy, także zaczęto drukować, indeks zaś do tomu III-go jeszcze się robi i nie jest ukończony. — Dr. Czesław Nanke pracował w Rzymie nad częścią ostatnią aktów

(z lat 1580 i 1581) nuncyatury Caligarięgo, znosząc się wciąż z Dr. Ludwikięm Boratyńskim, który tymczasęm tutaj w Krakowie poddał ostatecznemu opracowaniu całą tę nuncyaturę tak dokładnie, że jej wydawnictwo jest już zupełnie gotowe, druk się rozpoczął, będzie mógł wciąż posuwać się naprzód szybko i bez przerwy, zwłaszcza że sam Dr. Boratyński udaje się właśnie do Rzymu i pozostanie tam przez czas dłuższy. — Dr. Maciej Loret pracował podobnie jak w roku zeszłym w archiwum kongregacyi de Propaganda fide i w archiwum Watykańskim. W archiwum Propagandy dokończył eksploatacyi działu: „Scritture riferite nei congressi“ z lat 1795—1840, zawierającego relacye nuncyuszów petersburskich (Litta, Arezzo, Bernetti), oraz różnych osobistości świeckich i duchownych o stanie Kościoła katolickiego w zaborze rosyjskim. W archiwum Watykańskim przestudował i wyzyskał relacye nuncyuszów wiedeńskich w tym samym przedmiocie z lat 1815—1826 (Severali, Leardi, Ostini) oraz akty działów: Russia Ministero i Ambasciatore d'Austria z tejże epoki, zawierające korespondencyę i noty wymieniane między poselstwem rosyjskim względnie austriackiem a Sekretaryatem Stanu. Na podstawie tych ułankowych na razie danych mógł Dr. Loret przystąpić równocześnie do opracowania zarysu dziejów Kościoła katolickiego w zaborze rosyjskim poczynszy od pierwszego rozbioru do czasów najnowszych (przeznaczonego do Encyklopedyi Polskiej wydawanej przez Akademię Um.), który zdołał doprowadzić do r. 1846.

Komisya prawnicza. Wydawnictwo Prof. Oswalda Balzera „Corpus iuris Polonici“ i w tym roku

nie posunęło się naprzód. Wynika to z mozolnej pracy, jaką wydawca musi poświęcić przygotowaniu dalszego rękopisu do tej publikacyi.

W IX tomie Archiwum Komisji prawniczej wydrukował Prof. Stanisław Kutrzeba spis prawa zwyczajowego z pierwszej połowy XVI wieku p. t. *Cautelae quaedam in iure terrestri tentae et observatae*, drukuje zaś Prawa, przywileje, statuty i lauda Księstw oświęcimskiego i zatorskiego, o czem szerzej mówi poprzednie sprawozdanie. W dalszym ciągu tego tomu pomieści ten sam wydawca Akty do kwestyi prawnego stanowiska włościanina polskiego z wieku XVI—XVIII. Materiał, tem wydawnictwem objęty, zaczerpnięty został głównie z Archiwum krajowego aktów grodzkich i ziemskich w Krakowie, częściowo i z metryki koronnej w Warszawie. Są tu akty sprzedaży chłopa bez gruntu, pozwolenia na małżeństwo poddanych z różnych wsi, oddania się w poddaństwo z powodu poślubienia poddanej, zwolnienia od poddaństwa i t. d. Źródła te objaśniają stosunki prawne wsi polskiej, o których nie mówią nic inwentarze i lustracye, a niewiele księgi wiejskie. Wreszcie znajdują w tym tomie Archiwum pomieszczenie *Lauda* wieców i sejmików z XIV i XV wieku w opracowaniu Prof. Kutrzeby. Celem tego wydawnictwa jest zebranie razem uchwał wieców i sejmików, tak doniosłych dla poznania rozwoju życia parlamentarnego w Polsce w epoce jego genezy, a rozproszonych po różnych wydawnictwach i ogłoszonych w dużej części w sposób nie dość krytyczny. Przybędzie i kilka *laudów*, dotąd nieznanych. Autor skolacyo-

nował już wszystkie teksty laudów z ksiąg sądowych, przechowywanych w Archiwum głównem w Warszawie i w Archiwum wileńskim, pozostają zaś do skollacyonowania teksty z Archiwum państwowego w Poznaniu. Druk obu tych wydawnictw rozpocznie się jeszcze w ciągu bieżącego roku. Przygotowane przez Prof. Kutrzebę i Dra Franciszka Dudę: *Regestra theloniei aquatici Vladislaviensis seculi XVI*, rozpoczęto drukować jako osobne wydawnictwo Komisji.

Pomniki prawa niem. w Polsce średniowiecznej. Prace nad wydawnictwem pomników prawa niemieckiego w Polsce średniowiecznej prowadził w dalszym ciągu Prof. Stan. Estreicher, porównyując ważniejsze rękopisy z tekstami przeznaczonymi do druku. Rezultaty swoich prac zestawił w pewnej części w rozprawie czytanej w lutym b. r. na posiedzeniu Wydziału hist.-filozof. p. t. „Krakowski zbiór ortyłów magdeburskich“.

Sprawa wydawnictwa pism rokoszowych postąpiła w roku ubiegłym o tyle naprzód, że przygotowany tom I pójdzie niebawem do druku.

Zbieranie materyałów do następnych tomów *Star. Pr. Pol. Pomników i Archiwum* prowadzone jest, jak w latach zeszłych, bez przerwy.

Komisya historyi filozofii polskiej. Za inicjatywą prof. Dra Władysława Heinricha i za staraniem Zarządu Akademii oraz osób, pracujących w odnośnych działach nauki, zawiązała się w roku ubiegłym Komisya historyi filozofii polskiej. Zadaniem tej nowej Komisji ma być w myśl uchwał powziętych na posie-

dzeniu dnia 5 grudnia 1911, na którym się ukonstytuowała, inwentaryzacya źródeł rękopiśmiennych do dziejów filozofii w Polsce, wydawnictwo ich, jakoteż rzadkich druków treści filozoficznych, sporządzenie bibliografii wszystkich ogłoszonych drukiem w Polsce lub przez Polaków napisanych, względnie wydanych prac, dotyczących filozofii i wreszcie staranie się o to, by w podejmowanych opracowaniach specjalnych, mających się oprzeć na coraz bogatszym materiale źródłowym, żadna epoka i żadne ważne zagadnienie nie było pominiętem a opracowania te ze względu na swą metodę, w szczególności swą bezstronność nie pozostawiały nic do życzenia. Wobec wielości tych zadań i okresów dziejowych, na które się one rozciągają, wydelegowała Komisya czterech swoich współpracowników Prof. Drów: Twardowskiego, Rubczyńskiego, ks. Gabryła i Heinricha do prac, względnie ich organizacyi w owych kierunkach szczegółowych, wskazanych przez wspomniane różnice celów i epok, co oczywiście nie wyklucza dalej postępującego różniczkowania się w miarę potrzeby i przechodzenia nowszych prądów do historii. Prace te już się w znacznej części rozpoczęły.

Wydział matematyczno-przyrodniczy ogłosił w okresie sprawozdawczym następujące wydawnictwa:

1-o Rozprawy Wydziału matem.-przyrodniczego Akademii Umiejętności; tom 51-szy, dział *A* (nauki matematyczno-przyrodnicze). W Krakowie 1911, str. 483, z dwiema tablicami i licznymi rysunkami w tekście. Zawiera 14 rozpraw.

2-o Rozprawy Wydziału matem.-przyrodniczego Akademii Umiejętności; tom 51-szy, dział *B* (nauki bio-

logiczne). W Krakowie 1911, str. 525, z 15 tablicami oraz licznymi rysunkami w tekście. Zawiera 20 rozpraw.

3-o Bulletin International de l'Académie des Sciences de Cracovie, Classe des Sciences Mathématiques et Naturelles; Série *A*, Sciences Mathématiques. Année 1911 Cracovie 1912, stron VII i 622; z 5 tablicami oraz licznymi rysunkami w tekście. Zawiera 45 rozpraw.

4-o Bulletin International de l'Académie des Sciences de Cracovie, Classe des Sciences Mathématiques et Naturelles, Série *B*, Sciences Naturelles. Année 1911, Cracovie 1911, str. VIII i 776; z 34-ma tablicami oraz licznymi rysunkami w tekście. Zawiera 40 rozpraw.

5-o H. Zapałowicz. Krytyczny Przegląd Roślinności Galicyi, tom III (Conspectus Florae Galiciae Criticus, Vol. III.). W Krakowie 1911, in 8°, str. 246.

Z zasiłkiem Wydziału ukazało się we Lwowie dzieło p. Zdzisława Opolskiego p. t. „Studjum o istocie przemiany materji ustrojowej, jako wstęp do nauki o wpływie otoczenia kosmicznego na człowieka“ (Lwów 1912, 8°, str. XXII i 434).

Z pomiędzy wydawnictw Wydziału najżywiej rozwija się jego *Buletyn*. Stanowi on dzisiaj właściwie czasopismo peryodyczne, którego dwa zeszyty (*A*, *B*) ukazują się, z wyjątkiem czasu wakacyjnego, w każdym miesiącu. Szybkość wydawania zeszytów oraz przygotowywania odbitek (których autorowie otrzymują po 150 bezpłatnie) została doprowadzona do granicy, na jaką pozwala poprawność druku oraz staranność bogatej wogóle strony ilustracyjnej wydawnictwa. Przyspieszona również została ekspedycja pocztowa *Buletynu*. Wydawnictwo to, które zamieszcza prace w powszechnie znanych językach

(angielskim, francuskim, łacińskim, niemieckim, według wyboru autora), stanowi dogodną drogę ogłaszania prac i poszukiwań badaczy polskich w postaci wszystkim dostępnej. Utrzymując nieprzerwany związek naszych matematyków i przyrodników ze światem naukowym powszechnym, *Buletyn* z drugiej strony przyczynia się do zachowywania ich działalności piśmienniczej charakteru pracy naukowej polskiej. Byłoby zatem rzeczą ze wszech miar pożądaną, ażeby *Buletyn* Wydziału mógł, przynajmniej w niejakej mierze, skupiać i zgromadzać twórczość badawczą polską w zakresie nauk matematycznych i przyrodniczych. Wydział matematyczno-przyrodniczy dąży nieustannie do nadania *Buletynowi* cech i warunków, które sprzyjałyby osiągnięciu tego celu.

W okresie sprawozdawczym Wydział matematyczno-przyrodniczy roztrząsał na swych posiedzeniach 96 rozpraw, z pomiędzy których 90 postanowił ogłosić w swych wydawnictwach.

Z zakresu analizy matematycznej ogłoszono 7 rozpraw; mianowicie: Dr. L. Lichtensteina „Przyczynek do teorii równań różniczkowych liniowych o pochodnych cząstkowych drugiego rzędu typu eliptycznego“; Dr. A. Rosenblatta „O klasyfikacyi rozwijalnych powierzchni algebraicznych“; czł. J. Puzyny „O systemach krzywych z grupą pseudoliniowych podstawień“; czł. L. Birkenmajera „Aforyzmy z teorii podstawień“; wreszcie trzy rozprawy prof. W. Sierpińskiego: „O funkcyjach nawpół ciągłych“; „O pewnym układzie równań funkcyjnych, który wyznacza funkcyę, mającą pantachiczne przedziały stałości“; „O pewnym szeregu wielomianów, którego su-

ma przedstawiać może dowolną funkcję ciągłą“. Praca czł. K. Żorawskiego „O pewnych własnościach ruchu ośrodków ciągłych“ może być zaliczona do kinematyki uogólnionej.

Z dziedziny nauki fizyki ukazało się w roku sprawozdawczym prac 17. Z badań doświadczalnych wymieniamy: prof. K. Zakrzewskiego „O optycznych własnościach metali, cz. II“ oraz „O zastosowaniu interferometru do pomiarów fotometrycznych“; Dr. Z. Klemensiewicza „O powstawaniu dodatnich jonów na ogrzanych metalach“; Dr. M. Kernbauma „O rozkładzie wody przez promienie słoneczne“; czł. M. Smoluchowskiego „Studia nad przewodnictwem ciał sproszkowanych“; prof. H. Merczynga „Dyspersya krótkich fal elektrycznych w ciekłym powietrzu i tlenie“; prof. T. Estreichera i p. M. Staniewskiego „Oznaczenia kalorymetryczne w niskich temperaturach“; czł. K. Olszewskiego „Skraplanie wodoru z uchYLENIEM strat zimna“. Do fizyki teoretycznej należą prace następujące: czł. M. Smoluchowskiego „Teorya opalescencyi w gazach w stanie krytycznym“ oraz „O przewodnictwie cieplnym gazów rozrzedzonych“; czł. M. P. Rudzkiego „Fala sprężysta w ośrodku nieizotropowym“ oraz „Fala sprężysta powierzchniowa w ośrodku poprzecznie izotropowym“; Dr. Zdz. Thulliego „Przy-czynek do teoryi zjawisk galvano- i termomagnetycznych“; Dr. K. Krafta trzy prace „O pewnej tożsamości w analizie wektoryalnej czterowymiarowej“; „O wyrażeniu całkowem wektorów w elektrodynamice poruszających się ciał materialnych“; „O całkowaniu wyrażen różniczkowych wektorów czasowo-przestrzennych“; nareszcie

czł. Wł. Natansona „O zawartości energii w ciałach materjalnych“.

Do rozmaitych działów chemii należą studia następujące: czł. L. Marchlewskiego i p. J. Robla „Studia nad filoporfiryną“; „O β -filoporfirynie“ wreszcie „O α -filoheminie i o wzorze α -filoporfiryny“; czł. L. Marchlewskiego i p. Z. Leyki „O hemopyrrołu“; czł. L. Marchlewskiego i prof. C. A. Jacobsona „Zmienność składu chlorofilanu“ oraz „O dwoistości chlorofilu i o zmiennym stosunku dwóch składników“; dalej pp. K. Adwentowskiego i E. Drozdowskiego „Krzemometan w temperaturach niskich“; pp. J. Buraczewskiego, L. Krauzego i A. Krzemeckiego „O diastazie“; p. L. Krauzego „Jodopochodne strychniny, brucyny i innych alkaloidów“; pp. J. Buraczewskiego i L. Krauzego „O kwasie oksyprotsulfonowym“; p. A. Krzemeckiego „O jodowaniu i bromowaniu ciał białkowych“; pp. M. Struszyńskiego i W. Świątosławskiego „O otrzymywaniu soli dwuazonowych“; prof. St. Tolłoczki i p. K. Klinga „O chlorowaniu gazów naftowych w podwyższonej temperaturze“; prof. St. Tolłoczki „O chlorowaniu gazów naftowych pod wpływem promieni lampy rtęciowej“; prof. St. Tolłoczki i p. W. Jakóba „Analiza toryanitu cejlońskiego“; pp. J. Buraczewskiego i Z. Zbijewskiego „O czerwonych ciałach brucyny“; p. W. Świątosławskiego „Azo- i dwuazozwiązki“; p. T. Kuczyńskiego „Metody analizowania wysokoprocentowych aliaży wolframowych“; pp. J. Browińskiego i St. Dąbrowskiego „Badania nad zawartością azotu aminowego w kwasach oksyproteinowych moczu ludzkiego“. Razem z zakresu chemii prac 19.

W dziale geologii, geografii i geografii fizycznej wydrukowano: p. M. Limanowskiego „Przekroje geologiczne przez wielki fałd Czerwonych Wierchów“; p. L. Sawickiego „Przyczynki do morfologii Siedmiogrodu“; prof. E. Romera „Przyczynek do geografii i topografii Sichota-Alinu“.

Dwie prace w tegorocznych wydawnictwach Wydziału dotyczą historii nauki, mianowicie: czł. L. Birkenmajera „Flores Almagesti, rzekomo zaginiony traktat Jana Bianchini“; oraz p. Z. Mysłakowskiego „O Walerian Magni i kontrowersya w sprawie odkrycia próżni“.

Z zakresu paleontologii wydano dwie prace: „Wiadomość o nowych formach małego tura dyluwialnego, *Bos urus minutus n. sp.*“ prof. K. Malsburga i „Badania w zakresie głowonogów z górnej kredy w Polsce, część II: Skafity“ Dra J. Nowaka.

Zoologię reprezentują dwadzieścia dwie prace; z nich dwanaście jest treści fizyologicznej, mianowicie: czł. N. Cybulskiego „Przebieg prądów czynnościowych w układzie nerwowym centralnym“ i „Prądy elektryczne w mięśniach nieuszkodzonych i uszkodzonych, oraz ich źródło“, prof. L. Popielskiego „O zasadniczych zjawiskach w czynności wydzielniczej gruczołów trawiennych“ i „Dalsze badania nad znaczeniem niekrzepliwości krwi dla czynności gruczołów trawiennych“, Dra M. Eigera „Podstawy fizyologiczne elektrokardiografii“, p. J. Dunin-Borkowskiego „O polaryzacji nerwów“ i „Próba teorii zjawisk hemolitycznych i aglutynacyjnych“, prof. A. Becka i Dra E. Bikelesa „O wzajemnym stosunku czynnościowym mózgu i mózdzku“ i „O sensorycznej czynności środkowej części mózdzku“

(robaka)“, p. J. Zająca „O widzeniu monokularnem w przekroju pionowym. Dalsze badania nad widzeniem monokularnem“, p. K. Białaszewicza „Badania stosunków osmotycznych w rozwoju żaby i kury. (Wiadomość tymczasowa)“, prof. K. Kleckiego „O wpływie emanacji radu na fagocytozę mikrobów“. Do zakresu cytologii zwierzęcej należą prace: „Zmiana stosunku jądra do protoplazmy w miarę wzrostu pasorzytów wśródkomórkowych“ czł. M. Siedleckiego, „O zmianach degeneracyjnych w jądrach niedojrzałych jajek“ czł. K. Kostaneckiego i „Procesy cytolityczne w jajach jeżowców“ Dra M. Konopackiego. Rozprawa Dra W. Markowskiego p. t. „O rozwoju zatok żylnych opony twardej i żył mózgu u płodów człowieka długości 15·5—49 mm“ należy do zakresu embryologii Histologią i anatomią zwierząt zajmują się prace: „Badania doświadczalne nad drogami węchowemi królika“ Dra W. Grzywo-Dąbrowskiego, „Badania nad anatomią i histologią mięczaków wręgonogich“ Dra A. Krasuckiego, „O związku pomiędzy nabłonkiem a tkanką łączną“ czł. M. Siedleckiego, „O nieznanym zakończeniu nerwowych w zatokowych włosach konia“ Dra J. Zaczka i „Badania nad układem limfatycznym larw salamandry (*Salamandra maculosa* Laur.)“ p. S. Udzieli. Praca czł. W. Kulczyńskiego p. t. „Symbola ad faunam Araneorum Javae et Sumatrae cognoscendam, II“ jest treści systematycznej i zoogeograficznej.

Do zakresu botaniki należy jednaście prac. Z nich praca czł. E. Godlewskiego p. t. „O anaerobicznym rozkładzie materii białkowatych w roślinach i oddychaniu śródcząsteczkowem“ jest treści fizyologicznej, „Przyczynek do biologii i ekologii porostów epilitycznych“ Dra

E. Malinowskiego — treści ekologicznej. Opisanie pewnych narzędzi w większych grupach gatunków roślin mają za przedmiot rozprawy p. t.: „Nowy typ szparek oddechowych w rodzinie *Saxifragaceae*“ Dra B. Hryniewieckiego i „O chromoplastach w organach wegetatywnych“ czł. W. Rotherta. Opracowaniem monograficznym jednego rodzaju lub gatunku zajmują się rozprawy: „Uzupełnienia monografii porzeczek, IV. Nowe mieszańce“ czł. E. Janczewskiego, „Przyczynki do znajomości *Haplomitrium Hookeri*“ p. F. Lilienfeldówny i dwie prace czł. A. Prażmowskiego: „Historia rozwoju i morfologia azotobaktera (*Azotobacter chroococcum* Beijer.). (Wiadomość tymczasowa)“ tudzież: „Studia nad azotobakterem, część I: Morfologia i cytologia“. Do flory polskiej odnoszą się prace: czł. H. Zapalowicza „Krytyczny przegląd roślinności Galicyi, część XX—XXIII“ treści systematycznej i p. J. Wołoszyńskiej „Zmienność i spis glonów planktonowych stawów polskich“ oraz „Głony planktonowe stawów polskich“ treści przeważnie geobotanicznej. W Sprawozdaniach z posiedzeń Wydziału zamieszczona została tymczasowa wiadomość o sprowadzeniu topoli włoskiej do Polski czł. J. Rostafińskiego.

Wydział matem.-przyrodniczy przyznał w r. 1911 zapomogę na badania naukowe, w kwocie 1000 K, z funduszu im. ś. p. Stanisława Kostaneckiego, p. prof. Dr. Emilowi Godlewskiemu (młodszemu).

Komisya fizyograficzna wydała 45-ty tom „Sprawozdań“ z materyałami do fizyografii kraju i rozpoczęła druk tomu 46-go. Z Atlasu geologicznego Galicyi wyszedł zeszyt 25-ty, zawierający mapy: Turka, Ustrzyki Dolne i Bolechów, wykonane przez prof. Dra

J. Grzybowskiemu; do zeszytu 22-go, opracowanego przez prof. Dra W. Teisseyrego, wydrukowano mapy: Rudki-Komarno, Żydaczów-Stryj, Halicz-Kałuż; druk trzech innych map, do tego zeszytu należących: Bóbrka-Mikołajów, Rohatyn, Przemyślany, tudzież map ś. p. prof. Dra W. Uhliga: Tatry, Zakopane-Nowy Targ, Szczawnica, przeznaczonych do zeszytu 24-go, jest na ukończeniu.

Z 18-tu stacyi meteorologicznych, które w r. 1911 nadsyłały swoje spostrzeżenia Sekcyi meteorologicznej Komisyi fizyograficznej, upadła z końcem kwietnia stacya w Smolniku skutkiem śmierci długoletniego obserwatora ks. Jana Markowa; przybyła natomiast od początku lipca stacya Sekcyi przyrodniczej Towarzystwa Tatrzańskiego w Zakopanem. Jak w latach poprzednich, otrzymała Sekcyja meteorologiczna zapiski fenologiczne od p. J. Hawrysiwicza w Ożydowie a od Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie wykaz gradobić w r. 1911. — P. Stan. Kalinowski wykonał częściowo przy pomocy zasiłku udzielonego mu przez Komisyę fizyograficzną szereg pomiarów magnetycznych w 19-tu miejscowościach Królestwa Polskiego i w 9-ciu punktach Galicyi, mianowicie w Tatrach i na Podhalu.

Sekcyja geologiczna poleciła badania sześciu współpracownikom. Prof. Dr. W. Friedberg zajął się utworami miocenijskimi w okolicach Kossowa, Delatyna i Kałuża; praca ta, opóźniona przez wysoce słotną porę, zostanie ukończona w roku bieżącym. — Dr. B. Kropaczek uzyskał na obszarze, objętym arkuszami Atlasu geologicznego: Tyczyn-Dynów, Brzostek-Strzyżów i Pilzno-Ciężkowice, nowe fakty dla stratygrafii trzeciorzędu i warstw

bonarowieckich i wykrył tamże nieznanne dotychczas warstwy, ważne dla kartografii. — Dr. W. Kuźniar badał w dalszym ciągu zjawiska krasowe w Tatrach i zebrał szereg spostrzeżeń nad przebiegiem sieci wodnej w zależności od budowy tektonicznej i morfologii terenu. Do zadawalających wyników doprowadziły szczegółowe badania w okolicach grot Magury, Kasprowej i w dolinie „Ku Dziurze“; gdzieindziej (w kotłach Czerwonych Wierchów) tektonika okazała się znacznie zawilszą, niż przypuszczano, i z tego powodu dalsze badania hydrograficzne trzeba odłożyć do jej wyjaśnienia. — Dr. W. Kuźniar zajął się też przy współudziale Dra E. Kiernika, p. Cz. Kuźniara, Dra L. Sitowskiego i p. A. Żmudy, zbadaniem utworów dyluwialnych w Ludwinowie, gdzie przy sposobności robót w cegielni Banku hipotecznego uzyskano cenne materiały paleontologiczne zwierzęce i odkryto warstwy z florą, od periglacialnej począwszy, aż do bogatej flory leśnej z dębem, bukiem, klonem i t. d., oraz z oznaczalnymi szczątkami owadów. Dla celów porównawczych wykonał Dr. Kuźniar szczegółowe poszukiwania w pasie między Krakowem, Bielanami i północną granicą W. Księstwa, tudzież na południe od Ludwinowa. Wyniki tych prac zostaną niebawem przygotowane do wydania. — Dr. Z. Rozen uzupełnił materiały do będącej w toku pracy nad skałami wybuchowemi formacji kredowej śląsko-morawskiej z Jasienicy, Jaworza i Bierowa na Śląsku. Wyjątkowo niski stan Soły umożliwił dokładne wyznaczenie rozmieszczenia cieszynitów w jej brzegach w okolicy Żywea. Nowych po części rezultatów dostarczyły studia skał ogniowych w okolicy Andrychowa, Inwałdu, Lipowej

i Radziechowej koło Żywca. — Podjął też dr. Rozen studia nad złożami kruszcowymi ziemi Krakowskiej i rozpoczął je od Czernej pod Krzeszowicami; uzyskane tam dane stratygraficzne zostaną wkrótce ogłoszone w Sprawozdaniach Komisji. Dla studyów porównawczych zwiedził Dr. Rozen kopalnie rud w Tarnowickich Górach i Bytomiu na Śląsku pruskim. — P. S. Weigner stwierdził wybitną rolę zjawisk krasowych w ukształceniu pasma Krakowsko-Wieluńskiego i w rozwoju jego sieci wodnej. Główny okres krasowości przypadł tu na czasy przeddyluwialne; po przerwie, wywołanej okresem lodowcowym, odbywa się znowu w fazie obecnej odmłodnienie form krasowych i żywsza działalność wód podziemnych równocześnie ze zmywaniem i usuwaniem utworów lodowcowych z powierzchni wapieni. — Prof. Dr. T. Wiśniowski czynny był w Przemyskiem; rozpoczęte tam w roku 1910 prace kartograficzne ukończy w maju b. r.

W badaniu krakowskiego zagłębia węglowego, podjętem w r. 1909-ym przy pomocy osobnej subwenyi, nadanej przez W. Wydział Krajowy, wzięli w r. 1911 udział: prof. Dr. J. Grzybowski, Dr. B. Rydzewski i p. S. Weigner. Kompletowano zbiory i przystąpiono do systematycznego ich opracowania. Stwierdzono, że górne warstwy węglowe w Libiążu należą do górnego piętra karbonu (Stephanien), nieznanego dotychczas w zagłębiu śląsko-krakowskiem, a nie do permu, jak przypuszczano dawniej. Podjęto też rewizyę flory karbońskiej Jaworzna i Sierszy. Rezultaty tych prac zostaną wkrótce ogłoszone.

Z polecenia sekeyi zoologicznej badał p. S. Minkiewicz, podobnie jak w latach 1909 i 1910-ym, faunę

jezior tatrzańskich, a mianowicie zajął się szczegółowo Pięcioma Stawami Polskimi i Stawami Gąsienicowymi; nadto robił wycieczki do Stawu Smreczyńskiego w dolinie Kościeliskiej, Zmarzłego pod Zawratem i Czarnego pod Rysami. Bawiąc zaś przez czas dłuższy przy Morskiem Oku dla badania żywego materiału z Pięciu Stawów, poznał także faunę stawku przy upuście Morskiego Oka i t. zw. młaki Morskiego Oka. — Dr. E. Schechtel zajął się roztozczami, działem fauny krajowej jednym z najbardziej zaniedbanych a obfitych. Na razie ograniczył się Dr. Schechtel do rodziny wodopójek, zbierając przygodnie także stwardlenie i kleszcze; bawiąc przez czas dłuższy w Rodatyczu, starał się poznać m. i. zmiany, którym ulega fauna wodopójek w ciągu roku, poszukiwania zaś dokonane w powiecie kołomyjskim dostarczyły materiału do poznania fauny górskiej rzeki (Prutu) i porównania jej z fauną potoków przy uwzględnieniu szybkości wody, jej głębokości i natury podłoża. Przy sposobności przeszukał też p. Schechtel cały szereg wód stojących w Kołomyjskiem. — Dr. E. Kiernik kontynuował rozpoczęte w r. 1910 poszukiwania w grocie Magury w Tatrach, a nadto w innej, mało znanej grocie, w Kalatówkach. Z mnóstwa znalezionych kości zwierząt dyluwialnych zasługuje na wzmiankę między innymi olbrzymia czaszka niedźwiedzia jaskiniowego, resztki bardzo rzadko w Polsce znajdowanego lwa jaskiniowego, wilka kopalnego, nieoznaczonego gatunku kota i t. d. — P. J. Bayger podjął się zebrania krajowych gadów i płazów dla Muzeum Komisji fizyograficznej; zgromadzony dotychczas materiał zostanie do jesieni bieżącego roku uzupełniony, poczem Komisya uzyska zbiór

wszystkich ważniejszych form naszej fauny herpetologicznej.

W Seceyi botanicznej badał Dr. H. Zapałowicz w dalszym ciągu roślinność Karpat Wschodnich i dotarł aż do siedmiogrodzkiej części Gór Kelemeńskich; zebrane rośliny złożył w Muzeum Komisji a wiadomości o niektórych rezultatach swych poszukiwań zestawił w pracy p. t. „Ze strefy roślinności Karpackiej, VI“. Nadto dokonał Dr. H. Zapałowicz rewizji dalszej części zielnika krajowego roślin naczyniowych i wyniki jej ogłaszał w Rozprawach Wydziału matematyczno-przyrodniczego. — P. A. Żmuda zajmował się w dalszym ciągu florą krakowską i tatrzańską, zwracając uwagę zwłaszcza na gatunki interesujące pod względem geobotanicznym lub morfologicznym, przyczem znalazł znaczną, jak na okolice do najlepiej w kraju zbadanych należącą, ilość nowych dla wymienionych obszarów gatunków, odmian i mieszańców. Oprócz roślin naczyniowych zbierał też p. Żmuda mchy, grzyby pasorzytne i śluzowce; w oznaczonej dotychczas części tych materyałów są gatunki nowe dla flory całej Polski. — P. J. Waśniewski zbierał grzyby i rośliny kwiatowe w powiecie hrubieszowskim i w pow. bialskim w Królestwie Polskiem. — Rośliny naczyniowe, zebrane na Żmujdzi w ostatnich sześciu latach i ofiarowane Komisji przez Prof. Dra E. Janczewskiego, opracował p. A. Żmuda i wykaz ich zestawił dla Sprawozdań Komisji. Dr. B. Namysłowski skontrolował i uzupełnił oznaczenia grzybów pasorzytnych krajowych z działów *Uredineae*; rezultaty tej pracy zamieszczone zostały w Sprawozdaniach Komisji p. t. „Prodromus Uredinearum Galiciae et Bucovinae“. Dr.

K. Rouppert, wywiązując się z zadania podjętego w r. 1909, złożył Komisji resztę zebranych grzybów i pracę p. t. „Grzyby zebrane w Tatrach, Beskidzie Zachodnim, i na Pogórzu“.

Jak wspomniano w zeszłorocznem sprawozdaniu, Sekcja botaniczna Komisji fizyograficznej podjęła starania o uzyskanie podręcznika do Flory Polskiej, i to w skromniejszym zakresie, niż pierwotnie zamierzano. W pracy nad tem dziełem wzięli w r. 1911 udział: Prof. Dr. M. Raciborski, Dr. W. Szafer, p. A. Żmuda i p. F. Lilienfeldówna. Do opracowanych dawniej działów flory przybyło w tym roku nowych rodzin dwanaście.

Do wydania w swych Sprawozdaniach otrzymała Komisya następujące materyały do fizyografii kraju, zebrane bez pomocy z jej strony: Dra J. Rychlickiego „Sprawozdanie z badań geologicznych wzdłuż kolei Lwów—Stożanów“, Dra S. Klemensiewicza „O nowych i mało znanych gatunkach motyli fauny krajowej, przyczynek VII“, Dra W. Polińskiego „Mięczaki okolic Nałęczowa w Królestwie Polskiem“, p. F. Schillego „Materyały do fauny owadów krajowych, II“, p. J. Dziedzielewicza „Nowe gatunki owadów chróścikowatych zebrane w Wschodnich Karpatach w ciągu lata 1911 r.“, p. A. Wodziczki „Materyały do mykologii Galicyi, I“, p. A. Wróblewskiego „Zapiski grzyboznawcze z okolic Zaleszczyk“, p. A. Żmudy „*Androsace septentrionalis* n. var. *sessiliflora*“, p. A. Kastory „Materyały do mykologii Białej Rusi“, wreszcie wspomniane wyżej prace pp. Dra B. Namysłowskiego i A. Żmudy.

Do Muzeum Komisji przybyły, oprócz zbiorów złożonych przez pp. Prof. Dra W. Friedberga, Dra K.

Roupperta, Prof. Smreczyńskiego i Dra H. Zapałowicza: 1) zbiory lub okazy zwierząt, roślin, skamielin lub skał, podarowane przez Zarząd Muzeum im. Dzieduszyckich we Lwowie, Zarząd Banku hipotecznego, pp. J. Baygera we Lwowie, Dra F. Chłapowskiego w Poznaniu, Prof. L. Dziame, Dziewulskiego w Krościenku n. D., J. Dziędzielewicz we Lwowie, Hałacińskiego we Lwowie, Prof. Dra E. Janczewskiego, J. Kołodziejczyka, Prof. J. Króla, Dra W. Kuźniara, F. Marfiaka w Jordanowie, Dra B. Namysłowskiego, J. Popka, Dra A. Prażmowskiego, Dra K. Roupperta we Lwowie, Dra Z. Rozena, Dra L. Sitowskiego, Prof. S. Smreczyńskiego, S. Stobieckiego, E. Wieczorkiewicza, Br. Winnickiego w Busku, A. Wodniczke, A. Wróblewskiego w Zaleszczykach, A. Żmudę, 2) książki i broszury podarowane przez Rząd Krajowy Bośni i Hercegowiny, c. k. Biuro hydrograficzne w Wiedniu, c. k. Centralny Zakład dla meteorologii i geodynamiki w Wiedniu, k. Państwowy Zakład dla meteorologii i magnetyzmu ziemskiego w Budapeszcie, Śląskie Towarzystwo dla kultury krajowej, pp. A. Calliera w Carolath, Prof. Dra W. Friedberga we Lwowie, G. Henriksena w Bergen, Dra B. Hryniewieckiego w Dorpacie, Prof. A. Sokołowskiego we Lwowie, T. Wolskiego i Dra Zapałowicza we Lwowie, 3) zbiory roślin, skamieliny i książki zakupione.

Celem rewizyi lub opracowania wydano z Muzeum p. A. Callierowi w Carolath krajowe okazy olch (*Alnus*), p. H. Neumayerowi w Wiedniu rodzaj *Heliosperma*, p. W. Goetlowi w Wiedniu materiały paleontologiczne retyckie z Tatr, Drowi B. Rydzewskiemu materiały paleontologiczne z produktywnego karbonu krakowskiego. — Kon-

serwowaniem i porządkowaniem zbiorów Komisji fizyograficznej zajmowali się Prof. Dr. W. Kuleczyński, p. W. Zygmuntowska, pp. A. Mazurek, W. Tyrankiewicz, stypendyści Akademii Um. pp. Popek i S. Weigner, wreszcie p. A. Żmuda, przez część roku jako stypendysta a następnie jako wolontaryusz.

Komisya antropologiczna. W dziale czysto antropologicznym przedstawił prof. Julian Talko-Hryncewicz swoją pracę p. t. „Przyczynki do antropologii Królestwa polskiego“.

W dziale archeologicznym nadesłał Dr. Eugeniusz Kiernik pracę p. t. „O dwu kościach gładzonych, domniemanych łyżwach, znalezionych w najbliższej okolicy Krakowa“.

Pan Wandalin Szukiewicz z Litwy nadesłał „Opis swoich badań i poszukiwań archeologicznych, dokonanych w Pucilkowiczach i najbliższej okolicy w powiecie Borysowskim, gub. Mińskiej“.

Prof. Demetrykiewicz wspólnie z p. Wandalinem Szukiewiczem przedstawili opis okazałego skarbu brzożowego, odkrytego w Kalinówce Kościelnej, w pow. Białostockim, gub. Grodzieńskiej.

P. Ludwik Krzywicki z Warszawy przedstawił wyniki swoich badań i poszukiwań archeologicznych, dokonanych na grodziskach na Litwie.

P. Maryan Wawrzeńcki z Warszawy nadesłał drugą seryę luźnych „Materyałów do mapy archeologicznej Polski“.

Dr. Bolesław Miklaszewski z Warszawy nadesłał „Sprawozdanie z analizy chemicznej brzożów przedhistorycznych, znajdujących się w dziale wy-

kopalisk Muzeum przemysłu i rolnictwa w Warszawie“.

Dr. Wiktor Kuźniar robił z polecenia Komisji poszukiwania w jaskiniach obok Zawiercia w pow. Będzińskim gub. Piotrkowskiej.

Prof. Demetrykiewicz robił poszukiwania archeologiczne na cmentarzysku ciałopalnym z epoki bronzowej w Mydlnikach koło Krakowa.

Dr. Demetrykiewicz korzystając z restauracyi fundamentów nowożytnego pomnika, stojącego na kopcu Wandy, robił studia we wnętrzu tego przedhistorycznego nasypu, które pomnożyły dowody, że ten zabytek nie miał przeznaczenia grobowego, lecz stanowił t. zw. „Hausberg“ służący do celów obrzędowych, sądowych lub obronnych.

Prof. Demetrykiewicz, wspólnie z p. M. Wawrzeńskim robili studia na okazałem grodzisku, otoczonem wałami wypalonymi z gliny, we wsi Zawadzie obok Melsztyna nad Dunajcem oraz na bardzo silnie obronnem grodzisku z kamiennymi a częściowo wypalonymi wałami we wsi Poznachowicach, koło Szczyrzyca w pow. Wielickim i zdjęli ich plan.

Ciż sami badacze zrobili również wycieczkę do grodziska w Zgłobicach koło Tarnowa i zdjęli plan jego wałów ziemnych, na wpół już przez Dunajec oberwanych.

Wycieczki tychże archeologów, podjęte do Zbylitowskiej Góry koło Tarnowa i do Jaślan w pow. Mieleckim, nie zdołały dostarczyć materiału wykopaliskowego do rozjaśnienia pytania, czy zabytki tamtejsze (ślady grodziska i kopiec) mogą sięgać czasów przedhistorycznych.

Do Muzeum archeologicznego przybyły oprócz zabytków przywiezionych z wycieczek Dra Demetrykiewicza, Dra Kuźniara i p. L. Krzywickiego także wykopaliska archeologiczne i antropologiczne ś. p. Dra Franciszka Werenki, zebrane w kurhanach i osadach przedhistorycznych w okolicy wsi Pucilkowicz na Litwie a ofiarowane Akademii przez jego rodzinę oraz wykopaliska p. Wandalina Szukiewicza z jego ostatnich badań, dokonanych w tamtejszych stronach, t. j. z cmentarzyska w Pucilkowiczach, z kurhanów we wsi Osieciszczu i we wsi Tartaki nad jeziorem Zaozerskiem nadto z grodzisk w Murokach i Osieciszczu.

P. Waclaw Werenko, obywatel z Pucilkowicz, darował okazały naszyjnik srebrny, znaleziony we wsi Ofiarowszczyzna, w powiecie Borysowskim, gubernii Mińskiej.

P. Wandalin Szukiewicz ofiarował do Muzeum archeologicznego zabytki z cmentarzyska szkieletowego w Sałapiaciszkach, w powiecie Lidzkim, gubernii Wileńskiej oraz znaczną ilość (970 okazów) pięknych narzędzi kamiennych z osad przedhistorycznych we wsi Kaszety, Koniawa, Poddębie, Rudnica i z nad jeziora Dubia, w powiecie Lidzkim i Trockim, gubernii Wileńskiej.

Za pośrednictwem p. Wandalina Szukiewicza zakupiono dla Muzeum większą połowę wspaniałego i naukowo nader cennego skarbu celtów bronzowych (28 sztuk, każdy odmiennego kształtu lub odmiennego ornamentu), w Kalinówce Kościelnej, na Litwie.

P. Bronisław Staniszewski ofiarował rzymską amforę, znaną we wsi Kujdanów w pow. Buczaackim

Dr. Eugeniusz Kiernik darował dwie łyżwy kościane oraz naczynko gliniane, znalezione przy robotach ziemnych około nowego koryta Rudawy, pod Krakowem.

Prof. Franciszek Bujak ofiarował a) czerpak gliniany, znaleziony przy sypaniu wału we wsi Nieciecza, nad Dunajcem, koło Otfinowa, w powiecie Dąbrowskim. b) siekieroklin krzemieny, znaleziony w Borzęcinie, w powiecie Brzeskim (otrzymany od p. Rogozińskiego) oraz c) wykopaliska z wałów grodziskowych w Maszkienicach, w powiecie Brzeskim i w Demblinie, w powiecie Dąbrowskim.

Inżynier Stanisław Tychoniewicz z Niska darował popielnice, odkryte przypadkowo przy wyrębie lasu we wsi Malce obok Niska.

Inżynier Jan Zarzycki z Krakowa ofiarował figurkę szachową z kości słoniowej z XIII wieku, znaną na ulicy Kołetek, w Krakowie.

Nadto przybyło dziewięć pak wykopalisk przeważnie narzędzi kamiennych z różnych okolic Polski ze zbiorów ś. p. Z. Glogera w Jeżewie.

Cenne i obfite zbiory czysto antropologiczne, t. j. czaszki i inne kości ludzkie, nagromadzone przez długi szereg lat w Muzeum archeologicznym z wykopalisk prowadzonych przez archeologów i antropologów, zostały zupełnie na nowo uporządkowane i skatalogowane (548 numerów) a następnie oddane w depozyt za przyzwoleniem Zarządu Akademii Umiejętności (uchwała z dnia 14 stycznia 1912 r.) do nowo założonego Zakładu antropologicznego przy Wydziale filozoficznym Uniwersytetu Jagiell.

W dziale etnograficznym p. Bronisław Piłsudski przedstawił kilkunastoletnie swoje studia nad Ainosami, żyjącymi w krajach północno-wschodniej Azji. Prelegent określił miejsce zamieszkania Ainosów, ich liczbę, ich mieszkania, sprzęty, strój, pożywienie, ich podania, legendy, wiarę i zwyczaje, wreszcie przy pomocy fonografu reprodukował ich śpiew i mowę.

P. Leon Wasilewski referował w sprawie zbadania polskiego obszaru etnograficznego. Wskazał na lukę dotkliwą, istniejącą w naszej literaturze etnograficznej, która nie posiada nie tylko atlasu, dającego możliwość szczegółowego zaznajomienia się ze stosunkami narodowościowymi, panującymi w każdej z prowincyi Polski, ale nawet mapy, czyniącej zadość potrzebom szerokich kół publiczności. Wymieniwszy wszystkie dotychczasowe usiłowania zwrócenia uwagi badaczy polskich na tę zaniedbaną dziedzinę, scharakteryzował prace cudzoziemskie, dotyczące polskiego obszaru etnograficznego i wykazał ich tendencyjność. Dalej omówił polskie prace, dotyczące naszego obszaru etnograficznego, jakie się ukazały w ciągu ostatnich lat kilku, przyczem wskazał na te kresy i całe obszary kraju, jakie zostały w nich pominięte. Dłużej zatrzymał się referent nad stosunkami na kresach północno-wschodnich i na Litwie, podkreślając wagę ich dokładnego zbadania. W końcu przedłożył p. Wasilewski szkic kwestyonariusza, który mógłby ułatwić zbieranie na miejscu potrzebnych wiadomości o stosunkach narodowościowych.

Komisya otrzymała następujące rękopisy:

1. Moszyński Kazimierz: „Obrzędy, wiara i powieści ludu z okolic Brzeżan“;

2. Kantor Józef: „Zwyczaje świąt Bożego Narodzenia i Wielkiej nocy w okolicy Jarosławia“;

3. Stokłosa Józef: „Tkactwo w Jurgowie i Gruszowcu“.

Nadto p. Jan Biela uporządkował i przygotował do druku Oskara Kolberga „Materiały etnograficzne z Podkarpacia“.

W roku sprawozdawczym wydrukowane zostały dwie prace: p. Szembekowej „Przyczynki do etnografii Wielkopolski“ i p. M. Wawrzenieckiego: „Piesek, zakończenie żelazne dyszłów u wozów w okolicy Krakowa“. Druk trzeciego zeszytu „Ubiorów ludu polskiego“ jest na ukończeniu.

Komisya bibliografii nauk matem.-przyrodniczych pracowała w roku sprawozdawczym normalnie, klasyfikując zebrany przez sekretarza materiał naukowy.

„Katalog Literatury naukowej Polskiej“ ukazywał się systematycznie w dalszym ciągu. Wydano zeszyt za drugie półrocze 1910 roku; oraz za I półrocze 1911 roku. Zeszyt za drugie półrocze 1911 r. znajduje się w przygotowaniu.

Zestawienie za rok 1910 wykazuje 586 prac przez 369 autorów. Liczba prac jest pomimo surowszego cenzusu zaliczania, o 100 prac, a liczba osób o 60 większa od liczb roku ubiegłego. Świadczy to pomyślnie o rozwoju naszej pracy naukowej.

Komisya historii nauk matematyczno-przyrodniczych. W ubiegłym roku administracyjnym Komisya odbyła dwa posiedzenia, na których były przedstawione i dyskutowane następujące komuni-

katy naukowe. Czł. S. Dickstein podał: a) Obszerniejszą wiadomość o źródłach do monografii o Adamie Adamantym Kochańskim († 1700) i o korespondencji naukowej jego z Leibnitzem, Ricciolim, Volekamerem, Heweliuszem, Niewieskim i t. d., w małej tylko części wydanej; b) Szczegółowe informacye o niewydanej dotychczas Korespondencji naukowej Heweliusza z wszystkimi niemal współczesnymi mu uczonymi europejskimi (Leibnitz, Huyghens, Halley, Wallis, Bouillau, Flamsteed, i t. d.) i zwrócił uwagę na wielką doniosłość naukową wydania tych listów. Znajdują się one obecnie, prawie wyłącznie, w Paryżu, a liczba ich dosięga blisko trzech tysięcy. Czł. J. Rostafiński dostarczył dwóch komunikatów naukowych, a mianowicie: a) „O wprowadzeniu topoli włoskiej do Polski“, tudzież: b) „Ćwikła i buraki w Polsce“. Referent wykazuje, że „burak mięsisty“ dostał się do Polski dopiero w pierwszej połowie XVII-go wieku. X. K. Czaykowski przedstawił następujące trzy komunikaty: a) „Chronologiczne uwagi i spostrzeżenia, odnoszące się do Kalendarza kapitulnego krakowskiego z r. 1254“, wydanego (w Monum. Pol. hist. II) przez Augusta Bielowskiego; tenże wspólnie z p. Aleksandrem Birkenmajerem podał; b) „Wiadomość o rękopisie B. 280 in Quarto biblioteki XX. Augustyanów krakowskich“, pochodzącym z pierwszej połowy XV-go wieku, a zawierającym — oprócz licznych glos polskich — traktacik astronomiczny, prawdopodobnie w Krakowie powstały, nie bez związku z zamierzoną już wówczas poprawą kalendarza juliańskiego. A wreszcie; c) komunikat p. t. „Z historyi chronologii“, odnoszący się do niedomagania chronologii w epokach odleglejszej starożyt-

ności i do środków w tej mierze zaradczych. Referent zaznaczył przy tej sposobności wartość poszukiwań chronologicznych i kalendaryograficznych śp. prof. Franciszka Karlińskiego. Prof. Dr. A. Wrzosek przedstawił komunikat p. t. „Wiadomość historyczna o muzeum anatomiczno-patologicznem, założonem w Krakowie przez prof. Ludwika Bierkowskiego († 1860)“. Jest to fragment z obszerniejszej monografii referenta o profesorze Bierkowskim. Wiadomość tę objaśnił referent demonstracją kilku okazów, pozostałych dotychczas z owego Muzeum. Dr. Jan Lachs przedstawił rezultaty swej pracy p. t. „Krakowskie księgozbiory lekarskie z XVI-go stulecia“, opartej na archiwalnym materyale z Archiwum aktów dawnych miasta Krakowa. Czł. Ludwik Birkenmajer zdał sprawę z postępu pracy nad przygotowaniem do druku traktatu Marcina Biema z Olkusza († 1540) p. t. „Nova Calendarii Romani Reformatio“, powstałego w r. 1516, a dochowanego w jednym z rękopisów Biblioteki Jagiellońskiej. Kopia kolacyonowana została już wygotowana, ze względu wszakże, iż w jednej z bibliotek zagranicznych (Mediceo-Laurentiana w Florencyi) znalazł się drugi współczesny odpis tego traktatu, przeto z definitywnem ustaleniem tekstu należało czekać aż do przysłania owego rękopisu z Florencyi do Krakowa, co też w ciągu minioniej zimy nastąpiło. — Nadto przedstawił tenże następujące trzy komunikaty: a) „Uwagi o pracy prof. Pierre Duhem p. t. »Un précurseur français de Copernic: Nicole Oresme (1377)«, ogłoszonej w *Révue générale des Sciences* (1909) i sprostowanie wypowiedzianych tam twierdzeń; b) „Flores Almagesti“, traktat matematyczny i astronomiczny uczonego ferrarskiego

Jana Bianchini'ego († około 1466), uważany za zaginiony, a dochowany, jako odpis współczesny, w jednym z rękopisów Biblioteki Jagiellońskiej; c) „O meteorologicznych zapiskach kilku profesorów Uniwersytetu Jagiell. z końca XV-go i z pierwszej połowy XVI-go stulecia“, dochowanych dotychczas w bardzo znacznej mnogości wśród starych drukowanych Almanachów i Efemeryd astronomicznych, a rzucających wiele światła na ówczesne stosunki klimatyczne Krakowa. Referent demonstrował jeden z tego rodzaju paleotypów, wypełnionych meteorologicznymi zapiskami z lat 1534 i nast., a prowadzonymi przez prof. Michała z Wiślicy († 1576) bardzo systematycznie.

Komisya uchwaliła przystąpić do wydania w stosowny sposób wszystkich dających się zebrać takich zapisek i utworzenia z nich zbioru (jedynego w swoim rodzaju) p. t.: „Corpus inscriptionum meteorologicarum Cracoviensium saec. XV et XVI“.

P. Zygmunt Mysłakowski na jednym z posiedzeń streścił pokrótce rezultaty swej pracy z dziedziny historii fizyki w Polsce p. t. „O. Waleryan Magni i kontrowersya w sprawie odkrycia próżni (1638—1648)“. Praca ta następnie ogłoszoną została w Rozprawach Wydziału matemat.-przyrodn. Akademii, tom 11 A.

Komisya uchwaliła nadto dwa wnioski, jeden postawiony przez prof. Wrzoska o zbieraniu wszelakich wiadomości rozpieczętowanych o rękopisach, często prywatną własnością będących, zawierających rzeczy przyrodnicze z wieków ubiegłych, a drugi prof. Natansona, ażeby dążyć do utworzenia Muzeum historycznego, złożonego z istniejących jeszcze dotychczas, ale w rozproszeniu

będących, dawnych zabytków naukowych Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Biblioteka Akademii. Inwentarz biblioteczny liczy dzieł 42838 (oprócz zbiorów Walewskiego i Lubomirskiego).

Zbiór map i atlasów, obecnie uporządkowany, liczy 760 numerów.

W roku ubiegłym otrzymała biblioteka 270 darów w 469 tomach. Znaczniejsze dary pochodzą: od p. Leona Wasilewskiego (dzieł z wydawnictwa „Książka“ 74 w 76 tomach, od prof. dra. St. Rostworowskiego (tomów 23), od dr. B. Prusika (20 tomów), od p. Wandy hr. Zamoyskiej (15 tomów), od p. Stefana Dembego (5 dzieł w 9 tomach i rękopis).

Z czytelni, otwartej codziennie (z wyjątkiem niedziel i świąt) od godz. 10—2 i 6—8, korzystało, oprócz członków Akademii i współpracowników Komisji, 256 osób 4531 razy; dzieł czytano 1400, rękopisów 363, sprowadzonych 101. Na zewnątrz wypożyczono 543 dzieł w 877 tomach.

Zbiór rękopisów liczy obecnie 1810 numerów i 4 depozyty (Nrów 24).

Zapowiedziany w przeszłorocznym sprawozdaniu „Dodatek“ do katalogu rękopisów wyszedł już z druku i obejmuje rękopisy od Nr. 1589—1810 oraz dyplomy 1—330.

Sprawozdanie Stacyi Naukowej Polskiej w Paryżu za rok 1911. W roku ubiegłym działał-

ność Stacyi rozwijała się normalnie: ilość czytelników, jak widać z podanej niżej tablicy, podniosła się z 5356 (w roku 1910-ym) do 6091 (w r. 1911-ym), czyli przeszło o 13%. Szczegółowy ruch czytelników przedstawia się w sposób następujący (w nawiasach podano odpowiednie liczby z roku poprzedniego, 1910-go):

Miesiące	Dni otwarcia	Osób czytających
Styczeń	26 (24)	766 (688)
Luty	22 (22)	734 (583)
Marzec	25 (19)	708 (443)
Kwiecień	16 (24)	433 (539)
Maj	25 (22)	597 (508)
Czerwiec	25 (26)	550 (480)
Lipiec	11 (11)	175 (174)
Sierpień	Biblioteka zamknięta	
Wrzesień	14 (14)	299 (212)
Październik	26 (26)	646 (601)
Listopad	24 (24)	677 (583)
Grudzień	20 (20)	506 (545)
Razem	234 (232)	6091 (5356)

Przedewszystkiem zaś podniosła się liczba pracujących naukowo. Na Uniwersytecie tutejszym przedstawiono i przyjęto cały szereg prac dyplomowych z tematów polskich, przygotowanych dzięki bogatym zbiorom naszej Biblioteki. Gdy zaś te nie wystarczały, Stacja sprowadzała druki i rękopisy z kraju, dzięki uprzejmości Biblioteki Jagiellońskiej i Zakładu im. Ossolińskich. Nawzajem i z naszych zbiorów korzystały instytucje krajowe. Coraz częściej zjawiają się w Bibliotece Francuzi i inni cudzoziemcy, szukając wiadomości o rzeczach polskich. Coraz silniej sprawdzają się przewidy-

wania, wyrażone w roku ubiegłym o potrzebie ponownego w niedalekiej przyszłości rozszerzenia lokalu Stacyi, urządzenia oddzielnej pracowni naukowej, zwiększenia personelu bibliotecznego, zastosowania jednym słowem Biblioteki do potrzeb rosnącego wciąż zastępu osób, dla studyów naukowych do Paryża przybywających.

Za przykładem lat poprzednich, korzystając z pobytu w Paryżu młodych uczonych naszych, Stacya urządziła nową seryę odczytów w r. 1911: d. 12 stycznia Dr. Olgierd Górka mówił o „Sprawie św. Stanisława“; d. 26 stycznia Dr. Bohdan Winiarski wygłosił odczyt: „Lotnictwo wobec prawa międzynarodowego“; d. 9-go lutego Dr. Marcei Szarota: „Sprawa polska w roku 1846-ym“; d. 23-go lutego p. Zygmunt L. Zaleski: „Twórczość dramatyczna Faleńskiego“; d. 9-go marca Dr. Mirosław Kernbaum: „Materia, energia i eter wobec zasady względności“; d. 22-go marca Dr. Franciszek Bujak: „Karol Potkański jako człowiek i jako historyk“; d. 30 marca Dr. Feliks Rogoziński: „O zjawiskach życia i śmierci“; d. 18 maja Dr. Michał Sokolnicki: „Misja Polska w Paryżu w r. 1831-ym“; d. 1 czerwca Dr. Jan Rutkowski: „Włościanie dawnej Polski wobec włościan francuskich“. Po wakacjach, w miesiącu grudniu, rozpoczęto nową seryę: d. 7 grudnia Dr. Stefan Bryła wygłosił odczyt: „Sztuka inżynierska XIX wieku i jej stosunek do architektury“; d. 21 grudnia Dr. Roman Rybarski: „Szkoła prawa natury a powstanie systemu ekonomicznego“; d. 4 stycznia 1912 r. Dr. Bolesław Orłowski: „Wiedza o bajce (z zagadnień porównawczej historii motywów literackich)“; d. 25 stycznia Dr. Witold Broniewski: „Subiektywizm w naukach ścisłych“;

d. 15 lutego Dr. Maryan Kukiel: „Francya, Turcyja i Polska w latach 1795—1797“ i d. 7 marca Dr. Mieczysław Smolarski: „Romantyzm polski i drogi poezyi przyszłości“.

Doroczne posiedzenie publiczne Stacyi odbyło się, jak zawsze, w d. 3 maja 1911 w Czytelnicy bibliotecznej, wobec licznie zebranej publiczności. Przewodniczył książę Adam Czartoryski, przez Komitetu miejscowego. P. Władysław Mickiewicz odczytał sprawozdanie z działalności instytucji za rok poprzedni (zob. Rocznik Akademii za rok 1910/11, str. 116—122), poczem Dr. Józef Kallenbach, profesor Uniwersytetu we Lwowie, przybyły umyślnie do Paryża, wygłosił odczyt: „Znaczenie Lelewela. W pięćdziesiąt lat po jego śmierci“.

Dnia 21 maja odbyło się w Montmorency doroczne nabożeństwo żałobne za Niemcewicza, Kniaziewicza i innych Polaków, zmarłych na wychodźstwie, urządzone staraniem Stacyi. Kazanie w języku francuskim wygłosił ks. Maillard. Zarządy kolei, na skutek starań Stacyi, zniżyły cenę biletów do połowy. Osób blisko trzysta wzięło udział w tej pielgrzymce do grobów polskich.

W czerwcu Rada miasta Paryża, w odpowiedzi na podanie w roku poprzednim przez Zarząd Stacyi wniesione, przyznała Bibliotece Polskiej w Paryżu subwencję jednorazową w kwocie 250 fr. Zapomoga ta, bezwątpienia bardzo skromna, ważna przecież ze względu na to, że po raz pierwszy od założenia Biblioteki Zarząd Paryża zainteresował się istnieniem instytucji polskiej w stolicy Francji, a w połączeniu z przyznaną w roku poprzednim redukcją podatków miejskich, przez Biblio-

tekę opłacanych, świadczy o pomyslnym dla spraw naukowych polskich zwrocie w opinii francuskiej. Jest też nadzieja, że subwencya ta zostanie nadal utrzymana i może nawet będzie podniesiona.

W miesiącu wrześniu Zarząd Stacyi przedstawił jak zwykle, dwu kandydatów do stypendyum im. Faucher na Wydziale medycznym Uniwersytetu Paryskiego: p. Bronisława Winawera i p. Jadwigę Trzaskowską, oboje ze skutkiem pomyslnym. Z nich pierwszy ukończył swe studia z odznaczeniem.

Trzydziestu sześciu osobom ułatwiono w ciągu roku wstęp do Biblioteki Narodowej i innych zamkniętych zakładów paryskich. Listów w sprawach Stacyi i Biblioteki wysłano w ciągu roku 220.

W miesiącu październiku dotknął instytucję naszą cios bolesny i dotkliwy: d. 28 rozstał się z światem po krótkiej chorobie, powszechnie żalowany książę Witold Kazimierz Czartoryski, członek Komitetu miejscowego i dobrodziej Biblioteki. Zarząd Stacyi złożył wieńiec na trumnie zmarłego i wziął *in corpore* udział w uroczystościach żałobnych, które miały miejsce w Paryżu.

Poprzednio, 30 sierpnia 1911 r., Biblioteka straciła jednego z swych urzędników, ś. p. Antoniego Hertla, wychodząc z r. 1863, który przez długie lata był dozorcą Czytelni bibliotecznej i cieszył się ogólną życzliwością i poważaniem.

Inwentarz biblieczny powiększył się w roku sprawozdawczym o 284 pozycye, przeważnie z daru od różnych instytucyi i osób prywatnych. Poza Akademiami w Krakowie, Belgradzie i Bukareszcie, które nadsyłają

do Paryża wszystkie swoje wydawnictwa, znacznieszą ilość dzieł ofiarowały „Książka“ w Krakowie, księgar- nie Gebethnera i Wolffa i S. Lewentala w Warszawie; nadto kilka innych firm zrobiło obietnicę przysyłania swych nakładów. W księdze darów zapisani zostali jako ofiarodawcy następujące Instytucye, Towarzystwa i oso- by prywatne: Akademia Umiejętności w Krakowie, Aka- demia Królewska w Belgradzie, Bank przemysłowy w Poznaniu, Biblioteka Królewska w Budapeszcie, En- cyclopedya Wychowawcza, Kasa im. Mianowskiego w War- szawie, Matica Srpska w Nowym Sadzie, Muzeum Prze- myśłu i Rolnictwa w Warszawie, Muzeum Narodowe Polskie w Rapperswilu, Polskie Towarzystwo Emigracyj- ne w Krakowie, Polskie Towarzystwo Krajoznawcze w Warszawie, Smithsonian Institution w Washingtonie, Stowarzyszenie kupców polskich w Warszawie, Spółka polska w Paryżu, Towarzystwo Lekarskie Warszawskie, Towarzystwo Naukowe w Toruniu, Towarzystwo Nau- kowe Warszawskie, Towarzystwo Polskie Literacko-Ar- tystyczne w Paryżu, Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Towarzystwo „Sztuka Stosowana“ w Krako- wie, Wydawnictwo „Życie“ w Krakowie, Wydział Kra- jowy we Lwowie, Zakład Ossolińskich we Lwowie i wreszcie panie i panowie: K. Anheli, K. Balmont, T. Baranowski, Z. Bartkiewicz, L. Belmont, H. Boguski, K. Bołsunowski, W. Bugiel, P. Cazin, H. hr. de Charencey, B. Chlebowski, J. Białynia Chołodecki, I. Chrzanowski, A. Cim, B. Łada Cybulski, S. Dickstein, S. Dobrzycki, L. Fournier, J. Gabrys, F. Garnier, W. Gąsiorowski, W. Gasztowtt, J. Gebethner i Wolff, A. Gołowiński, M. Gra- bowska, M. Handelsman, J. Hempel, J. Kleiner, W. Ko-

nopczyński, G. Korbut, B. Koskowski, A. Kraushar, S. Krzemiński, M. Kukiel, J. Kurnatowski, A. Lange, H. Lewentalowa, A. Lipińska, J. Lorentowicz, J. Malewski, S. Markus, L. Meyet, W. Mickiewicz, E. Milewski, H. Korwin-Milewski, Z. Mosiewicz, S. Neyman, A. Niemojewski, V. Nicaise, W. Okęcki, B. Olszewicz, W. Olszewicz, B. Orłowski, P. Popoff, S. Posner, A. Skalkowski, M. Sokolnicki, J. Strożecki, J. Unszlicht, M. Vincent, J. Waroczewski, F. West, B. Winawer, S. Windakiewicz, K. Woźnicki, K. Zaleski, J. hr. Zamoyski, I. Zielińska.

Oprócz tego Biblioteka otrzymywała darmo, lub tylko za zwrotem kosztów przesyłki, 72 następujących czasopism: Biblioteka Dzieł Chrześcijańskich, Biblioteka Warszawska, Biesiada Literacka, Bluszcz, Bulletin Dzieła Chrześcijańskiego, Bulletin International de l'Académie de Cracovie, Bulletin Polonais, Le Courrier Européen, Czas, Dzień, Dziennik Kijowski, Dziennik Petersburski, Dziennik Poznański, Dziennik Związkowy w Chicago, Ekonomista, Fotograf Warszawski, Gazeta Kujawska, Gazeta Lwowska, Gazeta Polska w Chicago, Gazeta Warszawska, Goniec Poranny i Wieczorny, Krytyka, Książka, Kultura Polska, Kurjer Warszawski, Kurjer Wileński (Litewski), Kwartalnik Etnograficzny „Lud“, Letopis Matice Srpske, Miesięcznik literacki i artystyczny, Mucha, Museion, Muzeum, Myśl katolicka, Naprzód, Nowa Gazeta, Nowości Ilustrowane, Odrodzenie, Pamiętnik litewski, Pobudka, Polski Przegląd Emigracyjny, Poradnik językowy, Prawda, Przebudzenie, Przedświt, Przegląd filozoficzny, Przegląd historyczny, Przegląd lekarski, Przegląd Narodowy, Przegląd Polski, Przewodnik bibliograficzny, Przewodnik Naukowy i Literacki, Ro-

botnik, Ruch filozoficzny, Rzeczpospolita, Sfinks, Slovansky Prehled, Slovo, Slovo i Czyn, Slovo Polskie, Sprawozdania Akademii w Krakowie, Świat, Świat Słowiański, Sztuka Bronzownicza i Złotnicza, Tygodnik Ilustrowany, Tygodnik Wileński, Wiadomości Matematyczne, Wiadomości numizmatyczne, Wiadomości Salezyjańskie, Wolne Slovo, Zgoda, Ziarno.

Dary jednorazowe w gotówce oprócz subwencji Wysokiego Wydziału krajowego i Rady miasta Paryża i składek dorocznych stałych książąt Adama i Witolda Czartoryskich i p. Tadeusza Chojeckiego, złożyli p. Marya Stecka i p. Ludwik Paciorkowski. W początku roku sprawozdawczego Dr. Wacław Olszewicz służył pomocą przez kilka tygodni bezinteresownie w robotach bibliotecznych.

Dary przeznaczone specjalnie dla Muzeum Mickiewiczowskiego złożyli pp. J. R. Barabasz, J. Lorentowicz i B. Skirmunt.

Zarząd Stacyi poczuwa się do miłego dlań obowiązku złożenia na tem miejscu gorącego podziękowania wyżej wymienionym Instytucyom i Osobom za ich pamięć o zbiorach Stacyi Paryskiej.

Muzeum Mickiewiczowskie w zasadzie raz tylko na tydzień, w czwartek, jest otwarte; zazwyczaj jednak i w inne dni bywa zwiedzane; zwiedziło je w ciągu roku osób 303.

Sprawozdanie o pracach naukowych, dokonanych w ubiegłym roku w łonie Akademii, zostało już ogłoszone i znajduje się w odbitce w rękach Dostojnych

Gości i Szanownej Publiczności. Na końcu tego sprawozdania pomieszczono bibliografię wydawnictw Akademii, które się pojawiły od ostatniego posiedzenia publicznego. Pod prasą znajduje się kilkanaście tomów, których część ukaże się niebawem na widok publiczny

Budowa gmachu Akademii postępuje normalnie. Niema wątpliwości, że, jak zapowiedzianem zostało w przeszłorocznem sprawozdaniu, nowy budynek w jesieni roku przyszłego całkowicie będzie ukończony. Środki finansowe, dzięki wydatnej pomocy Wysokiego Rządu i Wysokiego Sejmu krajowego, wystarczą prawdopodobnie na opędzenie kosztów tego przedsięwzięcia, a koszty te (licząc już urządzenie wewnętrzne) dojdą niewątpliwie do poważnej kwoty miliona koron. Pozostaje jednak inna troska. Nowy gmach dwa razy obszerniejszy od dotychczasowego będzie wymagać znacznych wydatków na opał, oświetlenie, służbę. Ile to wyniesie, nie da się obecnie dokładnie obliczyć, w każdym razie dotychczasowe dotacye państwowe i krajowe nie będą wystarczające, ażeby, bez ujmy dla naukowego budżetu Akademii, mógł nadal prowadzić gospodarkę administracyjną zakładów akademickich.

Sprawy finansowe Akademii rozwijają się w kierunku naszkicowanym w zeszłorocznem sprawozdaniu. Zamknięcia rachunkowe za r. 1911 wykazują, że preliminowane dochody okazują stałą tendencję do zwyżki, i że tworzenie funduszu rezerwowego jest na dobrej drodze. Jest to tem ważniejsze, że dary z przeznaczeniem na ogólne cele Akademii są zazwyczaj drobne i nader rzadkie, a z funduszków specjalnych Instytucya nasza na owe potrzeby administracyjne czerpać nie może.

W roku ubiegłym zrealizowany został tylko jeden legat św. p. ks. Mikołaja Kulaszyńskiego w kwocie kor. 666 h. 66, który zasilił fundusz żelazny. Poza tem Senat Akademicki polecił Drukarni Uniwersyteckiej wypłacić do kasy Akademii kor. 10.000 na fundusz Encyklopedyi Polskiej i kor. 5.000 na fundusz wydawnictwa podręczników przyrodniczych. Jest wprawdzie zapowiedzianych kilka poważniejszych zapisów i poczynionych kilka legatów, ale co do pierwszych wszelka wzmianka byłaby obecnie przedwczesna, a z powodu drugich toczą się procesy, których wynik aż do ostatecznej decyzji sądowej pozostaje niepewny. To samo da się powiedzieć o legatach wspomnianych w poprzednich sprawozdaniach. Z powodu zaczepienia testamentów ofiarodawców, nieraz bez wszelkiego słusznego powodu, należy wyczekiwać załatwienia sądowego, a syndyk Akademii p. Mecenas Antoni Osuchowski z całą bezinteresownością i niespożytą energią wytrwale czuwa, ażeby interesy Akademii jego opiece poruczone w niczem nie ucierpiały.

Prace naukowe pojedynczych Wydziałów i Komisji rozwijają się w sposób zupełnie zadowolniający. Należy z wielkiem uznaniem podnieść usilne starania Wydziału III, ażeby uczynić zadość wszystkim postulatom coraz liczniejszych u nas pracowników na polu badań matematyczno-przyrodniczych. Bulletin tego Wydziału rozrasta się z roku na rok, a mimo wprost imponujących rozmiarów ukazuje się z zadziwiającą ścisłością 10 razy do roku i natychmiast przesyłanym bywa do wszystkich wybitnych na całej kuli ziemskiej rozsianych instytutów naukowych. Ile to wymaga trudu ze strony redaktorów Bulletinu, ile przynosi pożytku ogólnej nauce, i w jakiej

mierze przyczynia się do zapewnienia uczonym polskim odpowiedniego stanowiska w gronie badaczy zagranicznych, tego chyba udowodnić nie trzeba.

Komisya literacka rozwija obecnie skuteczną i ze wszecch miar doniosłą działalność. Największe jej bieżące wydawnictwo, poświęcone Archiwum Filomatów, ukończone będzie prawdopodobnie w pierwszej połowie roku przyszłego.

Zachodziła obawa, czy śmierć Prof. Maryana Sokolowskiego nie spowoduje w Komisji historii sztuki pewnego zastoj. Obecnie można już całkiem stanowczo stwierdzić, że nowy Przewodniczący Komisji, Dr. St. Tomkowicz, godnie zastąpi swego poprzednika i pracom nad historją sztuki w Polsce zapewni świetny i dawnym tradycjom zupełnie odpowiadający rozkwit.

Świeżo ukonstytuowana Komisya filozoficzna okazuje wielką ruchliwość i znaczną inicjatywę. Na rezultat jej prac należy oczywiście jakiś czas wyczekiwać. Po początkach jednak jej działalności można się spodziewać, że prace jej będą dla nauki polskiej niepośledniej wartości.

W badaniach egiptologicznych, prowadzonych pod firmą Akademii Wiedeńskiej, Krakowskiej i Pragskiej, uczestniczył w roku ubiegłym i z początkiem roku bieżącego prof. Karol Hadaczek, członek Akademii. Instytucje polskie zyskują na tem współpracownictwie nie tylko przez dostarczoną polskim uczonym możność gruntownego zaznajomienia się z kulturą dawnego Egiptu, ale także przez współdziałanie w przedmiotach wykopanych, których już znaczna ilość do Krakowa nadesłana została.

Ekspedycja Rzymska pracowała i w roku zeszłym pod kierownictwem Profesorów Abrahama i Win-

Rocznik Akademii 1911/1912.

centego Zakrzewskiego a z uczestnictwem Dr. Loreta, Dr. Kętrzyńskiego i Dr. Nankego. Owoce mozolnych poszukiwań tych badaczy, oraz poprzednio dłuższy czas w Rzymie zatrudnionego Prof. Ptaśnika niebawem ukazą się na widok publiczny.

Fundusze z zapisu ś. p. Wiktora Osławskiego oraz z daru ś. p. Księcia Eugeniusza Lubomirskiego funkcyjnowały prawidłowo z wielką dla nauki polskiej korzyścią. Obok nich wymienić należy fundusz ś. p. Dra Władysława Kretkowskiego, który pod kierunkiem osobnego Komitetu przebył pierwszy rok swego praktycznego istnienia. Dla rozwoju nauk matematycznych znaczenie tego funduszu z każdym rokiem będzie niewątpliwie wzrastało.

Stacya naukowa i Biblioteka Polska w Paryżu znajduje się, tak jak w latach ostatnich, w trwałym rozroście. Liczne odczyty odbywają się niemal przez rok cały i gromadzą zawsze dobrane koło słuchaczy. D. 3 maja b. r. odbyło się uroczyste posiedzenie Stacyi, na którem, zaproszony przez Zarząd Akademii, Prof. Ignacy Chrzanowski mówił wobec niezwykle licznego audytorium: „O poezjach patryotycznych Krasieńskiego“. Byt Biblioteki Polskiej w jej dotychczasowych rozmiarach jest, o ile dopisywać będzie łaskawie przez Wysoki Sejm Galicyjski udzielona roczna subwencya, na dłuższy czas zabezpieczony. Zachodzi tylko pytanie czy obecne rozmiary Biblioteki Polskiej są dostateczne i czy nie odpowiadałoby przedmiotowym potrzebom nauki, ażeby stopniowo i systematycznie były rozszerzane.

Kiedy przed kilku laty Akademia przystępowała

do częściowej reorganizacji Biblioteki Paryskiej, podnosiły się już wątpliwości, jak dalece nasza Instytucya może zaangażować się w nieodzowne, z funkcyonowaniem Biblioteki Paryskiej połączone, inwestycye.

Próba udała się nadspodziewanie dobrze. Wsparły ją ofiarność Sejmu krajowego i coroczne dary książąt Adama i ś. p. Witolda Kazimierza Czartoryskich. Ale obecnie już i gmach okazuje się niewystarczającym i personal biblioteczny niedostatecznym. Im bardziej działalność Biblioteki się potęguje, tem silniej potrzeba nowych wkładów daje się uczuć.

Statut Akademii nie pozwala jej łączyć z dotacyi państwowej i krajowej na zagraniczne ekspozytury i filie. Jedyne na Bibliotekę Polską przeznaczony fundusz specjalny ś. p. Gądona już teraz tylko na ten cel bywa używany.

Warunki, pod którymi Akademia krakowska objęła Bibliotekę Polską, były zupełnie jasno sformułowane. Chodziło o firmę, opiekę i kierownictwo, nie było mowy o ciężarach finansowych. Rzecz uległa zmianie i taki platoniczny stosunek już dzisiaj nie wystarcza.

Ale ażeby Akademia i temu głęboko odczuwanemu pojmowaniu swego zadania odpowiedzieć mogła, a nie stanęła w sprzeczności z swym statutem, potrzebne są środki ekonomiczne wyłącznie na Bibliotekę Polską przeznaczone a do dyspozycji Akademii oddane.

W doniosłych, całe nasze społeczeństwo obchodzących kwestyach wystarcza czasem przedmiotowe zaznaczenie pewnego postulatu, ażeby wywołać ofiarność, która w tym przypadku zaspokoiłaby niewątpliwie piekącą potrzebę. Miejmy nadzieję, że niniejsze uwagi nie przejdą bez echa.

Wydział II od kilku lat nosił się z myślą, ażeby kolejno urządzać fachowe ekspedycye naukowe po bibliotekach i archiwach zagranicznych w celu zinwentaryzowania przechowanych tam wiadomości i dokumentów do rzeczy polskich.

W przeciwstawieniu do podróży naukowych, przedsięwziętych dla konkretnych celów złączonych z pewnem wydawnictwem lub dziełem, Wydział pragnął wejść na tory bardziej obiektywne i przyjsć z pomocą wszystkim badaczom, którzy mogliby się interesować zabytkami do Polski się odnoszącymi a rozproszonymi za granicą.

Pierwsza taka ekspedycya z współudziałem pp.: Dr. Birkenmajera, Łosia i Barwińskiego przy życzliwej pomocy p. Dr. Collijna, bibliotekarza starszego w Upsali, odbyła się w lipcu i sierpniu roku ubiegłego. Bogaty plon, zebrany przez delegatów Akademii, ukaże się w osobnem wydawnictwie. W roku bieżącym odbędzie się podobna wyprawa do Węgier. Wezmą w niej udział pp. Dr. Łoś, Ptaśnik, Zachorowski, oraz prawdopodobnie archiwaryusz państwowy w Budapeszcie Dr. Iványi Bela.

Doniosłość tego rodzaju ekspedycyi polega nie tylko na pozytywnem skonstatowaniu materiałów źródłowych, do Polski się odnoszących w zbiorach obcych, ale często także na stwierdzeniu, że w archiwach lub bibliotekach, w których możnaby się spodziewać rzeczy polskich, tych zgoła niema. Oszczędzi to niepotrzebnych późniejszych podróży i poszukiwań, a temsamem pracę badaczom źródłowym znakomicie upraszcza.

Komitet naukowy funduszu im. ś. p. Dr. Władysława Kretkowskiego w r. ubiegłym rozpoczął swoją działalność. Fundusz ten przeznaczony jest na wynagradzanie wykładów i ćwiczeń z zakresu matematyki czystej w Uniwersytecie Jagiellońskim, które nie są pokrywane środkami Skarbu Państwa, oraz na zasiłki dla ułatwienia ukończonym matematykom wyjazdów za granicę w celach naukowych.

W półroczu zimowym bieżącego roku szkolnego dzięki środkom tego funduszu odbywały się wykłady następujące:

1. Dr. Jan Sleszyński, Prof. Uniw. Jagiell. wykladał teorię liczb, dwie godz. tyg. oraz teorię funkcji trzy godz. tygodniowo.

2. Dr. Antoni Hoborski, Prof. gimn. V. w Krakowie, prowadził lekcje geometrii wykreslonej z ćwiczeniami 4 godz. tyg.

3. P. Włodzimierz Stożek, Prof. gimn. II. w Krakowie, prowadził lekcje matematyki dla przyrodników z odpowiednimi ćwiczeniami również 4 godz. tyg.

Nadto z funduszu tego wypłacone zostały na czas ubiegłego zimowego półrocza zasiłki następujące:

1. Dr. Adamowi Maksymowiczowi, Prof. gimn. im. Franciszka Józefa we Lwowie oraz docentowi lwowskiej Szkoły Politechnicznej 1200 koron.

2. P. Zygmuntowi Oskarowi Moszkowskiemu, licyentowi nauk matematycznych Uniw. w Paryżu, 900 koron.

Obaj ci stypendyści spędzili ubiegłe półrocze zimowe w Paryżu na studiach z zakresu wyższej matematyki.

Na posiedzeniu administracyjnym, które się odbyło wczoraj, dokonane zostały następujące wybory:

Na **Wydziale filologicznym** wybrany został *Członkiem-korespondentem*:

Dr. Józef Korzeniowski, Kustosz Biblioteki Jagiellońskiej.

Na **Wydziale matematyczno-przyrodniczym** wybrany został *Członkiem czynnym krajowym* dotychczasowy Korespondent:

Prof. Dr. Władysław Kulczyński,

Członkami-korespondentami zaś:

Dr. Emil Godlewski (młodszy), Prof. embryologii na Uniwersytecie Jagiellońskim i

Dr. Józef Kowalski, Prof. fizyki doświadczalnej i elektrotechniki na Uniwersytecie w Fryburgu szwajcarskim.

Nadto wybrano wczoraj na Wydziale filologicznym, na Wydziale historyczno-filozoficznym i na Wydziale matematyczno-przyrodniczym po jednym członku czynnym zagranicznym. Nazwiska tych uczonych podane będą do publicznej wiadomości po uzyskaniu zatwierdzenia przez Cesarza.

Na tem zamykamy niniejsze sprawozdanie, a prelegent na ten rok zaproszony, Prof. Dr. Szymon Askenazy, odczyta swoją pracę p. t.: „*Sprawa polska w roku 1812*“.

O sprawie polskiej w r. 1812

przez

Szymona Askenazego.

Odczyt wygłoszony na publicznem posiedzeniu Akademii Umiejętności
dnia 23 maja 1912 r.

W r. 1796, w chwili gdy były jeszcze w biegu czynności demarkacyjne trzeciego, zupełnego Polski podziału, na dwóch krańcach Europy o konającej Polsce toczyły się dwie rozmowy ważne. W pałacu nadnewskim przed Polakiem zakładnikiem wynurzał się W. ks. Aleksander. W obozowisku lombardzkim Polak żołnierz odwoływał się do generała Bonapartego. W. Książę, wszczynając rzecz z własnego natchnienia, odkrywał, iż „boleje nad Polską, pragnie ją widzieć szczęśliwą“, gotów zostać jej wskrzesicielem. Generał, zagadnięty skierowanym do siebie apelem, rzekł: „Cóż mam odpowiedzieć? cóż obiecywać?... Podział Polski jest dziełem niecnem, które utrzymać się nie może... Ale... Polacy nie powinni polegać na pomocy obcej... Wszystkie głoszone im piękne słowa nie doprowadzą do niczego... Naród, ujarzmiony przez sąsiadów, nie może podnieść się inaczej, jak z bronią w rękę“.

Rozmowa, wtedy napoczęta równolegle między Polską a Aleksandrem i Napoleonem, doprowadziła w końcu między nimi obudwoma do rozstrzygającej rozprawy 1812 r. W tamtym kilkunastoletnim dyalogu podwójnym tkwiła już *implicite* istota główna tego epilogu.

W owej chwili początkowej aż do 1801 r. Aleksander był jeszcze niczem. Bonaparte już przebywał pierwszy etap swego do Polski stosunku. Był tu zrazu stroną bierną. Sułkowski, Dąbrowski, legionieści do niego przyszedli. On ich, jak Aleksander, nie szukał. Myśl legionową przyjął nieufnie, zrealizował wyłącznie po wojskowemu. „Czuje on nieszczęście nasze, — pisał Dąbrowski — życzy nam dobrze“, ale w „dyplomatykę“ o odbudowanie Polski wdawać się nie chce; trzeba o tem gadać w Paryżu, w dyrektoryacie. Niebawem, kiedy dopiero ekwipowali się legionieści, ruszył bez nich na Wiedeń i zawarł rozejm w Leoben. Wzruszająca jest ufność, jaką doń mimo to żywiono. „Ociec“, „tatulo“, nazywa go Wybicki, „Bonapart *en avant*, a my galopem starszki za nim“, do Polski. Ale tej *spes contra spem* tych kochanych, ofiarnych wygnańców on żadnym fałszem nie niecił. Nie pozwolił na wyprawę legionową do kraju, i dobrze zrobił: byłaby niechybnie skończyła się rzezią jak wołoska, jak później partyzanckie polistopadowe. Podczas rokowań pokojowych w Passeriano Książewiczowi, przybyłemu z mową o nowej w Polsce rewolucyi, zamknął usta pytaniem: „jaki są wasze środki i rezsursa?“; i jeszcze w sam przeddzień podpisania pokoju w Campoformio wezwał do siebie Dąbrowskiego i jasno przełożył mu konieczność pacyfikacyi. Poczem oddalił się, umywał ręce zostawiał dwie silne i zabez-

pieczone legie, sam bez nich rzucił się w ryzyko egipskie. Wróciwszy w półtora roku, znalazł legie rozbite przez Trebbię i Mantuę. Zastał Kościuszkę, z którym przecie, zwłaszcza po zamachu konsularnym, nie mógł dojść do ładu; witany natomiast jak zbawiciel przez Kniaziewiczą i Dąbrowskiego, wspomógł ich dzielnie w stworzeniu legii naddunajskiej, wznowieniu włoskiej. Sam zresztą znowuż bez nich odprawił kampanię pod Marengo i zaraz wszczął rokowania pokojowe z Austryą, zamknięte traktatem lunewilskim. Z kolei szedł do pokoju z Rosyą, do przyjaźni z Pawłem. Wtedy nasampierw pomyślał o rozwiązaniu sprawy polskiej przez oddanie jej w ręce Rosyi. Wybadywał w tym względzie Kościuszkę, oczywiście daremnie. Inni byli skłonniejsi; niektórzy, i to bardzo zasłużone głowy emigracyi, już wołali: „niech żyje Bonaparte, niech żyje Paweł I..., niech kogo chcą zrobić królem polskim, aby Polska była i my jej dziatwa z nią szczęśliwa“. Nagle, z zamordowaniem Pawła, wystąpił na widownię Aleksander.

Aleksander I zaczął od powołania Adama Czartoryskiego, powierzenia mu polityki zagranicznej rosyjskiej i edukacyi narodowej polskiej. Lecz zarazem poza jego plecami sam zawarł pierwszy swój traktat międzynarodowy, pokój 1801 r. z Bonapartem, gdzie mieścił się artykuł zabójczy dla emigracyi polskiej we Francyi, wzbraniający jej wszelkich nadal przeciw Rosyi działań. Ten to artykuł feralny był wyrokiem śmierci legionów, powodem istotnym wyprawienia ich na S. Domingo. Był dojrzałym odrazu znakiem stałej odtąd dążności Aleksandra: do wyparcia się Polski przez Napoleona. Dopełniwszy na własną rękę tego aktu polityki

realnej, dopiero po programową do Czartoryskiego zwrócił się cesarz. Wyłożył ją ks. Adam w rzeczy najpoufniejszej „O systemacie politycznym, jakiego winna trzymać się Rosya“. Za przeciwników naturalnych Rosyi uznawał Austryę i Prusy, sprzężone przez błąd największy polityki rosyjskiej, podział Polski. Austrya, pokątnie inspirowana przez Prusy, sięgnąć może od Galicyi po Wołyń, Podole, Ukrainę, od Węgier po Bośnię i Czarnogórze. Celem zaszachowania Austryi zalecał zajęcie się Słowianami południowymi, federacyę na Bałkanach, poparcie zjednoczenia Włoch. Głównego atoli wroga wskazywał w Prusach, sięgających z Warszawy po część Litwy, Żmudź, Kurlandyę. W konkluzyi radził: odebranie Prusom Warszawy z całą ich dzielnicą polską oraz skupienie Polski przy Rosyi, bądź przez unię pod Aleksandrem, bądź najlepiej przez „reintegracyę“ pod W. Ks. Konstantym, — który zresztą, nawiasem, już wtedy za przykładem cesarza kochał się w Polce, Helenie Lubomirskiej z Równego i chciał z nią się żenić; są listy jego do niej i jej matki z Sosnowskich, w której kochał się Kościuszko, jest i portret jego dla tych pań pędzła Orłowskiego: młody Konstanty Pawłowicz w stroju krakowskim, tylko mu kosę na sztorc dać do ręki. Rdzeń całej koncepcyi Czartoryskiego był w tem, że on chciał ją urzeczywistnić nie przez walkę Aleksandra z Napoleonem, lecz przez obustronne za cenę Polski ich porozumienie ponad głową Austryi i Prus. Rzecz, aprobowana przez Aleksandra, dojrzała w r. 1805, wobec trzeciej koalicyi. Cesarz stanął w Puławach, gdzie w hołdzie wskrzesicielowi mieli jednoczyć się wszyscy, gdzie czekał Potocki Ignacy, dokąd spieszył z Biało-

cerkwi Branicki Ksawery, dokąd wołano z Warszawy Poniatowskiego Józefa. Wygotowane już były dwa manifesty: wypowiadający wojnę Prusom i ogłaszający Królestwo Polskie pod Aleksandrem. W ostatniej chwili on się cofnął. Zamiast z orężem do Warszawy poszedł z różdżką oliwną do Berlina, zaprzysiął sojusz z Prusami u trumny Fryderyka Wielkiego. Poczem pospieszył na Morawy, na Austerlitz. Nastąpiła czwarta z kolei koalicja i porażka Prus pod Jeną. Przez powalone Prusy droga na Zamek warszawski, kędy Aleksandra prowadził Czartoryski, otwierała się przed Napoleonem.

Napoleon po zniesieniu legii nie tykał się Polski. Użycia jej już w kampanii 1805 r., sprowokowania powstania, doradzał Murat, mierzący do korony polskiej. Obiegała wtedy odezwa „Wielkiego Napoleona do obywateli Sarmatów“, nędzny falszyfik domorosłych spiszkowców. Niczego w tym kierunku on wtedy nie uczynił. Prowokacyjne, nikizemne a małostkowe, nie jego to były sposoby. Dopiero w kampanii następnej, zmuszony po Prusach rozprawić się z Rosyą, chwycił za broń polską. Czynił to z musu, z dużą zresztą nieufnością. Wezwawszy Kościuszkę, odebrał od niego odmowę i przypisał ją wpływowi Aleksandra i Czartoryskiego. Stał wreszcie na ziemi polskiej — w Międzyrzeczu, na miejscu, gdzie potem chciał pomnik wznieść Dąbrowski, — zjechał do Warszawy. Nie głaskał, nie łudził, mówił rzeczy twarde, brutalne, żądał 40.000 zbrojnych i chleba. Odbył swą „pierwszą kampanię polską“, nadzwyczaj ciężką, nadzwyczaj niepopularną i w Paryżu i w armii francuskiej, był chwilowo, po Iławie, o włos od zguby,

odegrał się pod Friedlandem, i przystanął nad Niemnem wyciągnął rękę w Tylży do Aleksandra.

Aleksander już w tej kampanii rozpełtał wszystkie moce nacjonalizmu i ortodoksyi rosyjskiej. Wypuścił straszny od Synodu manifest, ogłaszający Napoleona Antychrystem, potworem apokaliptycznym, arcydzieło redakcyi liberała Nowosilcowa, który wynalazł u św. Jana słowo o „królu aniele przepaści...”, któremu imię Apollion“, Napoleon. Pojawiły się ziejące nienawiścią ku wszystkiemu co europejskie, „wszystkiej drjani zamorskiej“, „Mowy z czerwonego ganku Kremliańskiego“ Siły Sidorowicza i Siły Andrejewicza, których autorem był Rostopczyn. Ukazały się zrobione na urząd odezwy „Kozaka zaporoskiego Twerdowskaho“: „pohanyj synu Bonapart..., kołys' takijże byw Kostiuszka!“ A tu zgłaszał się idealista Czartoryski i przekładał znów podwakroć, zimą 1806 i wiosną 1807 r., swą myśl odbudowania Polski. Aleksander wchodził w rzecz, ściągając Polaków do swej kwatery, odehęcał ich tedy od francuskiej, od dywersyi na swoich tyłach, aż wreszcie sam zagnalony został do kapitulacyi w Tylży. Tutaj z Napoleonem doszedł do doraźnego w sprawie polskiej kompromisu, wielonego w okrawku Polski bez nazwy Polski, w Księstwie Warszawskim. Wprawdzie miał sobie tutaj ofiarowane od Napoleona rozwiązanie odmienne, to samo na inny sposób, jak ofiarowane od Czartoryskiego, koronę polską. Ale on odmówił, nie ważył się. Bał się różnych rzeczy, a przedewszystkiem bał się samejże Rosyi.

Kompromisowy twór tylżycki winien był zginąć z kretesem już czasu najbliższej wojny austryackiej

1809 r. Aleksander, fałszywy sojusznik napoleoński, przez wodza rzekomych swych posiłków, Golicyna, wznawiał u Sanguszków w Tarnowie scenę odegraną u Czartoryskich w Puławach. Cudem prawie z opresyi wyratowało się Księstwo Warszawskie, uchyliło pokusę rosyjską, samo prawy sobie odbój wywalczyło galicyjski, ubezpieczony w pokoju schoenbruńskim. Odtąd wojna o Polskę między sprzymierzeńcami tylżyckimi była nieuniknioną, była jeno kwestyą czasu. Aleksander, zakosztowawszy Galicyi a ledwo kęs z niej uniósłszy, we wzroście Księstwa widział wtórny etap wskrzesicielski a widział bliską już zapowiedź trzeciego, utraty Litwy i Rusi, skoro nadomiar za pokojem schoenbruńskim poszło małżeństwo austriackie Napoleona. „Zdawało się, — lapidarnie głosił dogorywający w Tulczynie, we wrogim Tulczynie, stary, budzący się z półobłąkania Trembecki — że postać miała zginąć nasza. Lew ją kłem, słoń ogromem, wół rogiem odstrasza. Ale ten, co z natury powziął rozum w podział, Zjadł wołu, siadł na słoniu, lwia się skórą odział“. Po rozdarciu Prus, najgroźniejszym właśnie w rzeczy polskiej wydał się Aleksandrowi Napoleon, odkąd ślubnym habsburskim okrył się związkiem. W samej rzeczy wnet po tym ślubie mądry Austryak-rzeczoznawca, Radetzky, radził w „szczerym i wiecznym z Francją sojuszu“ obrócić się przeciw Rosyi i wykazywał dobitnie, iż „odbudowanie Polski może być tylko pożytecznem dla Austrii“. Nie brakło zresztą i austriackich do korony polskiej kandydatów, jak arcyksiążę palatyn, Maksymilian, Ferdynand albo Karol. Aleksander zawczasu troskał się o zabezpieczenie groźbie od strony austriackiej. Pomyślał mianowicie

w tym celu o hasłach słowiańskich. Były one wówczas odmiennie tykane przez Czartoryskiego i Potockiego Jana po stronie Aleksandra, a przez Aleksandra Sapiechę po stronie Napoleona, który był wszak od Schoenbrunnu wielkim monarchą południowo-słowiańskim, odbierał zgłoszenia wiernopoddańcze od władzyki czarnogórskiego i Karageorgia serbskiego, ale ze słowiaństwem naogół się nie liczył a już bynajmniej w Polakach Słowian nie szukał, — bo też naprawdę nie byłby jeszcze znalazł. Taki nawet późniejszy marzyciel związku „wszystkich sławiańskiego szczepu gałęzi“ a srogi „Gaulolatorynow“ pogromca, Staszic, teraz jeszcze był zapalonym napoleonistą i żądał dla Polski „króla-bohatera“, Murata. W dobie wyprawy moskiewskiej conajwyżej bezimiennie natchnienie płatnego wileńskiego rymopisa śmiało słowiańską pieśni kadeckiej odzywać się parafrazą: „Święta miłości wiary, cara i ojczyzny, Tyś zabytek odwiecznej Słowianów puścizny... Sam tylko Aleksander monarcha Słowaków, rosyjski imperator oraz król Polaków“. Na to w Polsce nie było oddźwięku. Lecz Aleksander słowiaństwem godził głównie w Austryę, na którą wprost słowiańską gotował nawałę w samym przededniu wojny moskiewskiej, podniesienie Serbii i Czarnogórza, uderzenie na Bukowinę, „zdobycie Bośni, Dalmacyi, Chorwacyi“, wzniesienie niepodległego „carstwa“ południowo-słowiańskiego, jak brzmiały instrukcje jego wileńskie dla Czyczagowa, wodza armii naddunajskiej, gdzie zresztą pełno było Polaków, których więcej zginęło wtedy w służbie rosyjskiej na Bałkanach i Kaukazie, niż we francuskiej na Apeninach i w Hiszpanii. Rzecz nie wzięła skutku, gdyż Austria, sprzymierzywszy się z Na-

poleonem, tajnej poręki przeciwnej udzieliła „p. Reigersberg“, jak nazywa się kwatera główna Aleksandra w korespondencyi sekretnej, biegnącej tam przez całą wyprawę moskiewską od „p. Riedmüller“, t. j. od Burgu, przez Galicyę i forpoczty; gdyż wodzowi swemu na Wołyniu, Schwarzenbergowi, wzorem ongi Golicyna, wykrętną przepisała nieczynność; gdyż starannie zakneblowała Galicyę; gdyż wzdrygnęła się przed odrodzeniem Polski. Tak więc środki zaradcze słowiańskie przeciw Austryi okazały się zbyt słabymi: ale zawczasu porządnie wygotowane, wycelowane one były.

Bezpośrednią akcyę zaradczą wcześniej jeszcze rozwinął Aleksander w samej Polsce, w zwiększonym Księstwie, w nowej zwłaszcza jego połaci poaustriackiej, mieszczącej wszak to, co się dziś zowie Chełmszczyzną a co z galicyjskich, zamoyskiego, lubelskiego, siedleckiego weszło cyrkułów. Bystry Prusak, Zerboni, późniejszy wielkorządca poznański, siedząc w 1811 r. w Warszawie a mając na swym żołdzie ministra policyi Księstwa, stwierdzał wyraźnie, iż właśnie pod naciskiem departamentów pogalicyjskich rosna w Księstwie wpływy rosyjskie. Wtedy też wyszła od Aleksandra, przez Czartoryskiego i Zamoyskiego, nowa próba kusicielska, przyczem z mgły dobroczynnej przynajmniej jakaś uchwytna wyłoniła się oferta cesarska: linia Dźwiny, Berezyny, Dniepru granicą, Białoruś i Ukraina przy Rosyi, pięć gubernii, grodzieńska, wileńska, mińska, wołyńska, podolska, z białostockiem do Polski, — myśl późniejsza kongresowa. Kiedy ponętne te pokusy rozbiły się o Warszawę, dalsze odtąd przez cesarza ześrodkowane zostały w Wilnie, za pośredni-

ctwem Ogińskiego i towarzyszków, jeszcze bardziej obosieczne i bałamutne. W ogólności w całym ujmowaniu tych rzeczy przez Aleksandra dają się rozeznać, acz niezawsze ściśle rozgraniczyć, tak są płynne, zlewne, trzy rodzaje, trzy fazy: pierwsza, z Czartoryskim 1796, do 1805 r., samozłudne igranie pięknem myśli własnej; druga, z Czartoryskim, Sanguszką, Ogińskim 1806, 1807, 9, 11, 12 r., świadome, celowe z musu tumanienie; trzecia, na seryo, w dobie kongresowej. Wszystka akcja polska Aleksandra przed samą wojną 1812 r. do drugiego, tumaniającego należała gatunku. Ciągnął ku sobie miodem obietnic a wraz zaganiał batem represyi; podejrzaną szlachtę sekwestrem i konfiskatą gnębił, nieszlachtę oddaniem w żołdacy i zesłaniem, a wraz wysłuchiwał łaskawie projektów konstytucyjnych przyszłego W. Księstwa Litewskiego, przyszłego Królestwa Polskiego. Imał się zaś tych sposobów twardych i zdradnych nie dlatego zgoła, iżby Polsce źle życzył, iżby żywił do niej nienawiść. Owszem, miał do niej po dawnemu pewną raczej sympatyę, pewien pociąg ludzki i cywilizacyjny. Ale on się bał. Bał się różnych rzeczy, Francyi, Austrii, wojny, Napoleona, ale nadewszystko, najmocniej bał się Rosyi.

Rosyi i Rosyan aż nadto miał powodu trwożyć się Aleksander. Dźwigał śmierć Pawła a przynosił Austerlitz i Friedland. Za śmierć Piotra III okupiła się Katarzyna potrójnym Polski podziałem, zaborem Krymu, szeregim sukcesów ciągłych; gdyby raz potknęła się mocniej, byłaby zginęła niechybnie i prędzej bodaj z ręki Nikity Panina niż Pugaczewa. Aleksander jeszcze się nie okupił. Jeszcze samowładcą naprawdę on nie był; zostanie nim dopiero po wyprawie moskiewskiej, po

tryumfalnym z Paryża powrocie, i wtedy za ledwo będzie mógł ważyć się na okrojone Królestwo Polskie. Ale teraz jeszcze przekładał mu prawdomówny sekretarz stanu Sperański, że „w Rosyi niemasz wcale monarchii“, lecz jest władniejsza od monarchy potęga, *mixtum compositum* najzatwardziały tradycyi odwiecznych moskiewskich i praktyk przedstuletnich petersburskich, czynników bojarsko-pańszczyźnianych a urzędniczo - biurokratycznych, sprzęgniętych spółnotą ducha i interesu. Te żywioly popołu czuły się zagrożonymi przez Napoleona jako człowieka Zachodu, przez idące od niego do projektów reformy Sperańskiego powiewy ustawodawcze i uwłaszczające, przez narzuconą od niego, dotkliwą zwłaszcza dla wielkich właścicieli ziemskich, blokadę kontynentalną, wreszcie — przez widmo powstającej z jego ręki Polski. A byli to też niepomalu statyści, donataryusze, urzędnicy, związani osobiście z zaborem polskim, nowi wieley posesyonaci i biurokraci rosyjscy w t. zw. dziś Kraju Północno- i Południowo-Zachodnim. Owóz wszystka ta ogromna moc wstecznieta, już raz spuszczone ze smyczy przed Tylzą, rwała teraz pęta tylżyckie, parła niewstrzymanie do wojny i nakazywała ją Aleksandrowi. Nacyonalizm rosyjski w zaczepnej, wręcz rewolucyjnej postawie podnosił się przeciw tronowi, groził „uderzeniem na Petersburg“ w odezwie „Rostopczyna i Moskiewiczów“ do cesarza, wymuszał na nim zesłanie Sperańskiego, narzucał nienawistnych mu ludzi do rządu, wnet wstrętnego mu Kutuzowa narzuci na wodza, samego monarchę brał w kuratelę, przez zamach stanu skryty i niekrwawy, lecz zdolny każdej chwili ponurą tradycyjną potoczyć się koleją, obejmował w istocie dyktaturę przedwojenną i wo-

jenną. Zaś sprężynę jedną z najskuteczniejszych, najpopularniejszych stanowiła tu żywiołowa nienawiść do Polski. Dostojny głosiciel żądań reakcyi, uczony Karamzin, w surowej admonicyi, złożonej przed wojną cesarzowi, o „Rosyi starożytnej i nowoczesnej“, nie tylko za skrajnem starorosyjskiem oświadczał się zacofaństwem, bronił świętej pańszczyzny, twierdził, że Rosyi nie trzeba konstytucyi lecz 50 tęgich gubernatorów, potępiał nawet w czambuł reformy Piotra Wielkiego, lecz zarazem wypominał Samozwańca „katolika“, „chytne plany Zygmuntowe“, „Polaków... tyranizujących Moskwę imieniem Władysława“, wielbił zasługi rozbiorowe Katarzyny, „niechaj cudzoziemcy — wołał — oplakują podział Polski, myśmy wzięli swoje“, a gromy ciskał na nieczne dzieło tyłżyckie, albowiem „Polska pod żadną postacią, żadnem mianem być nie może,... i lepiejby zgodzić się, iżby Napoleon wziął Śląsk, sam Berlin, niżli uznać Księstwo Warszawskie“. A Karamzin, wysługujący się teraz Rostopczynowi i ultrasom moskiewskim, to był wszak niedawny liberał, uczeń Roussa, mason, ba, republikanin. Od liberalizmu rosyjskiego do nacjonalizmu jakże blizka prowadziła droga, kędy już przebierał się inny głośny liberał, rzekomy przyjaciel Czartoryskiego i Polski, Nowosilcow. Zresztą liberał rzetelny, Sperański, wróg Czartoryskiego, pospołu z Aleksandrem prowadzący na lód Ogińskiego i kompanię, równie był dalekim od sprzyjania Polsce, jak pokrewni mu duchem późniejsi mężowie postępowi Komitetu Urządzącego. Ale napróżno znów Czartoryski szukał przeciw Sperańskiemu oparcia u górnej magnateryi rosyjskiej, z polską potargowicką styczność mającej, lecz oddającej się koniec końcem pod

skrajną komendę nacyonalistyczną i antypolską. „Radziby — tak już pośród wojny postrzegła się o tych nawet arystokratycznych przyjaciółach rosyjskich Szczęsnawa Potocka — widzieć nas wszystkich osiedlonych na Syberyi a siebie w Polsce“. Tak samo było na dworze, gdzie, z wyjątkiem jedynej bodaj młodej cesarzowej, Elżbiety Aleksiejówny, przeciw Polsce byli wszyscy, i cesarzowa wdowa, Marya Teodorówna, i W. Ks. Konstanty, wypierający się teraz swego w Tylży udziału, i W. Ks. Katarzyna Pawłówna, forytowana przez projektowiczów litewskich na namiestnikową Litwy, nawet królowę polską, a przez reakcyonistów rosyjskich, na wypadek strącenia Aleksandra, przeznaczona na sukcesorkę po bracie, nową Katarzynę III. Tak samo było w piśmiennictwie, gdzie pierwsze jaskółki prasy periodycznej „Goniec Europejski“ w Petersburgu i „Rosyjski“ w Moskwie, jednakowo wrogim z gruntu, różnym ledwo w odcieniach, względem Polski odzywały się głosem. To było żywiolowe, powszechne, w tem łączyli się wszyscy, na to nie było sposobu. Próżny tu był wszelki apel w imię rozumu stanu, a już najdaremniejszy w imię sumienia i popełnionej krzywdy. Przeciwnie, jakgdyby wedle słowa Seneki, *pertinaciores fecit iniquitas irae*, jakgdyby zawziętości nieprzejednanej jeszcze krzywdzicielska przydawała samowiedza. Pod takim to nieprzejednanego postanowienia znakiem zstępowała Rosya w szranki wielkiej wojny z Napoleonem.

Napoleon w tę wojnę nielekkiem wchodził sercem. „Wiem, — mówił w r. 1809 do Ignacego Potockiego — że odbudowanie Polski przywróciłoby równowagę w Europie, ale... wojna w kraju waszym trudna dla moich Fran-

cuzów, ...mają oni wstręt do kampanii północnych, słowem, nie chcą ściągnąć na siebie walki wieczystej z Rosją“. „Bądźcie roztropni, — mówił w r. 1810 do Stanisława Zamoyskiego, — ...jesteście szalone pałki, chcecie pokłócić mnie z Rosją, — tu nagle, jakby tknięty wspomnieniem krwawych śniegów Hławy i przeczuciem Berezyny, wstrząsnął się i rzekł — nie ogląda się po dwakroć krainy umarłych, *on ne voit pas deux fois le rivage des morts*“. „Gdyby chcieli tego (Rosyanie) — mówił w r. 1811 do Józefa Poniatowskiego — dałbym Polskę W. Ks. Konstantemu, lecz po dwóch tygodniach on (Konstanty) musiałby prosić mnie o posiłki przeciw Rosji“. Gotów był do ustępstw najdalszych, prowadził beznadziejne rokowania z Aleksandrem, aż zaskoczony niemal jego ofensywą w Księstwie, musiał wreszcie podjąć własną na Litwie. Podejmował ją z ogromnym aparatem militarnym a w połowicznym nawskróś sposobie politycznym. Zabierał Austryę układem mieszczącym cesyę tajną lecz gwarancyę jawną Galicyi. Zamiast znowu ukazać się osobiście w Warszawie, posłał tam zastępcę, nie żołnierza nawet, lecz księdza-bałamuta. Zamiast pchnąć razem wszystką rozrządzalną siłę zbrojną polską, dyzlokował ją, rozstrzełił, zobojętnił. Oparciem się z południa na niepewnych posiłkach austryackich wyrzekał się z tej strony akcji powstańczej. Wyrzekał się naogół zrewolucjonizowania od siebie powszechności zaboru rosyjskiego. Czynił to wszystko świadomie, z umysłu, by zachować swobodę działania w miarę okoliczności. Warował sobie możność uczynienia czegoś pośredniego, co niekoniecznie równałoby się bezwzględnej *restitutio in integrum* w postaci przedrozbiorowej i przyparciu Aleksandra do muru, lecz

w jakimś kształcie kompromisowym, dopełniającym Tylżę i Schoenbrunn, zostawiałoby otwór do zgody i sankcyi monarchy rosyjskiego. Nadawał całej wyprawie piętno nietyle pojedynku wojennego o Polskę, ile zbrojnej o Polskę negocyacyi. I tu przerachował się, pomylił z gruntu politycznie a stąd i militarnie. Nie pojął, że o żadnem rozwiązaniu polubownem nie mogło tu być mowy, że Aleksander nigdy nie wybaczył ani Tylży ani Schoenbrunnu, że wybaczyć nie mógł, gdyż za nim stała i parła go niewybaczająca, nieprzejednana Rosya, że ona nie dozwalała mu folgi ani kompromisu, że szła na przebój, narodowo, bezwzględnie, i że tak samo na nią iść było potrzeba.

To był błąd straszny. Ale czyliż dla zabójczego tego błędu cesarskiego nie była jeszcze możliwą na miejscu swoista korektywa polska? Czyliż tedy mianowicie nie zdawał się mimowoli wskazywać sam Napoleon, kiedy zaraz na wstępie frasobliwie odzywał się w Wilnie do deputacyi warszawskiej: „W tych krainach odległych i obszernych przedewszystkiem na wysiłku jednomyślnym okrywającej je ludności budować winniście widoki pomyślności waszej... Niechaj Litwa, Żmudź, (Białoruś), Wołyń, Ukraina, Podole tego samego okażą ducha, jaki oglądałem w Wielkopolsce, a Opatrzność uwieńczy powodzeniem świętość sprawy waszej“. Czyliż samorzutny, jednolity poryw narodowy, jak świeżo 1809 r. w Galicyi, tak teraz na Litwie i Rusi nie był mocen sprostować najlepiej, unieść z sobą obłądnych założeń Napoleona, ocalając i jego i Polskę? Odpowiedź przy największej polskiej spoczywała dzielnicy, której

postawa więcej niż kiedykolwiek teraz o losie stanowiła całości.

Polska w tej chwili ilościowo taki przedstawiała widok: Skureczony zabór pruski mieścił ponad milion mieszkańców i 600 mil kw., około $\frac{1}{20}$ obszaru Rzpltej; austriacki — ponad 3 miliony i 1200 mil kw., około $\frac{1}{12}$; te dwa ułamki nie wchodziły w rachubę. Księstwo Warszawskie, wyrosłe na ostatnich działach pruskich i austriackim, zawierało 4 miliony mieszkańców i 2800 mil kw., około $\frac{1}{5}$ Rzpltej. Rosya, utrzymawszy w garści wszystkie trzy swoje działy z przydatkiem białostockim od Prus i tarnopolskim od Austrii, dzierżyła przeszło 8 milionów mieszkańców i półdziewiąta tysięcy mil kw., z górą $\frac{2}{3}$ Rzpltej. Rzecz więc szła między tym ogromem a Warszawą. Tam była masa, tu był duch.

Niezawodnie, że w zaborze rosyjskim duch znacznie osłabł. Część Litwy klinem górnym Księstwu najbliższa dodatni stanowiła wyjątek, dla powodów głębszych. Kordon wschodni Księstwa, do dziś dnia niezmieniony jeszcze Królestwa, to był z wstawką białostocką kordon ściśle trzeciopodziałowy. Otóż, gdy drugopodziałowy jeszcze od bezsilnej Rzpltej stał na zasadzie etnograficznej, ten przeciwnie już od silnych Prus i Austrii oparty przez Rosyę na zasadzie militarnej, biegnąc linią Niemna i Bugu, zagarniał zwartą ludność rdzennie polską, zwłaszcza gęsto rozsiadłą w zaniemeńskiej połaci południowej województwa trockiego, od Grodna do Kowna, w zachodniej części województw wileńskiego, nowogrodzkiego, brzesko-litewskiego, do czego od Tylży doszli Podlasiacy białostoccy. W tym promieniu jeszcze działa się dobrze: stąd to młodzież zaścianków szlacheckich „skakała kryć

się w Niemnie... Opuszczała rodziców i ziemię kochaną, I dobra, które na skarb carski zabierano“; tutaj wiernie trwali mężowie i starcy doby Majowej i insurekcyjnej. Ale im dalej, tem było gorzej; w promieniu szerszym, sięgającym pierwszego podziału, widomie przygasala pamięć i otucha. Wzyczajano się po czterdziestoleciu do rządów rosyjskich. Zachowano Statut, sądy i marszałków obieralnych, podatki niewiele podwyższone. Zyskiwano na wprowadzonym przez rząd i donataryuszów rosyjskich obciążeniu włościanina, na wzroście robocizny, przekształconej z podymnej na poduszną. Z trwogą natomiast zapatrywano się na niepomierne wymogi skarbowe Księstwa, na usamowolnienie kodeksowe chłopu warszawskiego. Uginano się od Tylży pod pierwszym dzielonym z Księstwem darem napoleońskim, blokadą kontynentalną, przecinającą wywóz masztów, klepek, smoły, żywicy, potażu, konopi litewskich, a bydła i zbóż ukraińskich. Wiedziano o odmowie Kościuszki, danej Napoleonowi i z nią się liczone. Nieruchomość Litwy w poprzedniej kampanii, gdzie zdobyto się tylko na spóźnioną i gołosłowną deputację tajną litewską do Tylży, była jednym ze współczynników, iż Napoleon po Friedlandzie nie przekroczył Niemna. Dlatego też teraz prawili Litwinom ksiądz bernardyn, że „niedość gościa czekać, niedość i zaprosić... Napoleon, sam wszystkich pobiwszy nareszcie, powie: Obejdę się ja bez was, kto jesteście?“ Dochodził zadawniony separatyzm litewski; wnet upominać się będą u Napoleona o odrębne od warszawskich władze konfederackie, aż im zniecierpliwiony rzeknie: „sam waszym jestem regimentarzem“. Dochodził zamęt, sprawiony przez obosieczne Ogińskiego z bracią roboty,

styczne w gruncie z dawnym Kossakowskich zamysłem podstawienia na miejsce starej z Koroną — nowej z carstwem unii; lepsza teraz intencya nie zmieniała pewnika, iż czuciem zbiorowem targać bezkarnie nie wolno; przygotowany przez tych ludzi wjazd tryumfalny Aleksandra do Wilna tuż przed wjazdem Napoleona — to się ciężko mścić musiało.

Najgorzej było na Rusi. A na niej zależało tak wiele. Stąd przysłała zguba Rzpltej, tu teraz mogło być ocalenie. Tu był klucz do Litwy i reszty Galicyi. Tędy zresztą szedł także szlak jedyny do kozaczyzny. Kozacy nie byli zadowoleni z Aleksandra: łamano z Petersburga ostatnie samorządne ich poręki, rozgospodarowano się w kancelaryi wojskowej atamańskiej, zabierano ziemie staniczne, osiedlano nienawistnych kolonistów „Moskalów“. Onego już czasu, za insurekeyi, chadzali od Dońców tajni wysłańcy do „pana Kostiuszki“, którego oni potrosze mieli za swego, i do którego obecnie, już po wzięciu Paryża, stawia się z respektem powinnym stary ataman Płatow, tak wsławiony w kampanii moskiewskiej, a przecie przez całą jej przeciąg bacznie miany na oku przez Kutuzowa, podejrzewany o zdradę, pod sekretnym trzymanym dozorem. Przez województwa ruskie prowadziła również droga powrotna wojsk rosyjskich z nad Dunaju. Pod każdym więc względem ta najbogatsza dzielnica kresowa Rzpltej wyjątkowego teraz była znaczenia. Ale przystęp do niej był najtrudniejszy duchowo. Do niej to głównie wyciągała teraz dłoń Konfederacya Generalna warszawska, oddając niepamięci wszelkie w „przeszłości powody do... rozdziału (i)... niezgody pomiędzy jednoczącą się rodziną“. Siła wciąż w tej stronie była przy przeżytkach

i epigonach onej fatalnej przeszłości targowickiej, starej partyi rosyjskiej. Tutaj wciąż większość była Potockich, nie wyłączając niepospolitego Jana; tutaj wszyscy niemal Lubomirscy. Stara hetmanowa Branicka, główna w Wiedniu sprężyna zneutralizowania Austrii, osobiście wstrzymała Schwarzenberga od przekroczenia Styru. Stary hetman Ksawery, zjechawszy na kontrakty przedwojenne kijowskie, „nie jestem Francuzem ani Moskałem, — tłumaczył pytającej go, co poczynać, szlachcie, — bom się Polakiem urodził, nie jestem Polakiem, bo Polski niema“, radził tedy obojętność. Dalej szedł syn Szczęsnego, Stanisław, gotując po staremu na Ukrainie i Wołyniu konfederację przeciw Generalnej warszawskiej. Na tyłach wojsk polskich, ciągnących na Moskwę, młody Witt, syn pani Szczęsnowej, najeżdżał lubelskie i siedleckie na czele kozaków nadwornych tulczyńskich i białocerkiewskich. A wieluż poza tem było szkodników lub zbłąkanych skali najrozmaitszej, których próżnoby wliczać.

A jednak, pomimo warunków tak niepomyślnych i ciężkich, na tych kresach Rzpltej była, żyła Polska. W cichości i męce czekało tu wyzwolenia, pracowało dla Polski niemało wiernych jej synów. Urzędnik do szczególnych poruczeń sekretnych w guberniach polskich południowych, rada stanu Arkadyusz Stołypin, donosił ciągle przed wojną o nader czynnej w tych stronach robocie tajnej patryotycznej, o „najniebezpieczniejszym ze wszystkich... przez chytróść umysłu swego“ Czackim Tadeuszu, o Chodkiewiczu Aleksandrze, Kniaziewiczu, Tarnowskim i innych podobnie myślących. Wielu z nich

z chwilą wybuchu wojny pospieszyło krew oddać sprawie narodowej. A i w kołach mniej gorliwych, czy bardziej zaćmionych wciąż tliło się niewygasłe dla tej sprawy uczucie, które w młodszym zwłaszcza pokoleniu niewstrzymanem przez żadne względy wnet wystrzeliło płomieniem. Stanęli z narodem, obok Józefa Poniatowskiego, Ludwika Paca, Aleksandra Sapiehy, Konstantego Czartoryskiego, Radziwiłłów Dominika i Michała, również i syn konsyliarza targowickiego Eustachy Sanguszko, i syn Szczęsnego Włodzimierz, i synowie Jana, prości, ku zgorszeniu starego Dobrzyńskiego Maćka, żołnierze, Artur i Alfred Potoccy. I nie samej tu jeno szukać reassekuracyi, gdyż był niezawodnie i prosty poryw serdeczny. Nie szukać naogół w tych rzeczach samej winy osób, ale najgłówniej nieszczęścia kraju. „Położenie Polaków — jak z goryczą piolunową żalił się ks. Józef — jest bezprzykładne w dziejach; ich klęską jest mianowicie, iż są skazani chować w sercu niby dwa naraz sumienia“. Kłątwa najstraszniejsza: rozdarcie psychiczne po fizycznem, rozbiór dusz po rozbiorze ziemi. A jeśli byli i winni, — wieleż ofiar zgoła bezwinnych, poniewolnych, niewymownie żalonych. Kiedy pierwszego, w pochodzie na Moskwę, regularnego rosyjskiego ubito żołnierza, w jego tornistrze znaleziono książkę do nabożeństwa polską. Pod zielonym armejskim mundurem rosyjskim, przebite lancą polską, krwawiło się biedne, czyste serce polskie.

Litwa, nie mając w Rusi oparcia, sama rozpołowiona, w czterech ledwo departamentach, białostockim, grodzieńskim, wileńskim, mińskim, istotnie przez Napoleona urządzona, dała mu wszystkiego do 19.000 ludzi, skąd część

tylko, ekwipowana późno i z biedą, mogła w głównej uczestniczyć wyprawie. Ten odłam szczupły a najtęższy Litwy sprawił się bez zarzutu, wytrwał i w pogromie, piękną złożył z siebie ofiarę. Większą, całopalną złożyło Księstwo Warszawskie; wystawiło do 80 tysięcy liniowego żołnierza na wyprawę moskiewską, a razem z zadatkami na lipską, zakładami i gwardyami, do 100 tysięcy; dało krew ogromnej większości tych ludzi i drogą głowę ks. Józefa. Korona ścisła, przy Warszawie, Krakowie, Poznaniu, zrobiła wszystko co mogła; zaświeciła wzorem wysiłku, jaki raz jeszcze po dwudziestoleciu przy samej podjeździe Warszawie; wzorem przodowniczym dla młodszej braci litewsko-ruskiej, godnym swego w ofierze starszeństwa. Poważnie stanęła w dziejach powszechnych przy prowadzącym ją wielkim człowieku, którego błędu udźwignąć nie zdołała.

Nigdy większym jak wtedy, pomimo tego błędu, nie był Napoleon. Pomylił się, nie oszukał. Chybił w sposobie, w kształcie, nie w treści rdzennej zamierzenia. Kiedy zapowiadał światu „otwierającą się wtórą kampanię polską“, kiedy w czapce i płaszczu ułańskim polskim przeprowadzał się przez Niemen i napotkanemu na progu Litwy księdzu mówił: „winięś modlić się za mnie jako Polak i jako katolik“, — nie kłamał, mówił prawdę. Chciał Polski, — zapewne nie przez czułość dobroczyńcy, — uchowaj Boże narody słabe od miłosierdzia potężnych, — lecz przez wysoką rację stanu Europejczyka, w przeświadczeniu, iż „bez odbudowania tego królestwa Europa z tej strony pozostaje bez granic (*sans frontières*)“, iż „czy na tronie polskim zasiędzie król pruski, arcyksiążę austriacki, czy ktobądź inny“, zawszeć nieodzo-

wna przywrócić ten „klucz sklepienia“ (*clef de la voûte*) domu europejskiego dla dobra i bezpieczeństwa powszechności tego domu mieszkańców. Tej prawdzie on po wszystkie czasy oddał świadectwo, nie czezem słowem, lecz czynem ogromnym; cokolwiekbądź, on to wtedy postawił sprawę polską, jak nikt przed nim od śmierci Rzpltej, jak nikt po dziś dzień; on to wielkość tej sprawy zademonstrował Europie w potokach krwi jej własnej, w gromach burzy i zniszczenia, we własnym swoim upadku, i w poświęceniu narodu polskiego, jego to ręką, przez legiony i Księstwo, trójpodziałowemu wydartego bagnisku i rzuconego w śmiertelną próbę niniejszą. Naród wytrzymał: stratę materyalną odrobił, zysk moralny zachował i do swej wieczystej spuścizny dziejowej, jako wkład szacowny przeszłości, ważny na przyszłość wniósł rok 1812.

DODATEK DO SPRAWOZDANIA.

Bibliografia wydawnictw Akademii Umiejętności

od 1 maja 1911 do 30 kwietnia 1912 *).

I. Wydział filologiczny.

- Biblioteka pisarzy polskich.** Nr. 60. Postny obiad abo Zabaweczka, wymyślona przez P. H. P. W. — wydał Józef Rostafiński. Kraków 1911, 8-o, str. 57. K — 60
- Nr. 61. — Adryana z Wieszczyce Wieszczyckiego Sielanki albo Pieśni (R. 1634) — wydał Stanisław Rachwał. Kraków 1911, 8-o, str. 24. K — 30
- Nr. 62. — Kalendarz wieczny — wydał Jan Łoś. Kraków 1911, 8-o, str. 60, z podobiznami karty tytułowej oraz 13-ma drzeworytami K — 90
- Bieńkowski Piotr.** Wiadomość o najnowszych wykopaliskach egipskich, jako sprawozdanie z rezultatów wyprawy naukowej do Egiptu, podjętej w zimie 1910/1911 (Spr. 1911, Nr. 7).

*) Skrócenia: A.Kp. = Archiwum Komisji prawniczej; — B. III. 1911, A. lub B. = Bulletin international de l'Académie des Sciences. Classe des sciences mathématiques et naturelles. Série A: Sciences mathématiques; Série B: Sciences naturelles. — Rk. = Rocznik. — R. I. = Rozprawy Wydziału filologicznego. — R. II. = Rozprawy Wydziału historyczno-filozoficznego. — Spr. = Sprawozdania czynności i posiedzeń Ak. Um. — * Gwiazdka przed skróceniem oznacza odbitkę.

- Brückner Aleksander.** Przyczynki do dziejów języka polskiego. Ser-
rya druga (* R. I. 49), 8-o, str. 64. K 1:30
- Chybiński Adolf.** Tabulatura organowa Jana z Lublina (1540). Część
trzecia (Spr. 1911, Nr. 5).
— Toż samo. Część czwarta, piąta i szósta (Spr. 1912, Nr. 2).
- Grabowski Tadeusz.** Humanizm w katolickiej literaturze polskiej
XVI w. Część II. (Spr. 1911, Nr. 7).
- Hadaczek Karol.** Kultura dorzecza Dniestru w epoce cesarstwa
rzymskiego (Spr. 1911, Nr. 8).
- Jachimecki Zdzisław.** Arteaga i Wagner, jako teoretycy dramatu
muzycznego (Spr. 1912, Nr. 1).
- Janowski Ludwik.** Uniwersytet Charkowski w początkach swego
istnienia (1805—1820) (* R. I. 49), 8-o, str. 159. K 3:20
- Łoś Jan.** Pamiętniki Janczara. (Kronika turecka Konstantego z Ostro-
wicy) (* R. I. 51), 8-o, str. 72. K 1:50
- Kot Stanisław.** Szkolnictwo parafialne w Małopolsce w XVI—XVIII
wieku (Spr. 1912, Nr. 3).
- Materyały i prace Komisji językowej Akademii Umiejętności.** Kra-
ków 1912, 8-o, tom V, str. 2 nl i 488, 1 mapa i 1 tabl. świa-
tłodrukowa. K 10:50
- Treść.** Łoś Jan. Mammotrekt z r. 1471, str. 1. — Rudni-
cki Mikołaj. Z zagadnień psycho-fonetycznych (Na tle kon-
kretnych wypadków polskich i słowiańskich), str. 173 — Uła-
szyn Henryk. Miscellanea językowe, str. 261. — Magiera
Jan. Gwara sułkowska, str. 313. — Wasilewski Leon.
Słowniczek gwary partyjnej w Królestwie Polskiem, str. 363. —
Nitsch Kazimierz. Polska fonetyka międzywyrazowa. Stu-
dyum z geografii językowej (1 mapa), str. 393. — Łoś Jan.
Dwa teksty staropolskie (1 tabl. światłodrukowa), str. 423. —
Lehr Tadeusz. Listy ludowe z Żarówki (pow. mielecki),
str. 445. — Łoś Jan. Zaimki od tematu *źo-* w dawnej pol-
szczyźnie, str. 465. — Łoś Jan. Spis skrótów użytych w opra-
cowaniu „Mammotrektu“ z r. 1471, str. 487.
- Morawski Kazimierz.** Uwagi o Korneliuszu Neposie (Spr. 1911, Nr. 10).
- Paulisch Zygmunt.** Sprawozdanie z podróży do Szarospataku (Spr.
1911, Nr. 10).

Peteński Józef. Cerkiew św. Pantalemona w Starym Haliczu (Spr. 1911, Nr. 6).

Przychocki Gustavus. Symbolae ad veterum auctorum historiam atque ad medii aevi studia philologa. I. Accessus Ovidiani. Edidit, prolegomenis, epilogomenis instruxit... (* R. I. 49), 8-o, str. 62. K 1-20

Reinhold Joachim. Bovo d'Antone. Franko-włoski poemat z XIII wieku. Wydanie krytyczne (Spr. 1911, Nr. 8)

— Dyalekt franko-włoskich poematów weneckiego ręk. XIII. Studium lingwistyczne (Spr. 1911, Nr. 5).

— Franko-włoska wersja Enfances Charlemagne (Karleto). Wydanie krytyczne według weneckiego rękopisu XIII (Spr. 1911, Nr. 6).

— Uçer li Daineseto (Enfances Ogier) poemat franko-włoski z XIII w. Wydanie krytyczne (Spr. 1911, Nr. 9).

— Ze studyów porównawczych nad średniowieczną epiką. II. Podanie o Maimecie w romańskich i germańskich literaturach (Spr. 1911, Nr. 6)

Reiss Władysław Józef. Melodye psalmowe Mikołaja Gomółki (Spr. 1911, Nr. 9).

Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział filologiczny. Serya III, tom III. — Ogólnego zbioru tom 48. — Kraków 1911, 8-o, str. 386, 2 tabl. K 8-50

Treść. Dobrzycki Stanisław. Psalterz Kochanowskiego: jego powstanie, źródła i wzory, str. 1. — Tretiak Andrzej. John Harington epigramatysta dworski z czasów królowej Elżbiety (1561—1612), str. 146. — Mann Maurycy. Rozwój syntezy literackiej od jej początków do Gerwinusa, str. 230. — Chybiński Adolf. Teorya mensuralna w polskiej literaturze muzycznej pierwszej połowy XVI wieku (2 tabl.), str. 361.

— Serya III, tom IV. Ogólnego zbioru tom 49. Kraków 1911, 8-o, str. 419. K 8-50

Treść. Brückner Aleksander. Przyczynki do dziejów języka polskiego. Serya druga, str. 1. — Przychocki Gustavus. Symbolae ad veterum auctorum historiam atque ad medii aevi studia philologa. I. Accessus Ovidiani. Edidit, prolegomenis, epilogomenis instruxit..., str. 65. — Janowski

Ludwik. Uniwersytet Charkowski w początkach swego istnienia (1805—1820), str. 127. — Sinko Tadeusz. Polski Anti-Lukrecyusz, str. 286. — Schneider Stanisław. Świat ptasi w Balladynie, str. 400.

Rudnicki Mikołaj. Sprawozdanie z podróży, odbytej dla zbadania języka resztek pomorskich Słowińców (Spr. 1911, Nr. 10).

Sajdak Joannes. De codicibus graecis in Monte Casino (*R. I. 50), 8-o, str. 97. K 2—

Schneider Stanisław. Świat ptasi w Balladynie (*R. I. 49), 8-o, str. 22. K —45

Sinko Tadeusz. Polski Anti-Lukrecyusz (*R. I. 49), 8-o, str. 116. K 2-30

Tretiak Józef. Bohdan Zaleski w początkach emigracji 1831—1833 (Spr. 1911, Nr. 6).

— Bohdan Zaleski i Towarzystwo Demokratyczne (Spr. 1911, Nr. 10).

Wicherkiewiczowa Marya. Rodzina Hoene-Wrońskiego (Spr. 1912, Nr. 2).

II. Wydział historyczno-filozoficzny.

Bornstein Benedykt. Prolegomena filozoficzne do geometrii (Spr. 1911, Nr. 10).

Chwistek Leon. Zasada sprzeczności w świetle nowszych prac Bertranda Rusella (Spr. 1911, Nr. 6).

Ciszewski Stanisław. Wygadanie, pożyczka i odsetki (*R. II. 55), 8-o, str. 21. K —40

Dubanowicz Edward. Wywłaszczenie w ustawodawstwie angielskiem (1845—1907). Szkic prawno-historyczny (*R. II. 55), 8-o, str. 108. K 2-20

Estreicher Stanisław. Krakowski zbiór ortyli magdeburgskich (Spr. 1912, Nr. 2).

Grzybowski Wacław J. Pragmatyzm dzisiejszy (Metoda pragmatyczna) (Spr. 1911, Nr. 8).

Heinrich Władysław. Studya z zakresu metodologii filozoficznej: a) Rozwój filozofii greckiej do Platona; b) Poglądy filozoficzne Al-Haithama (Spr. 1911, Nr. 5).

Kot Stanisław. Wpływ starożytności klasycznej na teorye polity-

czne Andrzeja Frycza z Modrzewa (*R. II. 54), 8-o, str. 95.

K 2—

Kutrzeba Stanisław. Materiały do dziejów robocizny w Polsce w XVI w. wydał... (*A. Kp. IX), 8-o, str. 198.

K 4—

Malinowski Bronisław. Plemienne związki mężczyzny w Australii (Spr. 1912, Nr. 3).

Prochaska Antoni. Hetman Stanisław Żółkiewski (Spr. 1912, Nr. 1).

Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział historyczno-filozoficzny.

Serya II. Tom XXIX, ogólnego zbioru tom 54, Kraków 1911, 8-o, str. 323.

K 7—

Treść. Taubenschlag Rafał: Historia zadatku w prawie rzymskiem. Studium historyczno-prawne, str. 1. — Łodyński Maryan: Dokument „Dagome iudex“ a „Kwestya sardyńska“ w XI w., str. 60. — Zachorowski Stanisław: Sądy synodalne w Polsce, str. 149. — Kot Stanisław: Wpływ starożytności klasycznej na teorye polityczne Andrzeja Frycza z Modrzewa, str. 231.

Rybarski Roman. Nauka o podmiocie gospodarstwa społecznego (Spr. 1911, Nr. 10).

Scriptores rerum polonicarum. Tomus XXI, Kraków 1911, 8-o, str. XXX i 457.

K 10—

Treść. Diaria et acta Comitiorum Poloniae anni 1591—1592 (Dyaryusze i akta sejmowe z roku 1591—1592) — wydał Eugeniusz Barwiński.

Semkowicz Władysław. Przyczynki dyplomatyczne z wieków średnich (Spr. 1911, Nr. 7).

— Uwagi metodyczno-krytyczne nad pochodzeniem i rezsiedleniem rycerstwa polskiego wieków średnich (Spr. 1911, Nr. 7).

Sobeski Michał. Filozofia a sztuki plastyczne w Grecyi (Spr. 1911, Nr. 6).

Szpoński Stanisław. Archiwum w Marchwaczu (Spr. 1911, Nr. 8).

Tymieniecki Kazimierz. Majętność książęca w Zagościu i pierwotne uposażenie klasztoru Joannitów (Studjum z dziejów gospodarczych XII w.) (Spr. 1912, Nr. 3).

Wasserberg I. O pojęciu przystosowania (Spr. 1911, Nr. 6).

Zachorowski Stanisław. Sądy synodalne w Polsce (*R. II. 54), 8-o, str. 81.

K 1-60

III. Wydział matematyczno-przyrodniczy.

- Adwentowski Karol i Drozdowski Edward.** Krzemometan w temperaturach niskich (5 ryc.) (B. III. 1911, *A*, str. 330).
- Atlas geologiczny Galicji**, zeszyt XXV, Kraków 1911, 8-o, str. 50, 1 tabl., map 3. Mapy i tekst K 4'—, sam tekst K 1'—.
- Zawiera: Ustrzyki Dolne, Turka, Bolechów — przez Prof. Dra Józefa Grzybowskiego.
- Beck Adolf.** Przebieg prądów czynnościowych w układzie nerwowym centralnym (2 tabl.) (B. III. 1911, *B*, str. 500).
- Birkenmajer Ludwik.** Flores Almagesti. Rzekomo zaginiony traktat Giovanniego Bianchini, matematyka i astronoma ferrarskiego z XV-go stulecia (B. III, 1911, *A*, str. 268).
- Browiński J. i Dąbrowski Stefan.** Badania ilościowe nad zawartością azotu aminowego w kwasach oksyproteinowych moczu ludzkiego. (B. III. 1911, *A*, str. 587).
- Buraczewski J. i Krauze L.** O kwasie oksyprotsulfonowym. Część pierwsza (B. III. 1911, *A*, str. 425).
- Buraczewski J. i Zbijewski Z.** O czerwonych ciałach brucyny (B. III. 1911, *A*, str. 464).
- Dąbrowski Stefan**, patrz Browiński J. i Dąbrowski Stefan.
- Drozdowski Edward**, patrz Adwentowski Karol i Drozdowski Edward.
- Godlewski Emil (senior).** O anaerobicznym rozkładzie materyi białkowych w roślinach i oddychaniu śródcząsteczkowym (B. III. 1911, *B*, str. 623).
- Grzywo-Dąbrowski W.** Badania doświadczalne nad drogami węchowemi królika (1 tabl.) (B. III. 1911, *B*, str. 268).
- Janczewski Edward.** Uzupełnienia monografii porzeczek. IV. Nowe mieszańce (5 ryc.) (B. III. 1911, *B*, str. 612).
- Katalog literatury naukowej polskiej** (Catalogue of the polish scientific literature) wydaw. przez Komisję bibliograficzną Wydziału mat.-przyr. Akad. Um., tom X, rok 1910, zeszyt III—IV, 8-o, str. 45—94.
- Tom XI, rok 1911, zeszyt I—II, 8-o, str. 43. (Prenumerata roczna wynosi 3 K).
- Kernbaum Mirosław.** O rozkładzie wody pod wpływem promieni słonecznych (1 ryc.) (B. III. 1911, *A*, str. 583).

- Kostanecki Kazimierz.** Badania doświadczalne nad rozwojem jajek *Mastry* (B. III. 1911, B, str. 146).
- Kozłowski St.** Metoda spektro-kolorymetryczna oznaczania indykanu w moczu (B. III. 1911, A, str. 47).
- Kraft Kamil.** O całkowaniu bezpośrednio typowych wyrażeń różniczkowych wektorów czasowo-przestrzennych (B. III. 1911, A, str. 564).
- O pewnej tożsamości w analizie wektoryalnej czterowymiarowej i o jej zastosowaniu do elektrodynamiki (B. III, 1911, A, str. 537).
 - O wyrażeniu całkowem wektorów elektromagnetycznych, wprowadzonych przez Minkowskiego do elektrodynamiki poruszających się ciał materialnych (B. III. 1911, A, str. 596).
- Krasucki Adam.** Badania nad anatomią i histologią mięczaków wręgonogich (4 tabl. i 13 ryc.) (B. III. 1911, B, str. 391).
- Krauze L.,** patrz Buraczewski J. i Krauze L.
- Kreutz Stefan.** Piezootyczne własności salmiaku (B. III. 1911, A, str. 118).
- Krzemecki A.** O jodowaniu i bromowaniu ciał białkowych (B. III. 1911, A, str. 470).
- Kulczyński Władysław.** Symbola ad faunam *Aranearum* Javae et Sumatrae cognoscendam. II. *Sicariidae, Dysderidae, Drassodidae, Zodariidae* (1 tabl.) (*B. III. 1911, B, str. 451).
- Lilienfeldówna Fl.** Przyczynki do znajomości *Haplomitrium Hookeri* (1 tabl. i 13 ryc.) (B. III. 1911, B, str. 315).
- Lewoniewska S.** Wahania w ilości różnych związków fosforowych w nasionach roślinnych w zależności od warunków wegetacji (B. III. 1911, B, str. 85).
- Leyko Władysław i Marchlewski Leon.** O hemopyrrolu (B. III, 1911, A, str. 345).
- Malinowski Edmund.** Przyczynek do biologii i ekologii porostów epilitycznych (1 tabl. i 6 ryc.) (B. III. 1911, B, str. 349).
- Marchlewski Leon i Robel J.** O filoporfirynie (1 ryc.) (B. III. 1911, A, str. 255).
- Marchlewski Leon,** patrz Leyko Władysław i Marchlewski Leon.
- Markowski J.** O rozwoju żatok żylnych opony twardej i żył mózgu

u płodów człowieka długości 15·5—49 mm. (Wiadomość tymczasowa) (4 ryc.) (B. III. 1911, B, str. 590).

Merczyng Henryk. O dyspersyi elektrycznej wody i alkoholu etylowego w okolicy fal bardzo krótkich (B. III. 1911, A, str. 123).

— O załamaniu promieni elektrycznych, o małej długości fali, w ciekłym powietrzu (B. III. 1911, A, str. 489).

Natanson Władysław. O teoryi statystycznej promieniowania (B. III. 1911, A, str. 134).

Niezabitowski Edward Lubicz. Szczątki skóry i szkieletu mamuta (*Elephas primigenius* Blum.), znalezione w Staruni. Wiadomość tymczasowa (1 tabl.) (B. III. 1911, B, str. 229).

— Szczątki nosorożca *Rhinoceros antiquitatis* Blum., znalezione w Staruni (Wiadomość tymczasowa) (3 tabl.) (B. III. 1911, B, str. 240).

Nowak Jan. Badania w zakresie głowonogów z górnej kredy w Polsce. Część II: Skafity (2 tabl. i 19 ryc.) (B. III. 1911, B, str. 547).

— O budowie Alp wapiennych w Salcburgu i Salekammergucie (3 tabl. i 11 ryc.) (B. III. 1911, A, str. 57).

Nusbaum Józef i Oxner Mieczysław. Restytuencya całego przewodu pokarmowego przez komórki wędrujące pochodzenia mezodermalnego u *Lineus lacteus* (Grube) (B. III. 1911, B, str. 97).

Oxner Mieczysław, patrz Nusbaum J. i Oxner M.

Poluszyński Gustaw. Badania nad aparatem Golgi-Kopscha i niektórymi innymi strukturami w komórkach zwojowych skorupiaków (1 tabl.) (B. III. 1911, B, str. 104).

Robel J., patrz Marchlewski L. i Robel J.

Rozprawy Wydziału matematyczno-przyrodniczego Akademii Umiejętności. Serya III, tom 11, dział A, ogólnego zbioru tom 51, dział A. — *Nauki matematyczno-fizyczne.* — Kraków 1911, 8-o, str. 483, 2 tabl. i 50 ryc. K 12'—

Treść. Smoluchowski Maryan. O oddziaływaniu wzajemnym kul poruszających się w ośrodku lepkiem, str. 1. — Rybczyński Witold. O ruchu postępowym kuli ciekłej w ośrodku lepkiem, str. 5. — Rogala Wojciech. Górno-kredowe utwory na Podolu galicyjskiem. Część I. Turon. Biała kreda z krzemieniami (1 tabl.), str. 9. — Limanowski Mieczysław.

- sław. Geologiczne przekroje przez Wielki fałd Czerwonych Wierchów między doliną Suchej Wody a Chochołowską w Tatrach (14 ryc. i 1 tabl.), str. 41. — Lichtenstein Leon. Przyczynek do teorii równań różniczkowych liniowych o pochodnych cząstkowych drugiego rzędu typu eliptycznego. Całki okresowe i podwójnie okresowe (6 ryc.), str. 81. — Rosenblatt Alfred. Przyczynek do klasyfikacji powierzchni rozwijalnych i algebraicznych, str. 113. — Buraczewski J., Krauze L. i Krzemecki A. O diastazie, str. 153. — Klemensiewicz Z. O powstawaniu dodatnich ionów na ogrzanych metalach (2 ryc.), str. 159. — Krauze L. Studya nad jodopochodnymi strychniny, brucyny i niektórych innych alkaloidów, str. 179. — Puzyna Józef. O systemach krzywych z grupą pseudoliniowych podstawień (26 ryc.), str. 201. — Myslakowski Zygmunt. O Waleryan Magni i kontrowersya w sprawie odkrycia próżni (1638—1648) (2 ryc.), str. 325. — Birkenmajer Ludwik. Aforyzmy z teorii podstawień, str. 379. — Kuczyński Tadeusz. Metody analizowania wysokoprocenowych aliaży wolframowych, str. 465. — Jakób W. i Tołłoczko Stanisław. Analiza toryanitu ceyołońskiego, str. 475.
- Serya III, tom 11, dział B, ogólnego zbioru tom 51, dział B. — *Nauki biologiczne*. Kraków 1911, 8-o, str. 525, 15 tablic i 52 ryciny. K 13:50

Treść. Zapałowicz Hugo. Krytyczny przegląd roślinności Galicyi. Część XVIII (Conspectus florum Galicie criticus, pars XVIII), str. 1. — Talko-Hryncewicz Julian. Europejka o włosach wełnistych (2 ryc. i 1 tabl.), str. 35. — Barański Jerzy. Rozwój tylnych serc limfatycznych kumaka (*Bombinator*) (3 ryc.), str. 43. — Majewski Władysław. O budowie migdałków u zwierząt z rodziny kotów (5 ryc.), str. 55. — Zapałowicz Hugo. Krytyczny przegląd roślinności Galicyi. Część XIX (Conspectus florum Galicie criticus, pars XIX), str. 67. — Dziurzyński A. Badania nad regeneracją naczyń krwionośnych i limfatycznych w ogonie kijanek żab (1 tabl. i 9 ryc.), str. 91. — Zapałowicz Hugo. Krytyczny przegląd roślinności Galicyi. Część XX (Conspectus

- tus florum Galliciae criticus, pars XX), str. 121. — Wołoszyńska Jadwiga. Zmienność i spis glonów planktonowych stawów polskich (1 tabl., 4 tabele i 8 rycin), str. 159. — Malsburg Karol. Wiadomość o nowych formach małego Turadyluwalnego *Bos urus minutus* n. sp. (3 tabl.), str. 231. — Zapałowicz Hugo. Krytyczny przegląd roślinności Galicji, Część XXI (Conspectus florum Galliciae criticus, pars XXI), str. 265. — Popielski Leon. O zasadniczych zjawiskach w czynności wydzielniczej u gruczołów trawiennych, str. 281. — Wołoszyńska Jadwiga. Glony planktonowe stawów polskich (1 tabl. i 3 ryc.), str. 293. — Cybulski Napoleon. Prądy elektryczne w mięśniach nieuszkodzonych i uszkodzonych oraz ich źródło (6 ryc.), str. 307. — Eiger Maryan. Podstawy fizjologiczne elektrokardiografii (7 tabl. i 8 ryc.), str. 373. — Zapałowicz Hugo. Krytyczny przegląd roślinności Galicji, Część XXII (Conspectus florum Galliciae criticus, pars XXII), str. 443. — Beck Adolf i Bikeles Gustaw. O wzajemnym stosunku czynnościowym mózgu i mózdzku (3 ryc.), str. 457. — Beck Adolf i Bikeles Gustaw. O sensorycznej czynności środkowej części mózdzku (robaka) (2 ryc.), str. 473. — Udziela Seweryn. Badania nad układem limfatycznym larw salamandry (*Salamandra maculosa* Laur.) (1 tabl. i 3 ryc.), str. 483. — Popielski Leon. Dalsze badania nad znaczeniem niekrzepliwości krwi dla czynności gruczołów trawiennych, str. 505. — Prażmowski Adam. Historia rozwoju i morfologia Azotobaktera (*Azotobacter chroococcum* Beijer), str. 511.
- Rudzki P. Maurycy.** Parametryczne przedstawienie fali sprężystej w ośrodkach nieizotropowych (2 ryc.) (B. III. 1911, A, str. 503).
- Siedlecki Michał.** Zmiana stosunku jądra do protoplazmy w miarę wzrostu pasożytów wśródkomórkowych (1 tabl.) (B. III. 1911, B, str. 509).
- Sierpiński Wacław.** O pewnym algorytmie, służącym do rozwijania liczb rzeczywistych na szeregi szybko zbieżne (B. III. 1911, A, str. 113).
- O pewnym układzie równań funkcyjnych, który wyznacza funkcję mającą pantachiczne przedziały stałości (B. III. 1911, A, str. 577).

Sierpiński Wacław. O pewnej własności szeregów warunkowo zbieżnych (B. III. 1911, 4, str. 149).

— Pewne twierdzenia o funkcjach nawpół-ciągłych (B. III, 1911, 4, str. 350).

Smoluchowski Maryan. Dalsze studia nad przewodnictwem cieplnem ciał sproszkowanych (B. III. 1911, 4, str. 548).

— Ewolucya teoryi atomistycznej (* Rk. 1910/11), 8-o, str. 24.
K — 50

— Przyczynek do teoryi opalescencyi w gazach w stanie krytycznym (B. III. 1911, 4, str. 493).

— Uwagi teoretyczne o przewodnictwie cieplnem w gazach rozrzedzonych oraz o występujących w nich ciśnieniach (B. III. 1911, 4, str. 432).

Sprawozdanie Komisji fizyograficznej, obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1910 oraz Materiały do fizyografii krajowej, tom 45, Kraków 1911, 8-o, str. XXVIII, 110, 98, 155, 17 i (11), 7 tablic, 2 ryciny. K 11—

Treść. Skład Komisji fizyograficznej i sprawozdania z posiedzeń, str. V. — Prof. Dr. Feliks Kreutz. Wspomnienie pośmiertne, str. XXV. — Dział I. — Materiały do klimatografii Galicyi zebrane przez Sekcyę meteorologiczną w roku 1910. — Wyniki spostrzeżeń meteorologicznych w Galicyi w roku 1910, zestawione w c. k. Obserwatorium astronomicznem w Krakowie, str. 2. — Gradobicia w r. 1910, str. 64. — Hawrysiwicz Julian. Spostrzeżenia pojawów w świecie roślinnym i zwierzęcym, wykonane w roku 1910 w Ożydowie, str. 74. — Hawrysiwicz Julian. Dodatek do spostrzeżeń pojawów w świecie roślinnym i zwierzęcym za rok 1910 w Ożydowie, str. 84. — Weigt Herkulan. Wpływ zachmurzenia na dzienny bieg temperatury w Krakowie, str. 85. — Materiały do fizyografii krajowej. Dział II. Materiały zebrane przez Sekcyę zoologiczną. — Schille Fryderyk. Nowe formy Przyłżeńców (*Thysanopterorum* genera et species novae) (1 tabl.), str. 3. — Schille Fryderyk. Materiały do fauny owadów krajowych, str. 11. — Dziędzielewicz Józef. Owady siatkoskrzydłe (*Neuropteroidea*), zebrane w zachodnich Karpatach w roku 1909, str. 39. — Dziędzielewicz Józef. Nowe

gatunki owadów chróściokowatych, zebrane we wschodnich Karpatach. [Novae species *Trichopterorum* in Montibus Carpaticis orientalibus collectae] (1 tabl.), str. 45. — Klemensiewicz Stanisław. O nowych i mało znanych gatunkach motyli fauny galicyjskiej. Przyczynek siódmy, str. 48. — Kowalewski Mieczysław. Materyały do polskich skąposzczetów wodnych (*Oligochaeta aquatica*), str. 56. — Brunicki Julian bar. Spis motyli zebranych w powiecie stryjskim, str. 66. — Dział III. Materyały zebrane przez Sekcyę botaniczną. — Wołoszyńska Jadwiga. Życie glonów w górnym biegu Prutu, str. 3. — Waśniewski Stanisław. Przyczynek do mykologii Królestwa Polskiego, str. 23. — Grochmalicki J. i Szafer Władysław. Biologiczne stosunki Siwej Wody w Wyzyskach pod Szklm (1 tabl. i 1 ryc.), str. 28. — Wodziczko Adam. — Materyały do mykologii Galicyi. Część pierwsza, str. 40. — Rouppert Kazimierz i Wróblewski A. Grzyby z Zaleszczyk (Przyczynek do mykologii Galicyi i Bukowiny), str. 58. — Namysłowski Bolesław. Prodrum *Uredinearum* Galicie et Bucovinae. Rdze Galicyi i Bukowiny (z mapą), str. 65. — Zapałowicz Hugo. Ze strefy roślinności karpackiej. V, str. 147. — Dział IV. Materyały zebrane przez Sekcyę geologiczną. — Wiśniowski Tadeusz. Przyczynki do znajomości systemu węglowego w Krakowskiem. (Z wycieczek szkolnych w lecie 1910 r.) (1 tabl.), str. 3. — Łomnicki Jarosław. O składnikach tektonicznych Podkarpacia nadwórniańskiego-sołotwińskiego (2 tabl.), str. 8. — Comptes-rendus de la Commission de Physiographie, vol. 45, str. (1).

Stock J. O ruchu kuli w ośrodku lepkiem wzdłuż ściany płaskiej (B. III. 1911, A, str. 18).

Struszyński M. i Świętosławski W. O otrzymywaniu stałych soli dwuazonowych przy pomocy chlorku nitrozyłu (B. III. 1911, A, str. 459).

Świętosławski W., patrz Struszyński M. i Świętosławski W.

Trawiński Alfred. Dalsze przyczynki do anatomii i histologii męskich narządów spółkowania u ptaków (1 tabl.) (B. III. 1911, B, str. 76).

- Wołoszyńska Jadwiga.** Przyczynek do znajomości glonów planktonowych (B. III. 1911, *B*, str. 529).
- Zaczek Jan.** O nieznanym zakończeniu nerwowych w zatokowych włosach konia (1 tabl.), (B. III. 1911, *B*, str. 724).
- Zajac Józef.** O widzeniu monokularnym w przekroju pionowym (Dalsze badania nad widzeniem monokularnym) (14 ryc.) (B. III. 1911, *B*, str. 750).
- Zakrzewski Konstanty.** O użyciu interferometru półcieniowego w celach fotometrycznych (1 ryc.) (B. III. 1911, *A*, str. 545).
— O własnościach optycznych metali. Część II (B. III. 1911, *A*, str. 314).
- Zbijewski Z.**, patrz Buraczewski J. i Zbijewski Z.
- Żorawski Kazimierz.** Badanie pewnych własności ruchu ośrodków ciągłych (B. III. 1911, *A*, str. 175).
— O ruchu trwałym ośrodków ciągłych (B. III. 1911, *A*, str. 1).

IV. Dzieła osobno wydane.

- Balzer Oswald.** Skartabelat w ustroju szlachectwa polskiego. Kraków 1911, 8-o, str. 361. K 7—
- Chmiel Adam.** Źródła do historii sztuki i cywilizacji w Polsce wydał... Tom I. Kraków 1911, 8-o, str. IV i 376. K 750
- Czubek Jan.** Katalog rękopisów Akademii Umiejętności w Krakowie. Dodatek I. Kraków 1912, 8-o, str. 2 nl. i 167. K 240
— Rękopisy hr. Morstinów w Krakowie. Kraków 1911, 8-o, str. VIII i 21. K —60
- Gembarzewski Bronisław**, patrz Korzon Tadeusz.
- Jachimecki Zdzisław.** Wpływy włoskie w muzyce polskiej. Część I. 1540—1640 (Studia do historii muzyki w Polsce). Kraków 1911, 8-o, str. VIII i 319. K 750
- Karłowicz Jan.** Słownik gwar polskich. Tom VI i ostatni — **U-Ż** — do druku przygotował Jan Łoś. Kraków 1911, 8-o, str. 470 K 10—
(Kupujący wszystkie 6 tomów naraz płaci tylko 36 K).
- Kołodziejczyk Edmund.** Bibliografia słowianoznawstwa polskiego. Kraków 1911, 8-o, str. XX i 303. K 8—
- Korzon Tadeusz.** Dzieje wojen i wojskowości w Polsce. Tom I. Epoka przedrozbiorowa. Z ilustracjami wykonanymi

- podług pomników przez Bronisława Gembarzewskiego i mapą narysowaną przez Jadwigę z Prószyńskich Rogową. Kraków 1912, 8-o, str. VII i 387. — Tom II. Epoka przedrozbiorowa. Z ilustracjami wykonanymi podług pomników przez Bronisława Gembarzewskiego, 8-o, str. 532. — Tom III. Dokończenie epoki przedrozbiorowej. — Rozdział o broni i uzbrojeniu oraz Epokę porozbiorową opracował Bronisław Gembarzewski, 8-o, str. 460. Za 3 tomy K 24.—
- Krzyżanowski Adam.** Pieniądz. Kraków 1912, 8-o, str. XIII i 559. K 10.—
- *) **Opolski Zdzisław.** Studium o istocie przemiany materji ustrojowej — jako wstęp do nauki o wpływie otoczenia kosmicznego na człowieka. Lwów 1912. 8-o, str. XXII i 432, z licznymi rycinami w tekście.
- Rudziński Maurycy P.** Gwiazdy i budowa wszechświata. Kraków 1912 8-o, str. 6 i 112, 13 rycin i 2 mapki. K 3-60
- Smolarski Tadeusz.** Poezya legionów. Czasy, pieśń i jej dzieje. Kraków 1912, 8-o, str. 191. K 3-50
- Tarnowski Stanisław.** Zygmunt Krasiński. Wydanie drugie, tom I, Kraków 1912, 8-o, str. X i 431, z 2-ma światłodrukami; tom II, 8-o, str. 458, z 2-ma światłodrukami. K 18.—
- Zapałowicz Hugo.** Krytyczny przegląd roślinności Galicji (Conspectus Florae Galiciae criticus), tom III. Kraków 1911, 8-o, str. 216. K 5.—

V. Rocznik.

Rocznik Akademii Umiejętności. Rok 1910/11, 8-o, str. 229, 14 tablic rachunkowych. K 2.—

Treść: Skład Akademii, str. 3. — Posiedzenie publiczne dnia 20 maja 1911, str. 61. — Bibliografia za rok 1909/10, str. 127. — Nagrody i konkursy, str. 170. — Ważniejsze akta urzędowe: Uchwała Walnego Zgromadzenia Członków Akademii w sprawie funduszu im. Księcia Eugeniusza Lubomirskiego, str. 180. — Uchwała w sprawie „Funduszu im. ksiąząt Jerzego Romana z Rozwadowa i Adama z Między-

*) Wydane z zasiłkiem Wydziału mat.-przyr.

ca Lubomirskich“, str. 182. — Uchwała w sprawie „Funduszu im. śp. Stanisława Kostaneckiego“, str. 183. — Interpretacya uchwały „Funduszu im. Mikołaja Reya z Nagłowic“, str. 185. — Uchwała w sprawie funduszu śp. Dra Władysława Kretkowskiego, str. 185. — Sprawozdania i wnioski co do nagród z fundacyi śp. Probusa Barczewskiego, str. 189. — Wykaz stosunków Akademii z innymi instytucjami naukowemi, str. 203. — Stan funduszków Akademii w r. 1910, str. 229.

VI. Sprawozdania i Bulletin.

Sprawozdania z czynności i posiedzeń Akademii Umiejętności. Rok 1911, Nr. 5—10; rok 1912, Nr. 1—4. (Prenumerata roczna K 3.—; zeszyt osobny K —50).

Bulletin international de l'Académie des Sciences de Cracovie. I. Classe de philologie. II. Classe d'histoire et de philosophie. Rok 1911, Nr. 1—10, 8-o, str. 138. (Prenumerata roczna K 6.—; zeszyt osobny K —80).

Bulletin international de l'Académie des Sciences de Cracovie. III. Classe des Sciences mathématiques et naturelles. Série A.: Sciences mathématiques, rok 1911, 8-o, str. 622, liczne rysunki i 5 tablic.

— Série B.: Sciences naturelles, rok 1911, 8-o, str. 776, liczne rysunki i 34 tablic.

Od 1 stycznia 1910 „Bulletin“ Wydż. mat.-przyr. podzielono na dwa działy: Dział A — Nauki matematyczne, Dział B — Nauki biologiczne (Prenumerata roczna Działu A wynosi K 8.—; Działu B — K 10.—; ceny osobnych zeszytów uwidocznione są na ostatniej stronie okładki).

III.

Nagrody i konkursy.

Akademia Umiejętności na posiedzeniu administracyjnym dnia 22 maja przyznała następujące nagrody:

Nagrodę z fundacyi ś. p. Probusa Barczewskiego za dzieło historyczne w kwocie 2160 koron przyznano Prof. Drowi Przemysławowi Dąbkowskiemu ze Lwowa za dwutomowe dzieło p. t. „*Prawo prywatne polskie*“, tomów dwa.

Taką samą nagrodę w kwocie 2160 koron za dzieło malarskie przyznano p. Prof. Jackowi Malczewskiemu za obraz p. t.: „*Niewierny Tomasz*“.

Nagrodę z fundacyi Konstantego Simona za prace napisane w języku polskim z dziedziny fizyki i matematyki, a wynoszącą 900 koron, przyznano po połowie, to jest po 450 koron, Drowi Zygmuntowi Klemensiewiczowi we Lwowie za pracę „*O powstawaniu dodatnich jonów na ogrzanych metalach*“ i Doc. Drowi Stanisławowi Lorii w Krakowie za pracę „*O magnetycznem zjawisku Kerra w ferromagnetycznych związkach i stopach metali*“.

Co podając do publicznej wiadomości, przypomina się zarazem konkursy, ogłoszone przez Akademię Umiejętności, a mianowicie:

1. Konkurs z zapisu ś. p. jenerała Oktawiusza Augustynowicza:

„Dzieje zniesienia zależności poddańczej i uwłaszczenia włościan w krajach, które niegdyś w skład byłej Rzeczypospolitej Polskiej wchodziły, poprzedzone historycznym poglądem na wytworzenie się klasy włościańskiej w dawnej Polsce, jej rozwój i stopniowy upadek, z uwzględnieniem wszelkich objawów tak w literaturze naszej, jak i w samym społeczeństwie, mających na celu polepszenie losu tej klasy“.

Temat powyższy rozdziela się na następujących pięć części:

1) Dzieje ludności włościańskiej w dawnej Polsce Piastowskiej, mianowicie w Wielkopolsce, Małopolsce, na Mazowszu, Kujawach i na Śląsku;

2) Dzieje ludności włościańskiej na Rusi i Litwie;

3) Dzieje zniesienia zależności poddańczej w krajach byłej Rzeczypospolitej, przyłączonych do Cesarstwa rosyjskiego z uwzględnieniem także Inflant i Kurlandyi;

4) Dzieje zniesienia tejże zależności w krajach przyłączonych do Królestwa pruskiego, mianowicie w Prusach Królewskich i w W. Ks. Poznańskim; wreszcie

5) Dzieje zniesienia tejże zależności w krajach przyłączonych do Cesarstwa austriackiego.

W części czwartej i piątej należy uwzględnić także Śląsk jako integralną część Polski Piastowskiej.

W części pierwszej i drugiej, obejmującej historję

ludności wieśniaczej w dawnej Polsce, winny być dokładnie wyjaśnione fakty, z których wywiązała się zależność poddańcza, oraz stosunek wieśniaka do gruntu przezeń posiadanego, jaki istniał pierwiastkowo. Literaturę, odnoszącą się do kwestyi rozwiązania i uregulowania stosunków włościańskich, należy uwzględnić w trzech ostatnich częściach.

Temat powyższy może być opracowany bądź w całości, bądź też każda część osobno. Jednolite opracowania, bądź całego tematu, bądź też pierwszych dwóch lub trzech ostatnich części razem, przedewszystkiem zaś pierwszych dwóch razem, będą miały pierwszeństwo do nagrody przed równie dobrymi opracowaniami osobnymi pojedynczych części.

Za najlepsze opracowania uznane będą tylko takie, które nie tylko celować będą między innymi pracami nadesłanymi, ale nadto będą odpowiadały dzisiejszym wymaganiom nauki.

Nagrody ustanawia się, jak następuje:

- a) za część 1 i 2-gą po 2.000 koron;
- b) za część 3-cią 3.200 koron;
- c) za część 4-tą 2.400 koron;
- d) za część 5-tą 2.800 koron.

Nagrodzone opracowania winny być ogłoszone drukiem. Na ten cel przeznaczona jest fundusz 2.600 koron; gdyby ten fundusz nie wystarczał na pokrycie kosztów druku, autorowie winni pokryć nadwyżkę ze swego w stosunku do objętości swoich prac.

Opracowania należy nadsyłać do Akademii Umiejętności najdalej do końca grudnia 1912. (Nr. Dz. pod. 60/10, 35/12).

2. Akademia Umiejętności ogłasza **konkurs im. Lindego**.

Do konkursu tego dopuszcza się prace z zakresu języka polskiego a mianowicie: prace leksykograficzne z zakresu gramatyki, historyi języka i dyalektologii polskiej, oraz rozprawy, odnoszące się do związku języka polskiego z innymi słowiańskimi, mogące w jakibądź sposób służyć za dopełnienie Słownika Lindego. Prace te mogą być, według aktu fundacyi, drukowane lub też w rękopisie nadesłane do Akademii; powinny odznaczać się metodą ściśle naukową i każda ma stanowić zaokrągloną i skończoną całość.

Nagroda 675 rubli.

Termin konkursu upływa 31 grudnia 1912. (Nr. Dz. pod. 61/10).

3. Akademia Umiejętności w Krakowie ogłasza niniejszem **konkurs im. Józefa Majera** na następujący temat:

„Stosunki mineralogiczno-petrograficzne północnego trzonu Tatr“.

Nagroda wynosi 2.000 koron.

Termin konkursu upływa 31 grudnia 1913 r. (Nr. Dz. pod. 96/12).

4. Akademia Umiejętności ogłasza niniejszem **konkurs im. Mikołaja Kopernika**, a mianowicie:

„Opracować stosunki klimatyczne jednej z większych dzielnic Ziemi Polskich, albo porównać pod względem klimatycznym którąkolwiek z kolonii zamorskich, do których emigruje gromadnie ludność polska, z klimatem rodzinnym“.

Nagroda wynosi 1.200 koron.

Termin konkursu 31 grudnia 1913. (Nr. Dz. pod. 388/07, 98/08 i 410/09),

Autor pracy uwieńczonej nagrodą zatrzymuje jej własność. Gdyby jednak w przeciągu roku od wypłacenia mu nagrody pracy uwieńczonej drukiem nie ogłosił, natenczas uczynić to może sama Akademia, ale autor traci prawo własności swej pracy na rzecz Akademii.

Zarówno autor, jak i Akademia, składają po cztery egzemplarze wydrukowanej pracy Gminie miasta Krakowa.

5. Akademia Umiejętności przedłuża niniejszem konkurs im. **Juliana Ursyna Niemcewicza** na trzy następujące tematy:

1) „*Historja ustroju Królestwa Kongresowego (1815—1830)*“.

Nagroda 2.500 franków.

Termin: 31 grudnia 1912 roku.

2) „*Historja obyczajów społeczeństwa szlacheckiego w Polsce w końcu XVI i na początku XVII w. w obrębie obranego terytorjum (co najmniej województwa Reczypospolitej)*“.

Nagroda 2.500 franków.

Termin: 31 grudnia 1912 roku.

3) „*Monografia z dziejów Litwy albo Rusi w epoce aż do Unii lubelskiej*“.

Nagroda 2.500 franków.

Termin: 31 grudnia 1912 roku.

Nagrody mogą być podzielone na dwie, niekoniecznie równe części. (Nr. Dz. podaw. 2944/03, 120/08 391/09, 63/10 i 36/12).

6. W celu uczczenia 60-letniego Jubileuszu Najjaśniejszego Cesarza Franciszka Józefa — Akademia Umiejętności w Krakowie rozpisuje niniejszem konkurs na napisanie „**Historji Galicyi w okresie lat 1848—1908**“.

Termin konkursu upływa dnia 31 grudnia 1912.

Nagroda wynosi 1200 koron; objętość dzieła co najmniej 20 arkuszy druku.

Akademia Umiejętności zastrzega sobie prawo własności nagrodzonego rękopisu. Po wydrukowaniu autor otrzyma jako honorarium — oprócz nagrody — dalsze 1.200 koron.

Autor winien zwrócić przedewszystkiem uwagę na rozwój wewnętrznych stosunków Galicyi i wszechstronnie przedstawić wszystko, co w tym kierunku w czasie 60-letniego okresu do skutku przyszło.

Uczeni, zamierzający pracy tej podjąć się, mogą po bliższe informacje zgłaszać się do Sekretaryatu Generalnego Akademii (Nr. Dz. p. 338/08 i 37/12).

7) Akademia Umiejętności w Krakowie przedłuża niniejszem **konkurs z fun. Ks. Adama Jakubowskiego** na następujące dwa tematy:

1) „*Historja ustroju Księstwa Warszawskiego*“.

2) „*Monografia jednej z wybitnych osobistości polskich z epoki porozbiorowej*“.

Nagroda wynosi 1400 koron i może być podzielona na dwie, niekoniecznie równe części.

Termin konkursu 31 grudnia 1912. (Nr. Dz. pod. 121/08, 392/09, 64/10 i 38/12).

8) Akademia Umiejętności w Krakowie przedłuża niniejszem **konkurs im. Czerwińskiego** na napisanie

„*Historji sztuki w Polsce*“. Warunki konkursu są następujące:

1. Historia sztuki w Polsce ma uwzględnić wszystkie Ziemie dawnej Polski łącznie z Litwą i Rusią.

2. Powinna objąć czas od przyjęcia chrześcijaństwa przez Polskę aż po koniec stylu empire.

3. Ma być syntezą dotychczasowych badań na tem polu; samodzielnych rezultatów się nie wymaga, są jednak pożądane.

4. Układ i rozmiary dzieła pozostawia się autorowi.

5. Fotografii ani rysunków autor nie jest obowiązany dołączyć do rękopisu.

6. Do konkursu dopuszczone mogą być prace zbiorowe, ewentualnie przez kilku autorów wykonane, jednakże jednolitej redakcyi.

7. Termin konkursu upływa dnia 31 grudnia 1912 r.

Nagroda wynosi 1.000 rubli.

(Nr. Dz. p. 2828/04, 119/08, 390/09, 558/10 i 39/12).

Prace konkursowe należy nadsyłać do Akademii Umiejętności w Krakowie bezimiennie, pod godłem, obranem przez autora, z dołączeniem koperty opieczetowanej, zawierającej wewnątrz nazwisko autora i jego adres a opatrzonej tem samym godłem.

Według § 18. Regulaminu Akademii wypłata wszelkich nagród konkursowych następuje dopiero po ogłoszeniu drukiem pracy uwieńczonej nagrodą.

Zarząd Akademii Umiejętności ogłosił nadto konkursy na stypendya w celu dopełnienia studyów za granicą. Stypendya przeznaczone wyłącznie dla mających stopień naukowy.

1) Stypendyum im. Śniadeckich z fundacyi ś. p. Seweryna Gałęzowskiego w kwocie 5000 franków.

2) Stypendyum z fundacyi ś. p. Zenona Pileckiego w kwocie 2400 koron.

Podać o powyższe dwa stypendya wpłynęło 22. Komitet stypendyjny na posiedzeniu dnia 5 lipca 1912 przyznał stypendyum im. Śniadeckich p. Drowi Janowi Nowakowi, a stypendyum ś. p. Pileckiego p. Drowi Mieczysławowi Konopackiemu.

3) Pięć stypendyów po 5000 koron z fundacyi ś. p. Wiktora Osławskiego z terminem do 29 czerwca 1912; przyznanie stypendyów nastąpi w październiku 1912.

W roku 1911/1912 z powyższej fundacyi otrzymali stypendya następujący petenci:

1) Dr. Stefan Bryła (po raz drugi); 2) Dr. Władysław Konopczyński; 3) Dr. Witold Rybczyński; 4) Dr. Jan Sajdak (po raz drugi); 5) Dr. Adam Skalkowski (po raz trzeci).

Z tejże samej fundacyi, z funduszu obrotowego wspólnego, otrzymali w roku 1911 subwenycje — na badania naukowe lub na wyjazd za granicę — następujący petenci:

1) Prof. Dr. Włodzimierz Demetrykiewicz — 200 K; 2) Dr. Olgierd Górka — 400 K; 3) Prof. Dr. Karol Hadaczek — 800 K; 4) Dr. Eugeniusz Kiernik — 300 K; 5) Prof. Stanisław Leonhard — 200 K; 6) Prof. Dr.

Leon Marchlewski — 1000 K; 7) Prof. Dr. Kazimierz Nitsch — 400 K; 8) Dr. Bronisław Pawłowski — 200 K; 9) Doc. Dr. Feliks Rogoziński — 500 K; 10) Dr. Jan Rutkowski — 300 K; 11) Dr. Zygmunt Szymanowski — 150 K; 12) Dr. Stanisław Turowski — 350 K; 13) Dr. Stanisław Świerz — 300 K; 14) Dr. Stanisław Zachorowski 400 K; 15) Dr. Konstanty Zakrzewski — 800 K.

Nadto w lipcu b. r. ogłoszono na rok 1912/13 konkurs na dwa studenty, po 900 koron każde, z fundacyi im. bł. p. Henryka Wohla.

W r. 1911/12 stypendya powyższe posiadali pp. Józef Sarapata, uczeń Wydziału prawn. U. J. i Dawid Kandel, uczeń Wydziału filozof. Uniw. lwowskiego.

Ważniejsze akty urzędowe.

Regulamin Komisji historii filozofii w Polsce, przyjęty jednogłośnie na posiedzeniu Komisji dnia 23 kwietnia 1912 r. a zatwierdzony na posiedzeniu Wydziału historyczno-filozoficznego dnia 29 kwietnia 1912 r.

§ 1. Na zasadzie § 9-go Statutu Akademii Umiejętności ustanawia jej Wydział historyczno-filozoficzny Komisję dla badania dziejów filozofii w Polsce.

§ 2. Zadaniem Komisji jest gromadzić materiały do historii filozofii w Polsce i badać tę historię w ogólności, w szczególności zaś:

a) Pracować nad bibliografią dzieł treści filozoficznej, drukowanych w Polsce tudzież za granicą a napisanych i wydanych przez Polaków.

b) Inwentaryzować i wydawać źródła rękopiśmienne do dziejów filozofii w Polsce, jakoteż odnoszące się do tego przedmiotu rzadkie druki.

c) Opracowywać zebrane materiały i rozstrząsać powstające przy tem zagadnienia i metodę ich badania.

§ 3. Komisya składa się:

a) Z członków Akademii, którzy chcą pracować w tej Komisji,

b) Z współpracowników zaproszonych z poza grona Akademii, których Komisya wybiera na lat pięć, a Wydział historyczno-filozoficzny zatwierdza (§ 21 Regulaminu Akademii). Po upływie pięciolecia zaproszenie może być przedłużone w taki sam sposób na nowe pięciolecie. Następuje ono na wniosek umotywowany i podpisany przez dwóch członków, który należy złożyć przewodniczącemu na trzy dni przed posiedzeniem. Zgłoszony na tem posiedzeniu wniosek poddaje się pod głosowanie kartkami, bez dyskusyi, na najbliższem posiedzeniu następnem.

§ 4. Komisya wybiera na lat dwa

a) Przewodniczącego

b) Jego zastępcę

c) Dwóch sekretarzy (t. j. sekretarza I-go i jako jego zastępcę sekretarza II-go). którzy wszyscy mogą być ponownie wybrani. Przewodniczącym Komisji może być tylko członek czynny Akademii (§ 24 Statutu).

§ 5. Przynajmniej raz na rok, a w razie potrzeby i częściej Komisya odbywa posiedzenia, na których załatwia swoje kolegialne czynności.

§ 6. Przewodniczący Komisji, a w razie przeszkody jego zastępca: 1) zwoływa posiedzenia; 2) decyduje

o ich porządku dziennym; 3) kieruje tokiem obrad; 4) sprawuje nadzór ogólny nad przygotowaniem i drukiem wydawnictw; 5) reprezentuje Komisję wobec Wydziału historyczno-filozoficznego, Zarządu Akademii i jej Zgromadzenia walnego.

§ 7. Sekretarz Komisji, a w razie przeszkody jego zastępca: 1) przygotowuje materiał na posiedzenia; 2) prowadzi ich protokoły; 3) z końcem marca składa na ręce Sekretarza Generalnego zwięzłe sprawozdanie z czynności Komisji, zredagowane w porozumieniu z Przewodniczącym Komisji; 4) załatwia wogóle wszelkie czynności biurowe, związane z pracami Komisji (patrz Nr. 251/12 Dz. pod.).

SPRAWOZDANIA I WNIOSKI

co do nagród z fundacyi ś. p. Probusa Barczewskiego.

1. Za pracę historyczną.

Komitet, wybrany dla poczynienia wniosków w sprawie przyznania nagrody imienia ś. p. Probusa Barczewskiego, rozpatrywał się w produkcji historycznej za r. 1911 z niemniejszą dokładnością, jak w latach ubiegłych. Postanowił jednak odstąpić tym razem od metody stosowanej w ostatnich latach i nie wyliczać, ani nie oceniać dzieł omawianych na posiedzeniach komitetowych, lecz poprzestać na uzasadnieniu swej opinii ze względu na pracę do nagrody proponowaną.

Obszerne dwutomowe dzieło Dr. Przemysława Dąbkowskiego (Prawo prywatne polskie — Lwów 1910 i 1911) zwróciło szczególniejszą uwagę członków Komitetu nie tylko swoimi rozmiarami, ale przede wszystkim z tego powodu, iż autor podjął się zadania w ostatnich czasach mało uwzględnianego.

Tematy z historii ustroju Polski i polskiego prawa publicznego nęcą o wiele bardziej, niżeli żmudne poszukiwania nad odtworzeniem całokształtu prawno-prywatnych instytucyi.

Bandtkie, Burzyński, Dutkiewicz i Helcel nie mieli w ostatnich kilku dziesiątkach lat kontynuatorów, a obfitość źródeł wzmogła się tymczasem, zwłaszcza dla epoki średniowiecznej, w sposób bardzo znaczny. Wszak samo wciągnięcie ogłoszonych świeżo protokołów sądowych przedstawiało nagłą a niełatwą do przeprowadzenia postulat. Monograficzne prace Senatora Hubego o prawie polskiem w XIII i XIV stuleciu dawały już przedsmak, ile pierwszorzędnego materiału kryje się w źródłach prawa praktycznego, tj. dokumentach i księgach sądowych.

Opracowania historyczne prawa prywatnego w okresie kilku wieków należą i w literaturze zagranicznej do rzadkich objawów; tem bardziej musiało zainteresować pojawienie się dzieła Dr. Dąbkowskiego, który pracować musiał po największej części „ex eruda radice“ i nie mógł się odwoływać do tak bogatej w tym przedmiocie literatury monograficznej, jaka istnieje w Niemczech lub Francji.

Warunki, wśród których powstała książka Dr. Dąbkowskiego, tłumaczą też jej dodatnie i ujemne strony.

Do pierwszych należy przedewszystkiem zbilansowanie rozproszonych wiadomości o normach prywatnego prawa polskiego i staranie, ażeby mozolnie i wyczerpująco zebrane dane ująć w naukową konstrukcję.

Do drugich zaliczyć należy, że autor nie wysnuł z przerobionego materiału odrębnego, z właściwości prawa polskiego wynikającego systemu, lecz w znacznej mierze posługiwał się utartym już szablonem; oraz że w konstrukcyi prawnej nie okazał tej twórczości i ory-

ginalności, na której w tego rodzaju dziełach przede wszystkim zależy. Możliwy także autorowi zarzucić, że skoro uwzględnił prawo litewskie, wypadało to uczynić z większą dokładnością.

Mimo tych zastrzeżeń nie podobna nie uznać, że oceniając książkę Dr. Dąbkowskiego ze względu na czas jej ogłoszenia i stan badań nad prawem prywatnym polskim, strony dodatnie znacznie przeważają nad ujemnymi.

Jeżeli badacz na schyłku swej naukowej kariery redaguje dzieło, będące owocem dociekań całego życia, krytyka winna się odnosić do takiego dzieła inaczej, jak kiedy autorem jest człowiek młody, mający przed sobą wiele jeszcze lat, które może poświęcić pracy badawczej.

Pewna rezerwa w sądach i dyskrecya w konstrukcyi wypływa tu naturalnie z stosunku autora do źródeł i olbrzymiego przedmiotu, który chce opanować.

Wdzięczność mu się należy za obiektywną usługę, którą oddaje nauce, za pewne zaparcie się, kiedy całkowity zebrany przez siebie materiał komunikuje, może nieco przedwcześnie, pracującym na tej samej niwie i niejako ich wzywa do udoskonalenia rozpoczętej przez siebie budowy.

Co z niej zostanie po latach kilkunastu lub kilkadziesiątu, przewidzieć się nie da, ale to pewne, że bez tej podstawy dalsze prace nie prędkoby nastąpiły.

Komitet ma to głębokie przekonanie, że dzieło Dr. Dąbkowskiego bez względu na swoje braki otwarło na oścież bramy do szczegółowych badań nad prawem prywatnym polskim i dlatego uchwalił jednogłośnie przedstawić je do nagrody im. ś. p. Barczewskiego.

2. Za dzieło malarskie.

Fundacya ś. p. Probusa Barczewskiego, na cele artystyczne przeznaczona, postanawia, że nagrodę winno otrzymać „najlepsze dzieło malarskie wykonane przez Polaka“, przyczem w rachubę wchodzi jedynie te utwory, „które w ciągu ubiegłego roku kalendarzowego wystawione były w Krakowie na widok publiczny“. Wyłączone zaś od nagrody są „utwory, które więcej niż na rok przedtem gdziekolwiek indziej były już wystawione“.

W ciągu r. 1911 przez wystawy krakowskie (Towarzystwa sztuk pięknych, Sztuki, Kościelną, Związku artystów) przesunął się okazały szereg dzieł, świadczący, że ruch artystyczny u nas jest żywy i płodny i to głównie w zakresie malarstwa. W równej mierze tego nie można powiedzieć o rzeźbie, jakkolwiek i w tym kierunku zdolności nie brak, tylko może brak pola działania i podniety z zewnątrz. Komitet już nieraz w latach poprzednich wyrażał utyskiwanie, że nie istnieje dla rzeźby fundacya odpowiednia nagrodzie śp. Barczewskiego za obrazy, któraby niewątpliwie mogła być zachętą dla rzeźbiarzy naszych do bardziej ożywionej działalności.

O ile znaczną była liczba obrazów, wyszłych z pod pędzla malarzy naszych, a między nimi liczba dobrych i mających cechy charakterystyczne, które malarstwu polskiemu już nie od dziś wyrobiły zaszczytną markę w świecie artystycznym — o tyle nie można powiedzieć, aby stosunkowo wiele z nich godnych było stanąć w pierwszym rzędzie.

Malarze nasi, nawet posiadający w wysokim stopniu w ręku środki techniczne, zdają się unikać zadań wyższego zakroju, tematów dramatycznych, wymagających

wysokiego napięcia duchowego. Przeważnie wystarczają im studia z natury żywej lub martwej, zagadnienia kolorystyczne, wreszcie pejzaże i portrety.

W tych rodzajach nie brakło rzeczy nie przeciętnych, świadczących, nie tylko o usilnej sumienności przygotowania, ale o istotnym talencie, nawet twórczości.

Na czele licznego zastępu pejzażyistów należy wymienić — tak jak zwykliśmy to czynić od dawna — p. Juliana Fałata. Znakomitą była jego akwarela, której nazwa „Śnieg“ nie wyczerpuje szerzej pojętej treści. Żałować wypada, że znany mistrz krajobrazu polskiego w roku ubiegłym poza tem niewielką liczbę i to mniejszego znaczenia utworów wystawił w Krakowie.

Z akwarelowymi również obrazami, zwracającymi na siebie uwagę, jak: „Studia z Tatr“, „Widoki leśne“, „Kwiaty“ i „Wnętrza kościelne“ wystąpił p. Teodor Grott. „Dworek“ (olejny) p. Józefa Czajkowskiego odznaczał się zaletami nastroju i kolorytu, które w dziełach tego cenionego artysty już nieraz w tych sprawozdaniach były podnoszone. Coraz większe w tym kierunku postępy czyni p. Stanisław Czajkowski; świadczyły o tem przedewszystkiem olejne jego widoki: „Okolice Racławic“ (tryptyk), „Kościół jesienią“, „Droga do lasu“ i „Nieszpory“. Dobrem schwyceniem efektu słońca w dzień upalny odznaczała się „Pszenica“ p. Włodzimierza Tetmajera, w którego obrazach olejnych uderza zawsze temperament, odczucie swojskich cech wsi polskiej i silny, czasem nieco surowy koloryt. Swojski a poetyczny nastrój stanowił cechę obrazów p. Włodzimierza Kuglera, zwłaszcza zatytułowanych „Konie w słońcu“ i „Szary dzień“, równie jak p. Stefana Fi-

lipkiewicza kilku widoków nadwiślańskich, obok których na uwagę zasługiwały bardzo dobre „Kwiaty w wazonach“. Wreszcie wymienić wypada wysuwające się ponad przeciętną miarę „Śniegi“ p. Henryka Uziembły, p. Stanisława Gałka „Widoki Tatr“ i „Kościółek w Dębnie“.

Wśród portretów, których liczba była znaczna, p. Olgi Boznańskiej portret księżnej Adamowej Sapieżyny wyróżniał się wielką subtelnością technicznego wykończenia, delikatnością dotknięcia pędzla, i drobiazgowym zaakcentowaniem piętna, jakie na twarzy ludzkiej wyciska wiek, posunięciem bardzo daleko, przy zachowaniu jednak warunków idealizmu, będącego właściwością tak słusznie cenionej artystki. Również idealizmem i pięknym układem, przy użyciu zupełnie innych środków artystycznych, odznaczał się portret pani B. dzieło p. Teodora Axentowicza, który wystawił także niepospolity pastel, zatytułowany „Zima“. P. Alfons Karpiński wystąpił ze zbiorową wystawą portretów i studyów olejnych, które stanowią dalszy ciąg rozwoju działalności malarza, z każdym rokiem czyniącego widoczne postępy. Uwydatniały się w nich dobry rysunek, pomysłowość w układzie, efektowny koloryt i francuski iście szyk w pojęciu i przedstawieniu kobiecych postaci. P. Wojciech Kossak w portretach księżnej Teresy Sapieżyny, hr. Jezierskiego na koniu i pani Jerzowej Kossakowej umiał z wielkiem podobieństwem osób portretowanych połączyć szeroki rozmach, tryskające życie i efektowność. Obok powyższych wymienimy jeszcze portrety męskie — utwory pp. Aleksego Nowakowskiego i Włodzimierza Błockiego.

Własnymi drogami idzie na wskrós oryginalny p. Wojciech Weiss, którego każdy obraz jest rozwiązaniem, często mistrzowskiem, trudnego i zawikłanego zagadnienia kolorystycznego. W tym względzie odznaczały się między innymi portret męski „Ojciec“, i portret kobiecy nazwany „Kwiaty“, jak również akt „Kobieta“, uderzający brawurą w zestawieniu barw.

P. Vlastimil Hofmann od lat kilku obdarza nas swemi pełnymi uczucia kompozycjami rodzajowo-religijnymi, w których poszedł śladami Malezewskiego. Madonny i figury przydrożne, wystawione w ubiegłym roku, nacechowane temi samemi właściwościami, co dawniejsze, obawiać się każą, by artysta nie wpadł w pewną manierę.

Do tegoż działu zaliczyć wypada p. Zbigniewa Pronaszki obraz „Puste sieci“ z cyklu „Rybitwi Pańscy“, w którym przebija się elementarna siła kolorytu i śmiałość rysunku. Barwy kontrastowe tak bezwzględnie kładzione, że aż przykre, światła tak jasne, że aż rażące oko i niezrozumiałe, rysunek twardy — oto pierwsze wrażenie. Przewyciężywszy je, uznać musimy, że poza tymi zbyt surowymi efektami jest duży talent.

PP. Jan Bukowski i Kazimierz Sichulski wystąpili z zajmującymi projektami polichromii kościelnej, które pozwalają spodziewać się, że malarskie dekorowanie wnętrza naszych kościołów wejdzie wreszcie na właściwą drogę, przez to, że powierzane będzie prawdziwym artystom. W projekcie pierwszego z nich znać kulturę i zrównoważone poczucie piękna; w projekcie p. Sichulskiego przebija się oryginalność pomysłów i śmiałość zarówno rysunku jak kolorytu, w którym do

zupelnej doskonałości życzyóby trzeba pewnego jeszcze wyszlachetnienia; z porównania z dawniejszemi dziełami wnosimy, że artysta od pewnego czasu zaczął na tę drogę wstępować.

Do najlepszych dzisiejszych kolorystów-dekoratorów w wyższym stylu należy prof. Józef Mehoffer. Jego dekoracya sklepienia i ścian skarbeca katedry na Wawelu, jak kilka innych w tym rodzaju dokonanych prac, oraz projekt malowania wnętrza katedry płockiej, są to dzieła sztuki o cechach monumentalnych. Jego witraże do katedry w Fryburgu, które od lat kilkunastu jeden po drugim komponuje, mają ustalone uznanie w świecie. Niedawno Akademia miała sposobność odznaczyć nagrodą jego witraż w Katedrze krakowskiej. Wystawione w roku ubiegłym dalsze kartony barwne dla Fryburga obok seryi również wystawionych studyów do nich rysunkowych świadczą, że artysta nie tylko utrzymuje się na tej wyżynie, ale ciągle kroczy naprzód, ku niemałej chlubie sztuki polskiej.

W tym przeglądzie całorocznej produkeyi wybitniejszych naszych malarzy na naczelnem jednak miejscu postawić trzeba utwory pierwszorzędnej siły i firmy, jaką w świecie artystycznym naszym jest nie od dzisiaj prof. Jacek Malczewski. Jego obrazy są zawsze ozdobą wszystkich wystaw krakowskich. Zbiorowa wystawa dzieł jego urządzona w r. 1911 w Wiedniu odbiła się niemałym wrażeniem w całej krytyce. W Krakowie w ciągu tegoż roku wystawił szereg znakomitych portretów i większych kompozycyi. Wśród tych ostatnich zwłaszcza obrazami „Kuszenie Chrystusa przez szatana“ i „Niewierny Tomasz“ stanął na wysokości wielkiej

sztuki europejskiej. Złożyły się na to: głębsza myśl filozoficzna, doskonały układ, oryginalność pomysłu, pełnia wyrazu w głowach ludzkich, mistrzowski rysunek, wyborna plastyka, i świetny koloryt; słowem szlachetności koncepcyi odpowiada tu zapanowanie nad środkami technicznymi. Patrząc na te obrazy każdy powie: dzieć sobie musi: tak u nas jeden tylko Malczewski malować potrafi.

Komitet jednomyślnie postanowił do nagrody z fundacyi ś. p. Barczewskiego na r. 1911 przedstawić Akademii Umiejętności obraz p. Malczewskiego drugi z wyżej wymienionych, t. j. ten, którego nazwa jest „Niewierny Tomasz“.

IV.

WYKAZ STOSUNKÓW AKADEMII

z innemi instytucjami naukowemi.

WYKAZ STOŁUNKÓW AKADEMII

Wzrost i rozwój naukowy

WYKAZ

dotychczasowych stosunków Akademii z zakładami naukowymi.

(W.) oznacza, że Akademia przesyła wszystkie swoje wydawnictwa; (1.) wydawnictwa Wydziału filologicznego; (2.) historyczno-filozoficznego; (3.) matematyczno-przyrodniczego; (Kl.) Komisji literackiej; (Kj.) Komisji językowej; (Khs.) Komisji historii sztuki; (Kh.) Komisji historycznej; (Kp.) Komisji prawniczej; (Kan.) Komisji antropologicznej; (Kf.) Komisji fizyograficznej; (Ag.) Atlas geologiczny; (B.) Bulletin international; (Kb.) Komisji bibliograficznej.

Aix. Bibliothèque de l' Université. B. Kp. Kh.

Amsterdam. Koninklijke Akademie van Wetenschappen. B. Kb.

Arcachon. Laboratoire zoologique maritime. B. Kb.

Ateny. Bibliothèque Nationale. B. Kb.

— École française d'Athènes. B.

— K. deutsches archäologisches Institut. B. Kb.

Baltimore. Johns Hopkins University. 3. B. Kb.

— American Journal of Philology. B.

— Maryland Geological Survey. B. Ag. Kb.

Barcelona. Real Academia de buenas letras. B. Kb.

— Real Academia de ciencias y artes. B. Kb.

Batavia (Jawa). Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. 1. 3. Kj. B. Kb.

Bazylea. Universitätsbibliothek. B. Kb.

— Naturforschende Gesellschaft. Kf. B. Kb.

Belgrad. Académie Royale des Sciences. W.

— Srpsko Archeolosko Drustwo. Kan. B. Kb.

Bergamo. „La Geographia per tutti“. B.

Bergen. Bergens Museums Bibliothek. 3. Kf. Kan. B. Kb.

Berlin. Königl. Akademie der Wissenschaften. W.

— Königliche Bibliothek. W.

— Centralbureau der internationalen Erdmessung. B. Kb.

- Berlin.** Deutsche geologische Gesellschaft. B. Kb.
— Deutsche botanische Gesellschaft. B. Kb.
— Deutsche Literaturzeitung. B. Kb.
— Deutsche chemische Gesellschaft. B. Kb.
— Geologische Landesanstalt und Bergakademie. B. Kb.
— Gesellschaft für Anthropologie. Kan. B. Kb.
— Gesellschaft naturforschender Freunde. B. Kb.
— Gesellschaft für Erdkunde. B. Kb.
— K. Deutsches archäologisches Institut. B. Kb.
— K. preuss. geologische Gesellschaft. B.
— Naturwissenschaftliche Wochenschrift. B.
— Physikalischer Verein. B. Kb.
— Universitätsbibliothek. B. Kb.
— Deutsche physikalische Gesellschaft. B.
— Chemisches Zentralblatt. B. Kb.
- Berlin-Schöneberg.** Zeitschrift für wissenschaftliche Insekten-
biologie. B.
- Berno szwajcarskie.** Schweizerische Gesellschaft für Naturwis-
senschaft. 3. Kf. Ag. Kb.
— Naturhistorischer Verein. B. Kb.
— Universitätsbibliothek. B. Kb.
- Berno.** Matice Moravská. W.
— Knihowna Bohoslovcu brnenskych. Kp. Kl. Kh. Khs. B. Kb.
— Museum Franciscum. B. Kb.
— Moravská Knihovna zemská. B. 2.
— Naturforschender Verein. 3. Kf. Ag. B. Kb.
— Papezka knihtiskarna rajhradských Benediktinu. B. Kb.
— Landwirtschaftliche Landes-Versuchsstation für Pflanzen-
kultur. B.
- Biała.** Gimnazjum polskie. W.
- Bochnia.** C. k. Gimnazjum. W.
- Bolonia.** R. Deputazione di storia patria per le provincie die Roma-
gna. B.
- Bombay.** Educational Department. B.
- Bonn.** Universitätsbibliothek B. Kb.
— Naturhistorischer Verein des preuss. Rheinlandes. B. Kb.
- Bordeaux.** Académie des sciences, belles lettres et arts. B. Kb.

- Bordeaux.** Société Linnéenne des sciences physiques et naturelles. 3. B. Kp.
- Borszczów.** C. k. Gimnazjum realne. W.
- Boston.** American Academy of arts and sciences. B. Kb.
— Society of natural history. B. Kb.
- Braunsberg.** Historischer Verein für Ermeland. Kh. B.
- Braunschweig.** Verein für Naturwissenschaft. 3. Kf. Kb.
- Brody.** C. k. Gimnazjum. W.
- Brooklyn.** The Brooklyn Institute of Arts and Sciences. B.
- Bruksella.** Académie royale de Belgique. W.
— Musée royal d'histoire naturelle de Belgique. B. Kb.
— Société royale de botanique. B. Kb.
— Société belge de microscopie. B. Kb.
— Société belge de géologie. 3. Kf. Ag. B. Kb.
— Société des Bollandistes. B.
— Institut Salvey. B. Kb.
— Société belge d'Astronomie. Kf. Kb. B.
— Société royale des Sciences médicales et naturelles. B.
- Brzeżany.** C. k. Gimnazjum. W.
- Brzozów.** C. k. Gimnazjum. W.
- Bukareszt.** Academia Romana. W.
— Laboratorul de Botanica. B. Kb.
— Institut géologique de Roumenie. Kf. Ag.
- Buczacz.** C. k. Gimnazjum. W.
- Budapeszt.** Magyar Tudományos Akadémia. W.
— Magyar nemzeti Muzzeum. B. Kb.
— Königl. ungar. geologische Anstalt. 3. Kf. Ag. B. Kb.
— K. M. Termesztudományos Társulat. 3.
— Magyar történelmi Társulat. 3.
— Ethnologische Mitteilungen aus Ungarn. Kan.
— Ungar. Landesbibliothek im National-Museum. Kan.
— Naturwiss. Abteilung des National-Museums. B.
— Société des sciences naturelles. B.
— Magyar Ornithologiai Központ. Kf.
- Budziszyn.** Matica Serbska. 1. 2. Kp. Kh. Khs. Kl. Kj. B. Kb.
- Buenos Aires.** Universidad. B. Kb.
- Buffalo.** Society of natural sciences. B. Kb.

- Buitenzorg** (Jawa). Département de l'agriculture. B. Kb.
Bytom. Redakcja „Katolika“. W.
Cambridge (Anglia). University. B. Kb.
— (U. S. N. A. Massachusetts). Library of Harvard University. B. Kb.
— Museum of Comparative Zoology. B.
Catania. Società degli spettroscopisti italiani. 3. B. Kb.
— Accademia Gioenia di Scienze naturali. B. Kb.
Charków. Uniwersytet. B. Kb.
Cherbourg. Société des Sciences naturelles. 3. Kf. B. Kb.
Chicago. Academy of Sciences. W.
— The Journal of geology. B.
— The Polish-American Literary Review. B.
Christiania. Académie des Sciences. W.
— Uniwersytet. B. Kb.
— Videnskabselskabet. B. Kb.
— Norsk Folkenmuseum. B. Kb.
Chyrów. Gimnazjum OO. Jezuitów. W.
Cieszyn. C. k. Gimnazjum polskie. W.
Cincinnati. The Lloyd Museum and Library. B. Kb.
Coimbra. Universidade. B. Kb.
Colima. Mex. Observatorio meteorologico y vulcanologico del Seminario. B.
Cordoba. (Argentyna). Academia nacional de ciencias. 3. Kf. B. Kb.
Cöthen. Chemiker-Zeitung. B. Kb.
Czasław. (Czechy). Musejni archeologický Spolek „Věsta Časlavska“. Kan. B.
Czernichów. Szkoła rolnicza. 3. Kf. Ag. Kan. Kb. B.
Czerniowce. Uniwersytet. W.
— Czytania polska. 2. Kan. B. Kb.
— Bukowiner Landes-Museum. Khs. B. Kb.
— Tow. akademików polskich „Ognisko“. Kb.
— C. k. Gimnazjum. W.
Czortków. C. k. Seminaryum naucz. męskie. W.
Dębica. C. k. Gimnazjum. W.
Dorpat. Uniwersytet. 2. Kb. B. Kb.
— Naturforschende Gesellschaft bei der Universität. Kf. B. Kb.
— Gelehrte estnische Gesellschaft. 1. 2. Kf. B. Kb.

- Dublany.** Akademia rolnicza. 3. Kf. Ag. B. Kb. Kan.
— Krajowa Stacyja doświadczalna chem.-roln. B.
- Dublin.** Royal Irish Academy. B. Kb.
- Edynburg.** Royal Society. 1. 2. 3. Kf. Khs. Kl. Ag. Kj. B. Kb.
— Botanical Society. Kf. B. Kb.
- Erlangen.** Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
- Filadelfia.** Academy of Natural Sciences. B. Kb.
— The American philosophical Society. 2. B. Kb.
- Florenca.** Accademia della Crusca. 1. 2. 3. Kj. B. Kb.
— Biblioteca Nazionale (Uffizj). B. Kb.
— Società italiana d'antropologia. Kan. B. Kb.
— Sovraintendenza degli Archivi di Stato. B.
— R. Istituto di studi superiori pratici e di perfezionamento B. Kb.
— Archivio storico italiano. B.
- Frankfurt n./M.** Senckenbergische naturforschende Gesellschaft. B. Kb.
- Frankfurt n./O.** Naturwissenschaftlicher Verein. 3. B. Kb.
- Fryburg Bryzgowski.** Biblioteka Uniwersytetu. B.
- Fryburg Szwajcarski.** Uniwersytet. W.
- Gandawa.** Uniwersytet. B. Kb.
- Gdańsk.** Naturforschende Gesellschaft. 3. B. Kb.
— Westpreussischer Geschichtsverein. Kh. B.
- Genewa.** Uniwersytet. B. Kb.
— Institut national genevois. 3. B. Kb.
— Société de physique et d'histoire naturelle. B. Kb.
- Genua.** Uniwersytet. B. Kb.
— Società ligustica di Scienze naturali e geografiche. 3. Ag.
— Archivio di stato. B.
— Società di lettere e conversazioni scientifiche. B. Kb.
— Società ligura di storia patria. B.
- Gentyga.** Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
— K. Gesellschaft der Wissenschaften. W.
- Giessen.** Biblioteka Uniwersytetu. W.
— Oberhessischer Geschichtsverein. B.
— Oberhessische Gesellschaft für Natur- und Heilkunde. B. Kb.

- Glasgów.** Uniwersytet. B. Kb.
- Gothenburg.** Kongl. Vetenskaps-och Vittershetsamhället. B. Kb.
- Graz.** Biblioteka Uniwersytetu. W.
- Historischer Verein für Steiermark. 1. 2. Kb. Khs. Kp. Kl. Kj. B.
 - Naturwissenschaftlicher Verein für Steiermark. Kb.
- Groningen.** Bibliotheek der Rijks Universiteit. B.
- Grossbothen.** Zeitschrift für physikalische Chemie. Kb.
- Gr. Lichterfelde.** Red. des Zoologischen Zentralblattes. B.
- Gródek Jagielloński.** C. k. Gimnazjum. W.
- Gryfia.** Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
- Beiblätter zu den Annalen der Physik B.
- Haarlem.** Musée Teyler. Kf. Kan. B. Kb.
- Hollandsche Maatschappy der Wettenschappen. 3. B. Kb.
- Halle.** Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
- Naturforschende Gesellschaft. B. Kb.
 - Kais. Leopoldino-Carolinische Akademie der Naturforscher. 3. B. Kb.
- Hamburg.** Museum für Völkerkunde. Kan.
- Harrisburg.** (N. America). Geological Survey of Pennsylvania. B. Kb.
- Heidelberg.** Biblioteka Uniwersytetu. W.
- Naturhistorisch-medicinischer Verein. B. Kb.
- Heisingfors.** Sällskapet pro fauna et flora fennica. 3 Kf. B. Kb.
- Finska Vetenskaps-Societeten. B. Kb.
 - Geografiska Föreningen. B. Kb.
- Innsbruk.** Biblioteka Uniwersytetu. W.
- Ferdinandeum. 1. 2. 3. Ag. Kj. B. Kb.
- Irkuck.** Wostoczno-sybirskij oddiel Imp. Ruskago Geogr. Obszczestwa. B. Kb.
- Ithaca.** (N. Y. U. S. N. A.). Cornell University. B.
- Journal of physical chemistry. B. Kb.
- Jarostaw.** C. K. Gimnazjum. W.
- C. K. Szkoła realna. W.
- Jasło.** C. K. Gimnazjum. W.
- Jena.** Biblioteka Uniwersytetu B. Kb.
- Verein für thüringische Geschichte und Altertumskunde. Kh. B.
 - Jenaische Gesellschaft für Medizin u. Naturwissenschaft. B. Kb.

Kamionka Strumiłowa. C. k. Gimnazyum, W.

Kassel. Verein für Naturkunde, 3. B. Kb.

Kazań. Uniwersytet, B. Kb.

— Société physico-mathématique à l'Université Impériale, 3. B. Kb.

Kijów. Biblioteka Uniwersytetu, W.

— Kijewskoje Obszczestwo jestestwoispytatelej, 3. B.

— Redakcyja „Uczonyja Zapiski“, 1. 2. Kj. Kan.

— Redakcyja „Ukraina“, 1. Kj.

— Musée d'Antiquites et Beaux-Arts, Kan.

Kilonia. Biblioteka Uniwersytetu, B. Kb.

— Naturwissenschaftlicher Verein von Schleswig-Holstein, 3. Kf. Ag. B. Kb.

— Gessellschaft für Schleswig-Holstein-Lauenburgisze Geschichte, 2. Kh. B.

Klausenburg. Siebenbürgischer Museum-Verein, 3.

Knin (Dalmacya). Staro-Hrvatska-Prosvjeta, Khs. Kan.

Kołomyja. C. k. Gimnazyum polskie, W.

— C. k. Gimnazyum ruskie, W.

Kopenhaga. K. Danske Videnskabernes Selskab, W.

— Société royale des antiquaires du Nord, Khs. B.

— Société d'histoire naturelle, B. Kb.

Kórnik. Biblioteka Kórnicka, W.

Kraków. Archiwum krajowe, Kh. Kp.

— Archiwum aktów dawnych m. Krakowa, Kh. Kp. Khs. Kl.

— Biblioteka XX. Czartoryskich, W.

— Biblioteka ks. Misyonarzy, 2. Kh. Khs. Kl. Kj.

— Czytelnia alumnów księżęco-biskupiego seminaryum, 2.

— C. k. Urząd górniczy okręgowy, Kf.

— Gabinet geologiczny U. J. 3. Kf. Ag. Kb.

— Gabinet historyi sztuki U. J. Khs.

— Redakcyja „Przeglądu powszechnego“, 1. 2. Kh. Kl. Kj.

— Seminaryum filologiczne słowiańskie U. J. 1. Kl. Kj. B.

— Seminaryum historyczne U. J. 2. Kh. Khs. Kp.

— Stowarzyszenie nauczycielek, Kl.

— Towarzystwo lekarskie krakowskie, 3. Kf. Kan. Kb.

— Towarzystwo numizmatyczne, Khs. Kan.

- Kraków.** Towarzystwo rolnicze. B. Kb.
— Towarzystwo tatrzańskie. Kf. Kb.
— Towarzystwo techniczno-przemysłowe. 3. Kf. B. Kb.
— Zakład kliniczny. 3. Kb.
— „Architekt“. Kb.
— „Kronika farmaceutyczna“. Kb.
— „Ogrodnictwo“. Kb.
— „Okólnik Tow. Rybackiego“. Kb.
— „Postęp okulistyczny“. Kb.
— Biblioteka uczniów prawa U. J. 2. Kh. Kp.
— „Krytyka“. W.
— „Czas“. Kl. Kb. B.
— „Głos Narodu“. Kl. Kb. B.
— Biblioteka medyków. 3.
— „Nowa Reforma“. Kl. Kb. B.
— Zakład anatomii porównawczej. B.
— Szkoła przemysłowa. W.
— Kółko przyrodników U. J. 3. Ag. Kf.
— Kółko filologiczne U. J. 1.
— Gabinet mineralogiczny U. J. Ag.
— C. k. Gimnazyum św. Anny. W.
— C. k. Gimnazyum św. Jacka. W.
— C. k. Gimnazyum III. W.
— C. k. Gimnazyum IV. W.
— C. k. Gimnazyum V. W.
— C. k. I. Szkoła realna. W.
— C. k. Szkoła przemysłowa. W.
— C. k. Seminarjum nauczycielskie męskie. W.
— C. k. Seminarjum nauczycielskie żeńskie. W.
Krosno. C. k. Seminarjum nauczycielskie. W.
— C. k. Szkoła Realna. W.
Królewiec. Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
— Staatsarchiv. Kp. Khs.
— Altertumesellschaft „Prussia“. B. Kb.
— Physikalisch-ökonomische Gesellschaft. 3. B. Kb.
— Altpreussische Monatschrift. B.
Lancaster. The physical Review. B. Kb.

- Lausanne.** Société Vaudoise des Sciences naturelles. Kf. B. Kb.
Lavrence. (Kansas, U. S. A.). University of Kansas. B. Kb.
Leiden. Rédaction des Archives d'éthnographie. Kan. Kb.
— Universiteit. B. Kb.
— Rijks Herbarium. B.
Leoben. Czytelnia polskich akademików górniczych. Kf. Ag. B. Kb.
— Towarzystwo akademickie „Czarnohora“. Ag.
Lewocza (Löcse). Ungarischer Karpathen-Verein. Kf.
Liège. Uniwersytet. B. Kb.
— Société royale des sciences. B. Kb.
Lille. Société de Géographie. B.
Lima. Escuela especial de Ingenieros y de Minas. 3. B. Kb.
Linz. Verein der Techniker in Oberösterreich. B. Kb.
Lipsk. K. Sächsische Gesellschaft der Wissenschaften. W.
— Museum für Völkerkunde. Kan. B. Kb.
— Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
— Naturforschende Gesellschaft. 3. B. Kb.
— Akadem. Verein „Unitas“. B. Kb.
— Literarisches Centralblatt. B. Kb.
— Beiblätter zu den Annalen der Physik. B.
— Zoologischer Anzeiger. B.
Lizbona. Academia real das Sciencias. 1. 2. 3. Ag. Kj. B. Kb.
— Direcção dos trabalhos geologicos de Portugal. Kf. Ag. B. Kb.
— Real Observatorio astronomico. B. Kb.
Londyn. British Museum. W.
— British Museum of natural history. B. Kb.
— British Association for the Advancement of Science. B. Kb.
— Antropological Institute. Kan. B. Kb.
— Chemical Society. B. Kb.
— Geological Society of London. 3. B. Kb.
— Physical Society. B. Kb.
— Zoological Society. Kf. B. Kb.
— Royal astronomical Society. B. Kb.
— Royal botanic Society. B. Kb.
— Royal geographical Society. Kf.
— Royal Museum. B. Kb.
— Royal Society. 3. B. Kb.

- Londyn.** The Royal Institution of Great Britain. B. Kb.
— „Nature“. B.
— „The Atheneum“. B. Kb.
— „Science abstracts“. B. Kb.
— „Ion“. B.
- Louvain.** Université Catholique. 1. 2. 3. Kh. Ag. Kj. B. Kb.
— „La Cellule“. 3. B. Kb.
- Lötzen.** Literarische Gesellschaft „Masovia“. B. Kb.
- Lublana.** Rudolphinum. Kf. B. Kb.
- Lublin.** Tow. Biblioteki publicznej im. H. Łopacińskiego. W.
- Lucca.** R. Academia lucchese di scienze, lettere et arti. B. Kb.
- Lugdun.** Bulletin historique du Diocèse de Lyon. B.
- Lund.** Uniwersytet. W.
— Société royale physiographique. B. Kb.
- Lwów.** Archiwum krajowe. W.
— Biblioteka Szkoły politechnicznej. W.
— Biblioteka Uniwersytetu. W.
— Biblioteka Ossolińskich. W.
— Czytelnia Akademicka. B. Kb.
— Kółko historyków. 2.
— Krajowa szkoła gospodarstwa leśnego. 3. Ag. Kf. B. Kb.
— Czasopismo techniczne. Kb.
— „Hodowca drobiu“. Kb.
— „Łowiec“. Kb.
— „Przegląd weterynarski“. Kb.
— „Rolnik“. Kb.
— „Sylwan“. Kb.
— Redakcja „Kosmosu“. 3. Kf. B.
— Redakcja „Dziennika polskiego“. Kl. B. Kb.
— Redakcja „Gazety lwowskiej“. Kl. B. Kb.
— Redakcja „Gazety Narodowej“. B. Kb.
— Redakcja „Kwartalnika historycznego“. 1. 2. Kh. Khs. Kl. Kj. B.
— Redakcja „Muzeum“ 1. 2. 3. Kl. B. Kb.
— Redakcja „Przeglądu“. Kl.
— Redakcja „Przeglądu sądowego i administracyjnego“. 2.
— Akademia weterynaryjna. 3. B. Kb.
— Biblioteka Poturzycka. 1. 2.

- Lwów.** Towarzystwo ludoznawcze. Kf. Kan. Kb.
— Towarzystwo Bratniej pomocy słuchaczy politechniki, 2. 3. Kb.
— Towarzystwo naukowe im. Szewczeni. W.
— Towarzystwo prawnicze. Kp.
— Zakład fizyczny c. k. Uniwersytetu. 3. Kf. Kb.
— Halicko-ruska Matica. B. Kb.
— C. k. Gimnazjum akademickie. W.
— C. k. Gimnazjum Franc. Józefa. W.
— C. k. Gimnazjum II. W.
— C. k. Gimnazjum IV. W.
— C. k. Gimnazjum V. W.
— C. k. Gimnazjum VII. W.
— C. k. Gimnazjum VIII. W.
— C. k. Szkoła realna I. W.
— C. k. Szkoła realna II. W.
— C. k. Seminarjum naucz. męskie. W.
— C. k. Seminarjum naucz. żeńskie. W.
— Kółko chemików Tow. Bratniej Pom. słuch. Politechniki. B.
- Łańcut.** C. k. Gimnazjum realne. W.
- Madison.** (Wis. U. S. A.). Wisconsin Academy of Sciences, arts and letters. B. Kb.
- Madryd.** Real Academia de la historia. Kh. B.
— Commission del mapa geologico de España. B. Kb.
— Real Academia de ciencias morales y politicas. B.
— Sociedad Española de historia natural. B. Kb.
— Universidad. B. Kb.
- Magdeburg.** Museum für Natur- und Heimatkunde. B.
- Marburg.** Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
- Marsylia.** Bibliothéque de la Faculté des Sciences. B. Kb.
- Medyolan.** R. Istituto lombardo di scienze e lettere. W.
— Archivio storico lombardo. B.
— Archivio di Stato. B.
— Biblioteca Ambrosiana. B. Kb.
— Società storica lombarda. B.
- Melbourne.** The public library of Victoria. B. Kb.
- Mexico.** Academia Mexicana de ciencias exactas físicas y naturales. B. Kb.

- Mexico.** Museo Nacional. B. Kb.
— Observatorio meteorologico-magnetico central. B. Kb.
— Sociedad cientifica „Antonio Alzate“. 3. B.
— Sociedad Mexicana de Historia natural. B. Kb.
- Mielec.** C. k. Gimnazyum. W.
- Milwauke.** (Wis. U. S. A.). Public Museum. B. Kb.
- Minneapolis.** (U. S. A.). Minnesota Academy of Natural Sciences. 3.
- Missoula.** (Mont. U. S. A.). The University of Montana. B.
- Mitawa.** Kurländische Gesellschaft für Literatur und Kunst. Khs.
Kh. B.
- Modena.** R. Accademia delle scienze, lettere ed arti. B. Kb.
— R. Deputazione di storia patria per le provincie dell'Emilia. B.
— Società dei naturalisti. B. Kb.
- Monachium.** Akademie der Wissenschaften. W.
— Bibliotheka Uniwersytetu. B. Kb.
— Historische Kommission bei der Akademie der Wissenschaften. B.
— Sybel's historische Zeitschrift. B.
— Chemische Gesellschaft. B.
- Montevideo.** Museo Nacional. B. Kb.
- Montreal.** (Kanada). Royal Society of Canada. B. Kb.
— Société de numismatique et d'archéologie. B.
- Moskwa.** Ces. moskiewskie Towarzystwo archeologiczne. 1. 2. Kb.
Kl. Kj.
— Redakcyja „Uczenyja Zapiski“. 1. 2. Kj. Kb. B.
— Muzeum Rumiancowa. B. Kb.
— Société Imp. des naturalistes. 3. B. Kb.
— Société d'antropologie. B.
— Observatoire magnétique et météorologique. Kf.
— Redakcyja „Russkij Archiv“. B.
— Etnograficzeskij oddiel Imp. Obszcz. ljubitej jestestwoznanja, antropologii i etnografii. Kan. Kb.
— Moskowskoje psichologiczeskoje Obszczestwo. B.
— Istoriczeskij Muzej. Kj.
- Mulhouse.** Société industrielle de Mulhouse. B. Kb.
- Münster i. W.** Król. Bibliotheka Uniwersytetu. B. Kb.
— Westfälischer Provinzial-Verein für Wissenschaft und Kunst.
3. Khs. Kan. B. Kb.

Myślenice. C. k. Gimnazyum. W.

Nancy. Académie de Stanislas. 1. 2. 3. Kj. B. Kb.

— Société des sciences. B. Kb.

Neapol. Accademia di scienze morali e politiche. B.

— Accademia delle scienze fisiche e matematiche. 3. Kf. B. Kb.

— Biblioteca Nazionale. B. Kb.

— Deputazione neapolitana di storia patria. B.

— R. Sovraintendenza degli Archivi di Stato. B.

— Società di storia patria. B.

— Stazione zoologica. 3. B. Kb.

— Istituto zoologico R. Università. 3. B.

Neuchâtel. Société de Géographie. B. Kb.

New Haven. (U. S. A.). Yale psychological Laboratory. B. Kb.

New York. Academy of Sciences. B. Kb.

— Academy of Medicine. B. Kb.

— The American Museum of Natural history. 3. B. Kb.

— American Geographical Society. B.

— American Mathematical Society. B.

— New-York Botanical Garden. B. Kb.

Nieżin. Istoriko-filologiczeskij Institut Kniazia Bozborodko. 1. 2. B.

Nowy Sącz. Kollegium OO. Jezuitów. W.

— C. k. Gimnazyum I. W.

— C. k. Gimnazyum II. W.

Nowy Targ. C. k. Gimnazyum. W.

Norymberga. Germanisches Nationalmuseum. 2. Kh. B. Kb.

Odessa. Uniwersytet. B. Kb.

— Société des naturalistes de la nouvelle Russie. 3. Kan. B. Kb.

O-Gyalla. Bibliothèque du l'Observatoire météorologique et magnétique de l'Institut royale météorologique. Kf. B.

Oliwa. Physikalische Zeitschrift. B.

Ołomuniec. Selský archiv. B.

Omsk. Société géographique. B. Kb.

Opawa. Czeskie gimnazyum. W.

— K. Franz Josefs-Museum für Kunst und Gewerbe. B. Kb.

— Zeitschrift f. Geschichte u. Kulturgeschichte oesterr. Schlesiens. Khs. B.

Orłowa. Polskie gimnazyum realne. W.

- Oxford.** University Museum. B. Kb.
— Bodleian Library. B. Kb.
- Padwa.** Accademia di scienze, lettere et arti. B. Kb.
— Accademia scientifica Veneto-Trentino-Istrianica. 3. B. Kb.
- Palermo.** R. Accademia di Scienze, lettere e belle arti. 1. 2. 3.
Kj. B. Kb.
— Circolo matematico. 3. B. Kb.
— Società siciliana per la storia patria. Kp. Kl. Kh. Khs. B.
- Para.** (Brazylia). Muzeu Paraense. B. Kb.
- Parma.** Deputazione di storia patria per le provincie di Parma e Piacenza. B.
- Paryż.** Institut de France: Académie des Sciences. 3. Kf. Kan.
Ag. B.
— Institut de France: Académie des inscriptions et belles lettres.
1. Kl. Kj. B.
— Institut de France: Académie des Sciences morales et politiques. 2. Kh. Khs. Kb. B.
— Association française pour l'avancement des sciences. B. Kb.
— Biblioteka polska. W.
— Bibliothèque Nationale. B. Kb.
— Bulletin Polonaise littéraire, scientifique et artistique. B.
— École nationale des chartes. B.
— Gazette archéologique. B. Kb.
— Gazette des beaux-arts. B.
— Institut Pasteur. B. Kb.
— „La Nature“. B. Kb.
— Ministère de l'instruction publique. W.
— Museum de l'histoire naturelle. 3. Kf. Kan. B. Kb.
— Société nationale des Antiquaires de France. Khs.
— Société d'antropologie. Kan. B. Kb.
— Société astronomique. B. Kb.
— Société centrale d'horticulture. 3. Kf. B. Kb.
— Société entomologique de France. 3. Kf. B. Kb.
— Société géologique de France. 3. Kf. B. Kb.
— Société d'histoire diplomatique. B.
— Société mathématique de France. B. Kb.
— Société française de physique. 3. B. Kb.

Paryż. Société zoologique de France. Kf. B. Kb.

- La Revue. B. Kb.
- Revue de deux mondes. B. Kb.
- Revue de la Science Nouvelle. B.
- Revue critique d'histoire et de littérature. B.
- Revue française. B. Kb.
- Revue générale des sciences pures et appliquées. B. Kb.
- Association pour l'enseignement des sciences anthropologiques. B.
- „Le Radium“. B.
- La Revue d'electrochimie et d'electrometalurgie. B.

Peradeniya. Royal Botanic Gardens. B.**Petersburg.** Akademia nauk. W.

- Ces. Biblioteka publiczna. W.
- Rédaction du Journal du Ministère de l'instruction publique 2. Kp. Kh. Khs. Kl.
- Uniwersytet. 1. 2. 3. Kf. Kh. Kj. Kl. B. Kb.
- Instytut medycyny doświadczalnej. 3. B. Kb.
- Imper. Archeograficzeskaja Kommissja. 2. Kp. Kl. Khs. B. Kb.
- Obszczestwo ljubitelej drownej pismiennosti. 1. Kl. Kj.
- Imper. Russk. geograficzekoje Obszczestwo. Kf. Kan. B.
- Fizyczekoje Obszczestwo. B. Kb.
- Antropologiczeczkoje Obszczestwo. B. Kb.
- Ogród botaniczny. 3. Kf. B. Kb.
- Comité géologique. 3. Kf. Ag. B. Kb.
- Archeologiczeczskij Institut. Kan. B.
- Imp. Mineralogiczeczkoje Obszczestwo. 3. B. Kb.
- Société de l'ancienne littérature. B.
- Commission Imp. Archéologique. B.
- Observatoire physique central Nicolas. B. Kf.
- Société entomologique de Russie. 3. Kf.
- Institut polytechnique. 3. Kf. B. Kb.

Pisa. R. Università. B. Kb.

- Società Toscana di scienze naturali. 3. Kf. B. Kb.
- Reg. Scuola normale superiore. B. Kb.
- Biblioteca della Scuola Normale. B.
- Il Nouvo Cimento. B. Kb.

- Płock.** Towarzystwo naukowe. W.
— Muzeum dyecezyjalne płockie. Khs.
- Podgórze.** Przewodnik ceramiczny. Kb.
— C. k. Gimnazyum. W.
- Pola.** K. u. k. Marine-Technisches Comité. B. Kb.
- Portici (Napoli).** Laboratorio di zoologia agraria della R. Scuola superiore d'agricoltura. B.
- Poznań.** Towarzystwo Przyjaciół Nauk. W.
— „Dziennik Poznański“. Kl. B. Kb.
— Königl. Staatsarchiv. B. Kh. Kp.
— „Miesięcznik kościelny“. B.
- Praga.** Akademia Umiejętności im. ces. Franciszka Józefa. W.
— Česka společnost nauk. W.
— Biblioteka Uniwersytetu. 1. 2. 3. B.
— Czeskie Archiwum ziemskie. Kh. Kp. B.
— Společnost přátel starožitnosti českých. Kan. Khs.
— Jednota českých matematiku. 3. B. Kb.
— Redakcyja „Listu filologických“. 1. Kl. Kj. B.
— „Česky Lid“. Kan.
— Česky Časopis historycky. Kh.
— Historycky Seminář. Kh.
— Narodopisné Muzeum česko-slovanské. Kan.
— „Slovansky Préhled“. B. Kb.
— Časopis Lekařů českých. B. Kb.
— Lese- und Redehalle der deutschen Studenten. B. Kb.
— Museum Kralovsti Českeho. 1. 2. 3. Khs. Kh. Kan. B.
— Česka Společnost entomologicka. 3. Kf.
- Preszburg.** Orvos természettudományi Egyesület. B. Kb.
- Princeton.** (N. Jersey, U. S. A.). The American Journal of Archeology. B.
- Przemyśl.** Uniwersytet ludowy im. A. Mickiewicza. 1. 2. Kl.
— C. k. Gimnazyum polskie. W.
— C. k. Gimnazyum ruskie. W.
— C. k. Seminaryum nauczycielskie. W.
— Rz.-katol. Seminaryum duchowne. B.
- Przybram.** Czytelnia polska akademików górniczych. Kf. Kb.

- Quaracchi-Brozzi.** (près Florence). Archiwum historicum. B.
- Raigern.** (pod Bernem mor.). Redakcyja „Studien und Mitteilungen“.
B. Kb.
- Rapperswil.** Muzeum Narodowe. W.
- Rawa Ruska.** C. k. Szkoła Realna. W.
- Rio Janeiro.** Observatoire. 3. B. Kb.
— Directeur d'Institut Oswaldo Cruz. B.
- Rjeka.** (Fiume). Naturwissenschaftlicher Club. B.
- Rohatyn.** Miejskie Gimn. im. Ces. Franc. Józefa. W.
- Rostock.** Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
— Naturforschende Gesellschaft. B.
- Rovereto.** J. R. Accademia di scienze, lettere et arti degli agiati.
B. Kb.
- Rudnik.** n. S. C. k. Seminaryum naucz. męskie. W.
- Ryga.** Gesellschaft für Geschichte und Altertumskunde der Ostsee-
provinzen. Kp. Kh. Khs. B.
— Arconia. 3. B. Kb.
- Rzeszów.** C. k. Gimnazyum I. W.
— C. k. Gimnazyum II. W.
— C. k. Seminaryum nauczycielskie. W.
- Rzym.** Reale Accademia dei Lincei. W.
— Accademia di conferenze storico-giuridiche. Kp. Kh. B.
— Accademia pontificia dei nuovi Lincei. B. Kb.
— Archivio segreto della Santa Sede. Kh. B.
— Biblioteca Vaticana. 2. Kp. Kh. B.
— Biblioteca Casanatense. B. Kb.
— Biblioteca Vittorio Emanuele. B. Kb.
— École de Rome. B.
— Istituto di diritto Romano. B.
— Rassegna delle scienze geologiche. Ag. B. Kb.
— „La Cultura“. Rivista di scienze, lettere et arti. B. Kb.
— R. Comitato geologico d'Italia. B. Kb.
— Specola Vaticana. 3.
— Società geologica italiana. B. Kb.
— Società geografica italiana. B. Kb.
- Sambor.** C. k. Gimnazyum. W.
— C. k. Seminaryum nauczycielskie. W.

- Sandai.** Tohoku Imp. University. B.
- San Francisco.** Academy of Sciences. B. Kb.
- Santiago.** Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
- San José.** Museo Nacional. B. Kb.
- Saint Louis.** (M. O. U. S.). Academy of Sciences. 3. B. Kb.
- Sanok.** C. k. Gimnazjum. W.
- Saragosse.** Annales de la facultad des ciencias. B.
— Sociedad Aragonesa de ciencias naturales. B.
- Sassari.** Studi Saresesi. B. Kb.
- Schwerin.** Verein für Meklenburgische Geschichte. Kh. B. Kb.
- Sarajewo.** Zemaljski Muzej za Bosnu i Hercegowinu. W.
- Siena.** R. Accademia dei fisiocratici. 3.
- Soalheira.** (Portugalia). „Broteria“. B.
- Sofia.** Rédaction de l'Annuaire de l'Université. B.
- Sokal.** C. k. Gimnazjum. W.
— C. k. Seminaryum nauczycielskie. W.
- Spalato.** Museo Archeologico. Khs.
- Sredec.** Bułgarsko kniżowno družestwo. 1. Kj. Kl. Khs. B. Kb.
- Stanisławów.** Filia „Proświty“. Kan.
— C. k. Gimnazjum I. z jęz. polskim. W.
— C. k. Gimnazjum II. z jęz. polskim. W.
— C. k. Szkoła Realna. W.
— C. k. Seminaryum nauczycielskie. W.
- Stockholm.** Kongl. Svenska Vetenskaps-Akademien. W.
— Geologiska Föreningen. Kf. Ag. B. Kb.
— Kongl. Vitterhets-Historie-och-Antikvitets-Akademien. B. Kb.
— Nordiska Museet. 1. 2. Kj. Kl. Kh. Khs. Kp. B. Kb.
— Societé d'antropologie. B.
— Sv. Sällskapet för Antropologi och Geografi. B. Kb.
— Svenska Turistföreningen. B. Kb.
- Strassburg.** Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
— Geologische Landesanstalt von Elsass-Lothringhn. 3. Kf. Ag.
B. Kb.
— Societé des Sciences, agriculture et arts de la Basse Alsace.
B. Kb.
- Stryj.** C. k. Gimnazjum. W.
- Sucha.** Biblioteka Hr. Branickich. 1. 2. Kan. Khs. Kh. Kp. Kl.

- Sydney.** Australian Museum. B. Kb.
— Geological Survey of New-South-Wales. Departement of mines. 3. Ag. B. Kb.
— Royal Society of New-South-Wales. B. Kb.
— Australian Association for the advancement of sciences. B. Kb.
- Tarnobrzeg.** C. k. Szkoła realna. W.
- Tarnopol.** C. k. Gimnazjum. W.
— C. k. Gimnazjum II polskie. W.
— C. k. Szkoła realna. W.
— C. k. Seminaryum nauczycielskie. W.
- Tarnów.** C. k. Gimnazjum I. W.
— C. k. Gimnazjum II. W.
— C. k. Seminaryum nauczycielskie. W.
— C. k. Szkoła realna. W.
- Trembowla.** C. k. Szkoła realna. W.
- Tyflis.** Commision archéologique. B.
— Société archéologique. B.
- Tylża.** Tevynes Sargas. B.
- Tôkyô.** The Imperial University. B. Kb.
- Torino.** R. Accademia delle Scienze. 1. 2. 3. Kj. B. Kb.
— Deputazione sopra gli studi di storia patria. B.
— Società di archeologia e belle arti. B. Kb.
— Revue des mathématiques. B.
- Toronto.** (Kanada). The Canadian Institute. 1. 2. 3. Kj. B. Kb.
- Toruń.** Towarzystwo przyjaciół nauk. W.
— Copernicus-Verein für Kunst und Wissenschaften. Kh. Kl. B. Kb.
- Toulouse.** Académie des Sciences, belles-lettres et inscriptions. 1. 2. Kj. B. Kb.
— Société des sciences physiques et naturelles. B. Kb.
- Trembowla.** C. k. Gimnazjum. W.
- Troickosawsk** (Syberya). Société géographique. B. Kb.
- Tromsö** (Norwegia) Museum. 3. Kf. B. Kb.
- Trondjem.** Kgl. norske Videnskarbes Selskabs. B. Kb.
- Tufts.** (U. S. A.). College Mass. B. Kb.
- Turciansky Sv. Martin.** Museálna Slovenska Spolecnost. 1. 2. 3. Kf. Kan. B. Kb.

- Turciansky Sv. Martin.** Redakcyja „Slovenskych Pohľadov“, 1. Kj.
Kan. B. Kb.
- Tybinga.** Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
— „Der Naturforscher“. B. Kb.
- Upsala.** Biblioteka Uniwersytetu. W.
— Svenska Landsmaelen. 1. Kj. Kl. Khs. B. Kb.
— Société royale des Sciences. B. Kb.
- Utrecht.** Rijsk-Universiteit. B. Kb.
— Institut royal météorologique. B. Kb.
- Wadowice.** C. k. Gimnazjum. W.
- Warszawa.** Biblioteka Krasińskich. W.
— Biblioteka Uniwersytetu. W.
— Biblioteka Ord. Zamoyskich. W.
— Czytelnia Naukowa. 1. 2. 3. Kj.
— Komitet Kasy imienia Mianowskiego. W.
— Pracownia fizyczna. 3. Kf.
— „Przegląd filozoficzny“. B.
— Redakcyja „Biblioteki Warszawskiej“. W.
— Redakcyja „Gazety polskiej“. Kl.
— Redakcyja „Kuryera codziennego“. Kl.
— Redakcyja „Kuryera warszawskiego“. Kl.
— Redakcyja „Pamiętnika fizyograficznego“. 3. Kf.
— Redakcyja „Prac matematyczno-fizycznych“. 3.
— Redakcyja „Słowa“, Kl.
— Redakcyja „Wszechświata“. 3. Kf.
— Towarzystwo lekarskie. 3.
— Towarzystwo ogrodnicze. B. Kb.
— Jeżegodnik po geologii i mineralogii Rosji. B.
— Towarzystwo Biblioteki publicznej. W.
— „Chemik polski“. B. Kb.
— „Książka“. W.
— „Gazeta lekarska“. B.
— Centralna Stacya meteorologiczna przy Muzeum Przemysłu i Rolnictwa. 3. Kb. B. Rocznik.
— Biblioteka Instytutu politechnicznego. 3. B. Kb. Kf.
— Redakcyja „Ginekologii“. Kb.
— Redakcyja „Farmacyi“. Kb.

Warszawa. Towarzystwo naukowe warszawskie. W.

- Czasop. „Wychowanie w domu i w szkole“. B.
- Przegląd techniczny. Kb.
- Pracownia antropologiczna przy Muzeum roln. i Przem. Kan.
- Polskie Tow. krajoznawcze. Kan. Khs.
- Tow. opieki nad zabytkami przeszłości. Khs.
- „Farmaceuta polski“. B. Kb.

Washington. Antropological Society. B. Kb.

- Smithsonian Institution. W.
- Surgeon general's Office. 3. B. Kb.
- National Academy of Sciences. B. Kb.
- United States Bureau of Education. B. Kb.
- United States Geological Survey. 3. Kf. Ag. B. Kb.
- Department of Commerce and Labor. B.

Wenecya. Archivio di Stato. Kh. B.

- Biblioteca S. Marco. B. Kb.
- R. Istituto Veneto di Scienze, lettere ed arti. W.
- R. Deputazione di storia patria. B.

Wiedeń. K. Akademie der Wissenschaften. W.

- K. u. k. Kunsthistorisches Hofmuseum. Khs.
- Administrative Bibliothek des k. k. Ministeriums des Innern. W.
- K. k. Archiv der ehemaligen Hofkammer. W.
- Institut für österreichische Geschichtsforschung. Kh. B.
- K. k. Haus- Hof- und Staatsarchiv. 2. Kh. B.
- Seminaryum filolog. słowiańskiej. 1. 2. Kl. Kf. Kan. B.
- K. k. Naturhistorisches Hofmuseum. 3. Kf. Kan. B.
- K. k. statistische Zentral-Komision. W.
- K. k. Technische Hochschule. 3. Khs. Kf. Ag. B.
- Bibliotheka Uniwersytetu. W.
- Geographisches Institut an der Universität. Kf. Ag. B. Kb.
- K. u. k. Militär-Geographisches Institut. Kf. Ag. B. Kb.
- K. k. österr. Grandmessung-Bureau. 3 Kf.
- K. k. Hofbibliothek. B.
- Ognisko. B. Kb.
- Oester. Museum für Kunst und Industrie. B.
- Zoologisch-botanische Gesellschaft. B. Kb.

Wiedeń. Verein zur Verbreitung naturwissenschaftlicher Kenntnisse. B. Kb.

- K. k. Zentralkommission für Erforschung und Erhaltung der Kunst- und histor. Denkmale B.
- Gesellschaft für Sammlung und Konservierung von Kunst- und histor. Denkmälern zur Geschichte des Judenthums. B.
- K. k. Finanz-Ministerium. B. Kb.
- Zeitschrift für die landwirtschaftlichen Versuchswesen in Oesterreich. B. Kb.
- K. k. Hochschule für Bodenkultur. B. Kb.
- Abgeordnetenhaus. B. Kb.
- K. k. Ministerium für Kultus und Unterricht. B. Kb.
- K. k. Geologische Reichsanstalt. 3. Kf. Ag. Kb.
- K. k. Naturhistor. Hofmuseum (Antrop.-ethnograph. Abteilung). Kan. Kb. B.
- Museum für österr. Volkskunde. B. Kb.
- Seminar für osteurop. Geschichte an der Universität. 2. B.
- Hydrographisches Zentralbureau. Ag.

Wiesbaden. Nassauischer Verein für Naturkunde. 3. B. Kb.

- Verein für nassauische Altertums- und Geschichtsforschung. 2. Kh. Kp. B. Kb.

Wilno. Towarzystwo Przyjaciół nauk. W.

- Wilenskaja Komisja dla razboru drewnich aktow. Kh. Kl.

Wolfenbüttel. Herzogliche Bibliothek. B. Kb.

Wrocław. Schlesisches Museum für Kunstgewerbe u. Altertümer. W.

- Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
- seminarjum filologii słowiańskiej. 1. Kj. Kl. Kan. B.
- Schlesische Gesellschaft für vaterländische Kultur. 3. Ag. B.
- Verein für die Geschichte und Altertum Schlesiens. 2. Kh. Khs. Kp. B. Kb.
- Verein für vaterländische Kultur Schlesiens. Kl. B. Kb.

Würzburg. Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.

Zagrzeb. Jugoslavenska Akademia znanosti. W.

- Hrvatsko narowoslowno društvo. Kan. B. Kb.
- Hrvatsko archeolozko društvo. Kan. B. Kb.

Zakopane. Muzeum Tatrzańskie im. Chałubińskiego. Kf. Ag. Khs. B.

Zaleszczyki. C. k. Seminaryum nauczycielskie. 1. 2. 3. Kl. Kan.
Kf. Ag. B.

Zgorzelice. Oberlausitzische Gesellschaft der Wissenschaften 1. 2.
Khs. Kl. Kj. B. Kb.

Złoczów. C. k. Gimnazjum. W.

Zürich. Naturforschende Gesellschaft. B. Kb.

— Bibliotheka Uniwersytetu. B. Kb.

— Allgemeine Schweizerische Gesellschaft für die gesammten
Naturwissenschaften. B. Kb.

— Schweizerisches Landesmuseum. B. Kb.

— Concilium Bibliographicum. B.

Żółkiew. C. k. Gimnazjum. W.

Żywiec. C. k. Szkoła realna. W.

V.

SPRAWOZDANIE
ZE STANU I UŻYCIA FUNDUSZÓW
W ROKU 1911.

(15 tablic).

ZESTAWIENIE RACHUNKÓW ZA ROK 1911.

FUNDUSZ OBROTOWY (WSPÓLNY).

PRZYCHÓD.

TABLICA I.

ROZCHÓD.

Preliminowano				Przedmiot	Wpłynęło				Preliminowano				Przedmiot	Wydano						Przekroczenia	Oszczędność			
Szczegółowo		Razem			Szczegółowo		Razem		Szczegółowo		Razem			Szczegółowo		Razem		Kategorie						
K	h	K	h		K	h	K	h	K	h	K	h		K	h	K	h	K	h					
				I. Dotacja.									I. Wydatki administracyjne.											
50000	—			Uposażenie ze skarbu państwa	50000	—			24000	—			1. Płace i wynagrodzenia			26650	—			2650	—			
70000	—			„ z funduszu krajowego	70000	—							2. Dyety			3241	—			641	—			
1000	—	121000	—	Zasilek gminy miasta Krakowa	1000	—	121000	—					3. Kancelarya i ekspedycja:											
		23000	—	II. Odsetki.																				
				Od funduszu żelaznego	27025	55			4600	—			Potrzeby kancelaryjne	496	40									
				„ „ obrotowego	14094	22	41119	77					Druki administracyjne	1557	41	5592	39			992	39			
		6100	—	III. Sprzedaż publikacji.																				
							7479	04	3000	—			Porta i frachty	3538	58									
		3000	—	IV. Dochody różne.																				
				Dochód z admin. fund. Osławskiego			3012	67	2000	—			4. Opał i światło:											
													Oświetlenie	575	52	3300	44			300	44			
													Zakupno węgla	2724	92									
				V. Na cele Wydziału I. i II.																				
				Dotacja z fund. Estreichera	1000	—							5. Porządki domowe i wydatki nieprzewidziane:											
1000	—			Odsetki od funduszu Brodeczakowej	362	—							Drobne wyd. na porządki domowe	484	02									
362	—			„ „ „ Waltera	1556	—	2918	—					Ubezpieczenia	252	60									
1556	—	2918	—						100	—	36300	—	Roboty blacharskie	49	45									
				VI. Na cele Wydziału III.																				
				Dotacja z funduszu Kostaneckiego			1000	—					Roboty instalacyjne	209	39									
													Abonament telefonu	85	—									
													Wynagrodzenia dodatkowe i wydatki nieprzewidziane	944	28					249	74			
													Stemple	225	—	2249	74							
																76	20	41109	77		23	80		
													II. Wydatki naukowe.											
													7. Biblioteka:											
													Zakupno książek	1508	64					981	96			
													Oprawy	673	32	2181	96							
													8. Rocznik:											
													Druk			1322	10			122	10			
													9. Sprawozdania:											
													Biuletyn: Honorarya	315	14									
													„ : druk	1712	20									
													Sprawozdania (polskie): druk	1942	47	3969	81			2769	81			
													10. Biblioteka pisarzy polskich.											
													Honorarya i druk	1600	76									
													mniej oszczędność — jak obok	1247	30	353	46						2146	54
													11. Subwencje na Przew. bibliograf.											
													12. „ „ „ dzieła obszerniej.											
													13. „ „ „ Bibliografię pols.	1858	—								3600	—
													mniej — jak obok	240	—	1618	—						1982	—
													14. Subwencje na Słownik staropol.											
													15. „ „ „ wydawnic. przekładów pisarzy greckich i łacińskich											
													16. Dotacje funduszu im. Majera											
													17. Komisya histor. mat.-przyr.											
													18. Dotacja Wydziału I-go i II-go	52468	—								600	—
													19. „ „ „ III-go.	49550	—	114063	33							
		156018	—	Przewyżka dochodów nad preliminarz wynosi . K 20511 48			176529	48																

¹⁾ Oszczędność z r. 1910. ²⁾ Z fund. Estreichera.

ZESTA WIENIE RACHUNKÓW ZA ROK 1911.

FUNDUSZE WYDZIAŁÓW.

WYDZIAŁ I. i II.

TABLICA II.

WYDZIAŁ III.

Preliminowano				W y d a n o				Przekro- czenie		Oszezę- dzono		Preliminowano				W y d a n o				Przekro- czenie		Oszezę- dzono							
Szczegółowo		Razem		K		h		K		h		K		h		Szczegółowo		Razem		K		h		K		h			
9000	—			4448	90							30550	—			7108	50												
2501	75 ¹	11501	75	400	—							12000	— ⁶			2372	69												
				9377	16	14226	06	2724	31			5000	— ³																
9000	—											2500	— ⁴																
7742	93 ¹	16742	93									7256	30 ¹	58074	76														
8218	—			2864	80							768	46 ⁷																
46	80 ³			101	20																								
2729	49 ¹			2546	12	5512	12																						
3469	— ⁵	14463	29																										
3150	—			1583	16							13000	—																
2767	94 ¹			1600	—							2595	81 ¹	15995	81														
1000	— ⁴	6917	94	1642	73	4825	89					400	— ³																
9000	—			551	78																								
10738	59 ¹	19738	59	1579	72	2131	50																						
4200	—																												
6645	34 ¹	10845	34																										
3200	—			797	10																								
913	90 ³			1310	42	2107	52					4200	—	7700	—														
1886	97 ¹	6000	87									3500	— ²																

ROK 1911. ZESTAWIENIE RACHUNKÓW.

FUNDUSZE OSOBNE.

TABLICA III.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h
I. Fundusze na wydawnictwa i badania naukowe.									
1. Fundusz atlasu geologicznego (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	33906	82	Honorarya	—	—	252	50
Subwencya krajowa	—	—	4983	50	Druk i broszurowanie	—	—	682	06
Narosłe odsetki	—	—	1537	09	Pozostałość 31. grudnia	—	—	39492	85
	—	—	40427	41		—	—	40427	41
2. Fundusz Belzy.									
a) Fundusz zakładowy.									
Pozostałość 1. stycznia	12300	—	38	65	Pozostałość 31. grudnia	—	—	38	65
					oraz 4 ^o / _o listy Banku kraj.	2100	—	—	—
					» 4 ^o / _o oblig. galic. poż. kraj.	4400	—	—	—
					» 4 ^o / _o listy gal. Banku hipot.	3800	—	—	—
					» 4 ^o / _o » » Tow. kred. ziemsk.	2000	—	—	—
	12300	—	38	65		12300	—	38	65
b) Fundusz obrotowy.									
Kupony	—	—	491	60	Honorarya i druki	—	—	491	60
	—	—	491	60		—	—	491	60
3. Fundusz Matiasa Bersona.									
a) Fundusz zakładowy.									
Pozostałość 1. stycznia Marek	1000	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
					1 akcyja Banku ziemsk. pozn. Marek	1000	—	—	—
	1000	—	—	—		1000	—	—	—
b) Fundusz obrotowy.									
Kupony	—	—	46	80	Przeniesiono do Komisji hist. sztuki	—	—	46	80
	—	—	46	80		—	—	46	80
4. Fundusz A. B. (Fundusz zakładowy).									
Pozostałość 1. stycznia	149428	68	5736	15	Złożono na książeczkę	—	—	5736	15
Złożono na książeczkę	5736	15	—	—	Przeniesiono do funduszu obrotowego	—	—	127	97
Kupony	—	—	5822	35	Wydano wylos. 5 ^o / _o listy Banku hipot.	1000	—	—	—
Narosłe odsetki	572	93	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	5694	38
Otrzymano 4 ¹ / ₂ ^o / _o listy Banku kraj.	1100	—	—	—	oraz książ. oszczędności	15237	76	—	—
					» 4 ^o / _o listy Banku krajowego	51300	—	—	—
					» 4 ^o / _o » » hipot.	47000	—	—	—
					» 4 ¹ / ₂ ^o / _o listy Banku hipotecznego	12000	—	—	—
					» 5 ^o / _o listy prem. Banku hipot.	5000	—	—	—
					» 4 ^o / _o oblig. prop. galic.	12000	—	—	—
					» 4 ¹ / ₂ ^o / _o listy Banku kraj.	13300	—	—	—
	156837	76	11558	50		156837	76	11558	50
5. Fundusz Brodeczakowej.									
a) Fundusz zakładowy.									
Pozostałość 1. stycznia	9200	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	8000	—	—	—
					4 ^o / _o listy gal. Tow. kred. ziemsk.	200	—	—	—
					» » » Banku hipot.	1000	—	—	—
					» oblig. galic. poż. kraj.	—	—	—	—
	9200	—	—	—		9200	—	—	—
b) Fundusz obrotowy.									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	122	—	Wyplacono Komisji historycznej	—	—	362	—
Kupony	—	—	366	40	Pozostałość 31. grudnia	—	—	126	40
	—	—	488	40		—	—	488	40
6. Fundusz Nestora Bucewicza.									
a) Fundusz zakładowy.									
Pozostałość 1. stycznia	217123	56	24	45	Pozostałość 31. grudnia	—	—	24	45
					oraz 4 ^o / _o listy Banku krajowego	207000	—	—	—
					» 4 ¹ / ₂ ^o / _o listy Banku krajowego	10000	—	—	—
					» książeczka oszczędności	123	56	—	—
	217123	56	24	45		217123	56	24	45

ROK 1911.

TABLICA IV.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h
b) Fundusz obrotowy.									
Pozostałość 1. stycznia	4	98	23200	79	Wydano na druk i honorarya	—	—	20549	65
Złożono	—	—	14305	80	Pozostałość 31. grudnia	—	—	25686	94
Kupony	—	—	8730	—	oraz na książeczce oszczędności	10	16	—	—
Narosłe odsetki	5	18	—	—					
	10	16	46236	59		10	16	46236	59
7. Fundusz Curzydły.									
a) Fundusz zakładowy.									
Pozostałość 1. stycznia	81700	—	352	16	Pozostałość 31. grudnia	—	—	352	16
					oraz 4 ^o / _o listy Banku krajowego	56700	—	—	—
					» 4 ^o / _o » Tow. kred. ziemsk.	25000	—	—	—
	81700	—	352	16		81700	—	352	16
b) Fundusz obrotowy.									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	15001	33	Wydano	—	—	2409	12
Kupony	—	—	3263	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	16458	96
Narosłe odsetki	—	—	603	75					
	—	—	18868	08		—	—	18868	08
8. Fundusz Edwarda Czabana.									
a) Fundusz zakładowy.									
Pozostałość 1. stycznia	126400	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
					4 ^o / _o listy galic. Tow. kred. ziemsk.	126400	—	—	—
	126400	—	—	—		126400	—	—	—
b) Fundusz obrotowy.									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	11804	83	Wydano na druk i honorarya	—	—	3549	64
Kupony	—	—	5030	72	Pozostałość 31. grudnia	—	—	13737	19
Narosłe odsetki	—	—	451	28					
	—	—	17286	83		—	—	17286	83
9. Fundusz Ekspedycji Rzymskiej. (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	1212	16	Przeniesiono do fund. obrotowego	—	—	1	71
Otrzymane zasiłki	—	—	5213	90	Dyety i koszta podróży	—	—	8607	87
Narosłe odsetki	—	—	56	97					
Awans z dniem 31. grudnia	—	—	2126	55					
	—	—	8609	58		—	—	8609	58
10. Fundusz na Encyklopedyę polską. (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1. stycznia	18000	—	70070	01	Wydatki na prace przygotowawcze	—	—	2703	22
Subwencya Senatu Uniwersytetu Jagiell.	—	—	15000	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	86114	36
Kupony	—	—	720	—	oraz 4 ^o / _o listy Banku krajowego	18000	—	—	—
Narosłe odsetki	—	—	3027	57					
	18000	—	88817	58		18000	—	88817	58
11. Fundusz Karola Estreichera z legatu Piotra Wereszczyńskiego.									
a) Fundusz zakładowy.									
Pozostałość 1. stycznia	32300	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
					4 ^o / _o listy Banku krajowego	32300	—	—	—
	32300	—	—	—		32300	—	—	—
b) Fundusz obrotowy.									
Kupony	—	—	1292	—	Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii	—	—	1292	—
12. Fundusz X. Jakubowskiego (II-gi).									
a) Fundusz zakładowy.									
Pozostałość 1. stycznia	20800	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
					4 ^o / _o listy Tow. kred. ziemsk.	15200	—	—	—
					4 ^o / _o » Banku kraj.	5600	—	—	—
	20800	—	—	—		20800	—	—	—
b) Fundusz obrotowy.									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	3719	95	Pozostałość 31. grudnia	—	—	4705	99
Kupony	—	—	828	96					
Narosłe odsetki	—	—	157	08					
	—	—	4705	99		—	—	4705	99

ROK 1911.

TABLICA V:

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h
13. Fundusz Konstantego Kmity.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	30000	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
	30000	—	—	—	4% listy gal. Banku hipot.	30000	—	—	—
	30000	—	—	—		30000	—	—	—
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Kupony	—	—	1200	—	Wydano na badania	—	—	1200	—
14. Fundusz im. Kolberga. (Fundusz obrotowy).									
Za sprzedane dzieła	—	—	154	33	Awans 1. stycznia	—	—	1280	63
Awans z dniem 31. grudnia	—	—	1174	02	Narosłe odsetki	—	—	47	72
	—	—	1328	35		—	—	1328	35
15. Fundusz ś. p. Stanisława Kostaneckiego.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Otrzymano od braci śp. Stanisława Kostaneckiego	—	—	25000	—	Wydano na kupno 4½% listów Banku krajowego	—	—	24963	70
Zakupione 4½% listy Banku krajowego	25000	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	36	30
	25000	—	25000	—	oraz 4½% listy Banku krajowego	25000	—	—	—
	25000	—	25000	—		25000	—	25000	—
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Kupony	—	—	1125	—	Przeniesiono do funduszu obrotowego Akademii	—	—	56	25
	—	—	1125	—	Przekazano Wydziałowi III.	—	—	1000	—
	—	—	1125	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	68	75
	—	—	1125	—		—	—	1125	—
16. Fundusz ś. p. Władysława Kretkowskiego (III-ci). *)									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1. lipca	36635	87	426685	97	Pozostałość 31. grudnia	—	—	426685	97
	36635	87	426685	97	oraz książeczka Banku krajowego	36635	87	—	—
	36635	87	426685	97		36635	87	426685	97
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Narosłe odsetki	732	77	8414	59	Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii	—	—	457	37
	732	77	8414	59	Wydano na honorarya za wykłady matem.	—	—	1016	66
	732	77	8414	59	Wydano na zasiłki	—	—	2100	—
	732	77	8414	59	Pozostałość 31. grudnia	—	—	4840	56
	732	77	8414	59	oraz na książeczce Banku krajowego	732	77	—	—
	732	77	8414	59		732	77	8414	59
*) Przeniesiony z dniem 1. lipca z Tabl. XII. l. 6. z kwot depozytowych.									
17. Fundusz na Monumenta Poloniae Paleographica i badania wzgórze Wawelskiego (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	10162	41	Za reprodukcje	—	—	7648	47
Dotacja państwowa	—	—	5000	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	8114	86
Za sprzedane wydawnictwa	—	—	463	20		—	—	—	—
Narosłe odsetki	—	—	137	72		—	—	15763	33
	—	—	15763	33		—	—	15763	33
18. Fundusz hr. Konstantego Przeździeckiego (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	6428	99	Pozostałość 31. grudnia	—	—	6686	11
Narosłe odsetki	—	—	257	12		—	—	6686	11
	—	—	6686	11		—	—	6686	11
19. Fundusz Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	2580	89	Pozostałość 31. grudnia	—	—	2934	02
Za sprzedane wydawnictwa	—	—	243	33		—	—	2934	02
Narosłe odsetki	—	—	109	80		—	—	2934	02
	—	—	2934	02		—	—	2934	02
20. Fundusz Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego na wydawnictwo podręczników przyrodniczych. (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	15460	96	Wydano na druk i honorarya	—	—	2233	50
Narosłe odsetki	—	—	669	63	Pozostałość 31. grudnia	—	—	16755	95
Za sprzedane wydawnictwa	—	—	2858	86		—	—	18989	45
	—	—	18989	45		—	—	18989	45
20. Fundusz hr. Feliksa i Emilii Sobańskich.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	Marek	100000	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
	Marek	100000	—	—	Sztuk 100 akcyi Banku ziem. w Poznaniu, Marek	100000	—	—	—
	Marek	100000	—	—		100000	—	—	—

ROK 1911.

TABLICA VI.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h
b) Fundusz obrotowy.									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	11677	05	Wyplacono na wydawnictwa źródeł porozbior.	—	—	4680	—
Kupony	—	—	4680	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	12144	13
Narosłe odsetki	—	—	467	08		—	—	16824	13
	—	—	16824	13		—	—	16824	13
22. Fundusz Włodzimierza Spasowicza.									
a) Fundusz zakładowy.									
Pozostałość 1. stycznia	250000	—	286	52	Pozostałość 31. grudnia	—	—	8930	99
Otrzymano z fund. obrotowego	—	—	8644	47	oraz 4% listy Banku krajowego	250000	—	—	—
	250000	—	8930	99		250000	—	8930	99
b) Fundusz obrotowy.									
Pozostałość 1. stycznia	—	1 92	14227	47	Wyplacono nagrody	—	—	3000	—
Kupony	—	—	10000	—	Wydano na druk i honorarya	—	—	5401	30
Narosłe odsetki	—	04	583	88	Wydano na publikacje Wyd. III.	—	—	2500	—
	—	—	—	—	Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii	—	—	529	20
	—	—	—	—	Przeniesiono do fund. zakładowego	—	—	8644	47
	—	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	4736	38
	—	—	—	—	oraz książeczka oszczędności	—	1 96	—	—
	—	1 96	24811	35		—	1 96	24811	35
23. Fundusz im. śp. Cezarego Staniewicza (Fundusz zakładowy).									
Otrzymano	—	—	2598	88	Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii	—	—	10	14
Narosłe odsetki	—	—	103	92	Pozostałość 31. grudnia	—	—	2692	66
	—	—	2702	80		—	—	2702	80
24. Fundusz Jadwigi i Zofii Tomkiewiczównien.									
a) Fundusz zakładowy.									
Pozostałość 1. stycznia	Rubli	10000	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
		10000	—	—	4% renta rosyjska	Rubli	10000	—	—
		10000	—	—			10000	—	—
b) Fundusz obrotowy.									
Kupony	—	—	962	—	Przeniesiono do fund. obrot. Akademii	—	—	48	10
	—	—	962	—	Przekazano Komisji językowej	—	—	913	90
	—	—	962	—		—	—	962	—
25. Fundusz na wydawnictwo „Vaticana“ (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	11187	12	Wydano na druk	—	—	3700	20
Narosłe odsetki	—	—	349	22	Pozostałość 31. grudnia	—	—	7836	14
	—	—	11536	34		—	—	11536	34
26. Fundusz na wydawnictwo dzieł Ojców greckiego Kościoła (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	22134	64	Wydano na druk i honorarya	—	—	2216	94
Złożono	—	—	2000	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	22806	38
Narosłe odsetki	—	—	888	68		—	—	25023	32
	—	—	25023	32		—	—	25023	32
27. Fundusz na wydawnictwo podręczników humanistycznych (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	10000	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	10400	—
Narosłe odsetki	—	—	400	—		—	—	10400	—
	—	—	10400	—		—	—	10400	—
28. Fundusz na wydawnictwo źródeł porozbiorowych (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	11138	58	Wydano	—	—	7098	59
Przeniesiono z fund. Kmity	—	—	1200	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	14484	93
» » » hr. Sobanińskich	—	—	4680	—		—	—	—	—
» » » Tow. popierania wyd. Akad.	—	—	2341	24		—	—	—	—
Narosłe odsetki	—	—	535	40		—	—	—	—
Otrzymano za sprzedane dzieła	—	—	1648	30		—	—	—	—
	—	—	21583	52		—	—	21583	52
29. Fundusz Waltera.									
a) Fundusz zakładowy.									
Pozostałość 1. stycznia	40000	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
	40000	—	—	—	4% listy Tow. kred. ziemsk.	40000	—	—	—
	40000	—	—	—		40000	—	—	—

ROK 1911.

TABLICA VII.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	932	—	Wyplacono kosza nabozeństwa żalobnego	—	—	20	—
Kupony	—	—	1592	—	Przeniesiono do fund. obrot. Akademii	—	—	1556	—
	—	—	2524	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	948	—
	—	—		—		—	—	2524	—
30. Fundusz Bolesława Wołodkowicza (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	10987	39	Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii	—	—	21	97
Narosłe odsetki	—	—	439	48	Pozostałość 31. grudnia	—	—	11404	90
	—	—	11426	87		—	—	11426	87
31. Fundusz Michała Zieleniewskiego (Fundusz zakładowy).									
Pozostałość 1. stycznia	23397	34	9542	61	Wydano na 4½% listy Banku krajowego	—	—	9900	40
Otrzymano 4½% listy Banku krajowego	10000	—	—	—	Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii	—	—	70	08
Narosłe odsetki	—	—	346	58	Wydano książ. Kasy Oszcz. m. Krakowa	3397	34	—	—
Kupony	—	—	1055	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	4371	05
Z realizacji książ. Kasy Oszcz. m. Krakowa	—	—	3397	34	oraz 4½% listy Banku hipotecznego	6000	—	—	—
	—	—	—	—	» 4% » » »	14000	—	—	—
	—	—	—	—	» 4½% » » krajowego	10000	—	—	—
	33397	34	14341	53		33397	34	14341	53

II. Fundusze na nagrody.

1. Fundusz Augustynowicza.

a) Fundusz na nagrody.

Pozostałość 1. stycznia	—	—	15000	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	15000	—
-----------------------------------	---	---	-------	---	-----------------------------------	---	---	-------	---

b) Fundusz obrotowy z odsetek.

Pozostałość 1. stycznia	—	—	6250	90	Pozostałość 31. grudnia	—	—	7100	90
Narosłe odsetki	—	—	850	—		—	—	7100	90
	—	—	7100	90		—	—	7100	90

2. Fundusz Barczewskiego.

a) Fundusz zakładowy.

Pozostałość 1. stycznia	100918	46	335	80	Zakupiono 4½% list Banku krajowego	—	—	989	73
Przeniesiono z fund. obrotowego	—	—	653	93	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
Zakupiony 4½% list Banku krajowego	1000	—	—	—	4½% listy Banku krajowego	51400	—	—	—
	—	—	—	—	4% » » » »	50400	—	—	—
	—	—	—	—	i książeczka Galic. Kasy Oszczędn.	118	46	—	—
	101918	46	989	73		101918	46	989	73

b) Fundusz obrotowy.

Pozostałość 1. stycznia	4	76	3026	50	Wydano do fund. zakładowego	—	—	653	93
Kupony	—	—	4306	50	Zakupno książek do oceny	—	—	38	82
Narosłe odsetki	4	96	—	—	Wyplacono nagrody	—	—	4500	—
	—	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	2140	25
	—	—	—	—	oraz na książeczce Galic. Kasy Oszczędnosci	9	72	—	—
	9	72	7333	—		9	72	7333	—

3. Fundusz Bieleckiego.

a) Fundusz zakładowy.

Pozostałość 1. stycznia	3600	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
	—	—	—	—	4% listy gal. Banku hipot.	400	—	—	—
	—	—	—	—	4% » » Tow. kred. ziemsk.	1000	—	—	—
	—	—	—	—	4% oblig. gal. poż. propin.	2200	—	—	—
	3600	—	—	—		3600	—	—	—

b) Fundusz obrotowy.

Pozostałość 1. stycznia	—	—	153	43	Wyplacono nagrody	—	—	660	—
Kupony	—	—	143	80	Pozostałość 31. grudnia	—	—	160	23
Wniesione przez Arcybractwo Miłosierdzia	—	—	423	—		—	—	720	23
	—	—	720	23		—	—	720	23

4. Fundusz konkursowy im. Ant. Czerwińskiego (Fundusz zakładowy).

Pozostałość 1. stycznia	—	—	3178	22	Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii	—	—	12	71
Narosłe odsetki	—	—	127	12	Pozostałość 31. grudnia	—	—	3292	63
	—	—	3305	34		—	—	3305	34

ROK 1911.

TABLICA VIII.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód					
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka			
	K	h	K	h		K	h	K	h		
5. Fundusz X. Jakubowskiego (I-szy).											
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>											
Pozostałość 1. stycznia	17600	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—		
					4½% listy Banku krajowego	2200	—	—	—		
					4% „ „ „	13000	—	—	—		
					4% „ Tow. kred. ziemsk.	2400	—	—	—		
	17600	—	—	—		17600	—	—	—		
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>											
Pozostałość 1. stycznia	—	—	3889	71	Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii	—	—	35	73		
Kupony	—	—	714	52	Pozostałość 31. grudnia	—	—	4568	50		
	—	—	4604	23		—	—	4604	23		
6. Fundusz X. Biskupa Krasieńskiego.											
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>											
Pozostałość 1. stycznia	20200	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—		
					4% listy Tow. kred. ziemsk.	20000	—	—	—		
					4% oblig. poż. kraj. galic.	200	—	—	—		
	20200	—	—	—		20200	—	—	—		
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>											
Pozostałość 1. stycznia	—	—	1354	78	Pozostałość 31. grudnia	—	—	2158	78		
Kupony	—	—	804	—		—	—	2158	78		
	—	—	2158	78		—	—	2158	78		
7. Fundusz Kretkowskiego (I-szy) (Fundusz obrotowy).											
Pozostałość 1. stycznia	—	—	768	46	Przekazano Wydziałowi III.	—	—	768	46		
8. Fundusz Kretkowskiego (II-gi) (Fundusz obrotowy).											
Pozostałość 1. stycznia	1825	90	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—		
Narosłe odsetki	73	74	—	—	Książeczka Kasy Oszczęd. m. Krakowa	1899	64	—	—		
	1899	64	—	—		1899	64	—	—		
9. Fundusz im. Kopernika (Fundusz obrotowy).											
Pozostałość 1. stycznia	—	—	599	36	Pozostałość 31. grudnia	—	—	798	72		
Wniesiono przez gminę m. Krakowa	—	—	199	36		—	—	798	72		
	—	—	798	72		—	—	798	72		
10. Fundusz im. Lindego.											
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>											
Pozostałość 1. stycznia Rubli	5400	—	—	738	89	Wyd. wylos. 5% l. m. Warsz. Rubli	1200	—	—	—	
Otrzymano 4½% listy Banku kraj.	—	—	3000	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	762	
Nadwyżka przy wym. wylos. listów	—	—	—	23	87	oraz 5% listy m. Warszawy Rubli	4200	—	—	—	
	5400	—	3000	—	762	76	oraz 4½% listy Banku krajowego	—	—	3000	—
										762	76
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>											
Pozostałość 1. stycznia	976	94	1941	64	Pozostałość 31. grudnia	—	—	2779	67		
Kupony	—	—	717	25	oraz książeczka Kasy Oszczęd. m. Krakowa	1016	38	—	—		
Narosłe odsetki	39	44	120	78		1016	38	2779	67		
	1016	38	2779	67							
11. Fundusz im. Książąt Jerzego Romana z Rozwadowa i Adama z Miżyńca Lubomirskich.											
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>											
Pozostałość 1. stycznia	36314	13	1267	26	Wydano na 4½% listy Banku krajowego	—	—	30076	20		
Otrzymano od ks. Maryi Lubomirskiej	—	—	30000	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	1191	06		
Zakupione 4½% listy Banku krajowego	30000	—	—	—	oraz 4% listy Banku krajowego	36000	—	—	—		
					» 4½% listy Banku krajowego	30000	—	—	—		
					» książeczka Kasy Oszczędności	314	13	—	—		
	66314	13	31267	26		66314	13	31267	26		
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>											
Pozostałość 1. stycznia	12	68	1487	44	Przeniesiono do funduszu obrotowego Akademii	—	—	146	94		
Kupony	—	—	2790	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	4266	04		
Narosłe odsetki	13	18	135	54	oraz na książ. Kasy Oszczęd.	25	86	—	—		
	25	86	4412	98		25	86	4412	98		

ROK 1911.

TABLICA IX.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód					
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka			
	K	h	K	h		K	h	K	h		
12. Fundusz im. Józefa Majera.											
Pozostałość 1. stycznia	—	—	1000	—	Zwrot fund. obrotowemu Akademii	—	—	2000	—		
Uposażenie z funduszu Akademii	—	—	1000	—		—	—	2000	—		
	—	—	2000	—		—	—	2000	—		
13. Fundusz Niemcewicza.											
Pozostałość 1. stycznia	—	—	8038	31	Wyplacono	—	—	317	81		
Otrzymano od Biblioteki polskiej w Paryżu	—	—	859	50	Pozostałość 31. grudnia	—	—	8932	75		
Narosłe odsetki	—	—	352	75		—	—	9250	56		
	—	—	9250	56		—	—	9250	56		
14. Fundusz Radwańskiego.											
Pozostałość 1. stycznia	—	—	843	40	Pozostałość 31. grudnia	—	—	869	60		
Rata z funduszu obrotowego	—	—	26	20		—	—	869	60		
	—	—	869	60		—	—	869	60		
15. Fundusz im. Mikołaja Reja.											
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>											
Pozostałość 1. stycznia	40000	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—		
					4% listy gal. Tow. kred. ziemsk.	21000	—	—	—		
					i 4% listy gal. Banku kraj.	19000	—	—	—		
	40000	—	—	—		40000	—	—	—		
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>											
Pozostałość 1. stycznia	—	—	8547	13	Wyplacono nagrodę i za złoty medal	—	—	4349	20		
Kupony	—	—	1595	80	Przeniesiono do fund. obrot. Akademii	—	—	186	09		
Narosłe odsetki	—	—	265	08	Pozostałość 31. grudnia	—	—	5872	72		
	—	—	10408	01		—	—	10408	01		
16. Fundusz Konstantego Simona.											
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>											
Pozostałość 1. stycznia	25300	—	506	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	506	—		
					oraz 4% listy Banku krajowego	25300	—	—	—		
	25300	—	506	—		25300	—	506	—		
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>											
Pozostałość 1. stycznia	—	—	2249	38	Wyplacono nagrody	—	—	900	—		
Kupony	—	—	1012	—	Przeniesiono do fund. obrot. Akademii	—	—	55	73		
Narosłe odsetki	—	—	102	62	Pozostałość 31. grudnia	—	—	2408	27		
	—	—	3364	—		—	—	3364	—		
17. Fundusz Adama Szajkiewicza.											
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>											
Pozostałość 1. stycznia Rubli	9000	—	7600	—	83	73	Pozostałość 31. grudnia	—	—	83	73
							oraz 4% listy Banku krajowego	—	—	7600	—
							i 4½% listy miasta Warszawy Rubli	9000	—	—	—
	9000	—	7600	—	83	73		9000	—	7600	—
										83	73
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>											
Pozostałość 1. stycznia	—	—	1281	38	Pozostałość 31. grudnia	—	—	2560	51		
Kupony	—	—	1279	13		—	—	2560	51		
	—	—	2560	51		—	—	2560	51		
18. Fundusz Warschauera.											
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>											
Pozostałość 1. stycznia	12695	48	78	93	Pozostałość 31. grudnia	—	—	78	93		
					oraz 4% oblig. galic. pożyczki kraj.	400	—	—	—		
					» listy » Banku hipot.	1200	—	—	—		
					» » » Tow. kred. ziemsk.	6400	—	—	—		
					» » » Banku kraj.	4000	—	—	—		
					i książeczka Kasy Oszczędności.	695	48	—	—		
	12695	48	78	93		12695	48	78	93		
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>											
Pozostałość 1. stycznia	28	08	1948	35	Wyplacono nagrodę	—	—	2000	—		
Kupony	—	—	478	72	Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii	—	—	29	19		
Narosłe odsetki	29	22	75	87	Pozostałość 31. grudnia	—	—	473	75		
	57	30	2502	94	oraz na książeczce oszczędności	57	30	—	—		
						57	30	2502	94		

ROK 1911.

TABLICA X.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h

III. Fundusze stypendyjne.

. Fundusz Andrzeja Deskura.

a) Fundusz zakładowy.

Pozostałość 1. stycznia Rubli	10000	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia Rubli	10000	—	—	—
	10000	—	—	—	4 1/2% listy Tow. kred. ziemsk. Król. polskiego	—	—	—	—
	10000	—	—	—		10000	—	—	—

b) Fundusz obrotowy.

Kupony	—	—	1083	18	Przeniesiono do funduszu obrot. Akademii	—	—	54	51
	—	—	1083	18	Wyplacono stypendyum	—	—	513	39
	—	—	1083	18	Pozostałość 31. grudnia	—	—	515	28
	—	—	1083	18		—	—	1083	18

2. Fundusz Drybuszewskiego. (Fundusz zakładowy).

Pozostałość 1. stycznia	—	—	3662	71	Pozostałość 31. grudnia	—	—	3809	19
Narosłe odsetki	—	—	146	48		—	—	3809	19
	—	—	3809	19		—	—	3809	19

3. Fundusz Maryi Jankowskiej.

a) Fundusz zakładowy.

Pozostałość 1. stycznia	50000	—	54	55	Pozostałość 31. grudnia	—	—	54	55
	50000	—	54	55	oraz 4% listy Banku krajowego	50000	—	—	—
	50000	—	54	55		50000	—	54	55

b) Fundusz obrotowy.

Pozostałość 1. stycznia	—	—	3927	85	Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii	—	—	100	—
Kupony	—	—	2000	—	Wyplacono stypendya	—	—	2020	—
	—	—	5927	85	Pozostałość 31. grudnia	—	—	3807	85
	—	—	5927	85		—	—	5927	85

4. Fundusz Katarzyńskiego.

a) Fundusz zakładowy.

Pozostałość 1. stycznia	42800	—	300	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	300	—
	42800	—	300	—	oraz 4% listy Banku krajowego	10000	—	—	—
	42800	—	300	—	« 4% » « hipotecznego	400	—	—	—
	42800	—	300	—	« 4% » « galic. Tow. kred. ziem.	32200	—	—	—
	42800	—	300	—	« 4% » oblig. galic. pożyczki krajowej	200	—	—	—
	42800	—	300	—		42800	—	300	—

b) Fundusz obrotowy.

Pozostałość 1. stycznia	—	—	1502	34	Przeniesiono do fund. obrot. Akademii	—	—	51	17
Kupony	—	—	1705	56	Wyplacono stypendya	—	—	1692	—
	—	—	3207	90	Pozostałość 31. grudnia	—	—	1464	73
	—	—	3207	90		—	—	3207	90

5. Fundusz Konarskiego.

a) Fundusz zakładowy.

Pozostałość 1. stycznia	16800	—	49	15	Pozostałość 31. grudnia	—	—	49	15
	16800	—	49	15	oraz 4% listy galic. Tow. kred. ziem.	10400	—	—	—
	16800	—	49	15	» 4% » » Banku hipotecznego	3400	—	—	—
	16800	—	49	15	» 4% » » » krajowego	3000	—	—	—
	16800	—	49	15		16800	—	49	15

b) Fundusz obrotowy.

Pozostałość 1. stycznia	—	—	945	70	Przeniesiono do fund. obrot. Akademii	—	—	20	10
Kupony	—	—	669	92	Wyplacono stypendya	—	—	648	—
	—	—	1615	62	Pozostałość 31. grudnia	—	—	947	52
	—	—	1615	62		—	—	1615	62

6. Fundusz im. Mickiewicza.

a) Fundusz zakładowy.

Pozostałość 1. stycznia	41600	—	12	58	Pozostałość 31. grudnia	—	—	12	58
	41600	—	12	58	oraz 4% listy gal. Tow. kred. ziemsk.	41600	—	—	—
	41600	—	12	58		41600	—	12	58

ROK 1911.

TABLICA XI.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h

b) Fundusz obrotowy.

Pozostałość 1. stycznia	—	—	1594	40	Przeniesiono do fund. obrot. Akademii	—	—	85	40
Kupony	—	—	1655	68	Wyplacono stypendya	—	—	1296	—
Narosłe odsetki	—	—	52	25	Pozostałość 31. grudnia	—	—	1920	93
	—	—	3302	33		—	—	3302	33

7. Fundusz Dra Z. Pileckiego.

a) Fundusz zakładowy.

Pozostałość 1. stycznia	60000	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
					4% oblig. galic. poż. kraj.	4000	—	—	—
					4% listy galic. Banku krajowego	20000	—	—	—
					4% » » » hipotecznego	2000	—	—	—
					4% » » Tow. kred. ziem.	34000	—	—	—
	60000	—	—	—		60000	—	—	—

b) Fundusz obrotowy.

Pozostałość 1. stycznia	—	—	3772	56	Wyplacono stypendya	—	—	2400	—
Kupony	—	—	2393	20	Pozostałość 31. grudnia	—	—	3765	76
	—	—	6165	76		—	—	6165	76

8. Fundusz Sawickiego.

a) Fundusz zakładowy.

Pozostałość 1. stycznia	15500	—	71	98	Pozostałość 31. grudnia	—	—	71	98
					oraz 4% listy Banku krajowego	11500	—	—	—
					» 4 1/2% listy Banku krajowego	4000	—	—	—
	15500	—	71	98		15500	—	71	98

b) Fundusz obrotowy.

Pozostałość 1. stycznia	—	—	334	70	Wyplacono stypendya	—	—	672	—
Kupony	—	—	640	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	302	70
	—	—	974	70		—	—	974	70

9. Fundusz Antoniego Stachowskiego. (Fundusz zakładowy).

Pozostałość 1. stycznia	31000	—	8533	16	Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii	—	—	66	32
Kupony	—	—	1235	20	Pozostałość 31. grudnia	—	—	9793	28
Narosłe odsetki	—	—	91	24	oraz 4% listy galic. Tow. kred. ziem.	24000	—	—	—
	31000	—	9859	60	» 4% » Banku krajowego	7000	—	—	—
						31000	—	9859	60

10. Fundusz Henryka Wohla.

a) Fundusz zakładowy.

Pozostałość 1. stycznia	47500	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	47500	—	—	—
					4% listy Banku krajowego	47500	—	—	—
	47500	—	—	—		47500	—	—	—

b) Fundusz obrotowy.

Pozostałość 1. stycznia	63	60	2405	29	Wyplacono	—	—	1305	—
Kupony	—	—	1900	—	Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii	—	—	99	80
Narosłe odsetki	2	54	93	43	Pozostałość 31. grudnia	—	—	2993	92
	66	14	4398	72	oraz książeczka oszczędności	66	14	—	—
						66	14	4398	72

IV. Fundusze na cele humanitarno-naukowe.

1. Fundusz obrotowy Biblioteki polskiej w Paryżu.

Pozostałość 1. stycznia	—	—	2495	72	Wydano na potrzeby Stacji	—	—	4873	23
Subwencya krajowa	—	—	5981	50	Pozostałość 31. grudnia	—	—	7332	44
Otrzymano z funduszu im. Estreichera	—	—	52	—					
» » » Gadona	—	—	3068	40					
» » » Niemcewicza	—	—	317	81					
Narosłe odsetki	—	—	290	24					
	—	—	12205	67		—	—	12205	67

ROK 1911.

TABLICA XII.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h
2. Fundusz Liwskiego. (Fundusz zakładowy).									
Pozostałość 1. stycznia	65800	—	14387	31	Przeniesiono do funduszu obrotowego Akademii	—	—	96	39
Kupony	—	—	2622	48	Wyplacono p. Dubieckiemu	—	—	380	25
Naroslę odsetki	—	—	590	43	Pozostałość 31. grudnia	—	—	17123	58
					oraz 4 ^o / _o listy galic. Banku hipotecznego	3400	—	—	—
					» 4 ^o / _o » » Tow. kred. ziem.	47600	—	—	—
					» 4 ^o / _o oblig. poz. kraj. galic.	800	—	—	—
					» 4 ^o / _o listy Banku krajowego	14000	—	—	—
	65800	—	17600	22		65800	—	17600	22
3. Fundusz im. Maryi Sienkiewiczowej.									
a) Fundusz zakładowy.									
Pozostałość 1. stycznia	40000	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
					4 ^o / _o listy galic. Tow. kred. ziem.	40000	—	—	—
	40000	—	—	—		40000	—	—	—
b) Fundusz obrotowy.									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	1059	38	Wyplacono	—	—	740	28
Kupony	—	—	1592	—	Przeniesiono do fund. obrot. Akademii	—	—	55	72
					Pozostałość 31. grudnia	—	—	1855	38
	—	—	2651	38		—	—	2651	38
V. Kwoty depozytowe.									
1. Fundusz budowy szpitala w Krynicy. (Fundusz zakładowy).									
Pozostałość 1. stycznia	24966	48	116	62	Pozostałość 31. grudnia	—	—	121	26
Naroslę odsetki	1008	60	4	64	oraz 3 księżeczki Kasy Oszczęd. m. Krakowa	25975	08	—	—
	25975	08	121	26		25975	08	121	26
2. Fundusz L. Gadona (Fundusz zakładowy).									
Pozostałość 1. stycznia	76700	—	15	82	Stacyi naukowej w Paryżu przekazano	—	—	3068	40
Kupony	—	—	3068	40	Pozostałość 31. grudnia	—	—	15	82
					oraz 4 ^o / _o listy gal. Tow. kred. ziemsk.	48000	—	—	—
					» 4 ^o / _o listy Banku krajowego	26700	—	—	—
					» 4 ¹ / ₂ ^o / _o » » »	2000	—	—	—
	76700	—	3084	22		76700	—	3084	22
3. Fundusz Józefa Grabia Pilawskiego. (Fundusz zakładowy).									
Pozostałość 1. stycznia	200500	—	—	—	Wyplacono	—	—	7688	42
Kupony	—	—	7411	40	Przeniesiono do funduszu obrotowego Akademii	—	—	404	65
Naroslę odsetki	—	—	681	67	Wydano wylos. 4 ^o / _o list Tow. kred. ziemsk.	10000	—	—	—
Otrzymano 4 ¹ / ₂ ^o / _o list Banku kraj.	10000	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
Nadwyżka przy wymianie wylos.	79	30	—	—	4 ^o / _o listy Banku hipotecznego	65000	—	—	—
					8 akcji Banku ziem. w Poznaniu, Marek	8000	—	—	—
					4 ¹ / ₂ ^o / _o listy galic. Banku krajowego	10000	—	—	—
					4 ^o / _o listy galic. Banku krajowego	65500	—	—	—
					4 ^o / _o » » Tow. kred. ziem.	35000	—	—	—
					i księżeczka oszczędnościowa	17079	30	—	—
	210579	30	8093	07		210579	30	8093	07
4. Fundusz grobów królewskich. (Fundusz zakładowy).									
Pozostałość 1. stycznia	14585	28	214	26	Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii	—	28	60	86
Naroslę odsetki	589	22	—	—	Wyplacono kapitule krakowskiej za 1911	—	543	44	—
					Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	213
					oraz 3 księżeczki Kasy Oszczęd. m. Krakowa	14602	46	—	—
	15174	50	214	26		15174	50	214	26
5. Fundusz kaplicy w Szczawnicy.									
Wydany na restaurację kaplicy w całości.									
6. Fundusz Władysława Kretkowskiego (III-ci).*)									
a) Fundusz zakładowy.									
Pozostałość 1. stycznia	124200	—	131814	25	—	—	—	—	—
Zrealizowano listy m. Warszawy	—	—	—	—	301106	53	—	—	—
» 5 książ. Kasy Oszcz. m. Krakowa	—	—	—	—	95896	72	—	—	—
Przeniesiono z fund. obrotowego	—	—	718	34	29682	72	—	—	—
	124200	—	132532	59	426685	97	—	—	—
							29700	—	—
							94500	—	—
							—	95896	72
							—	—	426685
							—	36635	87
							124200	—	132532
								59	426685
									97

*) Przeniesiony z dniem 1. lipca do Funduszy na wydawn. i badania naukowe Tabl. V. Nr. 16.

ROK 1911.

TABLICA XIII.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h

b) Fundusz obrotowy.

Pozostałość 1. stycznia	—	—	18240	09	Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii	—	—	673	53
Kupony	—	—	8081	82	Wydano	—	—	636	—
Narosłe odsetki	718	34	4670	34	Przeniesiono z dniem 1. lipca do fund. zakład.	718	34	29682	72
	718	34	30992	25		718	34	30992	25

*) Przeniesiony z dniem 1. lipca do funduszy na wydawnictwa i badania naukowe Tablica V. Nr. 16.

7. Fundusz im. ks. Eugeniusza Lubomirskiego.

a) Fundusz zakładowy.

Pozostałość 1. stycznia	41890	37	—	—	Wydano z książ. wkładowej	465	53	—	—
Otrzymano od p. Dominika Dowgialły	—	—	25	0	Wydano na 4½% listy Banku kraj.	—	—	2995	53
Podjęto z książ. wkładowej	—	—	465	53	Pozostałość 31. grudnia	—	—	20	—
Kupione 4½% listy Banku kraj.	3000	—	—	—	oraz 4½% listy Banku kraj.	44000	—	—	—
Otrzymane od Szymona Kortylla	—	—	20	—	» książ. oszczędn. Banku kraj.	424	84	—	—
	44890	37	3015	53		44890	37	3015	53

b) Fundusz obrotowy.

Pozostałość 1. stycznia	16	07	904	05	Przeniesiono do fund. obrot. Akademii	—	—	40	76
Kupony	—	—	19	80	Honorarya za wykłady	—	—	900	—
Narosłe odsetki	18	83	39	25	Pozostałość 31. grudnia	—	—	1982	54
	34	90	2923	30	oraz na książ. oszczędności	34	90	—	—
	34	90	2923	30		34	90	2923	30

8. Fundusz Mickiewiczowski w Szczawnicy.

Pozostałość 1. stycznia	359	67	—	—	Pozostałość 31. grudnia:	—	—	—	—
Narosłe odsetki	14	50	—	—	Książeczka Kasy Oszczęd. m. Krakowa	374	17	—	—
	374	17	—	—		374	17	—	—

9. Fundusz Niewiadomego.

Pozostałość 1. stycznia	—	—	7980	78	Wydano	—	—	6772	16
Złożono	—	—	11000	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	12449	27
Narosłe odsetki	—	—	240	65		—	—	19221	43
	—	—	19221	43		—	—	19221	43

10. Fundusz Bolesława Rusieckiego.

Pozostałość 1. stycznia	40000	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia:	—	—	—	—
	40000	—	—	—	4% renta złota węgierska	40000	—	—	—
	40000	—	—	—		40000	—	—	—

11. Fundusz Szpitala w Szczawnicy.

Pozostałość 1. stycznia	10000	—	256	25	Wypłacono na zapomogi	—	—	200	—
Narosłe odsetki	—	—	7	51	Wydatki na dom »Anioł Stróż« i »Małuja«	—	—	200	—
Kupony	—	—	400	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	263	76
	10000	—	663	76	oraz 4% listy Banku kraj.	10000	—	—	—
	10000	—	663	76		10000	—	663	76

12. Fundusz Tow. popierania wydawnictw Akademii Umiejętności.

a) Fundusz zakładowy.

Pozostałość 1. stycznia	81691	50	706	62	Pozostałość 31. grudnia	—	—	706	62
	81691	50	706	62	oraz 4% listy Banku krajowego	81500	—	—	—
	81691	50	706	62	» książeczka oszczędności	191	50	—	—
	81691	50	706	62		81691	50	706	62

b) Fundusz obrotowy.

Pozostałość 1. stycznia	7	72	—	—	Wydano na wydawnictwa	—	—	3381	24
Kupony	—	—	3260	—	Pozostałość 31. grudnia:	—	—	—	—
Odsetki	8	04	28	24	na książeczce oszczędności	15	76	—	—
Otrzymano	—	—	93	—		15	76	3381	24
	15	76	3381	24		15	76	3381	24

Fundacja edukacyjna ś. p. Wiktora Osławskiego.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKÓW ZA ROK 1911.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h
1. Fundusz na udzielanie stypendyów.									
Pozostałość 1. stycznia	759091	41	12500	—	Wydano książ. Kasy Oszcz. m. Krakowa	4357	51	—	—
Kupony	—	—	29953	48	Złożono na książeczkę Banku krajowego	—	—	883	76
Dopisany procent do książeczki Kasy Oszcz. m. Krakowa	85	44	—	—	Wypłacone stypendya	—	—	25000	—
Złożono na książ. Banku krajowego	5241	07	—	—	> Akademii Umiej. 10% od dochodu	—	—	3012	67
Dopisane odsetki do książ. Banku krajowego	173	29	—	—	Przeniesiono do funduszu obrotowego wspólnego, połowę nieużytej reszty	—	—	1057	05
					Pozostałość 31. grudnia	—	—	12500	—
					oraz 4% listy gal. Tow. kred. ziemsk.	752600	—	—	—
					i książeczka Banku krajowego	7633	70	—	—
	764591	21	42453	48		764591	21	42453	48
2. Fundusz zakładowy na wydawnictwo naukowych prac stypendystów.									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
4% listy galic. Tow. Kred. ziemskiego	88600	—	—	—	4% listy galic. Tow. kred. ziem.	88600	—	—	—
	88600	—	—	—		88600	—	—	—
3. Fundusz obrotowy na wydawnictwo naukowych prac stypendystów.									
Pozostałość 1. stycznia	16897	42	—	—	Wypłacono za druk	88	—	—	—
Kupony od fund. na wydawnictwa	—	—	3526	28	Wydano na książeczkę Banku kraj.	—	—	3764	44
Złożono na książeczkę Banku krajowego	10200	12	—	—	Wydano książeczkę Kasy Oszcz. m. Krakowa	6435	68	—	—
Dopisany procent do książeczki K. O.	126	18	—	—	Pozostałość 31. grudnia	21288	—	—	—
Dopisany procent do książeczki Banku kraj.	587	96	—	—	książeczka Banku kraj.	—	—	—	—
Sprzedano dzieła	—	—	238	16					
	27811	68	3764	44		27811	68	3764	44
4. Fundusz na udzielanie zapomóg.									
Pozostałość 1. stycznia	260221	96	—	—	Wydano na 4% list galic. Tow. kred. ziemsk.	—	—	18440	80
Kupony	—	—	9806	72	Wydano książ. Kasy Oszcz. m. Krakowa	19882	61	—	—
Zrealizowano książ. Kasy Oszcz. m. Krakowa	—	—	19882	61	Złożono na książeczkę	—	—	6250	75
Złożono na książ. Banku krajowego	6250	75	—	—	Przeniesiono do funduszu obrotowego wspólnego, połowę nieużytej reszty	—	—	4997	78
Dopisany procent do książ. Kasy oszcz. m. Krakowa	389	84	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
Dopisany procent do książ. Banku krajowego	188	84	—	—	4% listy gal. Tow. kred. ziemsk.	256400	—	—	—
Zakupiony 4% list gal. Tow. kred. ziemsk.	20000	—	—	—	i książ. Banku krajowego	10768	78	—	—
	287051	39	29689	33		287051	39	29689	33
5. Fundusz na udzielanie pieniężnych zasiłków laboratoryom naukowym.									
Pozostałość 1. stycznia	561546	33	—	—	Złożono do Banku krajowego dla laboratoryów w Krakowie	—	—	11167	88
Kupony	—	—	22335	76	Złożone j. w. dla laboratoryów we Lwowie	—	—	11167	88
Narosłe procenta	13	98	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
	561560	33	22335	76	4% listy gal. Tow. kred. ziemsk.	561200	—	—	—
					i książeczka Kasy Oszczędności	360	33	—	—
						561560	33	22335	76
6. Fundusz obrotowy wspólny.									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	7105	11	Wypłacono zasiłki	—	—	6800	—
Połowa nieużytej reszty z funduszu na stypendya	—	—	1057	05	Pozostałość 31. grudnia	—	—	6788	40
Połowa nieużytej reszty z funduszu na zapomogi	—	—	4997	78					
Procenta interkalarne	—	—	428	46					
	—	—	13588	40					

W Krakowie, dnia 15 lutego 1912 r.

Za zgodność z księgami i allegatami.

Ulanowski w. r.
Sekretarz Generalny

E. Pompa w. r.
Rachmistrz

Komisya kontrolująca:

Kostanecki w. r.

Browicz w. r.

Sternbach w. r.

L. Marchlewski w. r.

BIBLIOTEKA

I
H
K
M

~~P. I. 38~~
P 156